NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

ZAKONI

ZAKONSKE ODREDBE I NAREDBE

PROGLAŠENE
OD 21. STUDENOGA DO 6. PROSINCA 1941.

KNJIGA IX. *(Svezak 81.–90.)*

Uredjuje: A. Mataić

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE ST. KUGLI, ZAGREB

Br. 2970

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA

ZAKONI

ZAKONSKE ODREDBE, NAREDBE i t. d.

PROGLAŠENE

OD 21. STUDENA DO 6. PROSINCA 1941.

KNJIGA IX.

(SVEZAK 81.—90.)

UREDJUJE: A. MATAIĆ,

VIEĆNIK STOLA SEDMORICE U M.

ZAGREB

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE ST. KUGLI, ZAGREB, ILICA 30

Sadržaj

Strana

Sadržaj

Sadržaj

Sadržaj

Sadržaj

Sadržaj

Sadržaj

Na temelju § 30. zakonske odredbe o oružničtvu Nezavisne Države Hrvatske od 21. kolovoza 1941. broj CCLXIV-1163-Z. p.-1941. u sporazumu s ministrom unutarnjih poslova propisujem sliedeći:

SLUŽBOVNI NAPUTAK

I. POGLAVLJE

Obći propisi

§ 1.

Oružničtvu je svrha, da uzdržava javni mir, red i sigurnost, iz čega sliedi, da je oružničtvo dužno braniti sve osobe bez razlike staleža i spola. Sva protuzakonita djela dužno je sprječavati i nastojati, da prestupci zakona budu privedeni zakonitoj kazni.

U mjestno-redarstvenim poslovima ograničit će se oružničtvo samo na nadziranje i podupiranje mjestno-redarstvenih organa.

§ 2.

U vojničkom, gospodarskom i administrativnom poslu, zatim u pogledu obuke i nadzora službe oružničtvo je podredjeno svojim vojničkim predpostavljenicima, a u pogledu javno-sigurnostne službe stoji na razpolaganju političko upravnim oblastima, a u oba pak pravca podredjeno je konačno ministru domobranstva.

Što se tiče podredjenosti, stege, odievanja i opreme i t. d., oružničtvo je upućeno na propise, koji vriede za hrvatsko domobranstvo, u koliko nije u zakonskim

odredbama o oružničtvu i o ustrojstvu oružničtva u ovom službovnom naputku i u inim propisima, drugačije odredjeno.

U kaznenim stvarima vriede za oružničtvo vojnički zakoni i stegovni propisi.

Oružničtvo, kao izvršni organ, dužno je bezuvjetno udovoljavati u svako doba dobivenim pozivima mjerodavnih službenih oblasti (§§ 3. i 9. zakonske odredbe o oružničtvu).

Oružnik se redovito ne smije upotrebljavati ni za kakvu službu, koja nije vezana s njegovom redovitom zadaćom, to jest s uzržavanjem javnog mira, reda i sigurnosti. Naročito se oružnik ne smije upotrebljavati ni za kakve privatne poslove.

§ 3.

U pogledu službe za uzdržavanje javnog mira, reda i sigurnosti prima oružničtvo potrebite upute od političko-upravne oblasti kao svoje službene oblasti. Iz toga razloga podnaša oružničtvo svoje prijave, koje se odnose na tu službu, ovim mjerodavnim političko-upravnim oblastima.

Osobito važni slučajevi, kod kojih je oružničtvo uredovalo, naročito slučajevi, gdje je došlo do odpora ili tvornih napadaja i upotrebe oružja, imadu se brzojavno javiti ministarstvu domobranstva, vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu i mjerodavnom zapovjedničtvu oružničke pukovnije.

Pismeni izvještaj o takvu slučaju ima se predložiti neposredno ministarstvu domobranstva, vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu i mjerodavnom zapovjedničtvu oružničke pukovnije, a sastavak (koncept) službenim putem krilnom zapovjedničtvu.

§ 4.

Oružničtvo je ovlašteno u osobitim slučajevima zatražiti za izvršivanje svojih službenih dužnosti pripomoć svih organa javne službe, naročito gradjanskih oblasti, drugih straža i njihovih članova, obćinskih organa i vojničkih zapovjedničtava (§ 13. zakonske odredbe o oružničtvu).

U koliko i u kojoj su mjeri organi javne službe dužni pod vlastitom odgovornošću udovoljiti ovim pozivima, ustanovljeno je naročitim propisima, koji uredjuju njihovu redovnu dužnost.

§ 5.

Saobraćaj izmedju mjerodavnih službenih oblasti i oružničtva u pravilu je ustmen.

Pismeni službeni zahtjevi izdaju se od strane zakonom za to ovlaštenih gradjanskih oblasti, ako je zapovjednik častnik, u obliku zamolnice, a ako je dočastnik ili zapovjednik postaje (izpostave), u obliku poziva.

Častnici podnose gradjanskim oblastima u službenom saobraćaju saobćenja, dok dočastnici i zapovjednici postaja (izpostava) predlažu službene prijave.

§ 6.

Oružnika ima svatko nasloviti riečju »vi« i ne smije ga nitko nikada javno ukoriti.

Službena oblast nema prema oružniku nikakva stegovna prava, prema tomu ga ona ne može niti nagraditi, niti kazniti.

Ako službena oblast drži, da koji oružnik zaslužuje nagradu ili odlikovanje, može u tom pogledu staviti priedlog njegovim predpostavljenim zapovjedničtvima. Ako takova oblast drži potrebnim, da se prituži na oružnika, treba da to prijavi njegovim predpostavljenim zapovjedničtvima, a može i tražiti, da joj se saobći posljedak iztrage.

Oružnik podnosi svoje osobne pritužbe proti gradjanskom činovniku samo propisanim službenim putem svom vojničkom predpostavljeniku, koji će se, s obzirom na predmet pritužbe i na probitak službe, obratiti na predpostavljenika dotičnog činovnika, ili će učiniti prijavu na više mjesto, ili će pritužbu kao neosnovanu odbiti.

§ 7.

Prigodom stupanja u oružničtvo imaju častnici i momčad položiti oružničku službenu prisegu i to odmah pri nastupu pokusne službe.

Ovu prisegu polažu častnici pred zapovjednikom oružničke pukovnije u prisutnosti jednog oružničkog častnika, dok pokusni oružnici vrše to kod dolazka u središtnju oružničku školu.

II. POGLAVLJE

Svojstva i ponašanje oružnika uobće i njegovo potrebito znanje

§ 8.

Svaki oružnik mora imati potrebita svojstva za svoje zvanje.

Oružnik treba da se ponaša ozbiljno, pristojno i uljudno. Svaki izpad, svaka prostota i surovost bilo

riečju, bilo činom pri vršenju službe, ponizuje oružnika i oružničtvo uopće, te otešćava uredovanje. To vriedi osobito onda, kada oružnik nastupa pri kakvim svetkovinama ili većim pučkim skupštinama.

Oružnici treba da se ponose svojim dobrim glasom, koji oružničtvo mora uživati. U tu svrhu treba da jedan drugoga nadzire, jer će samo tako biti moguće, da se sve mane i zle navike još u začetku uguše.

§ 9.

Oružnik treba da je uviek čisto i pristojno odjeven, a pokaže li se u javnosti, treba da je ne samo propisno odjeven, nego i opremljen bočnim oružjem.

Kada ide u službu, mora oružnik biti podpuno naoružan (nabijenom puškom, nataknutim bodom ili nabijenim samokresom), da ima ručni i spojni lanac, bilježnicu, potražnu knjižicu i obhodni list.

U pravilu smije oružnik službeno nastupiti samo onda, kad je podpuno naoružan. Ako je s odgodom skopčana pogibelj i ako njegovo uredovanje imađe izgleda u uspjeh, ovlašten je oružnik uredovati i onda, kad je samo bočnim oružjem opremljen, a u krajnoj nuždi i bez obzira na opremu i oboružanje.

Držanje oružnika mora biti vojničko, a hod tih i dostojanstven, te toliko umjeren, da može lako sve opaziti, što se oko njega sbiva.

§ 10.

Oružniku je zabranjeno pušiti, kada vrši službu, kada ulazi u uredovne prostorije ili službeno u posebničke stanove. Nadalje je oružniku zabranjeno odviše povjerljivo hodanje izpod ruke, vodjenje pasa (izuzevši službene redarstvene pse), prekomjerno i napadno

smijanje, kao i svako nenaravno kretanje tielom. On mora uobće izbjegavati sve, sbog čega bi ga narod mogao izsmjehivati, ružiti ili ogovarati.

§ 11.

Oružniku je najstrože zabranjeno, dok se nalazi u službi, ulaziti u gostionice, krčme ili kavane, da tamo pije ili da se zabavlja. Ukaže li se potreba, da oružnik u službenom poslu zadje u koju gostionicu, krčmu ili kavanu, treba da tu okolnost pri povratku iz službe bezuvjetno prijavi svom zapovjedniku postaje.

Izvan službe ne smije oružnik posjećivati krčme, koje su na zlu glasu.

§ 12.

Oružniku je najstrože zaranjeno družiti se prijateljski s osobama obojega spola, koje su na zlu glasu. Ovakve osobe ne smiju zalaziti u oružničke vojarne ili stanove oružnika, niti ih tko drugi smije onamo dovoditi, niti dopuštati, da same tamo dolaze.

§ 13.

Premda se predpostavlja, da se oružnik nikada ne će opiti, ipak nije suvišno, da ga se u tom pravcu strogo opominje.

Prekomjerno uživanje alkoholnih pića, igra za novac, skitanje, pravljenje dugova, sve su to mane, kojih se oružnik mora čuvati, pa ih treba nesmiljenom strogošću suzbijati. Ako se pak koji oružnik toliko zaboravi, te se negdje pijan pokaže, dužnost će biti njegovih drugova, da ga uklone s očiju naroda i prijave predpostavljenom zapovjeničtvu.

§ 14.

Ponašanje oružnika prema vlastitim predpostavljenima ima biti u duhu postojećih vojničkih propisa. Oružnik treba prema njima pokazivati najstrožu podredjenost, podpunu poslušnost i dužno štovanje. Što se tiče njegova odnošaja prema pripadnicima vojske, vriede isti propisi, koji se odnose na činored u vojsci.

Javnim gradjanskim činovnicima, s kojima oružnik dolazi u službeni doticaj ili koje može inače poznati ili poznaje kao takve, dužan je oružnik uviek izkazivati štovanje i susretljivost, koja odgovara njihovu položaju. Poglavara službene oblasti treba da pozdravlja po službovniku za hrvatsko domobranstvo, dio I.

Oružničtvo i oblasti moraju biti vazda u dobrom sporazumu.

§ 15.

Oružnik u službi mora svakomu kazati »vi«. Ako netko zamoli oružnika za kakvu obaviest ili uslugu, on će vojničkom uljudnošću i susretljivošću ili udovoljiti molbi, ili ako to ne bi mogao učiniti, ukratko se izpričati, nu ne smije nikada pokazati zlovolju ili dapače osorno odgovoriti.

§ 16.

Oružnik treba da radi sporazumno u službenom dodiru sa sigurnostnom stražom ili s ostalim gradjanskim ili vojničkim stražama u svrhu, da se uzdrži ili povrati mir, red i sigurnost.

§ 17.

Najveće vrline oružnika jesu nepodmitljivost i istinitost.

Pod tim se razumije ne samo da oružnik ne smije primati novac ili druge vriednosti, već da ga ne smije odvraćati od njegove dužnosti niti rodbinstvo, niti prijateljstvo, niti osobna naklonost ili nenaklonost, uobće nikakvi sporedni obziri, te da mora sve svoje službene prijave činiti uviek onako, kako to odgovara istini.

Oružniku je najstrože zabranjeno primati bilo od koga prigodom kakva službenog uredovanja dar, nagradu ili jelo i piće badava, makar mu se isto nudilo u okolnostima, koje ni najmanje ne pobudjuju sumnju.

Zabranjeno mu je takodjer vršenje službenih dužnosti činiti ovisnim od bilo kakvih obećanja.

§ 18.

Sveta je dužnost oružnika, da šute o svemu onome, što je skopčano s njegovom službom.

§ 19.

Oružničtvo ne smije izdavati privatnim strankama nikakve pismene svjedočbe u predmetima, koji bi bili ma u koliko skopčani s njihovom službom.

§ 20.

U slučaju, da oružnik bude uvriedjen u svojoj časti, ne smije se nikada odreći kazne krivca i zadovoljštine, koja je za krivca zakonom predvidjena.

§ 21.

Oružnik se ima prema vojničkim propisima prijaviti svim predpostavljenim i višim oružničkim osobama, te častnicima vojske, kada oni u njegovo sjedište stignu.

Kada oružnik dodje u mjesto, gdje je sjedište službene oblasti, ima se predstaviti poglavaru ili njegovu zamjeniku, da primi možebitne potrebne upute. Isto tako, ako oružnik dodje u jedno mjesto, gdje se nalazi poglavar službene oblasti u službenom poslu, ima se istomu predstaviti.

§ 22.

Oružniku je u pravilu zabranjeno bez osobite zapoviedi, odnosno bez odobrenja prekoračiti granicu susjedne države, bilo u službi, bilo izvan službe.

U koliko će oružničtvu ipak biti dozvoljeno službeno prekoračenje granice pojedinih susjednih država, bit će to ustanovljeno naročitim medjunarodnim ugovorima.

Oružniku je slobodno u potjeri prelaziti iz područja jedne oružničke postaje u područje druge oružničke postaje, odnosno iz područja jedne kotarske oblasti u područje druge, a tako isto iz područja jedne oružničke pukovnije u područje druge.

Oružničke obhodnje, koje bilo iz kojega razloga prispiju u tudje postajno sjedište, dužne su navratiti se u vojarnu oružničke postaje i tamo se propisno prijaviti, te si prispieće i odlazak dati potvrditi. U slučaju, ako strana obhodnja ne bi nikoga zatekla na postaji, ima vodja obhodnje na toj postaji napisati »Službovnicu«, u kojoj će navesti svrhu dolaska i vrieme boravka obhodnje na toj postaji, te službovnicu ostaviti na pisaćem stolu zapovjednika postaje radi naknadne provedbe tih podataka u »Bilježki prolaznika«.

Prigodom potjera, vodjenih unutar Nezavisne Države Hrvatske, nisu oružničke obhodnje obvezane

najaviti se kod oružničkih postaja u potjernom području, već jedino onda, ako obhodnje prispiju baš u sjedište postaje.

§ 23.

Oružnik mora nastojati, da u što kraćem vremenu što bolje upozna mjesta i ljude u području, u kojem služi, jer će tada moći mnogo laglje i uspješnije vršiti sigurnostnu i potražnu službu.

Pod poznavanjem mjesta razumije se, da oružnik dobro pozna postajno područje u pogledu kakvoće zemljišta, da pozna sva mjesta, sve veće tvornice i druge ustanove, sve osobito važne objekte kao i one, koje služe za snalaženje (orientiranje), sve prometne veze na suhom i na vodi, sve šume, vinograde, trstenike, rieke, potoke, luke, brdine, doline, špilje, skrovišta i utočišta, putove i puteljke, te kriomčarske putove.

Svaki oružnik mora svoje postajno područje tako poznavati, da je danju i noću i u najvećoj tmini u stanju najkraćim pravcem dospjeti tamo, kamo je odredjen, dotično kamo drži potrebnim da dospije.

Pod poznavanjem osoba razumieva se poznavanje životnih, privrednih i službenih odnošaja ovih, osobito pako pouzdanost stanovnika u području postaje.

Oružnik mora znati, koliko stanovnika ima u cielom postajnom poručju, te koliko u pojedinim mjestima, koje su narodnosti i vjere, čime se zanimaju, kako žive, koja su im druga naročita svojstva, navade i običaji. Napose mora oružnik poznavati sve one osobe, s kojima dolazi u službeni doticaj ili koje kod pučanstva uživaju ugled, ili su za državu ili zemlju stekle zasluga; nadalje sve osobe, koje bogatstvom i

većim posjedom imaju upliv na okolišno pučanstvo, sve osobe, koje u području postaje ili u pojedinoj obćini stoje u naročitom doticaju s pučanstvom, i napokon, sve osobe, koje su opasne za javnu sigurnost, i osobe, s kojima se one druže.

§ 24.

Oružnik treba točno znati, za koje je čine, propuste i zanemarenja zakonom odredjena kazna, da tako uzmogne krivce progoniti, a uz to treba znati, kada će uredovati samostalno, a kada samo pripomoćno.

Da oružnik uzmogne sve protuzakonite čine poznavati i razlikovati, te prema krivcima propisno postupati treba da poznaje naročito kaznene zakone glede zločinstva, prestupaka i prekršaja te kazneni postupnik, u koliko se odnosi na njegovu službu.

Osim toga treba da oružnik poznaje i sve druge zakone, naredbe i propise, koji se odnose na javni mir, red i sigurnost.

III. POGLALJE

Vršenje oružničke službe

§ 25.

Vršenje oružničke službe je dvovrstno:

a) redovito. to jest takvo, koje spada u dužnosti oružničtva i koje ono vrši redovito bez naročitog poziva koje oblasti;

b) na poziv oblasti (pozivna služba), koja se vrši samostalno na naročiti poziv oblasti, zatim propomoćne službe, kada je vršenje stanovitog uredovanja povjereno naročitoj po oblasti odredjenoj osobi, kojoj oružničtvo pruža pripomoć.

I. Odsjek

Redovita služba

§ 26.

Redovita služba oružnika ima svrhu, da se uzdrži javni mir, red i sigurnost.

Redovita služba oružnika sastoji se u tome:

1. da četuje i obilazi po postajnom području u svrhu nuždnog proučavanja zemlje i tla, upoznavanje mjesta i osoba, te propitivanja za razne protuzakonitosti;

2. da se propituje za zlikovce, koji se progone ili za kojima je izdana tjeralica, te uobće za onakve osobe, koje su za javnu sigurnost pogibeljne;

3. da svojim posredovanjem, gdje je to moguće osujete izvodjenje ili izvršenje kojeg kažnjivog djela, zatim da pronadje i prijavi počinitelje kažnjivih djela, te da pronalazi trag zločincima svake vrste;

4. da opominje prekršitelje zakona, da ih prijavi u svrhu kazne, odnostno da ih uhiti u smislu zakona, te da ih preda mjerodavnoj oblasti uz propisanu prijavu.

Uhićenika, kojega po zakonu oružnik nikako ne smije pustiti na slobodu, ima, ako je moguće, odmah, a najkasnije u roku od 24 sata uz prijavu predati mjerodavnoj oblasti;

5. da u svrhu uzdržavanja javnog mira, reda i sigurnosti sprječava svako sumnjivo sakupljanje i svaku strku, a ako se je to već sbilo, da ih uguši, a kolovodje pohvata;

6. da brani i čuva imetak i osobu svakoga bez razlike proti svakom nasilju, da se po mogućnosti odvrati svaka šteta;

7. da se točno razpituje o nadjenom mrtvacu, o svakom požaru, o provalama, razbojničkim napadajima i ostalim kažnjivim djelima i da to prijavi mjerodavnoj oblasti;

8. da uzdržava i uzpostavlja javni mir, red i sigurnost na javnim cestama, mjestima, trgovima, pučkim skupštinama, za koje postoji bojazan, da bi mogle ugroziti javni mir i red. Pri opasnosti od požara, od poplava i uobće pri svakoj obćenitoj opasnosti da sprječava izgrede i nerede, da pohvata kolovodje i ostale zlikovce i neposlušnike i da proti njima postupa u smislu točke 3.;

9. da pazi, da se drže propisi, koji su izdani zato, da bi se sprječavale nesreće i oštećivanja osoba ili njihova vlastničtva, te da mjerodavnom mjestu prijavljuje prekršaje, propuste i zanemarivanja, na koje je kod toga naišao;

10. da sprječava širenje i javno afiširanje (liepljenje, oglašivanje) nedozvoljenih tiskopisa i letaka, te da osobitu pozornost obrati na one osobe, koje se bave obrtom ili drugom vrstom privrede idući od mjesta do mjesta;

11. da na naročitu zamolbu prati putnike kroz nesigurna mjesta, u koliko to služba dopušta, ali redovito samo do najbliže susjedne oružničke postaje;

12. da uhiti vojne bjegunce i da zaustavlja vojnike od častničkog namjestnika niže, koji se zateknu izvan svoje posade, a ne mogu se izkazati valjanom izpravom, i da ih predaje najbližoj vojničkoj ili službenoj oblasti uz prijavu (§ 96.);

13. da zaustavlja vojne obveznike, koji bježe od novačenja i da ih prema okolnostima predvede mjerodavnoj oblasti;

14. da hvata osobe, za kojima je izdana tjeralica, i da strogo pazi na skitnice, uhode i osobe, koje stoje pod redarstvenim nadzorom; zatim na odpuštene kažnjenike, o kojima će službena oblast obavještavati nadležne oružničke postaje;

15. da pomno pazi na javne ustanove i naprave, kao što su: željeznice, brzojavi, brzoglasi, ceste, kolobrani, drvoredi na cestama i putovima, kanali, mostovi, propusti, javni zdenci (bunari, vrela, nakapnice, cisterne), vodne ustave, lučki uredjaji, spomenici, da pazi na oznake državnih granica, na putokaze, mjestne ploče i kućne brojeve, da prijavljuje oblastima opažene mane i oštećivanja, koja su na štetu javnoj sigurnosti, zatim manjkave uredbe željeznica, parobroda i ostalih prievoznih sredstava, i da zaustavlja, a prema okolnostima i predvede mjerodavnim oblastima prekršitelje propisa, koji vriede u pogledu tih javnih ustanova i naprava, odnosno osobe, koje su štetu počinile;

16. da se brine za slobodan promet na cestama i na riekama i uobće da pazi nato, da se svatko pokorava cestoredarstvenim propisima i propisima o plovidbi. Prekršitelje treba prijaviti odnosno predvesti mjerodavnoj oblasti.

Oružnik će prema slučaju, koji se je dogodio prekršitelje podučavati, opominjati, odvraćati, prijaviti predvesti mjerodavnoj oblasti, odnosno uhititi. Opasne će zločince vezati u lance, a u slučajevima odpora upotriebiti svoje oružje (§ 65.).

II. Odsjek

Pozivna služba

A

Obćenito

§ 27.

Kod službenog uredovanja na naročiti poziv službene oblasti ili suda potrebno je prije svega držati se uputa, koje su izdane za odredjeni slučaj, a inače obćih službovnih propisa.

Pri tome se ima dobro razlikovati naročiti poziv od prijave.

Pozivi organa drugih gradjanskih i vojničkih oblasti, kao i obćinskih ureda smatraju se kao »naročiti poziv« onda, kad taj poziv stoji u neposrednoj vezi sa službenim poslom pozivatelja (na pr. kod organa financijske straže; carinski i monopolski poslovi; kod željezničkih službenika; prometni prekršaji). Oružnik treba da u takvim slučajevima ustanovi, da li je organ, koji poziva, ovlašten da obavi odnosni službeni posao (§ 91.).

Ako to nije slučaj, oružnik će smatrati poziv, koji mu je upravljen, samo kao prijavu.

Pozivi privatnih osoba smatraju se uviek kao prijave.

§ 28.

Ako oružničtvo obavlja koju službu pod vodstvom za to ovlaštenog činovnika, treba da oružnik ovoga u svakom pogledu podpomaže u izvršivanju njegovih zadaća.

Ako oružnički častnik preuzme zapovjedničtvo jednog oružničkog odjela radi izvršenja neke službene dužnosti, vriede za njega isti propisi kao i za častnike vojske u slučajevima pomoćnice (§ 32. sl. nap. i § 66. službovnika dio I. za hrvatsko domobranstvo).

§ 29.

Kotarski oružnički zapovjednik ili u njegovoj odsutnosti njegov zemjenik ima da izvanredne dogadjaje odmah prijavi glavaru kotarske oblasti, da primi od njega potrebne upute, a po izvršenju uputa dužan je izviestiti o uspjehu.

Službena oblast ima pravo, da svakom oružniku neposredno dade upute, kada je s odlaganjem skopčana pogibelj i kada se takva uputa ne može dati zapovjedniku postaje ili njegovu zamjeniku. U tom slučaju ima dotični oružnik dobivenu uputu točno izvršiti.

§ 30.

Sudovi i državna tužiteljstva imaju pravo od oružničtva neposredno tražiti izvršenje stanovite službe (§ 7. zakonske odredbe o oružničtvu).

Točnije odredbe nalaze se u §§ 34.—45. i 73. ovog službovnog naputka.

§ 31.

Ako druge gradjanske i vojničke oblasti ili obćinski uredi trebaju pripomoć oružničtva, treba da je traže kod mjerodavne službene oblasti. Samo u vrlo žurnim slučajevima, kada je s odlaganjem skopčana pogibelj, mogu se te oblasti, odnosno uredi, obratiti neposredno zapovjedniku dotične oružničke postaje, ali u tom slučaju imaju istodobno o tom izviestiti mjerodavnu službenu oblast.

U takvim će slučajevima oružničtvo postupati po odredbama dotične oblasti ili obćinskog poglavarstva, odnosno po odredbama njihovih činovnika i samo uz njihovu odgovornost, u koliko ta služba nije u protivnosti s oružničkim propisima.

§ 32.

Ako službena oblast nadje potrebnim, da više oružničkih postaja sakupi (koncentrira) u svrhu četovanja, tada će kotarski oružnički zapovjednik izdati potrebne zapoviedi u smislu uputa, dobivenih od službene oblasti.

Ako župska oblast smatra, da je u svrhu četovanja potrebno sakupljanje (koncentracija) oružničtva u većoj mjeri, ona će se obratiti zapovjedničtvu mjerodavnog krila, dogodično zapovjedniku oružničke pukovnije, koji će, ako su sakupljeni oružnici iz više kotara, i ako je povod važan, povjeriti zapovjedničtvo sakupljenog odjela jednom oružničkom častniku.

Vrhovni oružnički zapovjednik može u dogovoru s ministrom unutarnjih poslova odrediti, da se za neko vrieme jedan kraj Nezavise Države Hrvatske pojača iz područja drugih pukovnija u svrhu četovanja.

Četovanje se ima provesti prema unapried ustanovljenoj osnovi po oružničkim obhodnjama s više susjednih postaja.

U osnovi četovanja ima se označiti ono područje, koje treba pretražiti, nadalje vrieme i točke polazka pojedinih obhodnja, te točke njihova sastanka. Kod sastavljanja osnove valja salušati mnienje mjerodavnog zapovjednika, kao i interesiranih zapovjednika postaja.

Svaka četujuća obhodnja mora se sastojati od najmanje 2 oružnika.

Zapovjednikom četujućih obhonja ima biti kotarski oružnički zapovjednik, odnosno mjerodavni vodni zapovjednik.

Ova četovanja, odredjena od slučaja do slučaja, imat će taj povoljan uspjeh, što će u pretraženom području skitnice i osobe opasne po javnu sigurnost, biti uhićene i predane mjerodavnoj oblasti, dakle će pretraženo poručje biti očišćeno od takovih elemenata.

Postajama, koje leže u susjedstvu okoliša, koji se ima pretražiti, ima se priobćiti početak četovanja, da one uzmognu možebitne prebjeglice uhititi.

Kod takvih četovanja može prisustvovati i izaslanik mjerodavne službene oblasti, koji može odmah na licu mjesta odrediti potrebno glede postupka s uhićenim osobama.

O svakom namjeravanom četovanju ima se uz priedlog odnosne osnove predložiti prijava krilnom zapovjedničtvu, odnosno zapovjedničtvu oružničke pukovnije.

Ako je u stanovitom području javna sigurnost ugrožena pojavom razbojničkih i ovima sličnih družba (banda), pa je očevidno, da obično četovanje ne će imati uspjeha, onda se za suzbijanje i uništavanje tih družba predvidjaju sliedeće potjerne formacije:

a) Leteće obhodnje

Na području svakog voda vodi se imenik oružnika, koji su odredjeni u leteće obhodjne. Vodja takvih obhodnja mora biti vrlo odlučan stariji, izkusan i odvažan oružnik.

Jačina tih letećih obhodnja redovito je 12 oružnika.

b) Leteća krila (vodovi)

Na području svake pukovnije vodi se imenik častnika i oružnika, koji se u slučaju potrebe postroje u jedno ili više letećih krila.

Zapovjenik takvog krila je izkusan i odvažan častnik pun inicijative.

Leteće krilo sastoji se redovito iz 2 voda od po 40 naročito sposobnih oružnika i vještih vodja obhodnja.

Zapovjednik letećeg voda je jedan mladji oružnički častnik ili stariji izkusniji dočastnik.

Zapovjedničtva pukovnija šalju priedlog o postrojenju ovih potjernih odjela vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu na odobrenje.

§ 33.

Oružničtvo se ne smije upuštati u prosudjivanje primljenih poziva mjerodavne službene oblasti (§ 9. zakona o oružničtvu).

Primi li medjutim postaja (izpostava) ili oružnik poziv, kojim se traži izvršenje službe, koja se protivi zakonu, oružničkim propisima ili načinu vršenja oružničke službe, ima ga predložiti zapovjedničtvu voda, koje će posredovati kod oblasti, da se poziv opozove ili izmieni, a istodobno će o tom izviestiti pozivnu oblast. Ako je izvršenje ovakve pozivne službe žurne naravi, ili ako pozivna oblast poziv ponovi, ima se pozivu u smislu oružničkih propisa i oružničke službe udovoljiti, a poziv naknadno predložiti vodnom zapovjedničtvu na posredovanje, te o tom izviestiti i pozivnu oblast.

B

Odnošaj prema sudovima i državnim tužiteljstvima

§ 34.

Sudovi i državna tužiteljstva šalju u slučaju potrebne pripomoći redovito pismene pozive zapovjedniku oružničke postaje, koji se nalazi u njihovu uredovnom području. Zapovjednici postaja podnašaju sudovima i državnim tužiteljstvima službene prijave.

§ 35.

Predsjednik suda, državni tužitelj, kotarski sudac ili njegov zamjenik i istražni sudac mogu u žurnim slučajevima i ustmeno pozvati svakog oružnika, koji se nalazi u službi u njihovu području, da izvrši neku naznačenu službu; ako oružnik zamoli, ima mu se naknadno izdati pismeni poziv.

§ 36.

Ako se radi o vršenju službe duljeg trajanja, ili ako se uzme kao pripomoć više oružnika iste postaje, imaju sudovi i državna tužiteljstva, ako je moguće, već unapried, inače istodobno, kada traže pripomoć, to javiti nadležnoj službenoj oblasti, šaljući joj priepis izdanog poziva.

§ 37.

Zločinstva i prestupke, koji se dogode u mjestima kotara. u kojem se nalazi sjedište sudbenog stola, ima oružničtvo prijaviti državnom tužiteljstvu, a one, koji se dogode u drugim mjestima, kotarskom sudu.

Prekršaji, za koje su mjerodavni kotarski sudovi, imaju se prijaviti kotarskom sudu.

U slučajevima, u kojima je za povedenje kaznenog postupka po zakonu potreban priedlog oštećenika, ima oružničtvo uz prijavu predati i pismenu izjavu oštećenika, kojom traži povedenje postupka protiv počinitelja.

U slučajevima, koji se progone samo na zahtjev oštetećene stranke, dakle temeljem privatne tužbe (na pr. uvrede poštenja i t. d.), ima se oštećena stranka uputiti, da sama podnese mjerodavnim oblastima prijavu.

§ 38.

Ako je s odgodom skopčana pogibelj, imaju oružnici bez predhodnog poziva, dapače i prije nego im bude prijavljen kažnjivi čin, dakle čim za njega saznaju, tražiti krivca i dokaze, spriečiti zametanje tragova kažnjivog djela i gdje je u tu svrhu potrebno, uhititi prema zakonskim propisima sumnjive osobe, pretražiti ih i izvršiti premetačinu u njihovim prostorijama.

Uspjeh toga uredovanja ima se prijaviti kotarskim sudovima, odnosno državnim tužiteljstvima (§§ 49., 50., 56. do 62.).

§ 39.

Ostala, za pravosudje važna opažanja, mogu kotarski sudovi i državna tužiteljstva i ustmeno sobćivati oružničtvu i obratno, ali oružničtvo ima na zahtjev u takvim slučajevima dostaviti pismene prijave.

§ 40.

Pozivima, koje sudovi i državna tužiteljstva upravljaju oružničtvu, traži se u pravilu izvršenje neke službe, koja se tiče odredjenih kaznenih predmeta. U

tim slučajevima može se poziv odnositi i na neko točno označeno uredovanje, kao na pr. da se netko uhiti i t. d., ili može biti obćenite naravi, kao na pr. da se pronadju svjedoci stanovitog dogadjaja i t. d.

§ 41.

Predsjednik suda, državni tužitelj, kotarski sudac ili njegov zamjenik i iztražni sudac imaju takodjer pravo, da se na način, predvidjen u § 40. ovog naputka, posluže oružničtvom, kada iztražuju tragove kažnjivih djela ili kada iztražuju javni glas o njima, kao na pr. glas, da se drže sumnjivi sastanci i t. d.

§ 42.

Oružnik je dužan, da na zahtjev preuzme pratnju uhićenika i kažnjenika (§ 25.).

Uhićenicima se smiju dati samo onakvi predmeti, koje sobom mogu ponieti.

Za čuvanje uhićenika i vršenje službe kod sudbenih razprava smiju se oružnici upotriebiti samo u slučaju nužde i ako se radi o opasnim zločincima (§§ 52., 78.—88.).

§ 43.

Ako oružnik ima vršiti službeno uredovanje temeljem dobivenog poziva, mora se kod izvršenja tog poziva držati možebitnih dobivenih posebnih uputa.

§ 44.

U svim slučajevima treba da oružnici prijave uspjeh službenog uredovanja odmah ili čim ga obave, ili prema dobivenim uputama.

§ 45.

Ako sud vodi iztragu, može sudac u slučajevima, u kojima postoji bojazan, da će doći do odpora, tražiti pomoć oružničtva; a ako je s odgodom skopčana pogibelj, može izati i ustmeni poziv. (§ 7. zakona o oruž., zatim §§ 34.—43. i § 73. ovog naputka).

Kada organi službene oblasti budu kod važnog uredovanja spriečeni odporom u svom uredovanju, imaju pravo neposredno i ustmeno tražiti pomoć oružničtva.

I.* POGLAVLJE

Osobiti propisi o postupku oružnika

§ 46.

Oružnik ima u slučaju uredovanja protiv jedne ili više osoba upotrebljavati odredjeni za to poziv »U ime zakona« na hrvatskom jeziku (§ 14. zakona o oruž.).

§ 47.

Oružničtvo mora uviek imati na umu, da je ono prije svega pozvano, da uzdržava javni mir, red i sigurnost i da štiti osobe i njihov imetak. Ovu će zadaću to sigurnije riešiti, ako se bude klonilo svega onoga, što se ne odnosi na njegovo zvanje.

Budnost oružničkih postaja ne dokazuje se brojem obavljenih služba i prijava, nego time, da na njihovu području vlada mir, red i sigurnost, a ako se ipak dogodi kakav protuzakoniti čin, da se odmah i temeljito iztraži.

* IV.

§ 48.

Oružnik će sprječavati, da se krše zakoni i postojeće odredbe time:

1. da pomno nadzire, odnosno zaustavlja skitnice, druge sumnjive osobe, ili osobe, koje stoje pod redarstvenim nadzorom, izgonaše i prosjake;

2. da sve opažene okolnosti, prilike i priprave, koje bi mogle dovesti do kršenja zakona ili naredaba, ili sam sprieči ili odmah prijavi;

3. da po mogućnosti osujeti svojim posredovanjem izvadjanje ili izvršenje zločinstva ili drugog kakvog kažnjivog čina, odnosno da barem nastoji, da umanji posljedice, kojima se ugrožava nečiji život, zdravlje ili imetak.

Ako je oružnik u takvim slučajevima osamljen, preporuča mu se što veća opreznost. On mora odmah biti na čistu, kako će postupati, da osigura uspjeh. Ako okolnosti dopuštaju i ako je moguće, a da se ne osujeti svrha, treba nastojati, da dobije pomoć kod oružnika, koji se nalaze u blizini ili kod drugih pouzdanih osoba.

Oružnik mora uviek, a osobito ondje, gdje je s odgodom skopčana pogibelj, postupati odvažno, odlučno i požrtvovno, te ga ne smiju nikada obziri na vlastitu sigurnost odvraćati od kršenja njegove dužnosti.

§ 49.

Oružnik može u smislu zakona bez pismenog poziva proganjati potjerom i privremeno pritvoriti osobu, koja je pod sumnjom kakva zločinstva ili prestupka u svrhu, da tu osobu dovede pred iztražnog sudca, u sliedećim slučajevima:

a) ako počinitelj bude zatečen na samom činu;

b) ako odmah poslie čina bude uredovnom potjerom ili javnim glasom označen, da je pod sumnjom zločinstva ili krupnog prestupka;

c) ako bude zatečen s oružjem ili s drugim predmetima, koji proizlaze od zločinstva ili prestupka ili inače dokazuju, da je u njima učestvovao.

Sumnjive osobe imaju se predvesti i privremeno pritvoriti, kada je s odgodom skopčana pogibelj, a ne može se dobiti poziv suda, u sliedećim slučajevima:

1. ako je okrivljeni pokušao da pobjegne ili ako postoji temeljita sumnja, da bi mogao pobjeći sbog veličine kazne, koja ga po svoj prilici čeka, ili jer je skitnica i u okolici nepoznat, jer nema valjanih putnih izprava ni zavičaja, ili sbog drugih valjanih razloga navlači na sebe sumnju, da kani uskočiti;

2. ako je pokušao utjecati na svjedoke, vještake ili sukrivce i time nastojao osujetiti iztragu, ili ako je inače pokušao uništiti tragove zločinstva ili prestupka, ili ako postoji opravdana bojazan, da bi to mogao učiniti;

3. ako osobite okolnosti opravdavaju bojazan, da će okrivljeni ponoviti dovršeni čin ili da će izvršiti čin, koji je pokušao ili kojim se je zagrozio.

§ 50.

Ako kod ustanka ili bune, kod javnog nasilja ili kakva drugog kažnjivog djela, koje počini veći broj ljudi, nije moguće odmah pronaći prave krivce, mogu se privremeno pritvoriti svi oni, koji su pri tom činu zatečeni, a nisu prosti od sumnje dioničtva.

§ 51.

Sbog sudskih prekršaja može se okrivljeni privremeno pritvoriti u svrhu, da bude doveden pred sud, samo u slučajevima, navedenim u § 49. pod toč. 1 i 2 ovog naputka.

Ako se dogode prekršaji političkih ili redarstvenih zakona ili naredaba, treba se ograničiti samo na opomenu ili odvraćanje, ako nema za drugačije uredovanje naročitog poziva, ako prijava nije propisana i ako pritvor po zakonu nije uvjetovan.

Što se tiče uhićenja vojničkih osoba, mjerodavne su odredbe službovnika dio I. za hrvatsko domobranstvo, § 12.

§ 52.

Kada oružnik zaustavi krivca, mora nastojati saznati za svjedoke kažnjivog čina i osigurati predmete, koji se tiču kažnjivog čina, kao i sve drugo, što će služiti za daljnju iztragu.

Kod pratnje uhićenika mora oružnik strogo paziti, da ne bi uhićenik što drugom dodao, od sebe odbacio, uništio, ili da se ne bi sporazumio znakovima ili pače dogovarao se sa sukrivcima.

Oružnik ima kod pratnje sliediti praćenika u primjerenoj daljini tako, da ga može odmah stići, ako bi on pokušao pobjeći, i ne smije se nikada upuštati s njim u razgovor ili kakvo drugo obćenje.

§ 53.

Kod sumnje čedomorstva treba osim drugih izvida ustanoviti, da li je diete došlo živo na sviet; takodjer se ima tragati za nestalom lješinom djeteta.

§ 54.

Kod tjelesnih ozljeda ima oružnik da prijavi, da li se tjelesne ozljede ili narušenje zdravlja imaju smatrati same po sebi ili u njihovoj medjusobnoj vezi kao lake, težke ili opasne za život, zatim kojim sredstvima ili orudjem i na koji način su te ozljede nanesene. Ako bude potrebno i ako je moguće, ima se oružnik razpitati u tom pogledu kod liečnika, koji oštećenika njeguje.

§ 55.

Kada oružnik naidje na krivotvoritelje javnih vriednostnih papira ili novca, treba da osim krivotvorevina potraži naročito sve sprave, sav materijal i ostale predmete, koji su upotriebljeni kod izvršenja kažnjivog čina, da ih zaplieni i preda mjerodavnom sudu.

§ 56.

Kod paleža treba naročito ustanoviti, na koji je način vatra podmetnuta, da li je za to upotriebljeno kakvo osobito gorivo; nadalje treba pronaći mjesto, gdje je, i vrieme, kada je vatra podmetnuta, zatim, da li je doista izgorjelo nešto tudjeg imetka ili je bilo samo izloženo opasnosti požara, da li je život kojeg čovjeka bio izvržen kakvoj opasnosti, pa i to, da li se je nastali požar mogao lako razširiti, te veličinu nanesene štete.

§ 57.

Kod ostalih zločinstava i prestupaka, koji su upereni protiv tudjeg života ili imetka, ima se očevidom ustanoviti, kakva je sila ili lukavština, te kakva su sredstva ili kakvo je orudje za izvedenje čina upotriebljeno,

zatim, kolika je prouzrokovana ili namjeravana šteta i izmakli dobitak, te kolika je bila opasnost za život, zdravlje i tjelesnu sigurnost ljudi i za tudji imetak.

§ 58.

Kućna premetačina, to jest pretraga stana i ostalih kućanstvu pripadajućih prostorija, smije se u smislu zakona samo tada obaviti, ako postoji temeljita sumnja:

a) da se tamo netko sakriva, koji je pod sumnjom zločinstva ili prestupka;

b) da se tamo nalaze predmeti, kojih posjed ili pregled može biti od važnosti za stanovitu iztragu.

Iznimka postoji u pogledu osoba, koje stoje pod redarstvenim nadzorom, kod kojih se u svrhu redarstvenog nadzora može u svako doba obaviti premetačina stana ili osobna pretraga.

Osobama za koje je vrlo vjerojatno, da posjeduju predmete, navedene pod b), ili koje su pod sumnjom kakva zločinstva ili prestupka, zatim osobama, koje su na zlu glasu ili pod redarstvenim nadzorom, može se pretražiti takodjer tielo i odielo.

§ 59.

Kućna premetaćina i pretraživanje tiela i odiela obavlja se redovito samo nakon preslušanja onoga, kod koga ili na komu se ima izvršiti i u koliko se preslušanjem ne postigne izručenje traženog predmeta ili ne uklone razlozi, radi kojih se obavlja premetačina, odnosno pretraživanje.

Od tog preslušanja može se odustati kod zloglasnih osoba, kada je s odgodom skopčana pogibelj ili kada se pretražuju prostorije, koje su pristupačne obćinstvu, kao na pr. krčme, gostionice, željezničke postaje i t. d.

§ 60.

U pravilu smije se premetačina obavljati samo na temelju sudačkog poziva uz navod razloga.

Taj poziv ima se odmah kod uredovanja ili najkasnije u roku o 24 sata nakon obavljene premetačine dostaviti dotičniku.

Ako se premetačina ima obaviti u vojarnama ili od vojske zaposjednutim sgradama, treba to javiti zapovjedniku vojarne, koji će odrediti vojničku osobu, da premetačini prisustvuje.

§ 61.

U svrhu kaznenog postupka mogu oružnici, ako je s odgodom skopčana pogibelj, i bez sudačkog poziva samostalno izvršiti premetačinu kuće:

a) ako je protiv koga izdana zapovied (nalog), da se dovede pred sud ili uhiti;

b) ako bude zatečen na kažnjivom činu (zločinu ili krupnijem prestupku);

c) ako bude uredovnom potjerom ili javnim glasom osumnjičen radi kakva kažnjiva čina;

d) ako bude zatečen u posjedu takvih predmeta, koji pokazuju, da je učestvovao u kažnjivom činu.

Ako dotična osoba traži, ima joj se odmah ili najkasnije u roku od 24 sata dostaviti pismena potvrda o izvršenoj kućnoj premetačini i o razlozima obavljene premetačine.

§ 62.

Kućne premetačine i osobno pretraživanje valja uviek obavljati, tako, da se ne pobudjuje pozornost nepozvanih osoba, od čega bi mogla nastati i pogibelj za obhodnju, i tako da se ne smeta ili uznemiruje

dotičnik više, nego što je potrebno; ujedno neka se štedi, koliko je to moguće, dobar glas dotičnika i neka se ne dira u njegove privatne tajne, u koliko ove ne stoje u savezu s predmetom iztrage i konačno, neka se uredovanje obavi što uljudnije i pristojnije..

Vlastnik prostorija, u kojima se ima poduzeti premetačina mora se pozvati, da premetačini prisustvuje; ako je on sprіečen ili odsutan, treba pozvati jednog odrastlog člana njegove porodice ili u odsutnosti ovog, jednog ukućanina ili susjeda, da premetačini prisustvuje.

Oružnik, koji samostalno obavlja premetačinu, treba osim toga da uzme sa sobom jednog člana obćinskog poglavarstva ili jednog obćinskog organa, a ako takvog u mjestu nema, tada drugu pouzdanu osobu.

Kod premetačine stanova zloglasnih osoba treba oružnik dobro paziti na svoju sigurnost i na provedbu svog uredovanja.

§ 63.

Kod pregledavanja papira treba se pobrinuti, da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštene osobe.

Ako vlastnik papira i tiskopisa ne dopušta, da se ovo pregledava po oružniku, valja ih zapečaćene predati sudu.

Oružnik nema prava otvarati zapečaćena pisma.

§ 64.

Kod obavljanja uredovanja ima se oružnik obazirati na odredbe kaznenog postupnika, koje se odnose na vršenje javno-sigurnostne službe.

§ 65.

Pravo uporabe oružja osniva se na interesu obstanka države, koja je preuzela dužnost, da štiti osobu, imetak i slobodu svakog državljanina, te mu je stoga i dala pravo nuždne obrane u onom slučaju, gdje ga ona ne može obraniti.

Zakon o oružničtvu u § 12. navadja slučajeve, kada oružnik smije upotriebiti svoje oružje. Ali u tim slučajevima ovlašten je oružnik poslužiti se oružjem samo onda, kada blaža sredstva ne pomažu, a i tada treba da postupa sa što većom štednjom ljudskog zdravlja i života. Stoga, gdje prilike to dopuštaju, treba prije upotriebiti manje opasno oružje (hladno), pri čemu odlučuje okolnost, da li prekršitelj zakona ima kakvo oružje i koje.

Kod odpora ili napadaja na oružnika mora on prije svega nastojati, da dotičnu osobu učini nesposobnom za otpor, odnosno bieg. Prema tomu ima se uporaba sama i pravac uporabe oružja po mogućnosti tako uskladiti, da se što više poštedi život odpornika i da se život drugih ljudi ne izvrgne opasnosti.

Za svako prekoračenje prava uporabe oružja oružnik je strogo odgovoran.

Oružnik smije upotriebiti svoje oružje samo vojničkim načinom. Puškom puca, a nataknutim bodom samo bode. Bod se može, ako nije nataknut, upotriebiti za sječenje, na pr. kod pratnje u željezničkim vagonima.

Oružniku je zabranjena svaka nevojnička uporaba oružja. Samo u krajnoj nuždi, kada je oružnik u smrtnoj pogibelji ili u pogibelji razoružanja, pa nije kadar bilo iz kojih razloga svoje oružje propisno

upotriebiti, može se braniti, kako mu je god moguće, dakle i kundakom puške, zubima, nogama i rukama, kamenjem i svim onim, što mu o ruku dodje.

Bod, nenataknut na pušku, ubraja se u manje opasno oružje, jer oružnik može već unapried predvidjeti, kako će ga upotriebiti, dok se puška, kada se iz nje puca, ima uviek smatrati kao opasno oružje, jer tu uspjeh zavisi o vještini i mirnoći oružnika, na što se u času uzrujanosti ne može redovito sigurno računati.

Oružnik smije, kako je već rečeno, upotriebiti oružje samo uz propisan oprez i što veću štednju osobe, protiv koje se uporaba oružja ima izvesti, i to samo onda, ako blaža sredstva ne pomažu.

Ta su sredstva:

1. Kod odpora:
   a) odvraćanjem zapovjednim glasom;
   b) uhićenje;
   c) vezanje u lance.
2. Kod biega:
   a) odvraćanje;
   b) potjera za bjeguncem;
   c) poziv bližnjim osobama, da ga uhvate.

Pod »što većom štednjom« razumije se, da oružnik kod odpora ili biega ima samo nastojati, da uhićenika učini nesposobnim za daljnji odpor, odnosno bieg.

Uporaba oružja dopuštena je samo u smislu § 12. zakona o oružničtvu.

K pojedinim točkama ovog paragrafa napominje se sliedeće:

I. O vezanju u lance i uzicom

A

Obćenito

Svrha vezanja u lance i uzicom je ta, da se uhićeniku onemogući bieg, odnosno napadaj na oružnike za vrieme pratnje.

Vezanje uhićenika ili odpornika ima se uviek što je moguće brže i opreznije obaviti, jer je to najpogibeljniji čas oružnika u vršenju njegove službe. Suhodni oružnik, koji redovito obavlja vezanje na zapovied vodje obhodnje, izvrgnut je često napadaju ili odporu uhićenika, te se stoga nalazi u opasnom, odnosno neugodnom položaju, a osim toga sprječavan je u slobodnom gibanju i podpunoj upotrebi svoje tjelesne snage, jer mu puška visi na lievom ramenu. Nadalje može sporo baratanje kod vezanja, a pogotovo nespretno postupanje zavesti uhićenika na tvorni ili trpni odpor, te u prisustvu više gledalaca osujetiti vezanje tako, da se svladavanje odpornika može dokončati samo uporabom oružja. Radi toga treba da oružnik vezanje uhićenika obavi vrlo spretno, brzo i valjano.

Za što brže obavljanje vezanja u lance imaju se lanci u platnenoj kesici spremiti tako, da se najprije spojni lanac s lokotom i ključićem stavi na dno kesice, a zatim ručni lanac s lokotom i utaknutim ključićem u kesicu tako spusti, da željezna prečka iz nje viri napolje, dotično da leži poprieko izvan stegnute kesice. Time je omogućeno, da oružnik pri vezanju, bez gubitka vremena otvaranjem kesice, pograbi prečku, brzo izvuče ručni lanac i propisno i brzo obavi vezanje.

B

Sprave za vezanje

a) Ručni lanac

Ručni lanac sastoji se iz dugoljasto zavinutih stopljenih malih lančanih kolutića (karika), napravljenih od željezne žice u promjeru od 3.5 mm, a podpuna dužina lanca iznosi 58 cm.

Na jednom kraju ima željezna, 8 cm duga prečka, na kojoj je prikopčano 25 lančanih kolutića. U dvadeset i peti kolutić prikopčana je jedna okrugla karika u promjeru od 3.5 cm, iza koje sliedi ostalih 25 kolutića.

b) Spojni lanac

Spojni lanac sačinjava 26 dugoljastih članaka napravljenih takodjer od željezne žice u promjeru od 3.5 cm; na jednom kraju nalazi se karika u promjeru od 3.5 cm. Dužina pojedinih članaka iznosi 4 cm, a dužina cielog spojnog lanca 97 cm.

c) Lokoti

Svakom ručnom i spojnom lancu pripada po jedan lokot s 2 ključića. Ključići su Wertheimova sustava.

Ključić se ovjesi o lokot 15 cm dugim, tankim lančićem ili remenom.

Drugi lokotni ključić ima se držati pohranjen umotan u modri papir u odornom ormariću kod pisaćih sprava.

d) Uzica za vezanje

Uzica za vezanje je od jake konopljene predje trostruko čvrsto pletena, 3 mm debela i 2.84 m druga, a na oba kraja ima po jednu 4 cm dugačku petlju.

C

Uputa za vezanje u lance i uzicom

Suhodnik ima po dobivenoj zapoviedi: »Veži ga«, uviek uhićeniku pristupiti s pripravljenim lancem i lokotom u rukama ovako:

Izvadi ručni lanac s lokotom i ključićem iz torbe, odnosno iz kesice (džepa), otvori lokot, spravi ključ u lievi predgradak nabojnjače, zadjene kuku otvorenog lokota u skrajnji zavinuti kolutić ručnog lanca, te drži lokot s kukom čvrsto u desnoj ruci tako, da palcem i kažiprstom sprieči okretanje lokotne kuke; željezna prečka provuče se sada kroz srednju okruglu kariku, da se načini zamka, a kraj lanca sa željeznom prečkom drži se čvrsto u lievoj ruci; sada se pristupi uhićeniku s njegove desne strane sa zahtjevom, da pruži desnu ruku, na koju mu se načinjena zamka natakne i brzo oba kraja lanca (na desno i lievo) potegnu, nakon čega se zahtieva, da uhićenik stavi lievu ruku na desnu, a po tom, ne vadeći kuke lokota iz krajnjeg zavinutog kolutića, zahvati se kukom lokota odgovarajući zavinuti kolutić lanca izpod željezne prečke i pritiskom na kuku zatvori lokot.

Vodja obhodnje ima uviek pregledati, da li je suhodnik vezanje propisno obavio.

Kod vezanja dvojice uhićenika jednim ručnim lancem postupa se slično, samo se stavi lanac na desnu ruku jačeg ili opasnijeg uhićenika, a onda se veže lieva ruka drugog tako, da se svezane ruke tada gornjom stranom dotiču. Ovaj način vezanja upotrebljava se i onda, ako ima više osoba, a manjka dovoljan broj lanaca. Kod

vezanja dviju osoba može se svaka za sebe svezati onako, kako je to odredjeno za vezanje jedne osobe, nakon čega se spoje još spojnim lancem.

Spajanje dvojice ili trojice svezanih ili dvaju svezanih parova biva tako, da se spojni lanac provuče kroz okruglu kariku ručnog lanca prvog para, te se zadnji kolutić istoga pripoji lokotom okrugloj karici ručnog lanca treće osobe, odnosno drugog para.

Provlačenje spojnog lanca kroz drugu kariku ručnog lanca prvog para, prieči karika na drugom kraju toga lanca.

Oružnik nosi u službi lance u svojoj obhodnoj torbi, spravivši ih u tamnozelenu platnenu vrećicu; dužina vrećice je 17 cm, a širina 14 cm.

Osim toga dužan je oružnik ponieti u obhodnoj torbi sobom još i jednu 2.50 m dugu i 0.2 cm debelu uzicu, smotanu u dužini od 12 cm i zamotanu u debeo komad papira u svrhu, da je uzmogne prigodom uhićenja većeg broja osoba upotriebiti za vezanje.

Za svako uskočenje uhićenika odgovara oružnik osobno, pa zato se prepupšta njegovoj uvidjavnosti, hoće li i kada nekoga svezati u lance.

Bieg uhićenika prigodom pratnje dao bi se spriečiti time, da bi se istomu svezale noge izpod koljena (nu iznad listova) i to tako na kratko, da uhićeni može ići samo običnim korakom.

Prigodom pratnje na kolima ili željeznicom neka se uhićeni priveže za ljestve od kola, odnosno za klupu u vagonu, a kod pratnje pješice može se voditi i na spojnom lancu.

Ključiće od lokota valja ovjesiti o lokot 15 cm dugim tankim lančićem ili remenčićem; uzicom ili vrpcom nije dozvoljeno vezati ključić na lokot.

Pojedini oružnik ne obavlja nikada vezanje, ako nema uza se pouzdane pomoći. U takvim sgodama neka oružnik nastoji, da stigne u koje bliže mjesto i tamo kod mjestnog poglavara, ili ako je ovaj predaleko, barem u prisutnosti i s pomoću pouzdanih ljudi, uhićenika sveže u lance.

Provodi li se uhićenje u samom mjestu, tada se uhićenik ima odvesti ili k mjestnom poglavaru ili u najbližu sigurnu kuću i tu s pomoću prisutnih stanovnika valja uhićenika svezati u lance.

Uzkrati li koja osoba u državnoj službi oružniku zatraženu pomoć, ima se to prijaviti mjerodavnoj nadležnoj oblasti.

U prvom redu dužni su obćinski načelnici i namještenici podupirati oružnike u vršenju njihovih službenih dužnosti.

Ima li oružnik pouzdanu pomoć, onda doda lance (odnosno uzicu) svom pomoćniku, te ga uputi, kako će vezanje obaviti. Za vrieme vezanja uzme oružnik pušku u stav »sprem«. Nakon obavljenog vezanja po pomoćniku ima se (pojedini) oružnik osobno osvjedočiti, da li je vezanje dobro obavljeno; po potrebi ima oružnik vezanje i popraviti.

S jednom uzicom može se svezati samo jedan uhićenik i to rukama na ledjima. Kod tog se postupa ovako: Oružnik vežući napravi prevlakom uzice kroz petlju odmah dva koluta, pristupi uhićeniku iza ledja, te natakne brzo na svaku ruku (preko ručnih zglobova) po jedan kolut, koje nakon toga pritegne toliko, da se ruke ne mogu izvući, a da se kolanje krvi ne spriječi; nakon što je načinjen prvi uzao, ovije se ostali dio uzice oko desne i lieve ruke toliko puta, da samo mali komadić ostane za pravljenje drugog (konačnog) uzla.

Uzica se može upotriebiti i za vezanje pogibeljnog, za bieg sposobnog uhićenika izpod koljena. Kod tog treba uhićenika, kojemu su ruke već vezane, postaviti tako, da mu noge stoje u razmaku jednog običnog koraka (prema njegovoj veličini); težina tiela mora mu počivati na obje noge, i jednako, da nije u stanju oružnika udariti nogom; oružnik načini zavezak najprije izpod koljena sprieda stojeće lieve noge, onda učini slično na desnoj nozi. Uzica se nakon toga oko oba koljena omota, te pri kraju zaveže čvrstim uzlom.

Ako obhodnja ima pratiti više od dva svezana uhićenika, onda se imaju parovi takodjer medjusobno spojiti lancem ili u pomanjkanju lanaca debljim užetom. Parovi se postave jedan iza drugog, spojni se lanac provuče kroz okove prvog para, te se drugim krajem prikopča na lokot zadnjeg para. Ako jedan spojni lanac ne bi bio dovoljan, onda se mogu upotriebiti dva (ili više).

II. O uporabi oružja

Uporaba oružja sliedi:

1) U slučaju nuždne obrane, da oružnik odbije od sebe ili od druge osobe siloviti napadaj.

Nuždna obrana nastaje, kada neka osoba ili više njih tvorno napadnu oružnika, t. j. kada ga namjeravaju rukama pograbiti, udariti, ili ozliediti, razoružati ili ubiti, a on je prisiljen poslužiti se oružjem, da odbije od sebe takav napadaj, koji dovodi u opasnost njegovu osobnu sigurnost, ili da zaštiti život drugih ljudi, koji su u opasnosti.

Nuždna obrana prestaje onda, kad je napadaja nestalo, dotično kad je minuo, a to biva u ovim slučajevima:

1. ako je napadač odustao od napadaja;
2. ako je napadač napadaj prekinuo;
3. ako se napadač odmah nakon izvedenog napadaja dade u bieg;
4. ako je napadaj uspješno susbijen;
5. ako je napadač s napadajem uspio i odmah se predao.

Ako bi se nakon minulog napadaja napadaču naniela sila, onda to više ne bi bila nuždna obrana, nego osveta ili nepovlastno kažnjenje napadača, pa takav postupak ne bi bio zakonit.

Ako se je oružnik napadaju mogao ugnuti, ali toga nije učinio bilo iz kojih mu drago razloga, nego je napadača dočekao, pa je u času pogibelji za svoj život proti njemu upotriebio svoje oružje (ustrielio ga, probo ili posjekao), to će ta uporaba oružja biti opravdana, jer zakon okolnost mogućeg, nu neupotriebljenog uklona od nuždne obrane ne izključuje, a osim toga oružnički i vojnički propisi izričito odredjuju, da oružnik ni u jednoj prilici ne smije dati niti trunka povoda sumnji, da je strašiv.

Ozliedi li tkogod oružnika slučajno ili iz neopreznosti, dakle bez zle nakane, to onda nije siloviti napadaj, pa se stoga u takvu slučaju ne smije niti oružje upotriebiti.

Siloviti napadaj sam po sebi još ne ovlašćuje oružnika na uporabu oružja, jer napadaj mora da bude i pogibeljan.

Ako naime, recimo, nedorastli dječak, nemoćan starac ili žena, posve pijani, sakati ili nedotupavni (ludskasti) čovjek navali na oružnika, da ga ozliedi, tada oružnik ne će upotriebiti oružja, nego će se ili

sgodnim načinom ugnuti ili napadača svojom tjelesnom snagom svladati, a može prizvati i prisutne ljude, da napadača, koji je pijan, ludskast i t. d. odstrane.

Oružnik ne smije odbiti napadaja svojim oružjem niti onda, ako napadača prisutni ljudi svladaju.

Oružnik može upotriebiti svoje oružje za nuždnu obranu i onda, ako i nije u službi, dakle kao što i svaki drugi gradjanin, ali to samo onda, ako je napadaj na njega bio protupravan.

Ako je medjutim oružnik sam bio napadačem, jer je. recimo, nepovlastno i silom htio provaliti u čiju kuću, a kućevlastnik mu to brani i silom ga gura van, pri čem oružnik upotriebi svoje oružje, podpast će pod vojno-sudbenu istragu, jer bi neopravdano izveo uporabu oružja.

2) Da oružnik svlada svaki odpor, kojim se namjerava osujetiti njegovo uredovanje.

Taj odpor nastupa onda, kad netko namjerava oružnika spriečiti, da provede već započeto ili najavljeno uredovanje.

Oružnik, koji u službi upotriebi oružje, da svlada kakav protupravan odpor, vrši samo volju države, ako nije prekoračio granicu svog zakonitog prava.

Odpor, kojim se oružniku prieči izvedenje njegove službe, može biti dvovrstan: trpni (pasivni) i tvorni (aktivni).

Pod trpnim odporom razumievamo, kad se netko opire oružniku, nu ne oružjem ili kakvom fizičkom silom, nego neposluhom, te time prieči, da oružnik ne može obaviti svoju službu.

Tako će na pr. biti trpnim odpornikom uhićenik, koji se baci na zemlju i ne će da ide.

Proti trpnim odpornicima smije se oružje upotriebiti samo u krajnoj nuždi, a to će biti onda, ako bi trpnim odporom došao oružnik u očitu pogibelj za svoju osobu ili ako bi se trpnim odporom hotimično i zlobno namjeravalo osujetiti koji važniji službeni uspjeh.

Tako će na pr. upotriebiti oružnik svoje oružje proti uhićeniku, koji je prigodom pratnje šumom, šikarom ili pogibeljnim krajem legao i ne će dalje da ide očito u namjeri, da oružnika izmori, i onda upotrebi zgodnu priliku, da pobjegne ili da dočeka svoje ortake, koji bi ga mogli osloboditi. Tu je dakle oružnik u pogibelji, trpnim odporom mu se prieći njegova služba, pa će lagljim ubodom boda u ruku, obraz i t. d. prisiliti odpornika na posluh, a ne uspije li to, ubost će ga jače u nogu, da ga time učini nesposobnim za bieg ili napadaj.

Isto tako bit će opravdana uporaba oružja na trpnom odporniku u ovom slučaju: oružnik progoni opasnog zlikovca, koji priedje preko dubokog potoka ili jarka s uskim brvnom, pa čim je zločinac prešao, stane jedan od njegovih ortaka ili prijatelja na brvno i prieči prolaz oružniku; oružnik će ga pozvati, da se odstrani, nu on toga ne će da učini, ali niti ne napada na oružnika, nego zajaše brvno i tim trpnim odporom prieči progon oružniku; oružnik će si u tom slučaju uporabom boda prokrčiti put, i upotreba oružja bit će opravdana.

Pod tvornim odporom razumieva se, kada krivac tvorno napada oružnika, kada mu se uzprotivi i ne da se uhititi i vezati.

Odpor proti oružnicima, kada vrše svoju službu, ne može se nikada izpričati nuždnom obranom od strane odpornika, osim u slučaju kad bi oružnici očitom zlo-

porabom svoje uredovne vlasti postupali tako, da bi za dotičnika uslied njihova postupka mogla nastati nenadoknadiva šteta.

Oružnik treba da bude kod svakog nastupa, još prije poziva »U ime zakona«, od zaustavljene osobe barem 3—4 koraka udaljen, da uzme pušku »na prevjes« i time djeluje već unapried po mogućnosti na zaustavljenu osobu, da se okani odpora, ili ako bi bio iznenada napadnut, da bude odmah spreman poslužiti se svojim oružjem.

3) Da sprieči bieg opasnih zločinaca, u koliko se to drugim načinom ne može postići.

Kao opasni zločinci imaju se smatrati sve one osobe, koje je mjerodavna oblast oružniku kao takve naznačila, ili koje su temeljito osumnjičine kao osobito opasne za sigurnost države, osobnu sigurnost ili tudji imetak, kao na pr. veleizdajnici, razbojnici, ubojice, palikuće, naoružani provalnici, koji su više puta kažnjeni, banditi, odmetnici, anarhisti, komunisti i t. d.

Oružnik smije protiv ovakvih osoba upotriebiti oružje samo onda, kad nema drugih mogućnosti ili sredstava, da im sprieči i onemogući bieg, na pr. pomoć drugih pouzdanih osoba, koje se nalaze u blizini.

Ako se opasni zločinac dade u bieg, obhodnja će za njim potrčati, da ga uhvati i istodobno će ga opetovano pozvati: »U ime zakona, stoj ili pucam!« Ne odazove li se tom pozivu, a obhodnja opazi, da je ovaj brži od nje i da razmak biva sve veći, osobito onda, ako je u blizini šikara, šuma, visoko žito, voda i t. d., kamo bi mogao pobjeći, tada će upotriebiti svoje oružje, to jest pucat će za zločincem i nastojati, da ga učini nesposobnim za bieg.

Noću, u gustoj magli i kod nepreglednog zemljišta ima se u ovakvu slučaju oružje upotriebiti odmah, ako se progonjeni ne odazove pozivu da stane.

Ako takav zločinac bježi prema drugim osobama, onda se ne smije na njega pucati, jer bi mogle stradati nedužne osobe; oružnik će u takvu slučaju doviknuti, da ga zadrže ili uhvate, pa ako se to ne dogodi, oružnik će ga dalje progoniti.

Proti naoružanim razbojničkim i hajdučkim družinama (bandama) ima se, ako je posve jasno, da se radi o takvima, upotriebiti oružje bez predhodnog poziva da stanu, dakle se ima odmah, čim se primiete, otvoriti na njih vatra.

U noćno doba, kad oružnik u zasjedi čeka koju opasnu osobu, ne smije prije pucati, dok se ne uvjeri tko je dolazeća osoba, ili dok je ne prepozna, jer i nevina osoba, iznenadjena i preplašena povikom »U ime zakona, stoj!« može početi bježati i tako nesmotrenošću i svojom i oružnikovom izgubiti i život.

Za manje opasnim prekršiteljima zakona, koji se pred oružnikom dadu u bieg, ima se oružnik dati u potjeru, nu ne smije proti njima upotriebiti oružje, da osujeti njihov bieg.

Premda kod svih slučajeva uporabe oružja valja što više štedjeti čovjeka, ipak se mora oružje odmah odlučno upotriebiti tako, da se protivnik učini nesposobnim za borbu, odpor ili bieg. Više puta bockati bodom ili pucati u zrak nije dozvoljeno.

4) Da spriečí bieg sumnjivih osoba na državnoj granici, ako za to nema drugih sredstava.

Pod sumnjivim osobama imaju se razumievati one, koje su oružniku nepoznate, a koje svojom vanjštinom i ponašanjem, odievanjem, kretanjem, načinom života,

po mjestu, na kojem su zatečene i t. d., daju povoda mišljenju i vjerojatnom zaključku, da namjeravaju izvršiti ili da su izvršile kakvo kažnjivo djelo.

Sumnjiva je i ona osoba:

a) koja po osobnom opisu ima sličnosti s osobom, koja se potražuje;

b) koja nema potrebnih izprava ili se s razlogom sumnja, da su izprave lažne;

c) koja se nadje na zabranjenom mjestu (na pr. kod barutane, željezničkog mosta, kod vojničkog objekta i t. d.) bez potrebe ili u zabranjeno vrieme;

d) koja se razpituje o stvarima, koje su povjerljive ili tajne naravi;

e) koja ima ili nosi oružje bez potrebe i dozvole;

f) koja se brani, da nije počinila nikakov kažnjivi čin, ma da je nitko za to ne pita, niti sumnjiči;

g) koja u pograničnom pojasu ne će na poziv oružnika stati.

Oružnik će na državnoj granici upotriebiti oružje proti takvim osobama, ako ih ne može drugčije uhvatiti, bez obzira, da li bježe prema granici, ili prema unutrašnjosti države.

Ako sumnjiva osoba priedje našu državnu granicu i stupi na područje susjedne države, ne smije oružnik za njom pucati, niti prieći granicu, da je uhvati, u koliko ne postoje za to izmedju naše i susjedne države naročiti ugovori.

Proti drugih sumnjivih osoba izvan pograničnog pojasa, a u unutrašnjosti države, ne smije oružnik upotriebiti oružje.

5) Da sprieči bieg vojnih bjegunaca u skupinama, ako to ne može drugim načinom postići.

Pod »skupinom« razumije se tri ili više vojnih bjegunaca bez obzira, da li su pobjegli u skupu iz četnog tiela ili su pobjegli pojedinačno, te su se naknadno udružili, da li su naoružani ili ne i da li su svi vojni bjegunci iz jedne ili raznih jedinica četnog tiela.

6) U svim slučajevima, gdje i vojničke straže imaju pravo rabiti oružje.

Temeljem § 73. točke 546. službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I. dužna je svaka vojnička straža, u koliko to može izvesti bez štete za vlastitu zadaću, zapriečiti prekršaje proti zakonitog reda i javne sigurnosti, koji se dogadjaju u njezinoj najbližoj okolini.

Ona je dužna pod predpostavkom, da se uhićenje krivaca ne može prema § 42. točki 313. službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I. poduzeti, upotriebiti svoje oružje proti svakoga:

1. tko nju silovito povriedi ili navalom stavi u pogibelj;
2. tko prema njoj nastavlja grubim uvredama ne mareći za predhodne opomene;
3. tko uhićen po straži kao pogibeljan zločinac, ili njoj predan na strogo čuvanje, makar i bez silovitog odpora unatoč prietečem pozivu uteče, ako za njegovo zaustavljanje nema drugog sredstva;
4. tok se pod neprijateljskim odnosima učini sumnjivim, pa se na doziv, da stane, bez dovoljnog odgovora dade u bijeg.

U mirnim prilikama ne smije vojnička straža ipak pucati, ako za postignuće svrhe dostaje upotreba boda (sablje), u slučaju pod točkom 3. niti onda, kad bi se hitcem stavio u pogibelj život nedužnih ljudi.

Glasom prednavedene točke 313. § 42. službovnika za hrvatsko domobranstvo dužni su nadzorni častnici i

dočastnici, kao i obhodnje, straže i stražnici — dakle i oružničtvo — uhititi odnosno u zatvor staviti domobranske (vojničke) osobe u činu zastavnika ili u nižem činu u sliedećim slučajevima:

a) kad ih zateknu na zločinu ili grubom prekršaju;

b) kad se učine sbog takvih djela sumnjivi;

c) kad svojim izgrednim ponašanjem prouzrokuju javnu sablazan;

d) kad se ne pokore nalozima nadzornih časta, obhodnja, straža i stražnika u njihovu djelokrugu, ili kad ove organe grde ili ih tvorno napadnu;

e) kad su izdane posebne zapoviedi u pogledu uhićenja;

f) kad je radi uhićenja odpornih i izgrednih osoba oružane sile ili oružničtva stavljen okolnostima opravdan zahtjev.

Častnici i dušobrižnici smiju se bezuvjetno uhititi samo u slučajevima a), d) i e), inače samo onda, kad posreduju obhodnje ili straže pod zapovjedničtvom častnika ili kad uhićenje zahtieva koji viši od izgrednika i sam kod toga posreduje.

U slučajevima a) i d) dužne su nadzorne časte, straže i stražnici uhititi takodjer i gradjanske osobe.

Prema točki 315. § 42. službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I. ima se prigodom uhićenja častnicima od poručnika na više oduzeti oružje samo onda, kad je to bezuvjetno nuždno; ostalim osobama uviek.

Uhićeni zastavnici i od ovih niže osobe predavaju se njihovom četnom tielu ili najbližoj vojničkoj straži. Uhićeni častnici od poručnika na više i dušobrižnici predavaju se najbližoj častničkoj straži, a gdje takve nema, kojem vojarnom nadzornom častniku ili domobranskom postajnom (mjestnom) zapovjedničtvu.

Od toga se ima odustati, ako je uhićenik dobio samo nalog, da se uputi u odredjeni mu zatvor (točka 316. službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I.).

Redarstvena straža ima pravo svoje oružje upotriebiti prema propisima o ustrojstvu redarstva:

1. u slučaju nuždne obrane svoje osobe;

2. na obranu druge osobe, kad je tko napadne oružjem ili drugim orudjem;

3. kad vršeći važno kakvo uredovanje naidje na silovit odpor, kojega ne može bez upotriebe oružja svladati;

4. kad treba osujetiti bieg opasnog zločinca, a za to nema drugih sredstava.

Upotriebljujući oružje dužan je stražar da što više štedi život čovjeka, dakle da oružje upotriebi tako, kako ne bi suvišno težko povriedio osobu, protiv koje ureduje.

Kod upotrebe oružja ima stražar napose paziti na to, da ne nastradaju tom zgodom nevine osobe. Zato ima vrlo oprezno postupati kod upotrebe puške, pa je napose zabranjeno u gradskim ulicama, u kojima imade obćinstva, pucati za bjeguncem.

Riznička (financijalna) straža ima pravo uporabe oružja prema ustanovama, koje su sadržane u zakonskoj odredbi o rizničkoj straži Nezavisne Države Hrvatske.

Svaka uporaba oružja ima samo tu svrhu, da učini napadača, odnosno odpornika nesposobnim za daljnji napadaj, odnosno odpor, odnosno da opasnom zlikovcu zaprieči bieg, nipošto pako da se netko usmrti ili što teže rani, a ako se to ipak dogodi, to biva samo uslied toga što nije moguće oružjem u svakom slučaju sigurno rukovati. Dodje li kod uporabe oružja do usmrćenja

ili teže ozljede, ne će zato nikada oružnik odgovarati, ako je sama uporaba oružja, bez obzira na njezine posljedice, opravdana.

Nakon svake uporabe oružja provadja se protiv oružnika, koji ju je izveo, vojno-sudbena iztraga, da se ustanovi, da li je uporaba oružja opravdana ili ne; prema tomu je dakle za svaku uporabu oružja odgovoran samo onaj, koji ju je izveo, dotično i onaj, koji ju je naložio izvesti.

Čim je osoba, na kojoj je izvedena uporaba oružja, postala nesposobnom za daljnji napadaj, odpor ili bieg, dužnost je oružnika, da joj sa svom pripravnošću i odmah, bez i najmanjeg trunka kakve mržnje ili neprijateljstva, pruži pomoć izpiranjem rane, zaustavljanjem krvi i povijanjem rane s kirurškim povojem, kojeg ima oružnik uviek sobom nositi. Nakon toga ima se pobrinuti za njegu i prienos ranjenika, koji ne može da ide, ako je to, s obzirom na narav rane, uobće uputno provesti, a u svakom slučaju treba da se pobrine za što bržu liečničku pomoć.

Oružnik, komu se povjeri čuvanje državne ili privatne imovine, može iznimno vršiti ovu službu i to ili kao stalni stražar, ako mu je povjeren na čuvanje jedan objekat, ili kao pokretni stražar, ako mu je povjereno čuvanje više objekata, kao i čuvanje i osiguranje prometnih veza.

Kod vršenja ove službe dužnost je oružnika ne samo da čuva, nego i da očuva povjereni mu objekat, pa makar i uporabom oružja.

Ako se objektu približava neka nepoznata osoba ili osoba, koja nema slobodnog pristupa dotičnom objektu, oružnik će je sa »U ime zakona« pozvati da stane. Ako se dotična osoba ne pokori pozivu oružnika

i ide u pravcu oružnika, uzeti će oružnik pušku u stav »sprem«, te se zaprijetiti uporabom oružja. Ako ta osoba i na treći poziv ne stane, oružnik će upotriebiti oružje. Ako je sumnjiva osoba na poziv stala, oružnik će je u primjerenoj daljini zadržati i paziti na nju tako dugo, dok ne dodje izmjena, odnosno prizvana obhodnja, kojoj će je predati.

Ako zadržana osoba ili tko drugi napadne na oružnika, ima ovaj taj napadaj odbiti oružjem, a ako pokuša bježati, ima je pozvati tri puta »U ime zakona, stoj ili pucam!«, pa ako na treći poziv ne stane, ima pravo upotriebiti oružje.

Ako oružnik na pokretnoj straži zadrži sumnjivu osobu, onda će tu osobu prepratiti do susjednog stražara ili će ovoga pištaljkom dozvati. Takve osobe prepraćuju se od jednog stražara do drugog, dok se konačno ne predaju straži. Ovaj postupak ima se vrlo oprezno i brzo obaviti, kako bi se stražar što prije povratio na svoje mjesto.

U pogledu ponašanja oružnika na straži vriede za njega odredbe za stražarsku službu za vojsku (točka 577. službovnika dio I. za hrvatsko domobranstvo).

§ 66.

Ako oružnička postaja dozna, da je veće mnoštvo ljudi narušilo mir, izaći će na lice mjesta sva momčad s podpunim strjeljivom i nabijenim puškama pod zapovjedničtvom zapovjednika postaje, te će se na primjerenoj daljini postaviti pred svjetinu tako, da po mogućnosti zakloni ledja. Svjetinu valja s »U ime zakona« pozvati, da se razidje, predočivši joj posljedice uporabe oružja u slučaju neposluha.

Istodobno će zapovjednik postaje odrediti dva ili više snažnih oružnika, da uhvate kolovodje ili najveće vikače. Ako se svjetina ne pokori zapoviedi, da se razidje, ima se najodlučnije raztjerati navalom s bodom nataknutim na pušku. Istodobno valja nastojati pohvatati kolovodje, podstrekače i najneobuzdanije narušitelje javnoga mira i reda .

U slučaju, da svjetina navali na oružnike oštrim oružjem ili drugim pogibeljnim orudjem tako, da oružnici uslied toga budu stavljeni u životnu opasnost, naložit će zapovjednik postaje svojoj momčadi, da uzmu puške u stav »gadjaj«, a istodobno će oštrim glasom doviknuti svjetini, da se razidje, jer će inače pucati. Ako i ova zadnja opomena ostane bezuspješna, imade se upotriebiti vatreno oružje. Prigodom uporabe ovog oružja imaju oružnici u prvom redu pucati na kolovodje, huškače i najopasnije odpornike. Tom prigodom treba po mogućnosti što više štedjeti djecu, žene i starce.

Ako bi se dogodio slučaj, koji je vrlo opasan, da bi se oružnici morali povući, tada imaju povlaćenje provoditi postepeno tako, da jedan dio oružnika pucajući zadržava svjetinu, a drugi dio da se povlači zauzimajući sgodan obranbeni položaj.

U ostalom, a osobto onda, kada oružničtvo kod nemira nastupa uz sudjelovanje političko-upravnog činovnika ili pod zapovjedničtvom častnika, ima se vladati prema § 67. službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I.

§ 67.

Ukoliko oružničtvo nije zaposleno vršenjem pozivne službe, dužno je obilaziti postajno područje po napried ustanovljenoj obhodnoj razdiobi. Ova se služba vrši

prema potrebi po danu i po noći i bez obzira na vremenske prilike.

Odmori u službi za vrieme od 10 sati na večer do 4 sata ujutro dozvoljeni su u izvanrednim prilikama, i ako to dozvoljavaju javno-sigurnostne prilike.

Obhodnja se sastoji u redovnim prilikama od najmanje 2 oružnika; ali ako izvanredne prilike zahtievaju, kao na pr. u opasnim krajevima, gdje postoji mogućnost, da bi moglo doći do napadaja, mogu se obhodnje sastojati iz više oružnika.

Vodja obhodnje odgovara za izvršenje primljenih zapoviedi i poziva.

U redovnim prilikama ima momčad postaje postići mjesečno u vanjskoj službi broj službenih sati u sliedećoj najmanjoj odmjeri:

a) u ljetnim mjesecima (od 1. ožujka do konca listopada):

zapovjednik postaje: 4 sata dnevno, t. j. poprečno mjesečno 120 sati;

oružnik: 8 sati dnevno, t. j. poprečno mjesečno 240 sati;

b) u zimskim mjesecima (od 1. studenog do konca veljače):

zapovjednik postaje: 3 sata dnevno, t. j. poprečno mjesečno 90 sati;

oružnik: 6 sati dnevno, t. j. poprečno mjesečno 180 sati.

Pošto je broj sati, koji se ima postići u zimskom razdoblju, znatno manji od broja sati, odmjerenih u ljetnim mjesecima, dužnost je zapovjednika postaje, da se u zimskom razdoblju što izdašnije bavi obukom momčadi.

Kada sigurnostne prilike zahtievaju, ima se navedeni broj službenih sati u vanjskoj službi i prekoračiti.

§ 68.

Kod običnog obilaženja ili kad ima obhodnja povesti izvide u predmetu izvršenog kažnjivog čina, označi se oružniku od prilike pravac potrage, jer će mu tek sve ono, što uzput opazi ili sazna, pokazati, kojim putem ima poći, da postigne uspjeh.

Kod obilaženja mora oružnik pozorno paziti na sve strane, na svaku buku, kriku, na svako dozivanje u pomoć, i ako okolnosti dopuste, požuriti se u tom pravcu. Po mogućnosti ima pripaziti, što se dogadja u nastanjenim i nenastanjenim kućama, da li se gdje potajno sastaju ljudi; ima pretražiti šume, gudure, jame, mjesta, gdje se kopa piesak i šljunak, kamenolome, osamljene kolibe, štagljeve, zabitne luke i zatone, te ostala skrovišta, a kod povratka na postaju ima redovito udariti drugim putem.

Pri obilaženju ne smije se obhodnja neprestano držati samo glavnih puta ili ceste, već imade prolaziti pokrajnim putovima i stazama, te potražiti ona mjesta, kuda ljudi obično ne zalaze.

Nesigurne ceste i krajeve treba osobito marljivo obilaziti.

§ 69.

Ako oružnik opazi što sumnjivo, a nije se o stvari još podpuno uvjerio, ima se neopaženo približiti i dotle motriti, dok se ne uvjeri o pravom stanju stvari.

Razumije se samo sobom, da će oružnik u slučajevima, gdje bi opasno bilo oklievati, odmah priteći u pomoć, da štetu koja bi mogla nastati, odkloni ili barem umanji.

Uobće u svakom slučaju mora oružnik biti vrlo oprezan; s jedne strane mora paziti, da se ne prenagli, a s druge strane mora znati, kada bi najbolje bilo, da odmah ureduje.

On treba hladnokrvno upamtiti sve glavne i nuzgredne okolnosti čina, koji iztražuje, jer su njegove izjave sudbenim oblastima potrebne, da mogu podpuno izvidjeti i prikazati stanje stvari.

§ 70.

Oružnik treba prigodom obilaženja posvetiti osobitu pažnju osamljenim kućama i krčmama, koje su na zlu glasu. U koliko mu je koji od tamo zatečenih stranaca sumnjiv, ima ga pozvati, da se izkaže, a prema okolnostima i dalje po zakonu postupati.

U konačištima, koja su dužna voditi knjige o strancima, osvjedočit će se oružnik, da li se knjige vode u redu. Osobe, za koje nema zakonskog razloga za uhićenje, a koje se oružniku na temelju izdatih tjeralica ili inače čine sumnjivima, ima odpratiti do najbliže oblasti da se ustanovi njhova istovjetnost.

Tom sgodom treba izbjegavati sve, što nije neobhodno potrebno za osiguranje predvedenja i što bi bilo u stanju povriediti dotičnog, za kojeg bi se kasnije moglo izpostaviti, da nije sumnjiv.

Uobće treba strogo razlikovati predvedenje od pratnje.

Zabranjeno je osobu, koja se predvodi, vezati u lance, osim u slučaju pokušaja biega, ali se ni tada ne smije proti njoj upotriebiti oružje. Takovim osobama dopušteno je, da upotriebe svako prometno sredstvo pod uvjetom, da snose prievozne troškove za sebe i za oružničku pratnju.

Predvedenika se ne smije ograničavati u slobodi više, nego je potrebno, da se postigne svrha.

Ako su izprave zaustavljene osobe u redu, ne smije se ona dalje zadržavati.

Ako se osoba, koja se predvodi u početku nije htjela vjerodostojno izkazati, ali kasnije putem ponudi, da će to učiniti te se izkaže na način, koji izključuje svaku sumnju, ili ako na temelju izkaza vjerodostojnih svjedoka odpadne razlog predvedenja, ima se dotična osoba pustiti na slobodu. Ako naprotiv za vrieme predvedenja nastupi razlog za uhićenje, ima se uhititi.

§ 71.

U redovnim prilikama slobodno je kretanje putnika unutar granica države, te je prema tomu zabranjeno bez naročitog razloga zaustavljati putnike u svrhu legitimiranja. U izvanrednim prilikama ima oružnik postupati prema izdanim naročitim odredbama.

§ 72.

U svrhu, da se oružnici i iz daljine mogu medjusobno poznati i sporazumjeti, imaju se utvrditi naročiti znakovi, koji će prvenstveno služiti oružničkoj obhodnji ili oružničkom odjelu za osiguranje potrebite pomoći od strane oružnika ili oružničkih postaja, koje se nalaze u blizini.

Ovakvi unapried ustanovljeni znakovi mogu biti doziv ili žvižduk, a u najkrajnjem slučaju hitac iz puške ili samokresa.

Samo se sobom razumije, da je svaki oružnik dužan bezuvjetno i najžurnije odazvati se ovakvu pozivu za pomoć.

§ 73.

Za svako predvedenje i uhićenje ima dotična oblast izdati oružničkoj postaji pismeni poziv. Na poledjini poziva ima zapovjednik postaje navesti imena oružnika, koji će tu službu obaviti i voditi brigu, da se pozivu udovolji.

U koliko bi za izvršenje poziva bio potreban veći broj oružnika, imaju se navesti sva imena odredjenih oružnika, a ime zapovjednika obhodnje naročito označiti.

Samo u slučajevima, kad je s odgodom skopčana pogibelj, može predstojnik političko-upravne ili sudbene oblasti izdati ustmeni poziv za uhićenje, kojemu je oružničtvo dužno odmah udovoljiti. Kod povratka iz službe ima to obhodnja prijaviti svojem zapovjedniku postaje, a ovaj je dužan naknadno zatražiti pismeni poziv.

Uhićenik se ima u svim slučajevima bez otezanja i neposredno predati mjerodavnoj oblasti uz istodobnu ustmenu ili pismenu prijavu (§ 7. zakonske odredbe o oružničtvu i §§ 30., 34.—45. ovog naputka).

§ 74.

Ako se prema § 49. ima uhititi, odnosno privremeno pritvoriti osoba, koja je u javnom uredu ili službi, i ako ta osoba mora biti zamienjena, da ne bi štetovala javna sigurnost ili koji drugi javni probitak, ili ako se radi uobće o tom, da se uhiti ili pritvori osoba, koja je namještena na željeznicama i parobrodima, ili radnici u rudnicima, talionicama, kovnicama i slično, ili osoba, koja je namještena u državnoj ili obćinskoj službi, ili javnoj i privatnoj šumarskoj službi, treba to još prije uhićenja javiti njegovu neposrednom pred-

postavljeniku, ako protiv toga ne postoje osobiti razlozi. Svakako valja poduzeti mjere, da ta osoba ne pobjegne.

Ako postoje kakvi osobiti razlozi, da predpostavljenik ne može biti prije obavješten o uhićenju, jer postoji vjerojatnost, da će odnosna osoba, ako sazna, da predstoji njezino uhićenje, pobjeći, ukloniti tragove zločinstva, dovršiti ili ponoviti zločinstvo i slično, takva će se osoba odmah uhititi, a njezina predpostavljenika valja naknadno što prije o tom obaviestiti.

Ako bi bilo opasno odvesti uhićenika s mjesta njegove službe, na pr. željezničkog čuvara, tada se imade pričekati, dok ne stigne njegova zamjena.

§ 75.

Ako oružnici imaju koju osobu uhititi temeljem poziva, pa naidju na nepredvidljive zapreke, kao na pr. ako osoba, koja se imade uhititi, izjavi, da je bolestna i za put nesposobna, ili pridodju druge kakve zapreke, imaju oružnici to odmah javiti zapovjedniku postaje i oblasti, koja je uhićenje odredila, a istodobno se pobrinuti kod oblasti, da onaj, koji se ima uhititi, kao i njegova okolica, budu stavljeni pod nadzor.

§ 76.

Ako bude oružnicima povjereno čuvanje uznika, bilo to u samom zatvoru (tamnici); bilo u drugim prostorijama, što se u pravilu može odrediti samo u slučaju nužde i samo na kraće vrieme, imaju se oružnici tom prigodom držati točno propisa, koji postoje za vojničke straže. Naročito se ne smije nikomu dopustiti pristup uhićenicima, niti razgovor s njima bilo

kroz vrata, prozor ili inače osim u prisutnosti sudca ili po njemu odredjene osobe. Isto se tako ne smije trpjeti sporazumievanje s pomoću znakova, davanih rukama, očima i slično.

Sve, što oružnik na takvoj straži opazi, kao i svaku molbu ili želju, koju uznik na oružnika upravi, ima ovaj, čim to bude moguće, a da svoje mjesto ne ostavi, prijaviti oblasti, no ne smije se s uznikom upuštati ni u kakav razgovor.

§ 77.

Oružniku je najstrože zabranjeno, dao u svrhu pribavljanja razloga sumnje ili dokaza, nastoji, da osumnjičenik bude zaveden, da poduzme, nastavi ili dovrši kažnjivi čin, ili da s pomoću potajno naručenih osoba bude naveden na priznanje, koja bi se imala prijaviti sudu.

Isto tako nije oružniku dopušteno obećanjima ili varkama, a niti prietnjama ili nasilnim sredstvima osumnjičenika siliti na priznanje ili na druge izjave.

Ako uhićenik svojevoljno dade oružniku kakvu izjavu, bilo to očito priznanje krivnje ili da samo nešto natukne, što se odnosi na njega ili koju drugu osobu, dužnost je oružnika, da to prijavi oblasti.

§ 78.

Ako se oružnicima povjeri pratnja uhićenika, osudjenih zločinaca ili inače opasnih osoba, ima oblast oružnike upozoriti na naročito opasne praćenike, odnosno na takve, kod kojih su potrebne osobite mjere opreznosti.

Oružnici imadu praćenike prigodom preuzimanja pretražiti na tielu radi ustanovljenja, da ne posjeduju oružja ili kakva orudja.

Ženske, u koliko je tjelesna pretraga potrebna, imaju se pretražiti po pouzdanim ženskim osobama.

Ima li praćenik novaca ili vriednostnih predmeta, oblast će ih predati pratiocu oružniku, koji će primitak pismeno potvrditi.

Kod preuzimanja pratnje ima se oružnik osvjedočiti, da li praćenici imaju potrebnu obskrbu i da li su odjeveni prema godišnjoj dobi, u protivnom slučaju ima na to upozoriti predstojnika mjerodavne oblasti, odnosno njegova zamjenika, koji je dužan odstraniti nedostatke, u protivnom slučaju ima obhodnja odkloniti pratnju.

§ 79.

Ako praćenika prati samo jedan oružnik, potrebno je, da svoju pozornost i opreznost podvostruči. To vriedi i za one slučajeve, kad je broj praćenika jednak broju pratećih oružnika ili veći od njega.

Pogibeljnom praćeniku imaju se ruke svezati lancem, što se ima napose onda učiniti, ako se pratnja protegne u noć ili ako je uhićenik pokušao pobjeći.

U pravilu nemaju se vezati u lance starci, bolestnici, slabići, žene i malodobnici, u koliko ne postoje opravdani razlozi, koji bi bili protiv ove iznimke.

Oružnik je odgovoran za svaku zloupotrebu, počinjenu u pogledu prava vezanja u lance.

§ 80.

Za vrieme pratnje ne smije se nikomu dopustiti, da pristupi praćeniku, da s njime razgovara, a pogotovo ne u stranom, oružnicima nepoznatom jeziku, ili da se bilo kojim načinom dogovara. Ako je praćeniku

putem potrebna okrjepa, jelo ili piće, smije mu se to dopustiti samo u prisutnosti oružnika i po mogućnosti u posebnoj prostoriji.

Oružnik ne smije dopustiti, da praćenika prigodom pratnje bilo tko tvorno napada ili riečima vriedja, da mu se izruguje ili da ga pogrdjuje.

§ 81.

Ako se praćenik putem razboli, ili ako nastupi potreba prenoćenja, tada se ima u prvom slučaju, uz potrebnu opreznost, prizvati u pomoć liečnik, a u drugom slučaju treba se pobrinuti, da praćenik bude pod stražom pažljivo čuvan. U oba slučaja treba da se oružnik stavi u sporazum s mjestnom oblasti i zamoli pomoć i suradnju.

§ 82.

Nikada ne smije odvisiti od samovolje praćenika, da li će biti praćen pješke ili voznim sredstvom, već to odredjuje mjerodavna oblast.

Ako praćenik uzput izjavi, da ne može dalje ići pješke, ima se to prijaviti najbližoj oblasti i prema okolnostima narediti liečnički priegled praćenika, te u sporazumu s oblasti dalje postupati.

§ 83.

Oružnici, koji obavljaju pratnju, imaju paziti i na stvari praćenika, te ne smiju dozvoliti, da praćenici uzput štogod od svog imetka, bilo to odjevni komadi ili ini predmeti, prodaju, poklone, odbace ili unište.

Ako oblast dade praćeniku u svrhu zaštite od zime ili lošeg vremena kabanicu, gunj ili slično, dužnost

je pratećeg oružnika brinuti se, da se te stvari u redu drže i da budu kod predaje praćenika uz potvrdu u redu izručene oblasti.

Ako praćenik ima biti izručen stranoj susjednoj državi, imaju se napried navedeni predmeti na granici kod predaje praćenika ovome oduzeti i kod povratka uz potvrdu vratiti dotičnoj oblasti, u koliko ne bi oblast kod nastupa pratnje drugačije odredila.

§ 84.

Bude li oružnicima odredjena pratnja više osoba ujedamput, ima zapovjednik postaje odrediti jakost pratnje. Kod takve pratnje treba nastojati, da praćenici, koliko je moguće, budu što više jedan od drugoga razstavljeni i da se sprieći medjusobno dogovaranje.

§ 85.

Ako bi putem nastupile nepredvidive zaprieke, te bi pratnja imala razloga sumnjati u sigurnost daljnje pratnje, imaju oružnici zamoliti kod najbliže oblasti ili obćinskog poglavarstva, da im se odredi u pomoć odgovarajući broj pouzdanih osoba.

§ 86.

Oblast, koja je pratnju odredila, izdaje pratećoj obhodnji izkaz praćenika, te stvari i odiela, koje praćenik ima kod sebe, izkaz stvari, koje mu je oblast oduzela, te se predaju pratećoj obhodnji, izpravu za bezplatnu vožnju željeznicom ili parobrodom i putni predujam, te predujam za hranu praćenika, za vrieme pratnje.

Ako praćenika valja sprovesti samo do najbliže oružničke postaje, ima se oružnik s praćenikom, čim stigne u sjedište postaje, prijaviti zapovjedniku dotične postaje i predati mu praćenika skupa sa stvarima, ostatkom primljenog predujma i možebitnim popratnim spisima.

Zapovjednik postaje, koji preuzima praćenika, njegove stvari, možebitno novac i popratne spise, potvrdit će primitak toga na poledjini popratne izprave, te obhodnog lista.

Nakon predaje praćenika vraća se obhodnja na svoju postaju, gdje podnosi zapovjedniku postaje prijavu o obavljenoj pratnji.

§ 87.

Ako se praćenik ima predati neposredno sudbenoj ili političko-upravnoj oblasti, mora pratnja odmah po svom dolasku u dotično mjesto predati praćenika neposredno dotičnoj oblasti, odnosno kaznionici.

Praćenici predaju se na način, naveden u predstojećem paragrafu. Uznički stražar, odnosno tamničar, ima potvrditi da je praćenika zajedno sa stvarima u redu preuzeo.

§ 88.

Ako se pratnja obavlja željeznicom ili parobrodom, imaju se praćenici skupa s pratnjom, u koliko je to moguće, smjestiti u posebnom odjelu vagona, odnosno kabini parobroda, kako bi bili odieljeni od ostalih putnika.

Prigodom vožnje željeznicom, parobrodom ili kolima ne smije se u nabijalištu puške oružnika nalaziti naboj, već se naboji imadu nalaziti u spremištu puške. Bod

se imade prije ulaza u željeznicu, odnosno na parobrod, kao i kod pratnje kolima s puške skinuti.

Kod napuštanja vagona, parobrodarske kabine, odnosno kola, ima se puška opet propisno nabiti, a bod nataknuti na pušku.

§ 89.

Za popratu izgonaša može se oružničtvo upotriebiti samo u onim po mjerodavnoj oblasti izričito naznačenim slučajevima, u kojima je takva iznimna upotreba oružničtva na temelju postojećih propisa opravdana.

§ 90.

Ako bi oružničtvo bilo pozvano od mjerodavne oblasti. da pruži pripomoć kod utjerivanja poreza, ima se ova pripomoć ograničiti samo na to, da se štiti službeni ugled uredujućeg činovnika i da činovnik bude zaštićen od uvreda i napadaja.

U provedbu možebitnih pljenidaba ili inih ovršnih mjera ne smiju se oružnici nipošto uplitati, već imaju voditi jedino brigu o tom, da oblastni organi mogu dobivene naloge obaviti bez zapreka i odpora.

Ogrieši li se tom prigodom koja osoba o kazneni zakon ili ine propise, temeljem kojih je oružničtvo dužno samostalno uredovati, tada ima oružnik po propisu postupati.

§ 91.

Ako bi oružničtvo bilo pozvano od strane službene oblasti, da pruži pripomoć kod uredovanja u predmetu dohodarstvenih zakona ili propisa, ima štititi rizničko (financijalno) osoblje, odnosno odredjenog općinskog činovnika kod propisnog uredovanja, te spriečiti svaki nered i protuzakoniti nastup stranaka.

Zatraže li dohodarstveni organi (riznička straža) u osobitim, te neodgodivim slučajevima izravno od oružničtva pripomoć, ima ima se ona pružiti, a oružničtvo ograničiti na napried opisan postupak.

Dohodarstveni organi (riznička straža) poznaju se po propisanoj odori i naoružanju, te se imaju u takvim slučajevima, kao i kad u izvanrednim prilikama vrše službu u gradjanskom odielu propisno izkazati.

§ 92.

Oružničtvo ima pomno pratiti dogadjaje medju radničtvom, koji bi mogli ugroziti javni mir, red i sigurnost napose radničke sastanke u tvornicama, većim obrtničkim poduzećima, javnim ili posebničkim gradjevinama i t. d., kojima je svrha kakvo dogovaranje, koje poprima uslied nezadovoljstva radničtva opasan značaj, te iztražiti uzroke tom nezadovoljstvu, kao i možebitno predstojećoj većoj obustavi rada ili odpustu radnika podnieti bezodvlačno prijavu mjerodavnoj političko-upravnoj oblasti.

Prema radničtvu neka oružničtvo nastupa tako, da pobudi u njem poštivanje, pouzdanje i uvjerenje o potrebi i osbiljnoj volji državne oblasti, da uzdrži javni mir, red i sigurnost, što će istodobno i radnicima pružiti uporište proti napastovanju, uznemirivanju i zastrašivanju po agitatorima, a time i podporu za očuvanje radničkih dobronamjernih i zakonitih probitaka.

§ 93.

Oružničtvo je dužno samostalno, dakle iz vlastite pobude, nadzirati u svojem nadzornom području sajmove, proštenja, zabavišta i t. d., a može u tu

svrhu biti i posebno pozvano po za to mjerodavnoj oblasti.

Kod takovih službovanja dužnost je oružnika u prvom redu svojski podupirati organe mjestnog redarstva, te samo onda posredovati, ako mjestno redarstvo nije dovoljno jako, da uguši nastali metež ili izgred.

Oružničtvo ima kod javnih zabava navlastito brižno izbjegavati svako napadno obilaženje zabavištnih objekata ili prostorija i svako sitničavo uplitanje i izazivanje.

Kod pučkih skupština ili inog sakupljanja naroda ima se oružničtvo vladati prema posebnim uputama, dobivenim od za to mjerodavne političko-upravne oblasti.

U svim slučajevima, gdje je oružničtvo prisiljeno radi izgreda uredovati, ima najprije ukloniti glavne začetnike, a ostale učestnike nastojati umiriti dobrohotnim uputama i opomenama.

Kod strke mora oružnik brzo prosuditi, da li će moći sam bez opasnosti strku raztjerati; u protivnom slučaju ima zatražiti pomoć od svoje postaje, odnosno od mjestne redarstvene straže.

§ 94.

Svaka vojnička osoba momčadskog stališa, koja se nalazi na dopustu, mora imati dopustnu izpravu. Oružničtvo je dužno takve osobe nadzirati.

§ 95.

Prigodom putovanja dužna je momčad vojske izkazati se propisanim putnim izpravama, a oružničtvo ih je dužno nadzirati.

§ 96.

Vojničke osobe momčadskog starliša, na koje se sumnja, da se nalaze na biegu, odnosno da su se samovlastno udaljile od svoje čete, ima oružničtvo predati, ako je moguće neposredno, inače putem kotarske oblasti najbližem vojničkom zapovjedničtvu.

Sumnjivim imade se smatrati vojnik:

a) koji bude zatečen bez propisane izprave, ako je takva krivotvorena ili zastarjela, a udaljen je od svoje vojne jedinice ili mjesta službe, a za vrieme rata izvan granica, koje su odredjene od zapovjednika četa ili najdaljih straža, postavljenih proti neprijatelju;

b) ako se udalji od redovitog sjedišta svoje čete s propisnom izpravom, ali se nalazi u protivnom pravcu, nego je odredjen u njegovoj izpravi;

c) ako pokuša bez izprave pobjeći u inozemstvo ili se odanle povrati;

d) ako bude odpravljen iz ratnog zarobljeničtva ili se sam toga oslobodi, a ne prijavi se odmah, čim priedje granicu, najbližoj vojničkoj, ili ako takve nema u blizini, gradjanskoj oblasti;

e) ako bez vlastite krivnje bude oddieljen od svoje čete ili od svog službenog odredjenja, ili ako bude kao oddieljen od povratka zadržan, pa se nakon odstranjenih zapreka nije odmah povratio;

f) ako se rieši svoje vojničke odore na način, da ga se više ne može razpoznati kao vojnika;

g) ako se nakon izminuća dopusta ne povrati odmah svojoj četi, a ne može to valjano opravdati.

§ 97.

Oružnik ima stavne bjegunce zadržavati i prema okolnostima predavati najbližoj političko-upravnoj oblasti (§ 26. točka 13.).

Kao stavni bjegunci imaju se smatrati one osobe, koje budu po mjerodavnoj oblasti kao takve imenično naznačene, ili po občini javno oglašene, odnosno koje, prema izjavama občinskih organa ili drugih vjerodostojnih osoba, budu označene, da se nisu odazvale novačenju ili da su se dapače sakrivale.

Pažnju treba takodjer obratiti na one osobe, koje nisu po povjerenstvu za novačenje proglašene kao stalno nesposobne, pa premda se nalaze u dobnom razredu pozvanih stavnih obveznika, putuju bez dozvole u inozemstvo ili po vlastitoj državi, ili ako im je dana dozvola za putovanje, pa se ne povrate u svoj zavičaj, nakon što im je iztekao rok dozvole dopusta; takve osobe treba prema okolnostima predvesti političkoj oblasti.

§ 98.

Kada oružničtvo vrši službu na državnoj granici, treba da bude osobito oprezno i pažljivo, napose što se tiče vršenja propisa o putnim izpravama, da se ne bi uvlačile razne sumnjive osobe.

Ako pri obilazku granice naidju oružnici na kriomčare ili na druge prekršitelje dohodarstvenih propisa, moraju ove predati najbližoj dohodarstvenoj oblasti. Ako oružnik tom zgodom ustanovi, da je prekršitelj osim toga osumnjičen sbog kakva zločinstva ili druge povrede zakona, koja traži kakav drugi postupak, treba ga u tom slučaju predati sudbenoj ili političko-upravnoj oblasti.

§ 99.

Ako oružnik naidje na mrtvaca, treba da najprije pretraži najbližu okolicu, te da pobilježi sve, što opazi; napose ima točno zabilježiti, kako je lješina ležala, kada je nadjena. Pojedini dielovi odiela imaju se točno opisati.

Ako se u blizini nalaze osobe, protiv kojih ne postoji nikakva sumnja, valja od njih tražiti najtočnije podatke o mrtvacu. Naročito se ima ustanoviti istovjetnost mrtvaca, način smrti i njezin povod, te o tom oblast najobširnije obaviestiti.

Ako se sa sigurnošću ustanovi, da se ne radi o kažnjivu činu, već o nesretnom slučaju ili samoubojstvu, ima se žurno prijaviti političko-upravnoj oblasti i pobrinuti se, da lješina bude sačuvana i stavljena pod stražu, dok stigne oblastno povjerenstvo. Ako se radi o kažnjivu činu, ima se žurno obaviestiti mjerodavni sud ili državno tužiteljstvo i poduzeti sve potrebno, da mrtvac ostane netaknut i stavljen pod stražu do dospjeća sudbenog povjerenstva. I u ovom slučaju treba odmah podnieti prijavu službenoj oblasti.

Opaze li se na smrznutom, utopljenom, ugušenom, zasutom i t. d. još znakovi života ili se predmieva, da bi se mogao privesti k životu, ima se bezodvlačno pozvati liečnik, a obhodnja neka medjutim nastoji unesrećenom pružiti prvu pomoć.

Bude li koja osoba ozliedjena ili unesrećena slučajem, nemarnošću ili hotimično, ima oružnik odmah poduzeti sve potrebno za pomoć, a o uzrocima povesti izvide i slučaj prijaviti mjerodavnoj oblasti.

§ 100.

Ako oružnik nadje pojedine dielove krvavog oružja ili drugog orudja, krvave haljine i t. d., na temelju čega bi se moglo zaključivati, da je svršeno neko nasilje, ima opis nadjenih predmeta točno zabilježiti i po cieloj se okolici razpitati, ne bi li tko pobliže znao kazati, da li se je kakvo zločinstvo dogodilo i tko bi u tom slučaju mogao od prilike biti sumnjiv. Ako to može biti bez štete za sudbenu iztragu, koja će sliediti, imaju se pronadjeni predmeti u nepromienjenom stanju, izuzevši lješinu i njezine dielove, predati sudbenim oblastima, a inače se valja pobrinuti, da se ti predmeti sačuvaju netaknuti do prispieća sudbenog povjerenstva na lice mjesta.

Uobće treba pomno paziti, da se tragovi i znakovi zločina, koji se je dogodio, dotle sačuvaju i ne izbrišu, dok ih oblast ne razmotri.

Nadjeni novac, dragocjenosti ili druge stvari, na kojima nema znakova počinjenog zločina ili prekršaja zakona, imaju se s kratkom pismenom prijavom uz potvrdu predati oblasti. Ovamo spadaju takodjer ključevi, provalnički alat i slični predmeti.

§ 101.

Oružničtvo je često u stanju da odkrije u prvom početku prirodne i slične nesreće i stoga je njegova dužnost, da upotriebi sva sredstva, koja mu stoje na razpolaganju, da upozoruje pučanstvo, poglavarstvo, oblast i t. d. na opasnost, da pribavlja pomoć i pomaže što je više moguće, i uobće, da sve potrebno poduzme, kako bi se opasnost ili podpuno odklonila ili barem umanjila.

Pri tom ima oružnik iznimno pravo ulaziti danju i noću u svaku kuću, a osobito, ako ga zamoli gospodar kuće ili ukućani, te upozoravati ukućane i braniti ih od opasnosti.

Oružničtvo treba u takvim i sličnim nesrećama svagdje, gdje god je to potrebno, pružati pomoć i svim silama nastojati, da se opasnost odkloni i da se uzpostavi red i sigurnost.

Oružničtvo ima ne samo osobno sudjelovati kod spašavanja osoba, koje se nalaze u opasnosti, već se ima brinuti i za čuvanje spašenog imetka.

Osim toga treba spašenu djecu, bolestnike i nemoćne kao i njihov imetak spremiti na sgodno mjesto i o njima voditi brigu.

§ 102.

Oružnici imaju prigodom požara paziti, da svatko vrši dužnost, koja mu je odredjena po postojećim propisima, da se davaju ustanovljeni znakovi za požar, da se na mjestu požara osobe, odredjene za gašenje, kao i drugi pomagači vladaju prema odredbama organa, koji upravljaju gašenjem požara, da sve sprave za gašenje vatre kao i osobe, odredjene za poslugu, budu na svom mjestu, da je put, kojim štrcaljke i kola za vodu moraju proći, slobodan, i da svatko, bilo po danu ili po noći, kolima ili inače po mogućnosti pomaže kod gašenja požara. Oružnik je u takvim slučajevima vlastan, da svakoga bez razlike zove u pomoć.

Ako je vatra ugašena, valja i dalje paziti na garište i nastojati, da se točno vrše odredbe, izdane od za to pozvanih osoba, da se pogibelj požara nanovo ne pojavi.

§ 103.

Pri poplavama treba oružničtvo što pomnije paziti na to, a se vrše sve mjere opreznosti, koje se imaju upotriebiti. Te mjere sastoje se u tom, da se u vrieme, kada rieke i potoci počinju neobično rasti, što bolje čuvaju mostovi, i ostala prometna sredstva, da se drže pripravne ljestve, čamci, čunjevi i ladje i da budu odredjeni vješti ladjari, koji će ih voditi; nadalje u tom, da se sprieči vožnja ili gaženje po vodi postavljanjem posebnih znakova za opomenu ili postavljanjem stražara, te u tom, što će se opomenuti narod, da noću bude budan. Nadalje će oružničtvo paziti, da se nasipi drže uviek u dobrom stanju.

Ako opasnost od poplave raste, stanovnici će se smjestiti na sigurna mjesta, pogotovo oni, koji su najviše ugroženi.

Ako voda ipak poplavi koje mjesto ili koji kraj, valja se, u koliko je to moguće, brinuti, da bude sačuvana veza sa susjednim mjestima.

Nadalje se moraju nadzirati mlinovi i naprave na vodi u svrhu, da se u takvim slučajevima, ako je moguće, pod upravom tehničke oblasti dade vodi potrebit odušak otvorenjem brana i ustava. Napokon valja paziti, da ljudi prelaze preko leda samo na onom mjestu, koje je oblast označila.

§ 104.

Oružnik je uobće dužan svraćati pozornost na sve pojave, koje bi mogle kome prouzročiti bilo kakvu opasnost.

Ako bi se na pr. opazilo, da bi se koja stanbena kuća ili inače koja sgrada ili samo jedna njezina

strana pri lošem vremenu ili kod oluje ili inače i bez vanjskog povoda mogla srušiti, ako bi se opazilo, da netko neoprezno rukuje vatrom, svietlom, žeravicom, vrućim pepelom i t. d., ako bi se tko usudio na mlinovima ili na vodnim napravama učiniti štogod, što bi moglo dovesti u opasnost sgrade, njihove stanovnike ili susjede, ako bi se opazili tragovi ili znakovi pošasti, ako bi se na kojoj osobi opazili znakovi ludila ili na kojoj životinji znakovi bjesnoće i t. d., treba dotičnog gospodara, ukućane, susjede ili one, koji se nalaze u blizini, odmah upozoriti na opasnost, koja prieti, te osim toga stvar prijaviti kotarskoj oblasti i obćinskom poglavarstvu.

§ 105.

Djecu, koja su se izgubila ili koja su pobjegla, oružnik će odvesti kući ili predati obćinskom poglavarstvu.

Oružnik ima opominjati djecu, a prema okolnostima i odlučno postupati prema djeci, ako ih zateče bez nadzora blizu vode i uobće u kakvu opasnom položaju. Isto tako mora postupati, kada opazi, da su djeca ili odrasli ljudi obiestni prema životinjama, te ih muče ili draže; u osobitim slučajevima učinit će prijavu kotarskoj oblasti, kako bi se odklonila kakva nesreća ili spriečila veća neurednost.

§ 106.

Oružnik treba prigodom svog obilazka paziti na to, da se na cestama, javnim putovima i trgovima ne dogodi ništa , što bi moglo prouzročiti zastoj prometa, kakav nered ili kakvu štetu.

Ovamo spadaju posebni propisi, koji se odnose na vozare u pogledu njihova vladanja na cestama. Oni imaju uviek voziti i držati se desne strane, a prestizavati lievo, te imaju biti uviek kod svojih konja, odnosno vozila, i ne smiju spavati na kolima.

Oružnik ima nadalje nadzirati, da li se drže cestoredarstveni propisi uobće, a napose o tom, kako se imaju tovariti teretna kola, koliko imaju biti široki naplatci (šinje) na kotačima, kada se imaju zavirati kotači i t. d.

One vozare (kočijaše), koji se unatoč opomeni ne pokoravaju, treba prijaviti, odnosno predvesti mjerodavnoj kotarskoj oblasti uz prijavu.

§ 107.

Oružnik ima posebnu pažnju obratiti na prekršitelje zakona o lovu, zakona o posjedovanju i nošenju oružja, na prekršitelje veterinarskog zakona, šumskog zakona, zakona o putnim izpravama, zakona o poljskom redarstvu i vinogradarskom redu, zakona o ribarstvu, zakona i naredaba o zaštiti životinja i t. d., te prekršitelje tih zakona prijaviti, a prema okolnostima i predvesti mjerodavnoj kotarskoj oblasti.

§ 108.

Kako je u § 1. napomenuto, ima oružnik u poslovima mjestnoga redarstva samo nadzirati i podupirati občinske organe.

Vršenje mjestnog redarstva spada u prvom redu u djelokrug občinskog poglavarstva, u koju svrhu odredjuje ono svoje vlastite izvršujuće organe (občinske redare, podvornike, seoske straže, poljare, lugare i t. d.).

Oružničtvo bi se ne samo odaleČilo od svoje prave zadaće, koja se sastoji u uzdržavanju javnoga mira, reda i sigurnosti, već bi došlo i u razne sukobe s općinskim poglavarstvom, kad bi vršilo više, nego li je nadzor i podupiranje mjestnog redarstva (§ 8. zakon. odredbe o orUž.).

Ako oružnik ustanovi, da se općinski putovi, mostovi i staze nalaze u lošem stanju, ako naidje na nepokrivene jame, nečiste zdence, bunare, cisterne (nakapnice), brodska pristaništa i t. d., na nečista pojišta za marvu, drvene dimnjake ili takve cievi na pećima, ako bi opazio druge mane i nedostatke na općinskim sgradama i napravama, ili ako bi opazio, da se zanemaruju odredbe u pogledu mjestnog redarstva, ima o tom ustmeno obaviestiti općinskog načelnika, da se takove neurednosti odstrane.

Ustanovi li oružnik, da općinski načelnik nema volje ukloniti prijavljene mu nedostatke ili da oklieva u tom, ima to prijaviti kotarskoj oblasti.

Oružničtvo je dužno pružiti pomoć načelniku, odnosno općinskim organima, kada ovi prigodom većih nesreća (§ 101., 102. i 103) ili kojim inim povodom ne bi mogli svojim silama i sredstvima podpuno izpuniti svoju dužnost u pogledu vršenja mjestnog redarstva.

Uobće treba da medju oružnicima s jedne strane i općinskim načelnicima i njegovim organima s druge strane vlada dobar sklad, jer će se tim načinom najlakše osigurati uzajamna pomoć, koja je potrebna i jednima i drugima, a sve u cilju obćeg probitka.

§ 109.

Oružnici ne smiju sastavljati zapisnike o prijavama, koje su njima podnešene.

Svako protuzakonito djelo, o kojem se govori u kaznenom zakonu, ima ze bezuvjetno prijaviti mjerodavnom sudu, a istodobno valja izviestiti službenu oblast; isto se tako ima prijaviti mjerodavnoj kotarskoj oblasti i svaki prekršaj redarstvene ili upravne naravi, za koji je izričito u zakonu ili naredbi odredjeno, da se mora prijaviti. Medjutim ima i raznih nepravilnosti redarstvene i upravne naravi, za koje zakon, odnosno naredba, izričito ne odredjuje, da se imaju odmah, čim se ustnove, i prijaviti.

Budu li oružnici pozvani od oblasti, da pripaze, da li pučanstvo na pr. svoje blago po propisu njeguje, da li čisti voćke od štetočina, da li perad propisno nosi na sajam i t. d., te ustanove, da tomu nije udovoljeno, tada će se prije svega poslužiti podukom, opomenom i odvraćanjem, a tek ako opaze, da se to njihovo nastojanje ne uvažava, prijavit će dotičnog tvrdoglavca i joguniću mjerodavnoj kotarskoj oblasti.

Primi li oružničtvo pismenu prijavu, podpisanu od prijavitelja, osobito ako je to vjerodostojna osoba, ima odmah povesti propisane izvide, da prekršitelje zakona možda još na činu zateče, odnosno da čin, koji bi se imao izvesti, bude spriečen, ili da počinitelj ne pobjegne, a o uredovanju će podnieti prijavu mjerodavnoj oblasti. Dodje li tko osobno nešto prijaviti, ima se njegov izkaz po mogućnosti što točnije, tako reči od rieči do rieči pribilježiti. Radi li se o predmetima, koji su nekome oteti, ukradeni, ili koji su drugim načinom nestali, imaju se pobilježiti i što točnije opisati. Takva se prijava ima prijavitelju pročitati, a onda ga valja upitati, da li treba što u njegovu izkazu promieniti ili pridodati.

Kod podnošenja takvih prijava ima oružnik obratiti posebnu pažnju na prijavitelja, kao i na sve okolnosti, da prosudi, nije li možda prijavitelj sam upleten u čin, koji prijavljuje, jer od toga zavisi, da li će prijavitelj biti odpušten ili ne. Valja prosuditi, da li nema možda dovoljno uzroka, da se prijavitelj pridrži i skupa s njegovom prijavom preda mjerodavnoj oblasti.

Na primljene prijave bez podpisa (anonimne), ne treba oružnik neposredno uredovati, no ipak ima takve prijave uzeti u obzir. U takvim slučajevima treba da se oružnik sam uputi na lice mjesta, ili da pošalje tamo koju pouzdanu osobu, da se neupadno propita i osvjedoči, u koliko je nepodpisana prijava temeljita. Uspjeh toga izvidjaja služit će oružniku temeljem za daljnji postupak.

Bude li oružničtvu podnešena prijava radi prekršaja carinskih ili monopolskih propisa, treba prijavitelja, ako je ovaj podnesao prijavu osobno, uputiti na rizničarsku (financijalnu) oblast u dotičnom kotaru, a ako je prijava učinjena pismena, ima je postaja uputiti istoj oblasti.

V. POGLAVLJE

Osobiti propisi za oružničke predpostavljenike

A

Za zapovjednika postaje

§ 110.

Čim koji dočastnik primi zapovjedničtvo koje postaje, ima se predstavit kotarskoj oblasti, kao i sudbenim oblastima, koje se nalaze u području postaje.

Kada u sjedište postaje stigne kotarski predstojnik ili njegov zamjenik u službenom svojstvu, ima mu se zapovjednik postaje ili njegov zamjenik u svojem svojstvu predstaviti i primiti možebitne upute. Jednako se ima postupati, ako u sjedište postaje stigne poglavar ili zamjenik koje više političke oblasti (na pr. podžupan, veliki župan i t. d.).

Posjeti li kotarski predstojnik ili njegov zamjenik službeno vojarnu oružničke postaje, imaju mu se pružiti zahtievani podatci o sigurnostnoj službi uobće, kao i o tom, kako su izvršene posebne upute mjerodavne oblasti.

Propisi o odnošaju zapovjednika postaje i o njegovim dužnostima prema oblastima nalaze se u II. poglavlju ovog naputka.

Zapovjednik postaje neka nastoji, da što prije upozna zanimanje, način življenja i običaje stanovnika svoga postajnog područja; neka se što prije uputi u stanje javne sigurnosti postajnog područja, te neka što prije obidje postajni kotar po obhodjajima, da tako upozna sva sela, objekte i razna obćila, i da tom zgodom upozna sve službene, javne i uglednije osobe postajnog područja, a isto tako i one osobe, koje su pogibeljne za javnu sigurnost (§ 23.).

§ 111.

Dužnost je zapovjednika postaje podučavati podredjenu mu momčad i brinuti se, da se ova što prije upozna sa službenim propisima, koji su joj potrebni za vršenje javno-sigurnostne službe.

Zapovjednik postaje ima upotriebiti svaku priliku, da dobro upozna svojstva i sposobnosti oružnika, te da se uvjeri, da li je i dokle svaki od njih u službi

pouzdan; on treba dakle da što češće, a osobito kad se radi o kakvim važnim i opasnim pozivima ili potragama, vrši službu osobno s oružnicima, a naročito s pokusnim oružnicima, koje time uvadja u način vršenja službe.

§ 112.

Zapovjednik postaje ima odredjivati sve, što je potrebno za izvršivanje službe; on označuje oružnike, koji će službu nastupiti, a dogodično tko će biti vodja obhodnje, označuje i trajanje službe, u koliko se to može prema vrsti službe unapried odrediti.

Ako je zapovjednik postaje na kraće vrieme odsutan, ili ako je inače zapriečen, treba da preda zapovjedničtvo postaje zamjeniku, koji je za to odredjen.

§ 113.

Zapovjednik postaje mora od vremena do vremena, danju i noću, nadzirati u svojem području oružnike, koji se nalaze u vanjskoj službi, te treba da se na licu mjesta uvjeri, da li se službene odredbe izvršavaju točno i stručno.

§ 114.

Zapovjednik postaje dužan je strogo rukovoditi stegu podredjene mu momčadi, te je dužan sve opažene stegovne narušaje prijaviti predpostavljenom zapovjedničtvu.

Svaki izlazak iz vojarne ima oružnik prijaviti zapovjedniku postaje uz navod, kuda odlazi.

Zapovjednik postaje ovlašten je podredjenim oružnicima iz osobitih važnih uzroka podieliti dopust od 24 sata, i to je dužan prijaviti mjerodavnom vodnom zapovjedničtvu.

U slučaju, da se koji oružnik razboli, ima se u pravilu predati u najbližu vojničku ili gradjansku bolnicu.

Ako javna sigurnost zahtieva, može iznimno cjelokupna oružnička momčad biti izaslana u službu, izuzevši oružničke postaje na državnoj granici, kod kojih mora na postaji ostati jedna obhodnja u jakosti od najmanje 2 oružnika. U slučaju, da cjelokupna momčad nastupi službu, ima se ključ predati mjestnom obćinskom poglavarstvu, odnosno jednoj povjerljivoj osobi.

§ 115.

Zapovjednik postaje dužan je pri nastupu službe pregledati oružnike i uvjeriti se, da li je svaki momak po propisu naoružan i opremljen, a naročito da li ima odredjeni broj oštrih naboja, te da li mu je puška propisno nabijena.

Ovo pregledavanje treba poduzimati osobito kad se prate uhićenici ili kažnjenici, te prema okolnostima valja to pregledavanje protegnuti i na osobe, koje se prate, pri čemu se treba vladati kako po obćim propisima, tako i po uputama, koje možda izdaju oblasti.

Dužnost je zapovjednika postaje, kada odpravlja kakvu skupinu praćenika, da točno pregleda popratne izprave, da se tako uvjeri, jesu li i koje su osobite mjere opreznosti naznačene ili inače potrebene u pogledu postupanja s praćenicima.

§ 116.

Zapovjednik ima se brinuti, da se svaki oružnik točno upozna sa svim tjeralicama i potragama, koje stignu na postaju. Ako se radi o opasnim zločincima ili o važnim predmetima, ima da svaki oružnik pri-

bilježi opis zločinca i predmeta, koji se traže, uz navod osobitih znakova poznavanja. Na svakoj postaji treba ovakve tjeralice i potrage brižljivo čuvati i nizati ih vremenskim redom.

§ 117.

Za vodjenje postajne pisarnice postoji posebni naputak.

§ 118.

Privremene postaje (izpostave) podredjene su onoj oružničkoj postaji, na području koje su postavljene.

Za zapovjednika ovih privremenih postaja (izpostava) vriede isti obći službeni propisi kao i za zapovjednika redovite postaje.

Za privremeno uzpostavljene postaje (izpostave) izdavat će se prema potrebi posebni propisi o vladanju momčadi i vršenju službe.

B

Za kotarskog oružničkog zapovjednika

§ 119.

U sjedištu svake kotarske oblasti nalazi se kotarsko oružničko zapovjedničtvo, koje vodi častnički namjestnik ili stožerni narednik.

Kotarski oružnički zapovjednik nadzire službu svih postaja, koje se nalaze na području njegove kotarske oblasti, a podredjene su njemu kao prvom vojničkom prepostavljeniku. On mora biti upućen u sve dogadjaje u kotaru. S kotarskim predstojnikom ili njegovim zamjenikom mora stajati u živom ustenom, odnosno

pismenom dodiru. Nadalje ima voditi brigu, da se svi ustmeni i pismeni pozivi službenih oblasti i sudova vrše po oružničkim postajama u kotaru točno i pravodobno.

Kotarskog oružničkog zapovjednika zastupa u njegovoj odsutnosti ili bolesti redovito zapovjednik mjestne oružničke postaje.

U sjedištu vodnog zapovjedničtva postavljeni kotarski oružnički zapovjednik zastupa redovito vodnog zapovjednika, ako je ovaj odsutan ili bolestan, ako ne bi od višeg zapovjedničtva bilo drugčije odredjeno.

§ 120.

Oružnički kotarski zapovjednik ima pregledati u pravilu sve postaje (izpostave) svog područja, bilo danju ili noću, jedanput u mjesecu.

Vrieme nastupa pregledbe bit će mu odredjeno po krilnom zapovjedničtvu.

U osobito važnim slučajevima, u kojima službena oblast drži potrebnim, da kotarski oružnički zapovjednik osobno ureduje, ovlašten je kotarski predstojnik, da ga izašalje za koju vanjsku postaju. Kotarska oblast dužna je ovako izaslanje oružničkog kotarskog zapovjednika priobćiti odmah vodnom zapovjedničtvu.

Oružnički kotarski zapovjednik ima bez čekanja posebne zapoviedi bezodvlačno poći na lice mjesta u sliedećim slučajevima:

1. kod pojave razbojničke čete i osbiljnog poremećenja javne sigurnosti;

2. kod osbiljnih pobuna žiteljstva;

3. kod požara u oružničkim vojarnama, ili ako postaja mora uslied prirodnih dogadjaja ili drugih razloga smjesta seliti iz vojarne;

4. kod pronevjerenja i kradja, koje su se dogodile u oružničkim vojarnama na državnom ili oružničkom zadružnom imetku;

5. kod saznanja osobito liepih i požrtvovnih djela oružničke momčadi, za koje se ima staviti priedlog za više pismeno ili znakovno odlikovanje.

§ 121.

Kod pregleda treba da se oružnčki kotarski zapovjednik uvjeri, da li se udovoljava izdanim službenim pozivima; kako se uobće služba vrši, da li odgovara postojećim zakonima i propisma i da li je prilagodjena mjestnim prilikama. Nadalje se ima osvjedočiti, da li zapovjednik postaje u svakom pogledu odgovara svojem položaju. Naročitu pažnju ima obratiti na to, da li se kod odredjivanja momčadi u službu uzimaju u obzir svojstva i sposobnosti pojedinog oružnika i da pri tom zapovjednik postaje ne postupa samovoljno ili pristrano, te da li vrši vanjske službe što više s pokusnim oružnikom, koji je na postaju udieljen. Ne smije se dogoditi, da nekoji oružnici budu preobterećeni službom, a drugi poštedjeni. Isto se tako ima osvjedočiti, da li se zapovjednik postaje bavi izdašno obukom momčadi, a pogotovo pokusnih oružnika. Pregledbom ima ustanoviti, da li se propisno vode propisane knjige i zabilježnici, te blagajna.

Isto tako će se osvjedočiti o redu u vojarni; u kakvom se stanju nalazi vojnički namještaj, posteljina, kao i ostali državni predmeti. Nadalje će pregledati, u ka-

kvom se stanju nalazi odielo, rublje, obuća, oprema, oružje i strjeljivo, te kako se momčad hrani i kako vodi gospodarstvo.

Osvjedočit će se, da li kojem momku što nedostaje, kakvo je njegovo vojničko držanje i nastup i kako rukuje svojim oružjem.

§ 122.

Oružnički kotarski zapovjednik ima se prigodom pregledbe što točnije osvjedočiti o vladanju zapovjednika postaje i oružnika u službi i izvan službe. Ovo će postići propitivanjem putujući na dotičnu postaju, na području same postaje i kod mjestnih oblasti (ureda). Ako se za vrieme njegova dolazka na postaju zapovjednik postaje ili koja obhodnja nalazi u vanjskoj službi, dužan je odmah poći za njima u kontrolnu službu i tom se prilikom uvjeriti o njihovu vladanju i vršenju službe.

Najstrože mu je zabranjeno odašiljati momčad u vanjsku službu samo zato, da je može kontrolirati.

Nakon svršetka pregledbe ima oružnički kotarski zapovjednik nalaz o stanju postaje unieti u zapisnik preglednih obnašašća, koji se nalazi na postaji, uz navod vremena svoga dolazka na postaju i odlazka s nje. Priepis toga obnašašća predlaže se službenim putem zapovjedničtvu oružničke pukovnije.

Svoja naročita opažanja u pogledu sigurnostne službe ima pismeno priobćiti mjerodavnoj političko-upravnoj oblasti.

§ 123.

Ako se kod ovakve pregledbe opaze manji nedostatci ili takvi, koji se mogu odmah izpraviti, treba to odmah učiniti, odnosno potrebno odrediti.

Važne nedostatke ima odmah prijaviti vodnom, odnosno u gospodarskim predmetima krilnom zapovjedničtvu.

§ 124.

Oružnički kotarski zapovjednik dužan je brinuti se za red, stegu i vladanje momčadi podredjenih mu postaja, te ima svaki narušaj toga izviditi i prijaviti vodnom zapovjedničtvu.

C

Za zapovjednika oružničkog voda

§ 125.

Dva ili više kotarskih oružničkih zapovjedničtava s njihovim postajama sačinjavaju jedno oružničko vodno zapovjedničtvo, kojim zapovieda oružnički nadčastnik.

Veličina vodnog zapovjedničtva ravna se prema političkoj razdiobi, zemljopisnom položaju područja, u kojem se postavlja, te prema prometnim sredstvima, koja utječu na službovno gibanje momčadi i pregled postaja.

§ 126.

Najglavnija je zadaća vodnog zapovjednika, da održava vojničku stegu i red, da rukovodi obukom momčadi na temelju vojničkih propisa i zakona, te propisa, koji se odnose na službu javne sigurnosti (§ 4. zakon. odred. o oruž.), te da vodi, nadzire i upućuje podredjene mu jedinice u vršenju javno-sigurnostne službe.

§ 127.

Vodni zapovjednik dužan je redovito tri puta, a prema potrebi i četiri puta na godinu pregledati potanko kotarska zapovjedničtva i postaje (izpostave) svoga voda. O vršenju pregledaba preko redovitog broja odlučuje vrhovno oružničko zapovjedničtvo na priedlog zapovjedničtva oružničke pukovnije.

Vodnog zapovjednika zastupa u njegovoj odsutnosti ili bolesti redovito kotarski oružnički zapovjednik, koji se nalazi u vodnoj stojbini, a u odsutnosti ovog, zapovjednik mjestne oružničke postaje.

Pregledba, bila ona najavljena ili nenajavljena, ne smie priečiti vršenje sigurnostne službe u neodgodivim slučajevima.

§ 128.

Prigodom pregledaba dužnost je vodnog zapovjednika, da se uobće drži propisa, koji su izdani za pregledavanje postaja po oružničkom kotarskom zapovjedniku, ali je glavna njegova dužnost, da prigodom pregledaba upućuje podredjenu momčad u izvršivanje njihove službene dužnosti.

Njegova je dužnost brinuti se, da zapovjednici postaja budu sposobni obučavatelji; nadalje će se osvjedočiti o marljivosti i o sposobnosti zapovjednika postaje, kao i o volji momčadi oko vlastite izobrazbbe.

Vodni zapovjednik treba obratiti osobitu pažnju na izradjivanje zadaća i polučene uspjehe momčadi u pisanju, sastavljanju, računanju i risanju ugovorenih (konvencionlnih) znakova i manjih tlocrta. Naprednu momčad može oprostiti od izradjivanja ovih zadaća.

Nadalje je dužnost vodnog zapovjednika obratiti prigodom pregledbe pažnju na vojničku izobrazbu momčadi u granicama onoga, što je potrebno za oružničku službu, na stegu, odielo, oružje, strjeljivo, opremu, obskrbu i ukonačenje, zatim na vodjenje pisarnice i blagajne, kao i na sve našastarske predmete.

§ 129.

Vodni zapovjednik ima se prigodom pregledaba trsiti, da što bolje upozna sposobnosti i svojstva svojih podredjenika, te njihovo vladanje u službi i izvan službe.

§ 130.

Vodni zapovjednik ima se u svrhu što izdašnije poduke momčadi osvjedočiti prigodom pregledbe, da li njegovi podredjenici udovoljavaju svojim službovnim dužnostima, a napose onima, koje od njih traže oblasti; za ovo prikuplja podatke kod kotarskih i sudbenih oblasti, i po potrebi i na drugim mjestima.

Vodni zapovjednik dužan je mjerodavnim političko-upravnim i sudbenim oblastima ustmeno priobćiti svoja opažanja prigodom pregledbe, koja se odnose na javno-sigurnostnu službu po oružnicima i kako se ovi vladaju u službi i izvan službe, da vodni zapovjednik uzmogne shodnim načinom ukloniti možebitne nedostatke (§ 5. zakon. odredbe o oruž.).

§ 131.

Vodni zapovjednik ima u preglednom obnašašću opisati stanje postaje, te navesti vrieme dolazka na postaju kao i vrieme odlazka.

Molbe ili pritužbe, podnešene prigodom pregledbe, ima vodni zapovjednik, ako je moguće, odmah sam riešiti ili poduzeti mjere, da se one propisno rieše. Dalje njegove dužnosti prigodom pregledbe sadržane su u § 121.

§ 132.

Vodni zapovjednik ima bez izčekivanja posebne zapoviedi odputovati odmah na lice mjesta u sliedećim slučajevima:

1. kod pojava razbojničke čete ili osbiljnog poremećenja javne sigurnosti;

2. kod osbiljnih pobuna žiteljstva;

3. kod nasilnog usmrćenja, ranjenja, samoubojstva i biega oružničkih osoba;

4. kod osbiljnih stegovnih smutnja;

5. kod saznanja osobito liepih i požrtvovnih djela oružničke momčadi, za koja se ima staviti priedlog za više priznanje ili znakovno odlikovanje;

6. kod uporaba oružja, ako je usliedila smrt odpornika ili koje druge osobe.

§ 133.

Vodni zapovjednik rješava prema postojećim propisima osobno sve dopise i prijave, koje mu stizavaju, te vodi sve propisane knjige i zabilježbe.

On sastavlja sposobničke listove podredjene mu momčadi, od kojih se jedan primjerak nalazi kod vodnog zapovjedničtva, a drugi zapečaćen na postaji. Osim toga sastavlja sposobnike podredjene mu momčadi koncem godine u sjedištu krilnog zapovjedničtva, gdje se ovi i pohranjuju.

§ 134.

Pojedini važni dogadjaji, koji bi u pogledu službe ili stege mogli biti osobito poučni za momčad, poslužit će vodnom zapovjedniku kao podloga za sastav poučne zapoviedi, koju će izdati svojim podredjenim jedinicama. U toj zapoviedi ima kratko i jezgrovito opisati samo djelo i najvažnije nuzgredne okolnosti, ocjenjujući vladanje oružnika, koji su pri tom učestvovali.

Nakon svake pregledbe podredjenih mu jedinica ima ovima izdati poučnu (poticajnu) zapovied, u kojoj će sabrati u krupnim crtama pohvalna opažanja i nedostatke na postajama (izpostavama).

Prije proglašenja ovakvih zapoviedi ima vodni zapoviednik sastavak predložiti na odobrenje zapovjedničtvu oružničke pukovnije.

Zapovjednik postaje (izpostave) ima ovakve poučne zapoviedi momčadi potanko protumačiti.

§ 135.

Vodni zapovjednik dužan je nastojati, da pisarničko poslovanje kotarskih i postajnih zapovjedničtava bude svedeno na najnuždnije i da se bez svrhe i koristi ne povećava. Prema tome imaju sve službene prijave i izvještaji biti što kraći, nu ta kratkoća ne smije biti na štetu jasnoće i jezgrovitosti.

§ 136.

Vodni zapovjednik ima zatražiti mnienje mjerodavne službene, a po potrebi i sudske oblasti, kad iz vlastite pobude predlaže kojeg oružnika za pohvalu, nagradu ili odlikovanje, ako je predmet priedloga takve naravi, da je mnienje ovih oblasti potrebno.

Potakne li priedlog za pohvalu, nagradu ili odlikovanje oružničke momčadi službena ili sudska oblast, dužnost je zapovjednika voda, u koliko nije s priedlogom suglasan, o tom izviestiti službenu odnosno sudsku oblast. Ako službena odnosno sudska oblast i dalje ostane kod svog priedloga, ima vodni zapovjednik cieli predmet uz obrazloženje predložiti službenim putem vrhovnom oružničkom zapovjeničtvu.

D

Za zapovjednika oružničkog krila

§ 137.

Oružničko krilno zapovjedničtvo obuhvaća u pravilu područje jedne Velike župe, a sjedište mu je u mjestu sjedišta župe. Krilnom zapovjedničtvu podredjeno je više vodova s njihovim kotarskim zapovjedničtvima i postajama.

§ 138.

Zapovjednik krila vrši gospodarstvene poslove za cielo krilo, u koju mu je svrhu pridieljeno potrebno osoblje.

Krilni zapovjednik podmiruje sve obskrbne i ostale troškove podredjenih mu jedinica i prima u tu svrhu potrebna novčana sredstva na temelju propisanog podneska iz blagajne mjerodavnog zapovjedničtva oružničke pukovnije. Zaračunavanje primljenog novca provodi u smislu posebnog naputka, te je zapovjednik krila za ovo poslovanje odgovoran i obvezan na naknadu štete. Istim načinom dobivaju zapovjednici krila od zapovjedničtva mjerodavne oružničke pu-

kovnije odjevni i odpremni materijal, oružje i strjeljivo, te zaračunavaju ovo prema zapovjedničtvu oružničke pukovnije u smislu postojećih propisa.

§ 139.

Zapovjednici krila imaju nadalje nadzirati podredjene im častnike i momčad u pogledu vojničkom i stegovnom i moraju u tu svrhu najmanje jedanput u godini proputovati i pregledati sve postaje (izpostave), kotarska oružnička zapovjedničtva i zapovjedničtva vodova vlastitog krila.

Krilnog zapovjednika zastupa u njegovoj odsutnosti ili bolesti redovito časnik, koji je zapovjednik voda u krilnoj stojbini.

Za krilnog zapovjednika vriede za pregledbu postaja i kotarskih zapovjedničtava obćenito iste upute, koje postoje za zapovjednike vodova, nu pri tom moraju što veću pozornost obratiti na vladanje zapovjednika postaja, kotarskih zapovjednika i zapovjednika vodova, te se osvjedočiti, da li ovi kao predpostavljenici zadovoljavaju u svakom pogledu podpuno svom položaju.

Krilni zapovjednici imaju se prilikom svojih pregledaba izpitivanjem pojedinih oružnika uvjeriti o njihovu uspjehu i napredku u nauci, nadalje su dužni odrediti, da zapovjednici svoju momčad pred njima izpituju, a imaju prisustvovati i kod obuke. Tim će moći ocieniti ne samo napredak oružnika u nauci uobće, nego i sposobnost zapovjednika u obučavanju.

§ 140.

Ako bi prigodom pregledbe koji podredjenik podnio krilnom zapovjedniku prijavu, pritužbu ili molbu, ima ovaj to primiti, pa u koliko je vlastan i ako okolnosti

to dopuštaju, odmah riešiti ili poduzeti potrebne korake, da se prijava, pritužba ili molba propisno rieši.

§ 141.

Krilni zapovjednik ima nakon dovršene pregledbe svake postaje (izpostave), kotarskog i vodnog zapovjedničtva unieti u »Zapisnik preglednih obnašašća« nalaz o stanju pregledanog zapovjedničtva, te navesti ustanovljene nedostatke i način njihova odstranjenja. Nakon pregledbe svih jedinica jednog voda ima krilni zapovjednik izdati svim jedinicama svog krila poučnu zapovjed, koja sadržava njegova opažanja na pregledbi. Prije izdanja ove zapoviedi ima je predložiti na odobrenje zapovjedničtvu oružničke pukovnije.

§ 142.

Krilni zapovjednik ima priložene mu sastavke (koncepte) izvještaja, koje podredjena mu zapovjedničtva predlažu neposredno višim oružničkim zapovjedničtvima, vidirati, i prema potrebi staviti svoje opazke i naloge, te ih vratiti odnosnom zapovjednčtvu na uvaženje opazaka ili provedbu izdanih odredaba.

§ 143.

Krilni zapovjednik ima prosudjivati poučne zapoviedi podredjenih mu zapovjednika vodova, koje mu ovi imaju predlagati prije nego ih izdaju svojim podredjenim jedinicama.

§ 144.

Krilni zapovjednik ima prosudjivati priedloge, koje predlažu vodna zapovjedničtva za pohvale, nagrade

ili odlikovanja podredjene momčadi, a tako i ostale podneske, koji se predlažu službenim putem višem zapovjedničtvu.

§ 145.

Krilni zapovjednik sastavlja koncem godine dogovorno s vodnim zapovjednicima sposobnike podredjene momčadi, koji se sposobnici pohranjuju kod krilnog zapovjedničtva; nadalje vodi zapisnik o pohvalama i odlikovanjima momčadi, te kazneni zapisnik.

§ 146.

Krilni zapovjednik je dužan paziti, da se oružnička momčad, a napose zapovjednici postaja i kotarski zapovjednici ne preobterećuju nepotrebnim pisarničkim poslovima. Jedna od najvažnijih dužnosti krilnog zapovjednika je nastojati, da svi podnesci podredjenih mu zapovjedničtava budu po mogućnosti što kraće, ali pravilno i jezgrovito sastavljeni.

§ 147.

Krilni zapovjednik ima, bditi, da oružnici ovršavaju kaznu zatvora samo u stojbini zapovjedničtva krila ili voda, kamo ima kažnjena momčad pridolaziti naoružana i opremljena kao kod nastupanja obhodne službe.

E

Za odvojenog oružničkog častnika

§ 148.

Postavljanje, sjedište i nadzorno područje odvojenog oružničkog stožernog častnika odredjuje ministar hrvatskog domobranstva u sporazumu s ministrom

unutarnjih poslova, a na priedlog vrhovnog oružničkog zapovjedničtva.

§ 149.

U vršenju službe, koja se odnosi na nadzor sveukupnog djelovanja oružničkih postaja (izpostava), kotarskih, vodnih i krilnih zapovjedničtava, kao i u svojim osobnim poslovima i obskrbi, podredjen je odvojeni oružnički stožerni častnik izravno zapovjedniku one oružničke pukovnije, na području koje se nalazi njegovo područje, te ima iste dužnosti, djelokrug i prava kao i pregledavajući stožerni častnici oružničke pukovnije.

§ 150.

Krilna zapovjedničtva imaju svoje podneske višim zapovjedničtvima predlagati putem odvojenog oružničkog stožernog častnika i to samo one, koji se odnose na njemu podredjene jedinice. Od toga su izuzeti podnesci gospodarske (računarske) naravi.

§ 151.

Odvojeni oružnički stožerni častnik ima pregledati jedanput godišnje sve oružničke jedinice svog područja, te se kod toga držati pravila, koja vriede za pregledbu po zapovjedniku oružničke pukovnije. Novčano i gospodarsko rukovanje krilnih zapovjedničtava pregledava samo obćenito, ako ne bi bilo drugačije odredjeno.

§ 152.

Glede osobitih dužnosti vojničkog značaja ravnat će se odvojeni oružnički stožerni častnik prema posebnim uputama, koje će izdavati ministarstvo hrvatskog domobranstva.

F

Za zapovjednika oružničke pukovnije

§ 153.

Zapovjedniku oružničke pukovnije podredjene su sve oružničke jedinice njegova područja, i on upravlja njihovim vojničkim, gospodarskim i upravnim poslovima.

§ 154.

Zapovjednik oružničke pukovnije brine se za odgoj i naraštaj dobrih oružnika, da bi u službi javne sigurnosti bili uviek na razpolaganju izkusni, pouzdani i dobro izobraženi organi.

§ 155.

Osobitu pažnju mora zapovjednik oružničke pukovnije svratiti na to, da u što kraćem vremenu podpuno u svakom pogledu upozna častnike i momčad svog zapovjedničtva, da ih prema njihovim duševnim i tjelesnim svojstvima svrsishodno udieli i najbolje upotriebi.

Nadalje treba da pobudjuje i uzdržaje u svom području dobar duh, spremnost, osjećaj dužnosti, poštenje i častoljublje, i da provodi duh zajednice i jedinstva u cielom svom zapovjedničtvu.

Stegu ima strogo rukovoditi.

§ 156.

Zapovjednik oružničke pukovnije ima sa svim velikim županama svog područja suradjivati u pogledu javnog mira, reda i sigurnosti, te u tom pravcu stajati s njima u vezi.

U pogledu uzdržavanja stege i reda podredjen je vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu.

§ 157.

Zapovjednik oružničke pukovnije ima se neprestano brinuti oko popunjavanja momčadskog stališa i svestrane izobrazbe oružnika.

§ 158.

Dužnost je zapovjednika oružničke pukovnije brinuti se, da podredjena momčad bude u smislu postojećih propisa bezprikorno odjevena, opremljena i naoružana.

§ 159.

Zapovjednik oružničke pukovnije upravlja obukom sveukupne podredjene mu momčadi s pomoću podredjenih častnika i dočastnika s obzirom na okolnosti, da se oružnik kod stupanja u službu obvezuje samo na četiri godine službovanja, treba obuci u pisanju i sastavljanju posvetiti svu pažnju, da ga se u što kraćem vremenu osposobi za valjano sastavljanje svih vrsti podnesaka.

§ 160.

Zapovjednik oružničke pukovnije upotriebit će koji osobiti dogadjaj iz oružničkog službovanja kao predmet za svoju poučnu zapovied. U toj će zapoviedi kratko opisati samo djelo s nuzgrednim najvažnijim okolnostima, te ocieniti vladanje momčadi, koja je u tom učestvovala. U ovim će zapoviedima biti iznešene sve okolnosti o neustrašivosti i dosjetljivosti kod uspješnog hvatanja opasnih zločinaca i t. d. Ovakve će zapoviedi

iznašati nadalje plemenita djela, koja su izveli oružnici u korist nemoćnih i nastradalih osoba, da time potaknu i druge na požrtvovna djela u narodu. S druge strane opet izticat će ovakve zapoviedi, da se treba čuvati svakog nezakonitog i surovog postupka, svake povrede dužnosti u službi, te kuditi svako vladanje, koje je na štetu dobrom glasu oružničtva.

§ 161.

Molbe i pritužbe, koje budu podnešene u smislu službovnika za hrvatsko domobranstvo dio I., ima zapovjednik oružničke pukovnije propisno rješiti ako ove prekoračuju njegov djelokrug, predložit će ih vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu na daljnji postupak.

Oružničkoj momčadi pripada pravo, da prigodom pregledbe iznese svoje molbe i pritužbe neposredno zapovjedniku oružničke pukovnije, dakle bez obzira na redoviti službeni put. Iznešene molbe i pritužbe rješava zapovjednik oružničke pukovnije, u koliko je to moguće, odmah u vlastitom djelokrugu. U protivnom slučaju ima ih predložiti uz shodan priedlog na rješenje vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu.

§ 162.

Za osobita i izvanredna djela u sigurnostnoj službi ima zapovjednik oružničke pukovnije, nakon odgovarajućeg sporazuma s mjerodavnim velikim županom, predložiti vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu priedlog za pohvalu ili novčanu nagradu, u naročitim slučajevima za najviše priznanje ili odlikovanje po Poglavniku.

Za stepen odlikovanja mjerodavan je značaj zaslužnog čina, kao i već dobivene pohvale, nagrade ili odlikovanja.

§ 163.

Zapovjednik oružničke pukovnije postupa s predloženim molbama za dopust ili ženitbu u smislu postojećih posebnih propisa.

§ 164.

Zapovjednik oružničke pukovnije ima pravo promaknuća podredjene momčadi do uključivo čina oružničkog narednika.
Zapovjednik oružničke pukovnije i predpostavljenici jednakog položaja odredjuju predhodnu kaznenu iztragu u smislu domobranskog kaznenog postupnika (§ 66. voj. kaz. postup.).

§ 165.

Zapovjednik oružničke pukovnije sastavlja sposobnike podredjenih mu častnika u smislu službovnika za hrvatsko domobranstvo dio III. § 25., točka 239.

§ 166.

Zapovjednik oružničke pukovnije nadzire vodjenje sposobnika i kaznenog zapisnika momčadi kod podredjenih krilnih zapovjedničtava.

§ 167.

Zapovjenik oružničke pukovnije odredjuje nadpregled svih za službu nesposobnih oružnika, kao i odpust momčadi u smislu § 23. zakon. odredbe o oruž.

§ 168.

Zapovjednik oružničke pukovnije ima u jednoj kalendarskoj godini pregledati sve častničke jedinice svoga područja, a ostalo prema vlastitoj uvidjavnosti.

Zamjenik zapovjednika oružničke pukovnije, kao i pregledavajući stožerni častnik imaju godišnje svaki pregledati polovicu častničkih jedinica i polovicu ostalih jedinica, te kod pregledbe postupati u smislu § 151. ovog naputka.

Zapovjednik oružničke pukovnije može u svako doba odrediti svoga zamjenika, kao i pregledavajućeg stožernog častnika, te odvojenog oružničkog stožernog častnika na izvanredno putovanje u stanovito područje, ako to zahtievaju osobite prilike javne sigurnosti ili stege i reda.

Prigodom pregledbe ima se zapovjednik oružničke pukovnije na isti način, kao i krilni zapovjednik uvjeriti, da li se udovoljava svim pozivima službenih i sudbenih oblasti, kao i o tomu, da li oružničtvo vrši točno svoju dužnost.

§ 169.

Kod pregledaba na oružničkim postajama glavna je zadaća zapovjednika oružničke pukovnije uvjeriti se o izobrazbi momčadi u oružničkim propisima, kao i glede napredka u sastavljanju; nadalje kako se rukovodi i vrši služba, da li se održava stega i red, da li se pravilno vodi postajna pisarnica i da li se točno održava vojarni red.

Kod krilnih zapovjedničtava ima izpitati pravilno rukovanje novcem kao i odjelom, opremom, oružjem i strjeljivom. Pregledbi novčane i gospodarske grane prisustvuje po zapovjedniku oružničke pukovnije odredjeni gospodarski (računarski) častnik iz stožera pukovnije.

Zapovjednik oružničke pukovnije ima prigodom svojih pregledaba doći u doticaj s političkim, sudbenim oblastima i vojničkim zapovjedničtvma, da se na taj način uvjeri o djelovanju i vladanju oružničtva.

Stanje pregledanih jedinica ima iznieti u zapisniku preglednih obnašašća.

§ 170.

Zapovjednik oružničke pukovnije brine se u smislu postojećih naputaka i naročitih propisa za pravilno upravljanje svim doznačenim novcima, odjevnim i opremnim predmetima.

§ 171.

Zapovjednik oružničke pukovnije dužan je brinuti se za valjano nastanjenje svojih jedinica u smislu postojećih propisa.

§ 172.

U svem ostalom vriede za zapovjednika oružničke pukovnije ustanove službovnika za hrvatsko domobranstvo dio III. § 25. i službovnika dio I. § 10., propisane za zapovjednika pukovnije.

G

Za vrhovnog oružničkog zapovjednika

§ 173.

Vrhovni oružnički zapovjednik zapovieda sveukupnim oružničtvom Nezavisne Države Hrvatske i vrši dužnosti, koje su navedene u § 16. zakonske odredbe o ustrojstvu oružničtva.

Zapovjednici oružničkih pukovnija imaju svaki mjesec predlagati vrhovnom oružničkom zapovjedničtvu izvadke iz kaznenog zapisnika vrhu momčadi, a osim toga ima vrhovni oružnički zapovjednik prigodom pregledbe učiniti uvid u kazneni zapisnik vrhu častnika i momčadi, te u sposobnike potonjih.

§ 174.

Vrhovni oružnički zapovjednik ima kazneno pravo zapovjednika divizijskog područja, te je dužan, da nadzire vršenje kaznenog prava podredjenih mu zapovjednika oružničkih pukovnija i može si pridržati pravo kažnjavanja stanovitih slučajeva.

On može odrediti, da se naknadno povede sudski kazneni postupak u slučajevima, u kojima je već izrečena stegovna kazna protivno pravilniku o stezi; konačno može već izrečenu stegovnu kaznu, ako je to u interesu službe potrebno, i ako nadje, da je preblago odmjerena, povisiti do mjere, koja njemu pripada.

§ 175.

Vrhovni oružnički zapovjednik mjerodavan je za odredjivanje redovite kaznene iztrage i stavljanje pod vojni sud svih oružničkih častnika, dočastnika, oružnika i pokusnih oružnika, te svih drugih službenika cielog oružničtva Nezavisne Države Hrvatske (§§ 76. i 170. voj. kaz. postup.).

§ 176.

Vrhovni oružnički zapovjednik sastavlja sposobnike zapovjednika oružničkih pukovnija, te častnika svog stožera prema postojećem propisu.

O sposobnicima svih ostalih podredjenih mu častnika ima dati svoje mnienje.

§ 177.

Glede davanja dopusta častnicima mjerodavan je postojeći posebni propis.

Ženitbene dozvole i ostale osobne molbe stožernih častnika i nadčastnika, kao i sve priedloge zapovjednika oružničkih pukovnija glede dogodične promjene postojećih propisa predlaže vrhovni oružnički zapovjednik sa svojim mnienjem ministru hrvatskog domobranstva.

§ 178.

Vrhovni oružnički zapovjednik ima pravo promaknuća u smislu § 21. zakonske odredbe o ustrojstvu oružničtva do uključivo čina častničkog namjestnika.

§ 179.

Vrhovni oružnički zapovjednik stavlja ministru hrvatskog domobranstva obrazložene priedloge za popunjavanje izpražnjenih častničkih mjesta, te za promaknuća i umirovljenja častnika. On vodi predbilježbu o častnicima hrvatskog domobranstva djelatnog i pričuvnog stališa, koji su se istakli za službovanje kod oružničtva.

§ 180.

Vrhovnom oružničkom zapovjedniku je dužnost, da u sporazumu s ministrom unutarnjih poslova ili i na njegov poticaj stavlja priedloge za pohvalu, nagradu ili odlikovanje zaslužnih zapovjednika oružničkih pukovnija. Priedloge zapovjednika oružničkih pukovnija za izricanje najvišeg priznanja, odnosno odlikovanja oružničkih častnika ili momčadi ima popratiti svojim mnienjem.

§ 181.

Vrhovni oružnički zapovjednik nadzire pregledna putovanja zapovjednika oružničkih pukovnija, njihovih zamjenika, kod pukovnije udieljenih stožernih častnika, te odvojenog oružničkog stožernog častnika i stavlja na njihova pregledna obnašašća po potrebi svoje opazke, odnosno odredbe.

§ 182.

Vrhovni oružnički zapovjednik osvjedočit će se prigodom svojih službenih putovanja kod velikih župana,

predsjednika sudbenih stolova, državnog nadodvjetničtva i državnih tužiteljstava, te ako je moguće i kod kotarskih oblasti i sudova, o djelovanju i ponašanju oružničtva.

§ 183.

Vrhovni oružnički zapovjednik uvjerit će se prigodom svojih pregledaba, da li postaje vrše službu javne sigurnosti prema službovnim propisima, nadalje da li se mladi oružnici strpljivo i marljivo usavršuju za svoje zvanje, da li se oružnici na postajama ne odredjuju samovoljno za pisarničke i druge upravne poslove i da li se ne upotrebljavaju pretjerana sredstva u svrhu izobrazbe momčadi ili postizavanja uspjeha kod pregledaba.

Ustanovi li odstupanja od propisa ili napadne dogadjaje, koji bi bili na štetu javno-sigurnostne službe ili oružničtva, ima ove, u koliko se tiču sigurnostne službe, priobćiti ministarstvu unutarnjh poslova, ili ih ima, ako je moguće, sam ukloniti ili mjerodavnim putem dati ukloniti, a ako se radi o predmetima, koji spadaju u djelokrug ministarstva hrvatskog domobranstva, dužan je to prijaviti tom ministarstvu.

§ 184.

Momčad od čatničkog namjestnika na niže ima pravo, da vrhovnom oružničkom zapovjedniku podnaša prigodom pregledbe neposredno molbe i pritužbe, ali neka

se čuva nepromišljenosti i podnašanja neosnovanih pritužaba.

Vrhovni oružnički zapovjednik ima nastojati, da kod oružničke momčadi pobudi volju i ljubav za svoje zvanje, koje je sama izabrala, čime će promicati i popunjavanje drugog stališa.

§ 185.

Vrhovni oružnički zapovjednik dužan je ministru hrvatskog domobranstva podnašati izvješća o osobitim opažanjima, sabranim prigodom pregledaba i ujedno stavljati obrazložene priedloge, kako bi se dogodični nedostatci imali odstraniti.

§ 186.

Vrhovni oružnički zapovjednik odredjivat će i dati provoditi prema potrebi bilo iznenadne, bilo najavljene pregledbe svih jedinica u zapovjedničtvu, a navlastito častničkih.

Zamjenik vrhovnog oružničkog zapovjednika i stožerni častnici vrhovnog oružničkog zapovjedničtva imaju se kod pregledaba držati odredaba ovog naputka, koje vriede za vrhovnog oružničkog zapovjednika. Novčano i gospodarsko rukovanje krilnih zapovjed-

ničtava i zapovjedničtava oružničkih pukovnija pregledavaju samo obćenito, ako ne bi bilo drugčije odredjeno.*

U Zagrebu, 17. studenoga 1941.

Ministar hrvatskog domobranstva,
Doglavnik — Vojskovodja:

Slavko Kvaternik, v. r.

Broj 2027-Z-1941.

* Narodne novine od 21. studenoga 1941. br. 184

ZAKONSKA ODREDBA

kojom se preinačuje zakonska odredba o osnutku Narodne zaštite Nezavisne Države Hrvatske broj CXCII-604-Z. p.-1941.

§ 1.

§ 2. odl. 2. mienja se i glasi:

Djelatna je služba u Narodnoj zaštiti obća i obvezatna. Mladež, koja je obuhvaćena odredbom o osnutku i ustrojstvu »Ustaške mladeži« od 4. studenoga 1941., broj 1912-Z.-1941., i to ona od petnaeste godine pa dalje, vršit će obuku i službu u smislu zadataka Narodne zaštite pod zapoviedanjem i stručnim nadzorom osoba, koje za to odredi ministarstvo hrvatskoga domobranstva, a u vremenu, koje će dogovorno odrediti ministarstvo hrvatskog domobranstva s upravnim zapovjedničtvom »Ustaške mladeži« u Zagrebu prema potrebama zadataka i službe Narodne zaštite i »Ustaške mladeži«.

§ 2.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 19. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDIX-1996-Z.-1941.

Doglavnik Vojskovodja
ministar hrvatskog domobranstva:
Kvaternik, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* **Narodne novine od 21. studenoga 1941. br. 184.**

ZAKONSKA ODREDBA

o pripojenju katastralnih obćina Bojna, Guvna i Kmetići području grada Travnika.

§ 1.

Katastralne obćine Guvna i Kmetići izdvajaju se iz upravne obćine Bučići, kotara Travnik, i pripajaju gradskoj obćini Travnik.

§ 2.

Katastralna obćina Bojna izdvaja se iz upravne obćine Turbe, kotara Travnik, i pripaja se gradskoj obćini Travnik.

§ 3.

Ministarstvo unutarnjih poslova izvršit će ovu zakonsku odredbu.

§ 4.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 19. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXX-2046-Z.-1941.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 21. studenoga 1941. br 184.

Na temelju zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII-1935-Z-1491., na temelju točke 13. i 14. § 5. zakonske odredbe o osnivanju zajednice za promet stokom i stočnim proizvodima i na temelju §§ 4. i 5. toč. 7. njezine provedbene naredbe, te § 3. poslovnika o uredjenju i poslovanju Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvoima, u sporazumu s državnim rizničarom izdajem sliedeću

NAREDBU*

o tovu stoke kod poljoprivrednih pecara žeste

§ 1.

Sve poljoprivredne pecare žeste u zemlji, povrh postojećeg financijskog nadzora, stavljaju se u pogledu izvršenja preuzetih zakonskih obveza o timarenju, prehrani i tovu stoke iz toč. 9. čl. 72. zakona i državnoj trošarini i čl. 107. trošarinskog pravilnika i pod stalan i neposredan nadzor Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvodima u Zagrebu.

§ 2.

Sve poljoprivredne pecare žeste dužne su u neprekoračivom roku od pet dana preporučenim pismom izviestiti Poslovnu središtnjicu za promet stokom i stočnim proizvodima o brojnom stanju i vrstama

* Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

stoke, koje prehranjuju, tove ili su je već utovile, bez obzira na to, da li je predmetna stoka vlastničtvo spomenutih pecara ili zadrugara, koji je tove.

§ 3.

Središtnjica za žestu u Zagrebu imade u neprekoračivom roku od pet dana pribaviti točne podatke o broju i sjedištu poljoprivrednih pecara žeste, o njihovim vlastnicima, posjednicima ili zakupcima, o odredjenom godištnjem kontingentu žeste, te ove podatke staviti u daljnjem roku od pet dana na razpolaganje Poslovnoj središtnjici za promet stokom i stočnim proizvodima.

§ 4.

Vlastnici, posjednici ili zakupnici poljoprivrednih pecara žeste, koji u smislu postojećih propisa bilo s kojeg razloga ne tove stoku u dovoljnom broju, dužni su na temelju ugovora, koji će sklopiti s Poslovnom središtnjicom za promet stokom i stočnim proizvodima, preuzeti na tovljenje u odredjenom broju i vrstama stoku, koju će im poslovna središtnjica nabaviti.

§ 5.

Poslovna središtnjica za promet stokom i stočnim proizvodima predavat će stoku ugovorom, a poljoprivredne će je pecare žeste preuzimati u tov pod sliedećim uvjetima:

1. stoka, koja je predmet ugovornog tova, vlastničtvo je Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvodima, kojoj pripada pravo svakodobnog nadzora nad stokom za cielo vrieme trajanja tova;

2. poljoprivredne pecare žeste odgovorne su Poslovnoj središtnjici za promet stokom i stočnim proizvodima za svaku štetu ili gubitak kod preuzete stoke;

3. Poslovna središtnjica za promet stokom i stočnim proizvodima može u svako vrieme razpolagati sa stokom. Ona je dužna utovljenu stoku preuzeti u roku od 8 dana nakon završenog ugovornog tova. Na zahtjev pecare dužna je Poslovna središtnjica za promet stokom i stočnim proizvodima i prije završenog ugovornog tova preuzeti stoku u svakom onom slučaju, kada se bilo s kojega razloga — na temelju svjedočbe nadležnog veterinara — svrha tova ne bi mogla postići;

4. nakon završenog tova pripada pecarama naknada u visini od 75% razlike izmedju nabavne ciene stoke prije predaje u tov i prodajne ciene utovljene stoke. Pod nabavnom cienom razumieva se odkupna ciena stoke, povećana sa svim troškovima nabave i dopreme stoke do pecara, a pod prodajnom cienom razumieva se ona najviša odredjena prodajna ciena, koja je na snazi na dan preuzimanja stoke, povećana s nagradom za tovljenje, koju će prema kakvoći utovljene stoke odrediti Zajednica za promet stokom i stočnim proizvodima;

5. jednom dovršeni ili prekinuti tov bio iz kojeg razloga ne rješava poljoprivredne pecare žeste obveze na daljnji tov za cielo vrieme trajanja proizvodnje žeste;

6. troškove i pristojbe ugovora za tov stoke snosi svaka pojedina poljoprivredna pecara žeste.

§ 6.

S onom stokom, koja se na dan proglašenja ove naredbe nalazi u tovu, ili koja je već utovljena, a vlastničtvo je poljoprivrednih pecara žeste, zadrugara ili

privatnika, privatnih ili javnih ustanova, razpolaže izključivo Poslovna središtnjica za promet stokom i stočnim proizvodima.

Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvodima preuzimat će ovu stoku od poljoprivrednih pecara žeste po najvišim odredjenim prodajnim cienama, koje su na snazi na dan preuzimanja, povećanim s nagradom za tov, koju odredjuje Zajednica za promet stokom i stočnim proizvodima prema kakvoći utovljene stoke.

§ 7.

Zajednica za promet stokom i stočnim proizvodima ovlašćuje se, da na ovu stoku, koju obuhvaća ova naredba, stavi odgovarajuće žigove.

§ 8.

Državno ravnateljstvo za prehranu dužno je prema priedlogu središtnjice za žestu i prema priedlogu Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvodima osigurati i staviti na razpolaganje poljoprivrednim pecarama žeste potrebne sirovine. Ono će odmah osloboditi one količine sirovina, koje su poljoprivredne pecare žeste proizvele na svojim vlastitim zemljištima ili na zemljištu svojih zadrugara, do onih količina, koje su potrebne za preradbu odredjenog kontigenta žeste i dotova stoke. Poljoprivrednim pecarama žeste, koje ne razpolažu dovoljnim količinama sirovina, dodielit će Državno ravnateljstvo za prehranu potrebne količine za preradbu žeste i dotov stoke prema priedlogu središtnjice za žestu i Poslovne središtnjice za promet stokom i stočnim proizvodima.

§ 9.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 17. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2060-Z-1941.

Sporazuman

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

* Narodne novine od 21. studenoga 1941. br. 184.

Na temelju zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII.-1935-Z.-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU
o prometu krumpira i mahunastih plodova.

§ 1.

Izključivo pravo odkupa za sve vrsti krumpira i mahunastih plodova pripada »Plodini«, prikupnom d. d. u Zagrebu, odnosno fizičkim ili pravnim osobama ovlaštenim od ovoga družtva.

»Plodina«, prikupno d. d., odnosno fizičke ili pravne osobe, ovlaštene od ovoga družtva, odkupljivat će proizvode, navedene u prvoj stavci, uz najviše odredjene odkupne ciene, koje su na snazi.

§ 2.

Svaki onaj, koji prodaje krumpir ili mahunaste plodove protivno odredbama ove naredbe, kaznit će se prema § 9. ove naredbe.

§ 3.

»Plodina«, prikupno d. d., ovlastit će za odkup krumpira i mahunastih plodova u prvom redu:

a) trgovce i veletrgovce, koji su se i do sada bavili odkupom i prometom spomenutih proizvoda;

b) komisionare Državnog ravnateljstva za prehranu, koji se već bave odkupom krumpira i mahunastih plodova.

§ 4.

Sve zalihe krumpira i mahunastih plodova, koje se nalaze kod trgovaca, veletrgovaca i državnih komisionara, imadu se prijaviti »Plodini«, prikupnom d. d. u Zagrebu, koje će ih odkupiti uz najviše ciene, koje su na snazi, povećane priznatom zaradom.

Izuzimaju se od prijave sve one zalihe krumpira i mahunastih plodova, koje se već nalaze u maloprodaji za razpodjelbu potrošačima.

§ 5.

Na odpremu željeznicom ili drugim prievoznim sredstvima smiju se primati samo one pošiljke krumpira ili mahunastih plodova, koje su providjene odpremnim odobrenjima Državnog ravnateljstva za prehranu i odpremnim listovima »Plodine«, prikupnog d. d. u Zagrebu.

Sva odpremna odobrenja za krumpir i mahunaste plodove, koja su izdana od Državnog ravnateljstva za prehranu do 31. listopada 1941., a nisu još izcrpljena, poništavaju se i imaju se povratiti Državnom ravnateljstvu za prehranu u Zagrebu.

Za pošiljke krumpira do 50 kg težine kao i za pošiljke mahunastih plodova do 20 kg težine u prometu unutar pojedinih župa odnosno u gradove Zagreb, Sarajevo, Banja Luka, Osiek i Zemun nisu potrebne odpremne dozvole odnosno odpremni listovi. Isto tako nisu potrebne odpremne dozvole i odpremni listovi za kolske ili druge tovare unutar pojedinih kotara, koje tovare proizvoditelji dovoze za dnevne potrebe na tržišta.

§ 6.

Potrošači, gradske i općinske i ostale aprovizacije, zadruge i slične ustanove, koje nabavljaju krumpir i mahunaste plodove, prijavljivat će na dosadašnji propisani način svoje potrebe Državnom ravnateljstvu za prehranu u Zagrebu.

Prijava o potrebi mora sadržavati sliedeće podatke:

a) broj potrošača,

b) do sada primljene ili nabavljene količine krumpira odnosno mahunastih plodova,

c) zalihe spomenutih proizvoda,

d) točan naslov razdjeljivača uz oznaku odredištne željezničke postaje.

Državno ravnateljstvo za prehranu dužno je u roku od 48 sati rješavati molbe o prijavama potreba potrošača za krumpir odnosno za mahunaste plodove.

§ 7.

Zabranjuje se upotreba zdravog i jestivog krumpira i mahunastih plodova u druge svrhe osim svrhe prehrane pučanstva.

Potrebna odobrenja za upotrebu krumpira i mahunastih plodova u druge svrhe izdaje na obrazložene molbe ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu. Molbe se predaju putem kotarskih oblasti odnosno gradskih poglavarstava, koja će ih nakon preizpitanja s potrebnim mišljenjem predložiti ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 8.

Odredba Državnog ravnateljstva za prehranu o obvezatnoj predaji viška krumpira i mahunastih plodova komisionarima Državnog ravnateljstva za prehranu broj 37.701-1941. od 3. studenoga 1941. stavlja se izvan snage.

§ 9.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe, kaznit će se zatvorom do 3 mjeseca ili novčanom kaznom do 100.000 Kn ili obim kaznama, a privrednik i oduzimanjem prava na obavljanje poslovanja za uviek.

Kazne izriču prvomolbene upravne oblasti, a novčane kazne idu u korist državne blagajne.

§ 10.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 19. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

Broj: 2073-Z.-1941.

* Narodne novine od 21. studenoga 1941. br. 184.

Na temelju § 4. zakonske odredbe o Zajednici za mljekarstvo o 29. listopada 1941. broj CCCLXVIII-1889-Z-1941. (Narodne novine od 30. listopada 1941. broj 166) izdajem

NAREDBU

o uredjenju obradbe i preradbe mlieka i o uredjenju prometa mliekom i mliečnim proizvodima

§ 1.

Mljekarska poduzeća i zadruge (fizičke i pravne osobe) mogu obradjivati, preradjivati i prodavati mlieko i mliečne proizvode prema propisima ove naredbe.

§ 2.

Obradba, preradba i prodaja mlieka i mliečnih proizvoda može se obavljati samo na temelju dozvole u smislu zakona o radnjama, koju izdaje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu. Za prodaju mlieka i mliečnih proizvoda na malo neposredno potrošačima izdavat će dozvole upravne oblasti prve molbe.

Dozvole će se izdavati po slobodnoj razsudbi s obzirom na obće probitke i prema stvarnoj potrebi mjesta i kraja, u kojem će se poslovanje obavljati.

Prilikom izdavanja dozvole mjerodavne će oblasti zatražiti mišljenje Zajednice za mljekarstvo. Ako upravna oblast prve molbe izda dozvolu protivno od dobivenog mišljenja, Zajednica ima pravo žalbe prema propisima obćeg upravnog postupka.

§ 3.

Mljekarska poduzeća i zadruge, koje u smislu § 2. zakonske odredbe o Zajednici za mljekarstvo ulaze u članstvo Zajednice, imaju svojoj prijavi za upis u članstvo Zajednice priložiti dozvolu za obavljanje poslovanja, u koliko su s područja bivše banovine Hrvatske, a u koliko su s ostalog područja države, imaju priložiti ovlaštenje, odnosno dokaz o upisu u trgovački registar.

§ 4.

Mljekarskim poduzećima i zadrugama, koje u smislu § 3. ove naredbe podnesu prijavu, izdat će Zajednica za mljekarstvo potvrdu o upisu u članstvo Zajednice. Samo ona mljekarska poduzeća i zadruge, koje imaju ovu potvrdu, mogu se baviti mljekarskim poslovanjem.

Potvrdu o članstvu u Zajednici dužna je Zajednica izdati u roku od mjesec dana nakon dana primjene prijave.

Do izteka roka za izdanje potvrde o upisu u članstvo poslovat će postojeća mljekarska poduzeća i zadruge u smislu propisa ove naredbe i bez potvrde o upisu u članstvo Zajednice, u koliko imaju za to poslovanje propisano ovlaštenje ili dozvolu.

§ 5.

Sva mljekarska poduzeća ili zadruge dužne su podnositi Zajednici za mljekarstvo svakih deset dana popis o prilivu sabranog mlieka te o količini i vrsti proizvedenih mliečnih proizvoda prema obrazcima, koje će izdati Zajednica.

§ 6.

Na temelju podataka iz § 5. ove naredbe Zajednica će vršiti razpodjelbu mlieka i mliečnih proizvoda na pojedina područja.

Zajednica će izvršiti razpodjelbu izdavanjem odpremnih dozvola svojim članovima, a na temelju naručaba kotarskih ili gradskih aprovizacionih odbora, odnosno osoba, kojima kotarski ili gradski aprovizacioni odbori odobre, da mogu vršiti razpodjelbu mlieka i mliečnih proizvoda na potrošače, uzimajući kod toga u obzir dosadašnji potrošak na dotičnom području, broj stanovnika, odnosno stvarne potrebe mjesta ili kraja, kao i razpoložive količine mlieka i mliečnih proizvoda na tom području.

§ 7.

Mljekarska poduzeća i zadruge mogu u sjedištu poslovanja vršiti razpodjelbu odnosno prodavati mlieko i mliečne proizvode samo uz posebno odobrenje Zajedice. U koliko se mlieko i mliečni proizvodi odpremaju izvan mjesta poslovanja, potrebna je za takvu odpremu još i posebna izkaznica u smislu § 5. zakonske odredbe o Zajednici za mljekarstvo.

§ 8.

Nakon stupanja ove naredbe na snagu smiju mljekarska poduzeća i zadruge proizvoditi polutvrdi jednolični sir t. zv. trapist sa sadržajem od 20% mliečne masti u suhoj tvari.

Mljekarskim poduzećima i zadrugama, koje proizvode tvrdi sir, t. zv. ementaler, odredit će Zajednica po odobrenju odnosne oblasti ministarstva za obrt,

veleobrt i trgovinu količinu mlieka, koju smiju preraditi u ementaler. Mlieko, koje se preradjuje u ementaler treba da ima 3.2% mliečne masti.

Vrhnje, dobiveno obiranjem mlieka kod proizvodnje ementalera i trapista, ima se preraditi u maslac.

Proizvedeni sirovi sa sadržajem od 20% mliečne masti u suhoj tvari moraju biti omotani i na omotu moraju imati označeno mljekarsko poduzeće ili zadrugu, koja je sir proizvela, s oznakom sadržaja postotka mliečne masti u suhoj tvari.

Proizvodnja ostalih polutvrdih i tvrdih sirova iz kravljega mlieka zabranjuje se mljekarskim poduzećima i zadrugama.

§ 9.

Na temelju primljenih izvještaja o stanju zaliha mliečnih proizvoda prema § 5. ove naredbe može Zajednica za mljekarstvo odrediti pojedinim mljekarskim poduzećima i zadrugama, da svoje mliečne proizvode dostavljaju na uskladištenje u skladišta, koja će odrediti Zajednica za mljekarstvo.

Zajednica za mljekarstvo odredit će u dogovoru s vlastnicima mljekarskih skladišta odštetu za upotrebu tih skladišta, i odnosne će odštete uračunati u cienu maslaca odnosno sira.

§ 10.

Zajednica za mljekarstvo provest će podjelu nakupnih područja mlieka medju svoje članove tako, da na svakom odredjenom području odkupljuje mlieko samo jedno mljekarsko poduzeće ili zadruga.

§ 11.

Preradba mlieka ili vrhnja u sir i maslac može se vršiti samo u mljekarnama, uredjenim za tu svrhu. U koliko pojedine mljekare nemaju potrebne uredjaje za proizvodnju sira ili maslaca, može Zajednica za mljekarstvo uz odobrenje ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu odrediti, da odnosna mljekarska poduzeća ili zadruge imaju dostavljati sabrano mlieko ili vrhnje u one mljekare, koje odredi Zajednica za mljekarstvo.

§ 12.

Svi dosadašnji propisi koji su protivni ovoj naredbi, prestaju vriediti.

§ 13.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnm novinama.*

U Zagrebu, 19. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

Broj: 2066-Z-1941.

Sporazuman

Ministar seljačkog gospodarstva:

Dr. Dumandžić, v. r.

---

* Narodne novine od 21. studenoga 1941. br. 184.

Ministarstvo unutarnjih poslova
Broj: 50547-II-B-1941.

NAREDBA

o osnivanju upravne obćine Kula—Josephsfeld u kotaru Požega i promieni imena mjesta Kula u Kula—Josephsfeld

§ 1.

Ime sela i katastralne obćine Kula, upravne obćine Bekteže, kotara Požega mienja se u Kula—Josephsfeld.

§ 2.

Osniva se nova upravna obćina Kula—Josephsfeld u kotaru Požega sa sjedištem obćinskog poglavarstva u Kuli—Joephsfeldu.

§ 3.

Upravna obćina Kula—Jesephsfeld obuhvaća katastralnu obćinu Kula—Josephsfeld i Ciglenik te selo Poreč katastralne obćine Poreč od upravne obćine Bekteže kotara Požega.

§ 4.

Velika župa Livac i Zapolje u Novoj Gradiški izvršit će ovu naredbu.

§ 5.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 20. studenoga 1941.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Artuković, v. r.

---

* Narodne novine od 22. studenoga 1941. broj 185.

MJERODAVNO TUMAČENJE

naredbe o cieni običnoga plinskoga ulja, čistoga benzina i benzinske smjese br. 1428 Z. p. 1941. od 16. rujna 1941. i naredbe o cieni petroleja za razsvjetu broj 1718 Z. p. 1941. od 10. listopada 1941.

S obzirom na pitanje nekih državnih ustanova i posebnika, da li je u cieni proizvoda, koje su odredjene spomenutim naredbama, uračunana i biljegovina, priobćuje se svima zanimanima, da biljegovina u te ciene nije uračunana.

Prema tome ima prodavalac pravo tražiti naknadu za stvarno izvršeno biljegovanje, a kupac mu je dužan tu naknadu dati.

Isto tako ovim cienama na robu, proizvedenu u domaćim čistionicama, dodaje se skupni prometni porez, dok je u cienama za robu, uvezenu u gotovom stanju, skupni prometni porez već uključen.*

U Zagrebu, dne 22. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 67898-1941.

---

* Narodne novine od 22. studenoga 1941. broj 185.

Ministarstvo prometa i javnih radova
Odio pošta, brzojava i brzoglasa
O. P. broj: 17165-1941.

Na temelju § 80., st. 2. i 3. § 103. zakona o činovnicima

OVLAŠĆUJEM:

I. V. d. Pročelnika odjela za pošte, brzojav i brzoglas, da u granicama zakona o činovnicima može u moje ime izdavati:

1. naredbe o imenovanjima, promaknućima, premještenjima, odpustima i zahvalama činovnika VIII., IX. X. grupe, čin. vještbenika, dočinovnika, podvornika i dnevničara odjela za p. b. b. osim imenovanja čin. vještbenika po st. 3. § 45. č. z.;

2. naredbe o imenovanjima, promaknućima, premještenjima, odpustima i zahvalama svih činovnika VIII. grupe;

3. naredbe o imenovanjima, promaknućima, odpustima i zahvalama svih činovnika IX. i X. grupe i činov. vještbenika izuzev imenovanja čin. vještbenika po st. 3. § 45. č. z.

4. naredbe o premještanju činovnika VIII., IX. i X. grupe, čin. vještbenika, dočinovnika, podvornika i dnevničara iz područja jednog u područje drugoga Upraviteljstva p. b. i b.;

5. naredbe o službenim putovanjima upravitelja p. b. i b.;

6. naredbe o količini osobne i obiteljske mirovine;

7. naredbe o vremenskim povišicama svih službenika odjela za p. b. b.;

8. naredbe o razporedu izvjestitelja po odsiecima i pododsiecima;

II. Upravitelje p., b. i b., da na svom području, a u granicama zakona o činovnicima mogu u moje ime izdavati:

1. naredbe o premještenjima činovnika IX. i X. grupe i čin. vježbenika struke po st. 2. i 1. § 45. č. z.;

2. naredbe o imenovanjima, promaknućima, premještenjima, odpustima i zahvalama dočinovnika, podvornika i dnevničara;

3. naredbe o izaslanjima svih područnih službenika;

4. naredbe o vremenskim povišicama svih područnih službenika;

5. naredbe o odobravanju bolovanja do tri mjeseca u kalendarskoj godini za sve područne službenike;

6. naredbe o primanju, odpuštanju, odkazu i ostalim odnosima poštara i poslovača razrednih državnih pošta po propisima pravilnika o razrednim državnim poštama.*

U Zagrebu, 18. listopada 1941.

Ministar prometa i javnih radova:

Ing. Bešlagić, v. r.

---

* **Narodne novine od 22. studenoga 1941. broj 185.**

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII-1935 Z. 1941., kao i na temelju naredbe o osnivanju Poslovne središtnjice za tekstil od 26. travnja 1941. broj 48-Z. p.-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU*

o odkupu tekstilnih odpadaka i krpa

§ 1.

Izključivo pravo kupovanja svih vrsta tekstilnih odpadaka i krpa na području ciele države pripada Poslovnoj središtnjici za tekstil u Zagrebu.

Odkup tekstilnih odpadaka i krpa vršit će Poslovna središtnjica za tekstil putem ovlaštenih komisionara i njihovih sakupljača uz dnevne tržne ciene prema kakvoći svrstanih odpadaka i krpa.

§ 2.

Svaki onaj, koji prodaje tekstilne odpadke ili krpe protivno odredbi § 1. ove naredbe, kaznit će se prema § 9. ove naredbe.

§ 3.

Svi trgovci, fizičke ili pravne osobe, kao i njihovi sakupljači, koji su se do sada bavili odkupom tekstilnih odpadaka i krpa, dužni su u roku od pet dana

* Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

prijaviti se Poslovnoj središtnjici za tekstil u Zagrebu radi daljnjeg odkupa tekstilnh odpadaka i krpa u smislu odredaba ove naredbe.

§ 4.

Poslovni odnos odkupa tekstilnih odpadaka i krpa izmedju Poslovne središtnjice za tekstil, njezinih komisionara i sakupljača uredit će se ugovorom, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 5.

Svako sakrivanje, zadržavanje u skladištima, bacanje i spaljivanje tekstilnih odpadaka i krpa zabranjeno je. Imaoci svih vrsta tekstilnih odpadaka i krpa dužni su ponuditi ih na odkup Poslovnoj sredštnjici za tekstil, odnosno njezinim komisonarima ili njihovim sakupljačima.

Poslovna središtnjica za tekstil u Zagrebu dužna je za svako mjesto na uobičajeni način objaviti imena svojih komisionara, odnosno njihovih sakupljača, i odrediti sabirna mjesta za predaju i preuzimanje tekstilnih odpadaka i krpa.

§ 6.

Sve zalihe tekstilnih odpadaka i krpa, koje se nalaze kod trgovaca, veletrgovaca ili njihovih sakupljača, imadu se u roku od pet dana preporučenim pismom prijaviti Poslovnoj središtnjici za tekstil, koja će ih razvrstane po kakvoći odkupiti uz najviše odredjene ciene, povećane priznatom zaradom.

§ 7.

Poslovna središtnjica za tekstil dužna je odkupljene količine svih vrsta tekstilnih odpadaka i krpa razpodieliti na tekstilna poduzeća, odnosno na njihove predionice, na način i uz uvjete, koje će odrediti ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu na priedlog Poslovne središtnjice za tekstil.

§ 8.

Na odpremu željeznicom ili drugim prievoznim sredstvima smiju se primati samo one pošiljke tekstilnih odpadaka i krpa, koje imaju odpremne dozvole Poslovne središtnjice za tekstil u Zagrebu.

§ 9.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe, kaznit će se zatvorom do tri mjeseca ili novčanom kaznom do 100.000 Kn ili obim kaznama, a privrednik još i oduzimanjem prava na obavljanje poslovanja za uviek. Kazne izriču prvomolbene upravne oblasti, a novčane kazne idu u korist državne blagajne.

§ 10.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 21. studenoga 1941.
Broj: 2087-Z-1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

---

* Narodne novine od 24. studenoga 1941. broj 185.

Državno ravnateljstvo za prehranu
Broj: 41413-1941.

IZPRAVAK

odredbe Državnog ravnateljstva za prehranu broj 39223-1941. od 7. studenoga 1941. o promjeni načina meljave pšenice i ciena pšeničnom brašnu za sve mlinove na cjelokupnom području Nezavisne Države Hrvatske

Na temelju §§ 1. i 3. Zakonske odredbe o nazivima zakonskih i drugih propisa i oblastnih rješenja broj CCCLVI-1820-Z.-1941. od 20. studenoga 1941., izpravlja se odredba Državnog ravnateljstva za prehranu broj 39223-1941. od 7. studenoga 1941. (Narodne novine broj 172 od 7. studenoga 1941.) tako, da glasi:

»Na temelju § 3. zakonske odredbe o prehrani pučanstva i pokriću gospodarskih potreba žitaricama i kukuruzom broj CLXIII-432-Z. p.-1941. od 21. lipnja 1941. izdaje se sliedeća

NAREDBA

o promjeni načina meljave pšenice i ciena pšeničnom brašnu za sve mlinove na cjelokupnom području Nezavisne Države Hrvatske«.

Ostali sadržaj naredbe ostaje nepromienjen na snazi, samo što se u naredbi upotriebljene rieči: »odredba«, »odredbom«, »odredbe« i odredbi«, imaju izpraviti u rieči: »naredba«, »naredbom«, »naredbe« i »naredbi«.*

Zagreb, 22. studenoga 1941.

Državni ravnatelj za prehranu:
Viktor Koban, v. r.

*** Narodne novine od 24. studenoga 1941. broj 185.**

ODREDBA

o osnutku staliških i drugih postrojbi u okviru Hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta.

§ 1.

U smislu točke 13. Ustaškog ustava, te postojećih odredaba i propisa, odredjujem osnivanje staliških saveza i saveza društava na području ciele Nezavisne Države Hrvatske u okviru Hrvatskog ustaškog oslobodilačkog pokreta.

§ 2.

Glavni savez obuhvaća:

1. Hrvatski savez seljaka,
2. Hrvatski savez radnika,
3. Hrvatski savez ratnih nemoćnika (invalida),
4. Hrvatski savez državnih namještenika,
5. Hrvatski savez samoupravnih namještenika,
6. Hrvatski savez privatnih namještenika,
7. Hrvatski savez slobodnih zvanja, (pravnici, liečnici, tehničari i t. d.),
8. Hrvatski savez veleobrtnika,
9. Hrvatski savez obrtnika,
10. Hrvatski savez trgovaca,
11. Hrvatski savez umirovljenika,
12. Hrvatski savez kućevlastnika,
13. Hrvatski savez športskih i planinarskih društava,
14. Hrvatski savez vatrogasaca,
15. Hrvatski savez uljudbenih i prosvjetnih društava,
16. Hrvatski savez dobrotvornih društava,

Po potrebi osnivati će se i drugi savezi.

§ 3.

Svi savezi nabrojeni u § 2. i ustrojbe unutar tih saveza imaju biti ustrojene na načelu postavljenog vodstva, politički nadzirane po ustaškom pokretu, a stručno vodjene po svojim višim ustrojbenim i stručnim predstavnicima.

Na čelu svakog saveza stoji savezničar. Savez se u pravilu dieli područno na župe i kotareve, kojima su na čelu županski i kotarski povjerenici. U slučaju potrebe osnivaju se i mjestna povjereničtva. Savezi mogu se dieliti prema strukama na dosaveze, kojima su na čelu dosavezni povjerenici.

§ 4.

Svi savezi nabrojeni u § 2. sačinjavaju glavni savez ustrojba, koji se ima ustrojiti po načelima označenim u § 3. Na čelu Glavnog saveza stoji državni savezničar starliških ustrojbi. Savezničare imenuje Poglavnik na priedlog državnog savezničara. Dosavezne povjerenike imenuje na priedlog savezničara državni savezničar. Župske i kotarske povjerenike imenuje savezničar. Državni savezničar može razriešiti sve dužnostnike, ako isti ne ispunjavaju svoje dužnosti, a naročito, ako ne rade u skladu sa ustaškim načelima. Glede savezničara stavlja u tom slučaju potrebne priedloge Poglavniku.

§ 5.

Svatko je dužan biti članom svoje stališke odnosno stručne ustrojbe i dužan je po svojim osobnim, duševnim i imovinskim sposobnostima sudjelovati u radu u tim ustrojbama.

Nijednom Hrvatu, koji se nije ogriešio o čast i probitke hrvatskog naroda, te koji svojim značajem i ćudorednom vriednošću daje jamstvo, da će živjeti i raditi po ustaškim načelima, ne može se spriečiti, da bude članom hrvatskih ustrojba, osnovanih na načelu dobrovoljnog pristupa u članstvo prema § 2. točka 13., 14., 15. i 16.

§ 6.

Državnim savezničarom striliških ustrojbi imenovao sam prof. Aleksandra Seitza, povjerenika u Glavnom Ustaškom Stanu. Isti će provesti sve što je za izvršenje ove odredbe potrebno i podnieti mi nacrte propisnika pojedinih ustrojbi, te priedloge o osobnom vodstvu saveznih povjereničtava.

§ 7.

Sve državne i samoupravne oblasti i ustanove dužne su državnom savezničaru i ostalim savezničarima u granicama svoga djelokruga pružati pomoć kod izvršivanja njihovih zadaća.

§ 8.

Nakon privedenja u život ovih saveza, što će biti objavljeno posebnom odredbom, ima prestati djelatnost svih postojećih družtava osnovanih sa istom ili sličnom svrhom.

Ova odredba zadobiva pravnu moć odmah.

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 25. studenoga 1941.

Za Dom Spremni!

Poglavnik

Dr. Ante Pavelić, v. r.

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

ZAKONSKA ODREDBA
o oprostu Hrvata povratnika od pristojba

§ 1.

Hrvati povratnici opraštaju se od plaćanja prenosne pristojbe kod prve kupoprodaje nekretnina u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, ako vjerodostojno dokažu, da su svoje nekretnine na području bivše Jugoslavije, koje nije ušlo u sastav Nezavisne Države Hrvatske, prodali u cilju povratka u Nezavisnu Državu Hrvatsku i da vriednost kupljenih nekretnina ne prelazi vriednost prodanih nekretnina. Ako je vriednost kupljenih nekretnina veća od vriednosti prodanih nekretnina, ima se na višak platiti prenosna pristojba.

§ 2.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se Državnoj riznici.

§ 3.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a primjenjivat će se od 10. travnja 1941. godine do uključivo 9. travnja 1942. godine.

U Zagrebu, dne 24. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, *v. r.*

Broj: CDXXI-2091-Z-1941.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII-1935-Z-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU*

o proizvodnji sapuna i o prometu sapunom i ostalim sredstvima za pranje

§ 1.

Danom proglašenja ove naredbe zabranjuje se daljnja proizvodnja svih vrsta sapuna i sredstava za pranje, koja ne odgovaraju tehničkim uvjetima prilagodbene tipizacije H. N. 1., koju je izdao savjetodavni odbor za normalizaciju, a odobrilo ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 2.

Na priedlog Zajednice za tehničke masti životinjskog i biljnog podrietla izdavat će ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu posebna odobrenja:

1. za proizvodnju medicinskih sapuna i sapuna za pranje dojenčadi do dvie godine starosti,

2. za proizvodnju sapuna za obrtne i veleobrtne svrhe,

3. za proizvodnju specialnih sredstava za pranje iz sirovina, koje ne mogu služiti za proizvodnju tipiziranih vrsta sapuna i sredstava za pranje.

---

* Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

§ 3.

Nazivi »sapun« ili »sredstvo za pranje« ne mogu se upotrebljavati za proizvode, koji svojim sastavom ne odgovaraju tipizaciji H. N. 1., ili koji ne sadržavaju uobičajeni postotak mastnih kiselina.

§ 4.

Proizvodjači mogu staviti u promet postojeće zalihe omotnog materijala i sa starim nadpisima, no dužni su snabdjeti ih i nadpisima prema prilagodbenoj tipizaciji H. N. 1. Dalje su dužni, da Zajednici za tehničke masti životinjskog i biljnog podrietla dostave po jedan omot jednoličnog praška za pranje i sapuna za umivanje, i da u roku od osam dana prijave razpoložive zalihe omotnog materijala. Za proizvodnju jednoličnog sapuna za umivanje mogu se još 30 dana poslie proglašenja ove naredbe upotrebljavati stari kalupi, ali omoti moraju biti obilježeni nadpisima tipizacije H. N. 1.

§ 5.

Prodaja i kupovanje sapuna i ostalih sredstava za pranje vršit će se na sliedeći način:

1. svaka osoba može kupiti 250 grama jednoličnog praška ili 100 grama sapuna za pranje za vrieme od dva mjeseca i 100 grama jednoličnog sapuna za umivanje za vrieme od četiri mjeseca. Svaki mužkarac iznad 18 godina starosti može kupiti 50 grama jednoličnog sapuna za brijanje za vrieme od četiri mjeseca;

2. prodaja sapuna i praška za pranje vršit će se u gradovima samo na temelju potrošačkih izkaznica, u koje će trgovci na zadnju stranicu ubilježiti svaku prodaju uz oznaku težine i dana prodaje. U ostalim

mjestima vršit će se prodaja na temelju propisno izdanih doznaka. Ove doznake vriede samo na području one kotarske oblasti, gdje se nalazi obćina, koja ih je izdala.

§ 6.

Medicinski i drugi specijalni sapuni za potrebe liečnika, bolnica, sanatorija, bolestnika i dojenčadi do dvie godine starosti mogu se nabavljati na temelju posebnih dozvola, koje će izdavati gradska odnosno obćinska poglavarstva u slučajevima dokazane potrebe.

§ 7.

Za potrebe državnih, samoupravnih i privatnih ustanova, kao i za potrebe većih poduzeća, moći će se iznimno od propisa § 5. ove naredbe nabaviti kod proizvodjača i veće količine sapuna odnosno praška za pranje rublja, ali samo na temelju posebne dozvole ministrstva za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 8.

Prijava zaliha, propisana u §§ 8. i 9. provedbene naredbe o razpodjelbi i racioniranju namirnica za najnuždnije potrebe života od 9. svibnja 1941. br. 9344-1941., dostavljat će se za sapun i prašak za pranje rublja u kilogramima, dok će se sve ostale vrste sapuna prijavljivati po komadima stanovite težine.

U roku od 10 dana nakon stupanja ove naredbe na snagu dužni su svi proizvadjači i trgovci dostaviti gradskim odnosno obćinskim poglavarstvima popis stanja svojih zaliha za sve vrste sapuna i prašaka za pranje rublja.

§ 9.

Fini (toaletni) sapuni i razne vrste brijačkog sapuna mogu se i dalje prodavati, dok zaliha traje, ali samo na način i u količinama, odredjenim u § 5. ove naredbe.

§ 10.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe, kaznit će se zatvorom do tri mjeseca i novčanom kaznom do 100.000 Kn ili obim kaznama, a privrednik još i oduzimanjem prava na obavljanje poslovanja za uviek.

Kazne izriču prvomolbene upravne oblasti, a novčane kazne idu u korist državne blagajne.

§ 11.

Propisi provedbene naredbe o razpodjelbi i racioniranju namirnica za najnuždnije potrebe života od 9. svibnja 1941. broj 9344-1941., koji su protivni odredbama ove naredbe, ne će se primjenjivati na promet sapunom i sredstvima za pranje.

§ 12.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 22. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

Broj: 2086-Z-1941.

---

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

Ministarstvo unutarnjih poslova
Broj: 50590-II-B.-1941.

NAREDBA

o spajanju Upravne obćne Bruvno i Upravne obćine Zrmanja, obje kotara Gračac, sa Upravnom obćinom Gračac, istoga kotara

§ 1.

Upravna obćina Bruvno i Upravna obćina Zrmanja, obje kotara Gračac, Velike župe Gacka i Lika, pripajaju se Upravnoj obćini Gračac, istog kotara.

§ 2.

Velika župa Gacka i Lika u Gospiću izvršit će ovu naredbu.

§ 3.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 24. studenoga 1941.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

---

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

Ministarstvo unutarnjih poslova
Broj: 49061-II-B-1941.

NAREDBA

o pripojenju Upravne obćine Priboj Upravnoj obćini Gornja Tuzla i Upravne obćine Vasiljevci Upravnoj obćini Puračić, sve u kotaru Tuzla

§ 1.

Upravna obćina Priboj kotara Tuzla pripaja se Upravnoj obćini Gornja Tuzla, istog kotara.

§ 2.

Upravna obćina Vasiljevci kotara Tuzla pripaja se Upravnoj obćini Puračić, istog kotara.

§ 3.

Velika župa Usora i Soli u Tuzli izvršit će ovu naredbu.

§ 4.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 24. studenoga 1941.

Ministar unutarnjih poslova:

Dr. Artuković, v. r.

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. CCCXCIII-1935. Z.-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU

o osnivanju Zajednice za tehničke masti

§ 1.

Prikupljavanje i promet tehničkih masti životinjskog i biljnog podrietla (loj, masti, ulja, mastne kiseline, kolofonij kao nadomjestak masti i slično) upravlja se prema propisima ove naredbe.

Pod tehničkim mastima u smislu ove naredbe razumievaju se sve masti životinjskog i biljnog podrietla i njihovi nadomjestci.

Nadzor nad prkupljanjem, prometom i razpodjelbom tehničkih masti vršit će Zajednica za tehničke masti, koja se osniva i djeluje po propisima ove naredbe. Zajednicu za tehničke masti obskrbljivat će uljem i mastnim kiselinama od domaće proizvodnje Zajednica preradjivača uljarica.

Zajednica vrši nadzor nad proizvodnjom svih onih tehničkih masti i ulja, koji nisu predvidjeni u djelokrugu Zajednice preradjivača uljarica.

§ 2.

Zajednica za tehničke masti obuhvaća sve proizvodjače, preradjivače i trgovce tehničkih masti kao i sve ovlaštene proizvodjače sapuna.

Sjedište zajednice je u Zagrebu.

Pod proizvodjačima razumijevaju se poduzeća, koja se temeljem izdanih ovlaštenja bave kao glavnim ili sporednim poslom dobivanjem ili doradom masti, navedenih u § 1. ove naredbe, a njihova proizvodnja ne podpada pod propise zakonske odredbe o proizvodnji, prometu i preradbi uljarica te o biljnom ulju od 9. rujna 1941. broj CCLXXXVII-1306-Z. p.-1941.

Pod preradjivačima razumievaju se poduzeća, koja na temelju izdanih ovlaštenja ili dozvola preradjuju tehničke masti na obrtni ili veleobrtni način, ili ih na ovaj način upotrebljavaju kao pomoćna sredstva.

Proizvodjače tekničkih masti, zanimane obrte i veleobrte, te trgovce organskim tehničkim mastima i sapunom zastupat će u Zajednici predstavnici obrtnih, veleobrtnih i trgovinskih komora iz zanimanih struka. Ove predstavnike imenuje minstarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu izmedju osoba, koje predlažu komore u dvostrukom broju.

§ 3.

Zajednica je pravna osoba, a članstvo je u njoj obvezatno za proizvodjače i preradjivače.

Zajednica pokriva svoje izdatke prema proračunu, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 4.

Zadatci Zajednice jesu sliedeći:

1. da proučava sve pojave privrede organskih i tehničkih masti i da se brine za promicanje organskih tehničkih masti i njima srodnih sirovina u interesu proizvodjača, preradjivača, trgovaca i potrošača;

2. da predlaže mjere za proizvodnju, preradbu i potrošnju organskih tehničkih masti i iz njih dobivenih gotovih proizvoda;

3. da predlaže ciene organskim tehničkim mastima i iz njih dobivenim gotovim proizvodima;

4. da predlaže tehničke uvjete za proizvodnju tehničkih masti, njihovih poluproizvoda i gotovih proizvoda, da predlaže zabranu stavljanja u promet ovakvih tehničkih masti, njihovih poluproizvoda i gotovih proizvoda, koji ne odgovaraju utvrdjenim uvjetima;

5. da sklapa skupne ugovore za pojedine svoje članove, skupine članova ili za cjelokupno članstvo;

6. da bude savjetodavni organ ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu u svim pitanjima organskih tehničkih masti, njhovih poluproizvoda i gotovih proizvoda;

7. da vrši prisilni odkup i nabavu organskih tehničkih masti, preradjevina i polupreradjevina od proizvodjača odnosno trgovaca putem Poslovne središtnjice za tehničke masti; prisilni odkup odredjuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu, koje će na priedlog Zajednice propisivati ciene i ostale uvjete odkupa;

8. da vrši uvoz organskih tehničkih masti odnosno njihovih sirovina, i razpodjelbu ovih preradjivačima, kao i da stavlja priedloge za razpodjelbu gotovih proizvoda trgovcima za prodaju potrošačima;

9. da provode upis svih zanimalaca organskih tehničkih masti, da vodi sve brojitbene, upravne, novčane, trgovačke i druge poslove u savezu s ostvarenjem navedenih zadataka;

10. da vrši sve druge zadatke, koje joj povjeri ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

Za izvršenje zadataka izdavat će se posebne naredbe i upute.

§ 5.

Za izvršenje zadataka spomenutih u § 4. ove naredbe Zajednica će osnovati svoju Poslovnu središtnjicu za tehničke masti. Za sve poslove Poslovne središtnjice jamči Zajednica.

§ 6.

Organi zajednice jesu:

1. upravni odbor,
2. nadzorni odbor,
3. Poslovna središtnjica za tehničke masti.

§ 7.

Upravni odbor ima 12 članova, koje imenuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu i to: tri člana izmedju veleobrtnika sapuna, dva člana izmedju obrtnika, i jednog člana kao predstavnika veleobrtnih komora u ime poduzeća organskih tehničkih masti, koja ne ulaze pojedinačno u članstvo Zajednice, jednog člana kao predstavnika svih obrtnih komora s područja ciele države, i jednog člana kao predstavnika svih trgovinskih komora s područja ciele države izmedju osoba, koje zajednički predlože dotične komore u dvostrukom broju. Osim ovih članova ulaze u upravni odbor dva predstavnika ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu, predstavnik ministarstva hrvatskog domobranstva i predstavnik ministarstva zdravstva.

Izmedju prvih šest članova ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu imenuje predsjednika i podpredsjednika Zajednice.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu može upravu i nadzor nad Zajednicom za tehničke masti povjeriti i svom državnom povjereniku.

§ 8.

Nadzorni odbor imenuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu. Nadzorni se odbor sastoji od tri člana, od kojih jedan predstavlja proizvodjače, drugi preradjivače, a treći trgovce.

§ 9.

Upravni odbor upravlja svim poslovima Zajednice, a pred oblastima i trećim osobama zastupa je predsjednik.

U djelokrug upravnog odbora spada:

1. da izradi i predloži ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu na odobrenje poslovni red Zajednice i njezinih organa kao i njihove možebitne kasnije preinake i nadopune;

2. da podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu izvještaj o radu Zajednice u prošloj godini;

3. da sastavlja proračun izdataka i primitaka za sliedeću, a godištnji zaključni račun za prošlu godinu, i da ih podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu na odobrenje;

4. da daje upute za rad Poslovne središtnjice za tehničke masti i nadzire njezino djelovanje;

5. da vrši i druge poslove, koji mu se dodiele u rad.

§ 10.

Upravni i nadzorni odbor odlučuje većinom glasova. U slučaju jednake podjele glasova smatra se primljenim priedlog, za koji je glasovao predsjednik.

Članstvo u upravnom i nadzornom odboru traje dvie godine.

§ 11.

Poslovnu središtnjicu za tehničke masti sačinjavaju upravitelj i potreban broj stručnog i upravnog osoblja. Upravitelja imenuje na priedlog Zajednice ministar za obrt, veleobrt i trgovinu, a ostalo stručno i upravno osoblje postavlja i odpušta upravni odbor.

Poslovna središtnjica izvršuje zaključke upravnog odbora i posluje prema njegovim uputama.

Propisi o djelovanju Poslovne središtnjice propisat će se poslovnikom, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 12.

U svrhu zajedničke nabave i odkupa dužni su zanimaoci organskih tehničkih masti predujmiti Zajednici potrebne svote u razmjeru sa svojim udjelom u tom odkupu i nabavi, a najviše u visini dodieljenih im kvota prema zaključcima upravnog odbora Zajednice.

§ 13.

Prihodi Zajednice jesu:

1. doprinosi, koje su članovi dužni plaćati u odredjenom postotku od vriednosti ili u odredjenom iznosu po kilogramu težine za njih obavljenog prometa; visinu doprinosa odredjuje na priedlog upravnog odbora ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

2. prihodi iz izjednačivanja ciena, koji se knjiže na posebni račun Zajednice;

3. pristojbe za registraciju, visinu koje odredjuje na priedlog upravnog odbora Zajednice ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 14.

Zajednica može suradjivati sa srodnim zajednicama i organizacijama. U tu svrhu mogu se osnivati posebni zajednički odbori. Ovakvi odbori mogu djelovati, pošto ih je odobrilo ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 15.

Zajednica može prema potrebi osnivati svoje odsjeke i postavljati zastupstva.

Zajednica prestaje sa svojim radom, kada to odredi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

Odluku o namjeni imovine Zajednice nakon odredjenog prestanka rada donosi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 16.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe ili dopunskih naredaba, kaznit će se:

1. pismenom opomenom;

2. podpunim (trajnim) ili djelomičnim (privremenim) izključenjem od podjele sirovina i gotovih proizvoda;

3. zapljenom sirovina ili gotovih proizvoda u korist posebnog računa Zajednice za izjednačenje ciena;

4. novčanom kaznom do 100.000 Kn u korist državne blagajne.

Kazne pod 1. i 2. izriče upravni odbor Zajednice. Žalba se podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu u roku od 15 dana. Ostale kazne izriču na temelju postupka, provedenog po zakonu o radnjama, prvomolbene upravne oblasti.

§ 17.

Zajednica za tehničke masti kao i njezina Poslovna središtnjica uživaju sve pogodnosti, koje su u carinskim i poreznim propisma predvidjene za proizvodjače odnosno preradjivače tehničkih masti.

§ 18.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu 22. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

Broj 2085-Z-1941.

* Narodne novine od 25. studenoga 1941. broj 187.

ZAKONSKA ODREDBA

o upućivanju nepoćudnih i pogibeljnih osoba na prisilni boravak u sabirne i radne logore

§ 1.

Nepoćudne osobe, koje su pogibeljne za javni red i sigurnost, ili koje bi mogle ugroziti mir i spokojnost hrvatskog naroda ili tekovine oslobodilačke borbe hrvatskog ustaškog pokreta, mogu se uputiti na prisilni boravak i sabirne i radne logore. Ove logore ovlaštena je osnivati u pojedinim mjestima Nezavisne Države Hrvatske Ustaška nadzorna služba.

§ 2.

Trajanje boravka u sabirnim i radnim logorima ne može biti kraće od tri mjeseca ni duže od tri godine. Ustaški nadzorni zapovjednik može u svako vrieme po slobodnoj razsudi pojedinoj osobi smanjiti trajanje boravka i ublažiti stepen opreza i pazke.

§ 3.

Odluka o upućivanju osobe na prisilni boravak u sabirne i radne logore, o vremenu trajanja boravka i o stepenu opreza i pazke, a prema propisima ove zakonske odredbe, donosi ustaško redarstvo kao grana ustaške nadzorne službe.

Sve upravne i samoupravne oblasti, kao i ustanove ustaškog pokreta dužne su ustaškom redarstvu preko župskog redarstva svoga područja prijaviti osobe, navedene u § 1. ove zakonske odredbe.

Proti odluci ustaškog redarstva o upućivanju na prisilni boravak u sabirne i radne logore nema pravnog lieka ni tužbe na upravni sud.

§ 4.

Donošenju odluke o upućivanju osoba na prisilni boravak u sabirne i radne logore ima predhoditi postupak, predvidjen za upravno kazneno postupanje. Postupak provodi ustaško redarstvo neposredno ili posredno preko upravnih oblasti prve molbe.

§ 5.

Vrieme, provedeno u pritvoru upravnih oblasti i redarstva do donošenja odluke o upućivanju osobe na prisilni boravak u sabirne i radne logore, uračunava se u vrieme trajanja prisilnog boravka u logorima.

§ 6.

Ustaški nadzorni zapovjednik izdat će propisnik o ustrojstvu, poslovanju i stepenu opreza i pazke u sabirnim i radnim logorima, te o uzdržavanju osoba, upućenih u ove logore.

§ 7.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* a provedba se povjerava ustaškom nadzornom zapovjedniku.

U Zagrebu, 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXIX-2101-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA

o ovlaštenju za prienos poslova od ministarstva na velike župe

§ 1.

Predsjednik vlade može iznimno od propisa stavke 2. § 5. zakonske odredbe o velikim županama od 10. lipnja 1941. broj CLIX-345-Z. p.-1941., naredbama, izdanim po priedlogu mjerodavnih ministarstava, prenositi poslove iz djelokruga pojedinog ministarstva na velike župe kao prvomolbene državne upravne oblasti.

§ 2.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXVIII-2098-Z-1941.

Ministar unutarnjih poslova:

Dr. Andrija Artuković, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA

o odvojenju upravne obćine i kotarske izpostave Donji Vakuf od kotara Jajce i o njezinu pripojenju kotaru Bugojno

§ 1.

Upravna obćina Donji Vakuf odvaja se od kotara Jajce i pripaja kotaru Bugojno.

§ 2.

Kotarska izpostava u Donjem Vakufu sa svojim dosadanjim djelokrugom ulazi u sastav Kotarske oblasti Bugojno.

§ 3.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministarstvu unutarnjih poslova.

§ 4.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXVII-2088-Z-1941.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA*

o privremenom ulaganju poslovnih pričuva u Državni vjeresijski zavod

§ 1.

Sva osiguravajuća poduzeća, privatni novčani zavodi i zadružne organizacije dužne su po »Uredbi o obrazovanju poslovnih pričuva i pričuvnih fondova kod osiguravajućih poduzeća, ustanova socijalnog osiguranja, novčanih i zadružnih organizacija, kao i o djelomičnom ulaganju ovih pričuva i pričuvnih fondova u državne vriednostne papire« od 24. lipnja 1938. propisane iznose statutarnih pričuva i dotirane glavnice inozemnih osiguravajućih poduzeća, a obćinske štedionice iznose, propisane u zadnjoj stavci § 14. »Uredbe o obćinskim štedionicama« od 24. studenoga 1938., u koliko toj obvezi nisu već udovoljile, ulagati mjesto u državne vriednostne papire u Državni vjeresijski zavod na »Račun za nabavu vriednostnih papira Nezavisne Države Hrvatske«.

§ 2.

Ustanove humanog karaktera i mirovinske zaklade, koje su dužne po »Pravilniku o ustanovama humanog karaktera koje se bave osiguranjem pogrebnih troškova i troškova u slučaju bolesti i fondovima za mirovinsko osiguranje« od 22. XI. 1938. II. broj 44631-K ulagati iznose

* Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

u državne vriednostne papire, ulagat će odgovarajuće iznose u Državni vjeresijski zavod na »Račun za nabavu vriednostnih papira Nezavisne Države Hrvatske«.

§ 3.

Državni vjeresijski zavod preniet će na »Račun za nabavu vriednostnih papira Nezavisne Države Hrvatske« one iznose, koji su na temelju uredaba i pravilnika navedenih u §§ 1. i 2. uplaćeni u podružnice bivše hipotekarne banke na području Nezavisne Države Hrvatske, a ostali su kod tih podružnica te nisu zamienjeni državnim vriednostnim papirima.

§ 4.

Ovlašćuje se državni rizničar, da odredjuje kamatnjak na uloge iz §§ 1., 2. i 3. ove zakonske odredbe.

§ 5.

Ustanovama družtvovnog osiguranja i humanitarnim osiguravajućim ustanovama (§ 5. »Uredbe o obrazovanju poslovnih pričuva« i t. d.), koje provode obvezno osiguranje za slučaj bolesti, nesreće ili iznemoglosti, starosti ili smrti, odgadja se dužnost ulaganja propisanih iznosa u državne papire do 31. prosinca 1941.
Osiguravajućim poduzećima odgadja se dužnost ulaganja propisanih dielova matematičke pričuve u državne vriednostne papire do 31. prosinca 1941.
U slučaju sumnje, da li se kojoj ustanovi odgadja dužnost ulaganja u državne vriednostne papire, odlučuje Državna riznica.
Odgodu ulaganja u državne vriednostne papire može novčanim zavodima na obrazloženu molbu iznimno odobriti Državna riznica.

§ 6.

S imovinom, uloženom prema §§ 1., 2. i 3., moći će se razpolagati samo u granicama i pod uvjetima, koji u smislu postojećih zakona vriede za razpolagnje s pričuvnim zakladama (fondovima), dok će ulaganje ovakvih iznosa u vriednostne papire Nezavisne Države Hrvatske odrediti Državna riznica.

§ 7.

Državna riznica kaznit će globom od 10.000 do 100.000 Kuna osobe upravnog i nadzornog odbora, kao i odgovorne predstavnike ustanova, obuhvaćenih ovom zakonskom odredbom, u slučaju neizvršenja propisa ove zakonske odredbe.

§ 8.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a njezina se provedba i mjerodavno tumačenje povjerava državnom rizničaru.

U Zagrebu, 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj CDXXIV-2076-Z-1941.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar udružbe:
Dr. Lovro Sušić, v. r.

Ministar šumarstva i rudarstva:
Ing. Ivica Frković, v. r.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:
Dr. Dragutin Toth, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---
* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA

o izdavanju rizničkih navjernica

§ 1.

Ovlašćuje se Državna riznica, da može izdavati rizničke navjernice do ukupnog iznosa od 3 milijarde Kuna, i to u više navrata ili odjednom.

§ 2.

Rok dospjelosti rizničkih navjernica ne može biti kraći od tri mjeseca niti duži od tri godine.

§ 3.

Rizničke navjernice glase na donosioca i mogu se izdavati u komadima od najviše 10 milijuna Kuna, a najmanje od 5.000 Kuna.

Državna riznica odredit će oblik i slog rizničkih navjernica kao i visinu kamatne stope.

Odredjeni kamati izplaćivat će se 6-mjesečno unapried.

Kod rizničkih navjernica na rok od šest mjeseci ili na kraći rok kamati će se izplaćivati unapried prilikom samoga upisa.

§ 4.

Državna riznica odredit će vrieme i način upisa rizničkih navjernica, rok njihove izplate i visinu emisionog tečaja, kao i visinu posredničke nagrade novčanim zavodima.

§ 5.

Kamati, razlika izmedju imenite vriednosti i emisionog tečaja, posrednička nagrada, kao i svi drugi troškovi idu na teret prometne glavnice glavne državne blagajne, u koliko za njih nije u proračunu predvidjena dovoljna svota.

§ 6.

U koliko rizničke navjernice ne budu u roku dospjelosti podnesene na izplatu, odredjeni će kamati tih navjernica teći dalje u istom iznosu, a same se navjernice produžuju još za onoliki rok, za koji su i prvobitno bile upisane. Medjutim upisnici rizničkih navjernica mogu prilikom prve naredne izplate kamata po volji izmieniti produženi rok dospjelosti u kojem će slučaju i visina kamatne stope biti izmienjena u suglasnosti s ovim rokom.

§ 7.

Rizničke navjernice zastaruju za trideset godina, a kamati za pet godina, računajući od roka dospjelosti.

§ 8.

Rizničke navjernice, izdane na temelju ove zakonske odredbe, oslobadjaju se svih državnih i samoupravnih daća. One uživaju pupilarnu sigurnost i mogu služiti kao jamčevine prema njihovoj imenitoj vriednoti kod svih državnih i samoupravnih blagajna.

§ 9.

Sve ustanove, obvezane na javno polaganje računa, mogu ove rizničke navjernice knjižiti i u godištnjim zaključnim računima izkazati ih po nabavnoj vriednosti.

§ 10.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a njezina se provedba povjerava Državnoj riznici.

U Zagrebu, 26. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXX-2102-Z-1941.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA

o državnoj pomoći dušobrižnicima župa i župnih izpostava, osnovanih za naseljenike i prelaznike na katoličku vjeru

§ 1.

Dušobrižnici, postavljeni u župama ili u župnim izpostavama, osnovanim za naseljenike (koloniste) ili za prelaznike na katoličku vjeru, primat će iz državnih sredstava državnu pomoć svaki u iznosu od tri tisuće Kuna mjesečno.

Ova pomoć izplaćivat će se od dana nastupa dušobrižničke službe u spomenutim župama i župnim izpostavama.

§ 2.

Dušobrižnici, spomenuti u § 1. ove zakonske odredbe, ne smiju primati nikakve naplate, bilo u kojem obliku (u novcu ili u naravi), od svojih vjernika za obavljanje vjerskih čina (za krštenja, vjenčanja, sprovode i t. d.).

§ 3.

Na području župa i župnih izpostava, spomenutih u § 1., ne smiju se ubirati nikakve crkvene pristojbe (crkveni biljezi).

§ 4.

Za nabavu matičnih knjiga, uredskih potrebština i namještaja kod osnutka ureda župa ili župnih izpostava podielit će se župama i župnim izpostavama,

spomenutim u § 1., pripomoć iz državnih sredstava, koju će odrediti ministar pravosudja i bogoštovlja iz redovitih proračunskih sredstava.

§ 5.

Propisi §§ 1. i 4. odnose se i na dušobrižnike, koji su nastupili službu prije proglašenja ove zakonske odredbe, kao i na župe i župne izpostave, spomenute u § 1., koje su osnovane prije proglašenja ove zakonske odredbe.

§ 6.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministarstvu pravosudja i bogoštovlja.

§ 7.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.* Od toga dana prestaju vriediti protivni joj propisi.

U Zagrebu, dne 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXV-2099-Z-1941.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA*

o Državnom zavodu za zaštitu autorskih prava na području Nezavisne Države Hrvatske.

§ 1.

Osniva se samostalni Državni zavod za zaštitu autorskih prava. Zavod djeluje pod nadzorom ministarstva nastave na cielom području Nezavisne Države Hrvatske, a sjedište mu je u Zagrebu.

§ 2.

U djelokrug Državnog zavoda za zaštitu autorskih prava spada:

1. uredjenje zaštite zakonom zajamčenih prava autora,
2. briga za susbijanje povreda tih prava,
3. sklapanje ugovora o izkorišćivanju autorskih prava i nadgled nad izvršenjem tih ugovora,
4. ubiranje nagrada (tantijema) za autore, koji su na to ugovorom ovlastili zavod,
5. podjela (reparticija) ubranih iznosa,
6. izmjena i posudjivanje orkestralnih dionica i partitura za izvedbu većih djela domaćih i stranih skladatelja.

Ovaj je zavod jedini ovlašten na području Nezavisne Države Hrvatske zastupati domaće i strane autore u pogledu njihovih autorskih prava. Ovim se ne izključuje pravo autora, da sam ili preko pravnog zastupnika štiti svoje autorsko pravo.

---

*Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

§ 3.

Državni zavod za zaštitu autorskih prava štiti djela samo onih autora i onih subjekata autorskog prava, koji su taj zavod ovlastili valjanim ugovorom za takvu zaštitu. Odnosni ugovor ovlašćuje Državni zavod za zaštitu autorskih prava, da štiti sva djela podpisanog autora ili subjekta autorskog prava, bez obzira na to, jesu li sva djela uredno prijavljena ili nisu.

§ 4.

Državnom zavodu za zaštitu autorskih prava mogu povjeriti zastupanje: autori, njihovi nasljednici, pravni sljednici i nakladnici za sve javne izvedbe autorovih djela, ne samo na koncertnim i kazališnim priredbama, nego i za sve mehaničke, krugovalne i kinematografske reprodukcije.

To su poimence:

a) glasbena djela i tekst u vezi s tim djelima;

b) dramska, glasbeno-kazalištna, pantomimska i slična djela, za koja postoji pravo prikazivanja.

§ 5.

Državni zavod za zaštitu autorskih prava dužan je osigurati zaštitu autorima, od kojih je primio punomoć, i izvan područja Nezavisne Države Hrvatske uzajamnim vezama i ugovorima s autorsko-pravnim posredničtvima u inozemstvu. Isto je tako dužan u smislu medjunarodnih ugovora štititi probitke stranih autora na području Nezavisne Države Hrvatske.

§ 6.

Državni zavod za zaštitu autorskih prava nije tečevno poduzeće.

Zavod može od ubranih iznosa, spomenutih u toč. 4. § 2., zadržati:

a) najviše do 10% od ukupnih prihoda, ubranih za mala prava (sva glasbena djela, koja se izvode koncertantno) hrvatskih autora, a najviše do 5% od ukupnih prihoda ubranih za velika prava (dramska, glasbeno-kazalištna, pantomimska i sl. djela) hrvatskih autora;

b) najviše do 50% od ukupnih prihoda, ubranih za mala prava stranih autora, a najviše do 20% od ukupnih prihoda, ubranih za velika prava stranih autora. Kod toga se ima primjenjivati načelo uzajamnosti.

Visinu iznosa pod a) i b) ustanovljuje svake godine ministarstvo nastave.

Nagrade (tantijeme) za velika prava izplaćivat će se domaćim autorima odmah nakon ubiranja, a stranima prema postojećim ugovorima.

Ostatak ukupnih prihoda, ubranih za tantijeme, dužan je ured repartirati (podieliti) autorima, koje zastupa, do konca mjeseca travnja svake godine.

Iznose pod a) i b) trošit će zavod prema propisima, koje će izdati ministarstvo nastave u sporazumu s Državnom riznicom.

§ 7.

Državni zavod za zaštitu autorskih prava ima ovo osoblje:

a) upravitelja,
b) stručno osposobljenog skladatelja,
c) dramskog pisca,
d) blagajnika,
e) knjigovodju,
f) potrebni broj dopisnika za strane jezike,
g) potrebni broj činovnika,
h) podvorničko osoblje.

Službenici ovoga zavoda imenuju se i svrstavaju prema propisima zakona o činovnicima.

§ 8.

Uzdržavanje Državnog zavoda za zaštitu autorskih prava spada na teret države.

§ 9.

Ubiranje nagrada, navedenih u toč. 4. § 2., vrši zavod prema pristojbeniku, koji će ustanoviti u sporazumu s predstavnicima hrvatskih autora.

§ 10.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* i toga dana prestaju vriediti svi protivni joj propisi.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministarstvu nastave, koja će izdati i propisnik o načinu zaštite autorske svojine i o poslovanju zavoda.

U Zagrebu, dne 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXIII.-1760-Z-1941.

Za ministra nastave
ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

ZAKONSKA ODREDBA
o oslobadjanju stranih državljana od plaćanja školarine

§ 1.

Pripadnici hrvatskog naroda, koji nisu državljani Nezavisne Države Hrvatske, i pripadnici prijateljskih naroda, koji nisu državljani Nezavisne Države Hrvatske, oslobadjaju se od plaćanja školarine na svim srednjim, visokim školama i na sveučilištu.

§ 2.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministru nastave, koji se ovlašćuje, da naredbama oslobadja polaznike škola, navedenih u § 1., od plaćanja i ostalih školskih pristojbi.

§ 3.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a ima se primienjivati i na one slušače i učenike, koji su već upisani ovoga poljeća.

U Zagrebu, dne 25. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXXII-1630-Z-1941.

Za ministra nastave
Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---
* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.

Ministarstvo seljačkog gospodarstva
Broj: 39957-1941.

ODLUKA

o stipendijama djaka Poljoprivredno-šumarskog fakulteta

U cilju da se pomognu siromašni i vrijedni učenici Poljodjelskog odsjeka Poljodjelsko-šumarskog fakulteta u Zagrebu, kako bi se mirno i bez borbe za svakidašnji kruh mogli posvetiti svojim naukama za dobro hrvatskog naroda

ODLUČUJEM

da se ustanovi 100 (stotinu) stipendija u ukupnoj svoti od 1,000.000.— (jedan milijun) kuna godišnje, koja se svota ima unieti u proračun ministarstva seljačkog gospodarstva.

Radi pravilne podjele stipendija izdajem ove uvjete:

UVJETI

za podieljivanje stipendija ministarstva seljačkog gospodarstva slušačima poljodjelskog odsjeka Poljodjelsko-šumarskoga fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu.

I. Stipendij se dieli u 2 kategorije:
a) I. kategorija iznosi mjesečno Kuna 1.200.—,
b) II. kategorija iznosi mjesečno Kuna 800.—.

II. Pravo na stipendiju imadu:
samo upisani slušači poljodjelskog odsjeka Poljoprivredno-šumarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, koji dokažu, da su:

a) sposobni,

b) siromašni, odnosno slabijega imućstvenog stanja.

U prvom redu pravo na dodjeljenje stipendija imadu slušači, koji potječu sa sela odnosno sinovi seljaka, seoskih obrtnika i seoske inteligencije.

ad a) Kao dokaz sposobnosti služi potvrda o položenim ispitima odnosno kolokvijima.

ad b) Siromaštvo odnosno slabije imućstveno stanje slušač dokazuje svjedodžbom o imućstvenim okolnostima.

Ta svjedodžba treba da sadrži ove podatke:

A) Slušača:

1. Ime i prezime,
2. mjesto rodjenja,
3. prebivalište,
4. vjera,
5. doba,
6. vlastita imovina,
   a) glavnica ili dohodak: dohodarina,
   b) posjed kuće: zgradarina,
   c) posjed zemljišta: površina, vriednost, dohodak, zemljarina i ini tereti.
7. da li uživa kakovu potporu, od koga, označenje visine iste.

B) Roditelja:

1. Ime i prezime,
2. zanimanje,

3. prebivalište,
4. da li oboje živu,
5. broj djece: a) obskrbljene, b) neobskrbljene,
6. imućstvene okolnosti:
   a) plaća, penzija ili drugi dohodak,
   b) posjed kuće, zgradarina,
   c) posjed zemljišta: površina, vriednost, dohodak, zemljarina i ini tereti,
   d) posjed obrta, obrtnica i visina poreza na poslovni promet.
7. Ine okolnosti, koje roditeljima otegoćuju uzdržavanje i odhranjivanje njihove djece uobće, i koje opravdavaju dodjelu stipendija.

III. Podnošenje molbi radi sticanja stipendijskog prava: Kandidati (osobe), koji žele postati stipendisti ministarstva seljačkog gospodarstva dužni su podnieti molbe dekanatu poljodjelsko-šumarskog fakulteta Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu u roku od osam dana nakon položenih propisanih ispita.

Toj molbi imade se priložiti:
1. Potvrda o položenim ispitima odnosno kolokvijima,
2. svjedodžba o imućstvenim okolnostima,
3. potvrda mjestne ili redarstvene vlasti o dosadašnjem vladanju,
4. potvrda nadležnog ustaškog logora, da nije radio protiv interesa hrvatskoga naroda.
5. izjava da će svaku godinu, za koju uživa stipendij, služiti u Gospodarskoj struci ministarstva seljačkog gospodarstva dvostruki broj godina. Izjava mora biti potvrdjena od nadležne vlasti.

Nakon izminuća molbenog roka dekanat Poljodjelsko-šumarskoga fakulteta Hrvatskoga sveučilišta u Zagrebu predlaže sve primljene molbe ministarstvu

seljačkog gospodarstva sa svojim prijedlogom na konačno rješenje.

IV. Trajanje stipendija:

Slušači primaju dodijeljeni im stipendij do konca završenih nauka, ako udovolje ovim uvjetima:

a) Slušači prvoga i drugoga poljeća dužni su, da polože (kolokviraju) nakon završenog poljeća najmanje 8 sati predavanja iz predmeta prvoga odnosno drugoga poljeća.

b) Slušači trećega poljeća dužni su, da polože barem 8 sati predavanja iz predmeta prvoga državnoga ispita.

c) Slušači četvrtoga poljeća dužni su, da polože čitavi prvi državni izpit.

d) Slušači petoga i šestoga poljeća, dužni su, da polože najmanje 8 sati predavanja iz predmeta dotičnih poljeća.

e) slušači sedmoga poljeća dužni su, da polože barem 8 sati predavanja iz predmeta drugog državnog ispita odnosno po završetku istoga cijeli drugi državni izpit.

f) Slušači osmoga poljeća dužni su, da nakon toga poljeća polože najmanje 8 sati predavanja iz predmeta trećega državnog ispita.

g) Apsolventi mogu dobivati stipendij, ako su udovoljili točkama od a)—f), najdulje još jedno poljeće nakon apsolviranja.

Kao dokaz o položenim ispitima i kolokvijima služi potvrda.

Preustrojstvom sveučilišta i donošenjem novog propisnika o polaganju ispita mijenjat će se i točka IV. ovih uvjeta.

V. Isplata stipendija slušačima stipendistima vrši se mjesečno unatrag na temelju namire i svjedodžbe o

položenim propisanim ispitima. Rok i put za podnošenje tih molbi naveden je u točki III. ovih uvjeta.

VI. Svaki stipendist po svršenim studijama dužan je služiti u gospodarskoj struci ministarstva seljačkog gospodarstva dvostruki broj godina za svaku godinu, za koju je uživao stipendij.

Ne udovoljavanje točke VI. povlači povratak ukupne primljene stipendije u kamatima.

VII. Odsjek za gospodarsku prosvjetu ministarstva seljačkog gospodarstva vodi očevidnik o stipendistima.

Neka se ovo izvrši!*

Zagreb, 20. studenoga 1941.

Ministar seljačkog gospodarstva:

Dr. Dumandžić, v. r.

* Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj **188.**

NAREDBA*

o prometu gumama za motorna vozila

Na temelju § 1. zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbi i potrošnji svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. br. CCCXCIII-1935-Z-1941. propisujem sliedeće:

§ 1.

Sve pravne i fizičke osobe, državne oblasti, ustanove, domobranske jedinice, jedinice ustaške vojnice, organizacije Ustaše, hrvatskog oslobodilačkog pokreta, samoupravne oblasti, udružbe, uvoznici, trgovci, proizvadjači, skladišta, posebnici i t. d. moraju u roku od 15 dana nakon stupanja ove naredbe na snagu prodati i predati Bati, hrvatskim tvornicama gume i obuće d. d., Borovo, sve količine starih neupotrebljivih unutarnjih i vanjskih guma od motornih vozila, te uobće sve neuporabljive gumene predmete, bez obzira na naslov, s kojega ih drže, uz cienu od 15 Kuna po kg postavno kolodvor Borovo, ili uz cienu od 14.50 Kuna po kg postavno najbliža prodavaonica spomenute tvrdke.

§ 2.

Bata, hrvatske tvornice gume i obuće d. d., Borovo, moraju sve količine guma spomenutih u § 1. po cieni iz §-a 1. kupiti, preuzeti i odmah nakon preuzeća izplatiti cienu prodavaocima.

---

* Po izpravku u Narodnim novinama od 4. prosinca 1941. broj 195.

§ 3.

Gumom, prikupljenom prema § 1. i 2. razpolaže ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s ministarstvom hrvatskog domobranstva.

§ 4.

Bata, hrvatske tvornice gume i obuće d. d., Borovo moraju svaku količinu u § 1. spomenute gume u svako vrieme prodati onome, koga odredi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu, uz nabavnu cienu, nadodavši troškove sakupljanja, dovoza, odvoza i rukovanja.

§ 5.

U roku od 15 dana nakon izteka roka za predaju starih guma iz § 1. moraju sve osobe, oblasti i ustanove, navedene u § 1. prijaviti sve količine svih veličina i vrsta unutarnjih i vanjskih guma za motorna vozila i gumenih sirovina, koje im preostanu, pošto izvrše dužnost iz § 1., bez obzira, da li su na vozilu ili ne, i bez obzira na naslov, s kojega ih drže.

Prijave (prema obrazcu br. 1.) podnose se za svaku veličinu (dimenziju) guma posebno, a moraju sadržavati:

ime, prezime, zanimanje, mjesto i ulicu stanovanja podnosioca prijave, količinu guma i gumenih sirovina, njihovu veličnu, marku, tvornički broj gume i stanje, u kojem se gume nalaze, te na koji način i od koga su stečene.

Prijava se podnosi u dva nebiljegovana primjerka nadležnoj kotarskoj odnosno redarstvenoj oblasti, koja zadržava jedan za vlastitu upotrebu, a drugi dostavlja skupno nakon izteka roka iz st. 1. ovog paragrafa

ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu. Dan predaje prijave na poštu smatra se danom dostave oblasti. Od prijava prema ovom paragrafu izuzete su jedinice hrvatskog domobranstva i ustaške vojnice.

§ 6.

Od dana proglašenja ove naredbe zabranjuje se svako otudjivanje, stjecanje i izvoz svih količina i vrsta unutarnjih i vanjskih guma za motorna vozla i njihovih sirovina bez dozvole ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu, osim otudjenja i stjecanja, odredjenog i izvršenog u odredjenom roku prema § 1.

To se odnosi i na slučajeve, kad se prodaje vozilo zajedno s gumom.

§ 7.

Molbe za otudjenje odnosno stjecanje prema § 6. podnose se nadležnim kotarskim odnosno redarstvenim oblastima (prema obrazcu br. 2.) sa sliedećim podatcima: ime, prezime, zanimanje i mjesto stanovanja molitelja; količina, veličina i stanje guma, o kojima se radi; marka i tvornički broj gume, te na koji način i od koga su stečene; ime, prezime, zanimanje, mjesto i ulica stanovanja protustranke; u koju svrhu kani stjecatelj upotriebiti gume i za kakvo vozilo, upisni (registarski) broj i vrsta vozila.

Kotarska odnosno redarstvena oblast, izpitavši podatke, dostavlja ih s priedlogom ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 8.

Sve količine svih veličina i vrsta unutarnjih i vanjskih guma za motorna vozila i njihovih sirovina mogu se odkupiti za račun Nezavisne Države Hrvatske. Od-

luku o tome donosi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s ministarstvom hrvatskog domobranstva.

Odkup se vrši preko prvomolbenih upravnih oblasti. U tu svrhu mogu ove oblasti tražiti sve obaviesti i vršiti pregled poslovnih knjiga, izprava, poslovnih i privatnih prostorija, te ostalih mjesta, gdje smatraju, da bi se gume mogle nalaziti.

Cienu guma odredjuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 9.

Uvoznici i proizvodjači gumenih sirovina i guma za motorna vozila moraju svaku uvezenu i proizvedenu količinu u roku od 24 sata nakon izvršenog uvoza odnosno proizvodnje prijaviti neposredno ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu prema propisu § 5.

Svi uvoznici, trgovci, proizvodjači i skladišta unutarnjih i vanjskih guma za motorna vozila i njihovih sirovina moraju svakog 1. i 15. dana u mjesecu podnositi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu izvještaj o stanju svojih skladišta.

§ 10.

Zaključci o kupoprodaji gumenih sirovina i guma za motorna vozila, sklopljeni do dana stupanja ove naredbe na snagu, a neizvršeni, razkidaju se.

§ 11.

Prekršaji ove naredbe kažnjavaju se kaznom zatvora do tri mjeseca ili novčanom kaznom do 100.000 Kn. U slučaju neplateža zamjenjuje se 200 Kn s jednim danom zatvora, ali tako, da kazna zatvora ne može

biti veća od tri mjeseca. U težim slučajevima mogu se izreći obadvie kazne. Kazne izriču i postupak provode prvomolbene upravne oblasti.

§ 12.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, dne 25. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2089-Z-1941.

*** Narodne novine od 26. studenoga 1941. broj 188.**

Obrazac br. 1.
Ime i prezime . . . .
Zanimanje . . . .
Mjesto i ulica stanovanja . . . .
Kotar (grad) . . . .

Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu

ZAGREB

U smislu naredbe o prometu gumama za motorna vozila podnosim prijavu sliedećih upotrebljivih samovoznih guma:

vanjskih guma komada . . . .
unutarnjih guma komada . . . .
veličina (dimenzija) guma . . . .
marka . . . .
tvornički broj . . . .
stanje, u kojem se gume nalaze . . . .

Gume mi služe za osobni, teretni samovoz, motornu dvokolicu marke . . . . upisni (registarski broj) . . . . N. D. H. . . . .

Osim navedenih guma ne posjedujem više nikakvih zaliha.

Za točnost gornjih navoda jamčim uz izjavu, da su mi poznate posljedice, koje bi me u protivnom snašle.

U . . . . 1941.

Podpis:

Opazka: Za svaku veličinu (dimenziju) guma imade se izpuniti posebna prijava t. j., koliko imade dimenzija, toliko se imade izpuniti prijava.

Izpunjene prijave imadu se predati kod nadležnih kotarskih odnosno redarstvenih oblasti.

Nepotrebno precrtati.

Obrazac br. 2.

Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu

ZAGREB

Molim da mi se dozvoli kupnja sliedećih guma:
. . . . . komada veličine (dimenzije) . . . . . .
za (vrsta vozila) . . . .
marke . . . . reg. br. . . . .
N. D. H. . . . .
Molbu obrazlažem sliedećim: . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Vršim javni promet na linijama:

Tek. broj	Linija na kojoj se vrši promet	Dužinu linije u km	Koliko puta dnevno	Prievoz je putnički ili robni

i to na temelju dozvole . . . .
(Tu treba navesti naziv oblasti, koja je izdala dozvolu, te broj dozvole za svaku liniju).

Poznato mi je, da se tražene gume mogu dobiti kod:
. . . .
a prodavalac je sporazuman, da mi gume proda, pa molim da mi se izda dozvola za kupnju.

Za točnost i istinitost napred navedenih podataka snosim odgovornost.

U . . . .

Podpis:

Mjesto i ulica . . . .

Kotar (grad) . . . .

Opazka: Nepotrebno precrtati.

Na temelju § 1. zakonske odredbe o izdavanju rizničkih navjernica propisujem

NAREDBU

o prvom izdanju rizničkih navjernica u svoti od 1.000,000.000 Kuna

§ 1.

Danom 1. prosinca 1941. pušta se u promet prvo izdanje rizničkih navjernica u ukupnom iznosu od 1.000,000.000 Kuna.

§ 2.

Rok dospjelosti rizničkih navjernica ovoga izdanja iznosi tri mjeseca.

§ 3.

Rizničke navjernice glase na donosioca, a izdavat će se u komadima od 10,000.000, 1,000.000, 500.000, 100.000, 50.000, 10.000 i 5.000 Kuna.

§ 4.

Kamati na ove rizničke navjernice iznose 2% (dva posto) godištnje, a izplaćivat će se prema § 3. zakonske odredbe o izdavanju rizničkih navjernica.

§ 5.

Riznička navjernica je tiskana na svjetlosmedjoj pozadini s državnim grbom, Veličina tiskanog diela bez ruba je 23×13 cm.

Slog je sliedeći:

Rok dospjelosti . . . . Broj . . . . . .

Na temelju zakonske odredbe o izdavanju rizničkih navjernica od 26. studenoga 1941. broj CDXXX-2102 Z-1941. izdaje se

% RIZNIČKA NAVJERNICA
Nezavisne Države Hrvatske

na Kuna . . . . / . . . .

Glavna državna pjeneznica u Zagrebu izplatit će u roku dospjelosti donosiocu ove navjernice na njoj navedeni iznos preko Hrvatske državne banke.

U Zagrebu, ... 194

Državni rizničar:

Ova . . . . . . % navjernica na Kuna . . . . .
(slovima: . . . .) dospieva na dan
. . . . 194

U 194

Hrvatska državna banka

Na lievom rubu navjernice tiskano je okomito »Državna riznica«.

§ 6.

Upisi se primaju počevši od 1. prosinca 1941. kod Hrvatske državne banke i svih njezinih podružnica.*

U Zagrebu, 27. studenoga 1941.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Broj: 2104-Z-1941.

---

* **Narodne novine od 27. studenoga 1941. broj 189.**

Državna riznica
Odsiek za carine
Broj: 8350-1941.

POVIŠENJE STOPA POSLOVNE DAĆE

Državni rizničar pod br. 8350 od 25. studenoga 1941. donio je sliedeću odluku:

I.

Stope poslovne daće (dažbine) iz toč. 2a) čl. 19. zakona o obćem carinskom pristojbeniku mienja se kao što sliedi:
iz od 0.05 na 0.10 Kn od 100 kg brutto težine ili od komada, a najmanje 0.20 Kn od svake pošiljke;
iz od 0.20 na 0.30 Kn od 100 kg; i
iz od 0.30 na 0.40 Kn od 100 kg, u koliko ne podleži plaćanju naročite poslovne daće.

II.

Naročita uvozna poslovna daća ubirati će se i to:
1. Na robu na koju predviđena stopa carine iznosi: od 100 kg bruto težine:
a) preko 100 do 500 Kuna 0.50 Kuna;
b) preko 500 do 1000 Kuna 0.8 Kuna;
c) preko 1000 Kuna i više 1.— Kuna.
2. Na robu iz sliedećih brojeva:
iz broja 50 do 55 2% od iznosa carine;
iz broja 221 1% od iznosa carine;
iz broja 359 do 367, 686 toč. 1. i 2., 692 do 694 4% od iznosa carine;
iz broja 670 i 671 0.50% od iznosa carine;
iz broja 672 do 674 i 676 do 678 1% od iznosa carine;
iz broja 675 2% od iznosa carine;

iz broja 681 toč. 1. 250 Kuna od komada;
iz broja 681 toč. 2. 125 Kuna od komada;
iz broja 681 toč. 3.a 25 Kuna od komada;
iz broja 681 toč. 3.b 5 Kuna od komada;
iz broja 682 125 Kuna od komada.

III.

Na tekućine kada dolaze u cisternama, tankovima ili sličnim prevoznim sredstvima, bez obzira da li stopa carine prelazi 10 Kuna ili ne, plaća se 0.30 Kn od 100 kg, s tim, što će se poslovna daća na takve tekućine ubirati na težinu, koja se dobije dodavanjem određenog postotka iz čl. 25. pravila o dari.

IV.

Ako je u pitanju roba koja se carini po vlastitoj težini, a plaća carinu do 10 Kn od 100 kg, isto podleži stopi iz 2a.

Ovom odlukom stavlja se izvan snage stav 1. rješenja C-broj 56371-1925. kao i u rješenju C-broj 36500-1926. u toč. 4. rečenica: (»kao i sva ona roba, koja se carini po vlastitoj težini i ako se na nju plaća carina do 10 Kn od 100 kg, kao što je: ugalj, drvo, pijesak, kamen i t. d.«).

Prednja odluka stupa na sangu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a primjenjivat će se počam od 1. prosinca 1941.

U Zagrebu, dne 26. studenoga 1941.

Nadstojnik odsjeka za carine:
Ing. Franjo Kordić, v. r.

* **Narodne novine od 27. studenoga 1941. broj 189.**

ZAKONSKA ODREDBA

o Ustaškom stegovnom i kaznenom sudu u Zagrebu

§ 1.

Ustaški stegovni i kazneni sud u Zagrebu vrši stegovnu i kaznenu sudbenost u smislu ove zakonske odredbe nad svim pripadnicima:

1. Ustaške bojne pri Poglavniku;

2. Ustaške vojnice: a) redovite djelatne bojne, b) častničke i dočastničke škole, c) pripremne ustaške bojne za vrieme djelatne službe, d) radne službe u ustaškom pokretu i e) željezničke ustaške vojnice;

3. Ustaške nadzorne službe: a) ustaškog redarstva, b) ustaške obavještajne službe, c) ustaške obrane, d) ustaškog osobnog ureda i e) ustaške sigurnostne službe;

4. nad svim ustaškim dužnostnicima za djela, počinjena u ustaškoj odori.

§ 2.

Ustaški stegovni i kazneni sud nadležan je za kažnjavanje stegovnih prestupaka ustaških dužnosti i svih prestupaka i zločinstva u smislu kaznenog zakonika od 27. siečnja 1929. i vojnog kaznenog zakonika od 11. veljače 1930., koja počine osobe, navedene u § 1. ove zakonske odredbe.

Za kažnjavanje stegovnih prekršaja ustaških dužnosti, kao i kaznenih i redarstvenh prekršaja, koje počine osobe, navedene u § 1. točka 1. od 3., nadležni su zapovjednici prema posebnim propisima.

§ 3.

Kazne stegovnih prestupaka ustaških dužnosti jesu: 1. smrtna kazna; 2. doživotna težka tamnica; 3. težka tamnica; 4. tamnica; 5. strogi zatvor; 6. zatvor; 7. lišenje čina; 8. odstranjenje iz ustaških redova.

Kazne pod 7. i 8. mogu se izricati i uzporedo s ostalim kaznama.

Kao stegovni prestupak u smislu propisa ove zakonske odredbe smatra se i svaka teža povreda ustaške časti i ugleda ili ustaških načela.

§ 4.

Ako koja od osoba, navedenih u § 1. ove zakonske odredbe, učini kakav kažnjivi čin, za koji su nadležni redovni odnosno vojni sudovi, u zajednici s osobom, koja ne podpada pod ustaški stegovni i kazneni sud, bit će za cielu kaznenu stvar i protiv osoba, navedenih u § 1., nadležni redovni sudovi, odnosno vojni sudovi.

§ 5.

Na stegovne prestupke ustaških dužnosti imaju se shodno primjenjivati obći propisi vojnog kaznenog zakonika od 11. veljače 1930.

Na sve kažnjive prestupke i zločinstva u smislu kaznenog zakonika, odnosno vojnog kaznenog zakonika, imaju se pred ustaškim stegovnim i kaznenim sudom shodno primjenjivati obći propisi vojnog kaznenog za-

konika od 11. veljače 1930., odnosno propisi kaznenog zakonika od 27. siečnja 1929., u koliko nije u ovoj zakonskoj odredbi drugčije odredjeno.

§ 6.

Na čelu ustaškog stegovnog i kaznenog suda stoji pročelnik.

Pročelnika, odnosno njegova zamjenika, imenuje na neodredjeno vrieme Poglavnik ili onaj, koga Poglavnik za to odredi, i to iz redova viših ustaških častnika i dužnostnika.

Ustaški stegovni i kazneni sud sudi u vieću, koje se sastoji od predsjedatelja, odnosno njegova zamjenika i četvorice porotnika, odnosno njihovih zamjenika i perovodje.

Predsjedatelja, odnosno njegova zamjenika, i porotnike, odnosno njihove zamjenike imenuje na neodredjeno vrieme Poglavnik ili onaj, koga Poglavnik za to odredi, i to: predsjedatelja, odnosno njegova zamjenika, iz redova svršenih pravnika, a porotnike, odnosno njihove zamjenike, iz redova pripadnika tvorbi, navedenih u § 1., iz svake tvorbe najmanje po petoricu, a iz redova ustaških dužnostnika (§ 1. br. 4.) najmanje petoricu, na priedlog ovih tvorbi, odnosno na priedlog Glavnog ustaškog stana. Izmedju imenovanih sastavlja pročelnik odnosno njegov zamjenik, vieće za svaki pojedini slučaj. Ako obtuženik pripada kojoj tvorbi, navedenoj u § 1., moraju najmanje dvojica porotnika pripadati istoj tvorbi, kojoj pripada obtuženik, a ni jedan od porotnika ne smije imati niži činored od obtuženika.Pročelnik suda dužan je brinuti se, da navedene tvorbe, odnosno Glavni ustaški stan, predlože Poglavniku dovoljan broj porotnika, odnosno njegovih zamjenika.

Iz redova svršenih pravnika postavlja Poglavnik, odnosno onaj, koga Poglavnik za to odredi, tužitelja kod tog suda, odnosno njegova zamjenika, i potreban broj sudaca i iztražitelja, na neodredjeno vrieme.

Ostalo osoblje tog suda postavlja pročelnik suda.

Obtuženik ima pravo tražiti izuzeće predsjedatelja vieća, porotnika i tužitelja, ako postoje opravdani razlozi sumnje u njihovu nepristranost.

O tome, da li postoje opravdani razlozi sumnje u nepristranost predsjedatelja vieća, porotnika i tužitelja, odlučuje pročelnik suda.

§ 7.

O svakom stegnovnom prestupku ustaških dužnosti, kao i o kaznenom prestupku ili zločinstvu u smislu kaznenog zakonika ili vojnog kaznenog zakonika, ima sudac iztražitelj ustaškog stegovnog i kaznenog suda provesti izvide.

Izvidne spise dostavlja sudac iztražitelj pročelniku ustaškog stegovnog i kaznenog suda, koji odlučuje da li će se postupak nastaviti pred tim sudom, ili će se stvar ustupiti neposrednom zapovjedniku okrivljenika radi kažnjavanja u vlastitom djelokrugu po stegovnim propisima, ili će se daljnji postupak obustaviti.

Ako pročelnik suda odluči, da se nastavi postupak pred ustaškim stegovnim i kaznenim sudom, dostavlja sve spise tužitelju kod ustaškog stegovnog i kaznenog suda, koji može predložiti dopunu izvida, ako je to potrebno, ili podnosi neposredno sudu obtužnicu.

Na temelju obtužnice pročelnik suda odredjuje ustmenu razpravu pred viećem, na koju poziva predsjedatelja vieća, porotnike, tužitelja, obtuženika, njegova branitelja, svjedoke i vještake.

Branitelj ima pravo uvida u spise i prije ustmene razprave.

Okrivljenik mora imati branitelja na razpravi samo u slučaju, ako je obtužen sbog zločinstva, pa ako ga sam ne izabere, postavit će mu ga sud.

§ 8.

Razprava je ustmena i mora se provesti od početka do kraja pred sakupljenim sudom, i u koliko je moguće, bez prekidanja. Razpravu vodi predsjedatelj vieća ili njegov zamjenik. Predsjedatelj vieća dužan je porotnicima davati potrebne obaviesti u pogledu izvršivanja njihove dužnosti, razložiti im stvar, o kojoj će viećati, i opomenuti ih na njihove dužnosti i na položenu ustašku prisegu.

Na razpravi ima se najprije utvrditi istovjetnost obtuženika i njegovi osobni odnosi. Nakon toga tužitelj čita obtužnicu, na koju obtuženik daje svoju obranu, a zatim se prelazi na dokazni postupak. Čim dokazni postupak bude dovršen, ima tužitelj obrazložiti svoj konačni priedlog. Obtuženik i njegov branitelj ima uviek pravo tužitelju odgovoriti.

§ 9.

Nakon dovršenih govora stranaka, predsjedatelj će izreći, da je razprava dovršena, i odrediti, da sve osobe, osim članova vieća i perovodje, izidju iz sudnice.

Nakon toga će predsjedatelj porotnicima razložiti zakonska obilježja kažnjivog čina i značenje zakonskih izraza, koji dolaze do primjene u tom slučaju. Predsjedatelj će zatim porotnicima postaviti pitanja, o kojima imaju glasovati. Glavna pitanja imaju glasiti: da li je obtuženik kriv za ono djelo, za koje se obtužuje,

da li postoje i koje su otegotne i olakotne okolnosti, i na kakvu se kaznu osudjuje obtuženik. Ujedno će predsjedatelj opomenuti porotnike, da brižljivo i savjestno pretresu sva dokazna sredstva i to kako ona, koja obtuženika terete, tako i ona, koja mu služe za obranu, i konačno da po svom osvjedočenju imaju izreći, da li je obtuženik kriv ili nije, odnosno odgovoriti na postavljena pitanja i navesti razloge svog osvjedočenja.

Članovi vieća ne smiju ostaviti sudnicu, sve dok ne donesu svoju odluku.

§ 10.

Nakon dovršenog viećanja pozvat će predsjedatelj porotnike, da ustmeno glasuju o učinjenim pitanjima. Najprije glasuje onaj, koji je po činoredu najniži, a zatim ostali u činoredu viši porotnici, dok predsjedatelj vieća glasuje posljednji.

O svim pitanjima odlučuje vieće većinom glasova. Ako je većina članova vieća glasovala, da se obtuženik proglasi krivim, pozvat će predsjedatelj porotnike, da glasuju o ostalim postavljenim pitanjima, napose o otegotnim i olakotnim okolnostima i o kazni. Kod glasovanja o ostalim pitanjima i kod odredjivanja kazne moraju glasovati i oni članovi vieća, koji su glasovali za to, da se obtuženik oslobodi.

§ 11.

Čim sud dovrši viećanje, predsjedatelj će proglasiti osudu s bitnim obrazloženjem.

Oslobadjajuća osuda ima se obtuženiku, ako on to zahtieva odmah izdati.

Za smrtnu osudu nije potrebna jednoglasnost članova vieća o krivnji.

Pred ustaškim stegovnim i kaznenim sudom odšteta se ne dosudjuje.

§ 12.

O razpravi se ima voditi zapisnik, koji osim točaka, navedenih u kaznenom postupniku, mora sadržavati i imena porotnika.

Zapisnik o razpravi podpisuje predsjedatelj, svi porotnici i perovodja.

§ 13.

Protiv osude ustaškog stegovnog i kaznenog suda nije dopušten nikakav pravni liek. Ona je odmah pravomoćna i ovršiva. Samo Poglavnik može putem milosti dosudjenu kaznu ublažiti, ili je djelomično ili sasvim oprostiti, odnosno ukinuti osudu i odrediti ponovnu razpravu pred drugim viećem.

Izrečene kazne oduzimanja slobode izvršuju redovni sudovi.

§ 14.

U ostalom imaju se na postupak pred ustaškim stegovnim i kaznenim sudom shodno primjenjivati propisi zakona o sudbenom kaznenom postupniku od 16. veljače 1929., u koliko nisu u suprotnosti s propisima ove zakonske odredbe.

§ 15.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* a toga dana prestaje vriediti zakonska odredba o Ustaškom stegovnom

* Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.

i kaznenom sudu u Zagrebu od 20. kolovoza 1941. broj CCLXIII-1146-Z. p.-1941. s preinakom od 19. studenoga 1941., kao i svi protivni propisi.

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXXIV-2074*-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

* Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.

ZAKONSKA ODREDBA*

kojom se zakonska odredba o ženitbi častnika, državnih i samoupravnih činovnika od 6. studenoga 1941. broj CCCXCV-1973-Z-1941. proteže na ostale državne i samoupravne službenike

§ 1.

Zakonska odredba o ženitbi častnika, državnih i samoupravnih činovnika od 6. studenoga 1941. br. CCCXCV 1973-Z-1941. (Narodne novine od 6. studenoga 1941. broj 171) ima se primjenjivati na sve državne i samoupravne službenike.

§ 2.

Ženitbene dozvole izdavat će svim državnim činovničkim vještbenicima, zatim dočinovnicima i podvornicima, koji službuju u ministarstvu ili u državnim ustanovama pod neposrednim nadzorom ministarstava, nadležni ministar, a ostalim državnim dočinovnicima i podvornicima nadležni veliki župani.

Činovničkim vještbenicima, dočinovnicima i podvornicima obćine grada Zagreba, njezinih ustanova i poduzeća kao i takvim službenicima drugih samoupravnih tiela na području grada Zagreba izdavat će ove dozvole ministar unutarnjih poslova, a činovničkim vještbenicima, dočinovnicima i podvornicima ostalih samoupravnih tiela nadležni veliki župani.

*** Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.**

§ 3.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se nadležnim ministrima, svakom unutar njegova djelokruga, a mjerodavno tumačenje ministru pravosudja i bogoštovlja.

§ 4.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Broj: CDXXXIII-2112-Z-1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.

ZAKONSKA ODREDBA

o Uredu za prodaju državnih rudarskih i kovinarskih proizvoda

§ 1.

Prodaju rudarskih i kovinarskih proizvoda iz državnih rudnika i talionica vrši Ured za prodaju državnih rudarskih i kovinarskih proizvoda kao posebna ustanova ministarstva šumarstva i rudarstva — odjela za rudarstvo i kovinarstvo.

§ 2.

Prodaja rudarskih i kovinarskih proizvoda iz državnih rudnika i talionica vrši se redovito uz naplatu protuvriednosti unapried ili iznimno na poček uz jamstvo. Državnim i samoupravnim ustanovama i poduzećima mogu se proizvodi prodavati na poček pod uvjetom, da za dotičnu narućbu u godištnjem proračunu postoje osigurana sredstva.

§ 3.

Proizvodi iz državnih rudarskih i talioničkih poduzeća prodaju se uz prodajne ciene, koje vriede na dan odpreme.

U iznimnim slučajevima odredjuju se povlaštene prodajne ciene ili popusti za pojedine potrošače. Kod odstupanja od redovne ciene uzima se u obzir prvenstveno važnost nabave proizvoda dotičnom potrošaču iz odredjenog rudnika.

§ 4.

Ciene proizvoda iz državnih rudarskih poduzeća odredjuje ministar šumarstva i rudarstva u sporazumu s ministrom obrta, veleobrta i trgovine.

Istodobno se odredjuju i najviše ciene, uz koje se proizvodi smiju prodavati na tržištu.

§ 5.

Na čelu Ureda za prodaju državnih rudarskih i kovinarskih proizvoda stoji nadstojnik Ureda, kojega imenuje ministar šumarstva i rudarstva. Ured se uzdržava iz državnog proračuna.

Osoblje, potrebno tom Uredu, dodjeljuje ministarstvo šumarstva i rudarstva — odjel za rudarstvo i kovinarstvo iz reda svojih službenika.

§ 6.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a provedba se povjerava ministru šumarstva i rudarstva, koji će izdati propisnik o unutarnjem poslovanju Ureda za prodaju državnih rudarskih i kovinarskih proizvoda.

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXXII-2093-Z-1941.

Ministar šumarstva i rudarstva:
Ing. Ivica Frković, v. r.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:
Dr. Dragutin Toth, v. r.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.

ZAKONSKA ODREDBA

o Uredu za razpodjelu rudarskih proizvoda

§ 1.

Razpodjela svih rudarskih proizvoda (ugljena, koksa i ruda) vrši se pod nadzorom ministarstva šumarstva i rudarstva.

U tu svrhu osniva se kod ministarstva šumarstva i rudarstva — odjel za rudarstvo i kovinarstvo — Ured za razpodjelu rudarskih proizvoda u Zagrebu.

§ 2.

Svi proizvodjači, trgovci i potrošači mogu prodavati i nabavljati rudarske proizvode u vagonskim pošiljkama, ladjama i teretnim samovozima, samo s odobrenjem Ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda.

Cielo trgovačko poslovanje izmedju proizvodjača i potrošača odnosno trgovca, kao uručivanje naručbi, preuzimanje, plaćanje i t. d. vrši se neposredno izmedju njih.

§ 3.

Na čelu Ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda stoji predstojnik ureda, kojega imenuje ministar šumarstva i rudarstva.

Ured se uzdržava iz državnog proračuna.

Osoblje, potrebno tom Uredu, dodjeljuje ministarstvo šumarstva i rudarstva — odjel za rudarstvo i kovinarstvo.

§ 4.

Kod Ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda postoji savjetodavni odbor.

Zadaća je ovog odbora da daje mišljenje u svim pitanjima razpodjele rudarskih proizvoda.

U savjetodavni odbor ulaze:

1. dva predstavnika ministarstva šumarstva i rudarstva, od kojih je jedan predsjednik odbora:

2. dva predstavnika ministarstva prometa i javnih radova;

3. jedan predstavnik ministarstva domobranstva;

4. dva predstavnika ministarstva obrta, veleobrta i trgovine;

5. jedan predstavnik električnih središtnjica;

6. dva predstavnika posebničkih rudarskih i kovinarskih poduzeća;

7. jedan predstavnik privrednih komora.

Svakom članu postavlja se zamjenik.

Članove savjetodavnog odbora imenuje ministar šumarstva i rudarstva na priedlog nadležnih ministarstava, saveza, privrednih komora i ustanova.

§ 5.

Savjetodavni odbor za razpodjelu rudarskih proizvoda zasjeda najmanje jedanput mjesečno, a saziva se pismenim pozivom ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda.

O sjednicama odbora vodi se zapisnik, u koji se unose svi zaključci, koji se dostavljaju Uredu za razpodjelu rudarskih proizvoda.

§ 6.

Ovlašćuje se ministar šumarstva i rudarstva, da prema potrebi može za pojedino veće područje države osnovati izpostavu ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda.

§ 7.

Tko se ogrieši o propise ove zakonske odredbe i o propise naredaba, koje će se izdati na temelju njezinu, kaznit će se novčanom kaznom do dvostruke visine protuvriednosti neovlašteno prodanog rudarskog proizvoda.

U slučaju neutjerivosti novčane kazne zamjenjuje se ona kaznom zatvora, kod čega se jedan dan zatvora računa s 1000 Kuna. Trajanje kazne zatvora ne može biti duže od 30 dana. Postupak vode i kaznu izriču velike župe, a na području grada Zagreba gradsko poglavarstvo.

§ 8.

Ova zakonska odredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a provedba se povje-

rava ministru šumarstva i rudarstva, koji će izdati propisnik o unutarnjem poslovanju ureda za razpodjelu rudarskih proizvoda.

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXXI-2092-Z-1941.

Ministar šumarstva i rudarstva:
Ing. Ivica Frković, v. r.

Doglavnik - Vojskovodja,
ministar hrvatskog domobranstva:
Slavko Kvaternik, v. r.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:
Dr. Dragutin Toth, v. r.

Ministar prometa i javnih radova:
Ing. Hilmija Bešlagić, v. r.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---
* **Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.**

Na temelju točke 3. § 29. zakona o ljekarnama i nadzoru nad prometom liekova, a u vezi sa čl. 12. propisnika o liekovima i ljekovitim specijalitetima, propisujem ovu

NAREDBU O OGLAŠIVANJU LIEKOVA*

§ 1.

Proizvadjači, odnosno zastupnici liekova i ljekovitih pripravaka, koji žele, da na temelju stavke 2. § 12. propisnika o liekovima i ljekovitim specialitetima oglašuju u dnevnim listovima ili drugim načinom liekove odnosno ljekovite pripravke, moraju prije nego što oglas izadje u javnosti putem tiska ili se pošalje na naslov jedne osobe u obliku knjižice, letka ili cjenika, dobiti za to dozvolu ministarstva zdravstva.

Molbe za oglašivanje liekova i ljekovitih pripravaka s priloženim slogom oglasa i možebitnim slikama predaju se kod ministarstva zdravstva.

§ 2.

Ministarstvo zdravstva odlučuje, da li će predloženi slog oglasa odobriti. Oglas se može odobriti u cielosti, odnosno uz neke izmjene. Izmjene mora ministarstvo zdravstva predhodno uputiti molitelju na uvid i možebitni prihvat.

Kod ministarstva zdravstva vodit će se očevidnik tvrdki, koje su zatražile dozvole za oglašivanje liekova

* Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.

i ljekovitih pripravaka. Odobreni oglasi objaviti će se na trošak oglašivača u Narodnim novinama.

Očevidnik odobrenih oglasa liekova i ljekovitih pripravaka vodit će: ministarstvo zdravstva, ministarstvo seljačkog gospodarstva odjel za živinarstvo (samo za liekove i ljekovite pripravke za životinje), sve prvomolbene i drugomolbene oblasti, te liečnička, ljekarnička i živinarska komora.

§ 3.

Svaki novi slog ili promjena oglasa za jedan te isti liek ili ljekoviti pripravak ima se ponovno podnieti ministarstvu zdravstva na pregled i odobrenje. I za ove promjene vriede odredbe predhodnog paragrafa.

§ 4.

Na svakom odobrenom oglasu lieka ili ljekovitog pripravka, koji izadje u dnevnom listu ili u kojem časopisu, kao i u obliku knjižice, pisma, letka, kalendara ili cjenika, mora na lievoj strani pri kraju biti natiskano: »Oglas br...... 19....«.

§ 5.

Svaki oglas lieka ili ljekovitog pripravka mora nositi točan naslov s podpunim nazivom tvrdke, odnosno s podpunim imenom osobe, koja oglašuje.

§ 6.

Oglašivati se mogu samo oni liekovi i ljekoviti pripravci, koji su odobreni od ministarstva zdravstva, pa se kao takvi nalaze u prometu u državi.

Liekovi i ljekoviti pripravci za liečenje spolnih bolesti ne mogu se uobće oglašivati.

Zabranjeno je tiskanje oglasa, u kojima se navode naslovi u inozemstvu, kod kojih se može naručiti liek ili ljekoviti pripravak.

§ 7.

Strane tvrdke mogu oglašivati liekove i ljekovite pripravke samo preko svojih zastupstava, u smislu čl. 9. propisnika o liekovima i ljekovitim specijalitetima.

§ 8.

Za svaki oglas lieka ili ljekovitog pripravka u smislu ove naredbe mora stranka uplatiti pristojbu od Kuna 600.— po oglasu. Ova pristojba uplaćuje se kod nadležnog poreznog ureda odmah po primitku odobrenja oglasa, a potvrda o izvršenoj uplati dostavlja se ministarstvu zdravstva.

§ 9.

Sve prvomolbene i drugomolbene upravne oblasti, kao i liečnička, ljekarnička i živinarska komora, nadzirat će oglase liekova i ljekovitih pripravaka, koji izlaze u dnevnim listovima i t. d., pa će o svakom nepropisnom ili sumnjivom oglasu izviestiti ministarstvo zdravstva radi daljnjeg uredovanja.

§ 10.

Tko bez dozvole ili protivno ovoj naredbi oglašuje liekove ili ljekovite pripravke, kaznit će se po § 35. zakona o ljekarnama i nadzoru nad prometom liekova.

Ovom kaznom kaznit će se i onaj, tko pripravke, koji se ne smatraju liekom, oglašuje kao ljekovite pripravke.

Nadalje će se ovom kaznom kazniti i odgovorna osoba po zakonu o tisku, ako u novinama, časopisima, letcima ili u sličnim izdanjima oglašuje liekove ili ljekovite pripravke protivno §§ 4., 5. i 6. ove naredbe.

Opaze li nadzorne oblasti, da se oglašivanje vrši protivno ovoj naredbi, dužne su na vlastitu pobudu zabraniti daljnje izlaženje neodobrenih oglasa.

Sve prvomolbene upravne oblasti izvještavat će o izrečenim kaznama sbog nedozvoljenog oglašivanja liekova i ljekovitih pripravaka ministarstvo zdravstva, kod kojeg će se voditi izkaz ovih kazni.

§ 11.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim Novinama,* a tim danom prestaju vriediti svi protivni joj propisi, a navlastito propisi »Pravilnika o oglašivanju liekova i ljekovitih specijaliteta u dnevnim listovama ili drugim načinom s izmjenama i dopunama u ovom Pravilniku od 31. XII. 1934. pod S. broj: 28590«.

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Ministar zdravstva:

Dr. Petrić, v. r.

Broj: 2057-Z-1941.

* Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.

Na temelju točke 3. § 29. zakona o ljekarnama i nadzoru nad prometom liekova, propisujem ove

PREINAKE I DOPUNE PROPISNIKA O LIEKOVIMA I LJEKOVITIM SPECIJALITETIMA*

§ 1.

Čl. 3. točka 6. stavlja se izvan snage, a točka 7. i 8. postaju točkama 6. i 7.

§ 2.

Čl. 5. točka 1. posljednja stavka stavlja se izvan snage.

§ 3.

Čl. 7. točka 4. preinačuje se i glasi: »ako proizvadjač, odnosno zastupnik, ne uplati godištnju pristojbu za odobreni ljekoviti specijalitet ili liek s posebnim zaštićenim nazivom do konca veljače u tekućoj godini, odnosno za novo odobreni ljekoviti specijalitet ili liek s posebnim zaštićenim nazivom u roku od mjesec dana nakon odobrenja.

Ljekoviti specijaliteti i liekovi s posebnim zaštićenim nazivom, koji na taj način prestaju vriediti, ne smiju se više proizvoditi, odnosno uvoziti iz inozemstva, a postojeće zalihe mogu se razprodati u roku od tri godine.«

§ 4.

Čl. 9. posljednja stavka preinačuje se i glasi: »Odobreni ljekoviti pripravci uvoze se u izvornim odobrenim zamotcima. U koliko se izradjuju kod zastupstava

* Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.

na temelju licencije, moraju ova imati laboratorije propisno uredjene i vodjene po osobama s osposobljenjem iz čl. 8. ovog propisnika.«

§ 5.

Čl. 12. preinačuje se i glasi: »Svi liekovi iz čl. 1. i 2. ovog propisnika, kao i odobreni ljekoviti specijaliteti i liekovi s posebnim zaštićenim nazivom, načelno se mogu oglašivati samo u stručnim (liečničkim, ljekarničkim i živinarskim) časopisima i drugim izdanjima ove vrste. Oglasi moraju biti prikladna sadržaja.

Ministarstvo zdravstva može dozvoliti oglašivanje liekova, ljekovitih specijaliteta i liekova s posebnim zaštićenim nazivom u dnevnim listovima, brošurama, letcima, naslovnicima i drugim izdanjima ili drugim načinom, a po naročito odobrenom slogu. U slogu takva oglasa ne smije biti nikakvih navoda, koji bi mogli izazvati zabludu o sastavu i djelovanju lieka, niti pretjeranih pohvala ili neprikladnih slika. Ovako odobreni oglasi vriede tri godine od dana odobrenja. Prije odobreni oglasi vriede tri godine od dana proglašenja ovog propisnika.

Zabranjuje se oglašivanje liekova i ljekovitih pripravaka u obliku zahvalnica i preporuka, kao i putem kinematografa i krugovala.

Na napisima, omotima i svim prilozima uz zamotak lieka može biti naznačen osim naziva lieka njegov sastav, odobrenje indikacije, način upotrebe i čuvanje, ime proizvadjača i zastupnika, i odobrena ciena za potrošače. Svaki drugi dodatak smatrat će se oglasom u smislu naredbe o oglašivanju liekova, koju će propisati ministarstvo zdravstva.

Kada se radi o ljekovitim pripravcima za živinarsku upotrebu, odobrenje za ovakvo oglašivanje davat će ministarstvo zdravstva u suglasnosti s ministarstvom seljačkog gospodarstva.«

§ 6.

Čl. 14. stavka 4. stavlja se izvan snage, a stavka 5. postaje stavka 4.

Stavka 6. postaje stavkom 5., preinačuje se i glasi: »Troškove za naučno i kliničko izpitivanje ljekovitih pripravaka, koji će se ravnati prema veličini rada, potrebnog za izpitivanje, snosit će proizvadjači, odnosno zastupnici i uplatit će ih na poziv ministarstva zdravstva.«

§ 7.

Čl. 15. preinačuje se i glasi: »Kad o vriednosti jednog ljekovitog pripravka budu prikupljeni svi podatci. ministarstvo zdravstva izdat će molitelju odluku. U slučaju, kada se uzkraćuje dozvola, odluka mora biti obrazložena. Odluka se mora izdati u roku od 6 mjeseci nakon primitka molbe. Ako to iz bilo kojeg razloga nije moguće, molitelja će ministarstvo zdravstva obaviestiti posebnim obrazloženjem.

Odluke o ljekovitim pripravcima za živinarsku upotrebu izdaju se u sporazumu s ministrom seljačkog gospodarstva.

Ljekoviti pripravak, koji se priznaje kao ljekoviti specijalitet ili liek s posebnim zaštićenim nazivom, upisuje se u naročite izkaze za domaće, odnosno za tudje specijalitete pod tekućim brojem s oznakom broja i dana odluke o odobrenju.

Broj i godina izkaza proizvodjača, odnosno zastupnika, navest će na napisu ljekovitog pripravka ovako: »I. d. br.:... 19%.., odnosno I. t. br... 19/..«, bez svakog drugog dodatka.

Odluku, kojom se neki ljekoviti pripravak priznaje ljekovitim specijalitetom ili liekom s posebnim zaštićenim nazivom, objavit će ministarstvo zdravstva na trošak proizvadjača odnosno zastupnika, u Narodnim novinama. Priepis odluke dostavit će se Državnoj riznici (za carinske urede) kao i liečničkoj i ljekarničkoj komori, koje su dužne voditi točan očevidnik o odobrenim ljekovitim pripravcima.

Odluke, koje se donose o pripravcima za živinarsku upotrebu, dostavit će se u priepisu i ministarstvu seljačkog gospodarstva.«

§ 8.

Čl. 16. preinačuje se i glasi: »Za svaki odobreni ljekoviti specijalitet i liek s posebnim zaštićenim nazivom, plaća proizvadjač, odnosno zastupnik godištnju pristojbu od Kuna 1.000. Ova pristojba uplaćuje se za već odobrene pripravke do konca veljače svake godine, a za novo odobrene u roku od mjesec dana nakon odobrenja. Uplata se vrši kod nadležnog poreznog ureda, a o izvršenoj uplati obavještava se ministarstvo zdravstva uz potvrdu izvršene uplate.«

§ 9.

Čl. 20. stavlja se izvan snage.

§ 10.

Čl. 21. postaje čl. 20., a posljednja njegova stavka stavlja se izvan snage.

§ 11.

Čl. 22. postaje čl. 21.

§ 12.

Čl. 23., 24., 25., 26., 27., 28. i 29. stavljaju se izvan snage.

§ 13.

Novi čl. 22. glasi: »Načelno se mora svaki prijavljeni novi ljekoviti pripravak, prije nego što o njemu ministarstvo zdravstva izda odluku po čl. 15. ovog propisnika, izpitati u jednom ili u više navedenih zavoda.

Izpitivanje ljekovitih pripravaka vršit će:

1. *farmakognostički:* Farmakognožki zavod Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu;
2. *kemijski:* Zavod za medicinsku kemiju u Zagrebu, Zavod za kemiju veterinarskog fakulteta u Zagrebu, Zavod za izpitivanje liekova u Zagrebu i Kemijski odjel higijenskog zavoda u Zagrebu;
3. *biložki:*
   a) *farmakoložki:* Zavod za farmakologiju i toksikologiju medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zavod za farmakologiju i toksikologiju veterinarskog fakulteta u Zagrebu, Zavod za izpitivanje liekova u Zagrebu;
   b) *bakterioložki i seroložki:* Higijensko-bakteriožki zavod medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zavod i klinika za zaraze veterinarskog fakulteta u Zagrebu, Zavod za izpitivanje liekova u Zagrebu, Bakteriožki laboratorij higijenskog zavoda u Zagrebu, Državni zdravstveno-stočarski zavodi i Državne pokusne zdravstvene stočarske postaje Nezavisne Države Hrvatske;

4. *farmaceutski:* Zavod za farmaceutsku tehnologiju u Zagrebu;
5. *klinički:* medicinske i veterinarske klinike Hrvatskoga sveučilišta u Zagrebu, državne bolnice i državne stočne bolnice.

Potrebnu količinu ljekovitih pripravaka za izpitivanje stavit će zavodima na upotrebu proizvadjači, odnosno zastupnici.

Od izptivanja ljekovitih pripravaka može se odustati:

1. ako pripravak već po svome sastavu nije svrsishodan, pa se u takvu slučaju može odbiti i bez izpitivanja,
2. ako je pripravak tudjega podrietla u inozemstvu već izpitan, pa se u inozemstvu već dulje vremena uspješno upotrebljava, o čemu moraju biti priložene izvorne izprave. Ovakav se pripravak može odobriti i bez predhodnog izpitivanja.«

§ 14.

Čl. 30. postaje čl. 23. i glasi: »Svaki prekršaj ovog propisnika kaznit će se kaznom, predvidjenom u § 35. zakona o ljekarnama i nadzoru nad prometom liekova, u koliko prekršaj nije kažnjiv po kaznenom zakonu.

§ 15.

Čl. 31. stavlja se izvan snage.

§ 16.

Čl. 32. postaje čl. 24.

§ 17.

Čl. 33. i 34. stavljaju se izvan snage.

§ 18.

Svagdje u pravilniku o liekovima i ljekovitim specijalitetima mienjaju se: Kraljevina Jugoslavija u Nezavisna Država Hrvatska. Ministarstvo socijalne politike i narodnog zdravlja u ministarstvo zdravstva.

Ministarstvo poljoprivrede u ministarstvo seljačkog gospodarstva.

Apotekarska komora u Ljekarničku komoru Nezavisne Države Hrvatske.

Središnji ured za osiguranje radnika u Središtnjica osiguranja radnika,

Praescriptiones camerales Jugoslavenses u Praescriptiones Zagrabienses,

pravilnik u propisnik.

§ 19.

Ove izmjene i dopune stupaju na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama,* a tim danom prestaju vriediti sve odredbe njima protivne.

Zagreb, dne 27. studenoga 1941.

Ministar zdravstva:

Dr. Petrić, v. r.

Broj: 2058-Z-1941.

---

* **Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.**

NAREDBU

kojom se odgadja izvršenje propisa pravilnika o broju i vrsti mjerila i sprava za mjerenje, koje moraju imati ugostiteljske radnje

Na temelju čl. 30. savezno s čl. 13. do 16. i s čl. 19. do 21. zakona o mjerama, njihovoj upotrebi u javnom saobraćaju i nadzoru nad njima od 30. lipnja 1928. propisujem sliedeće:

§ 1.

Odgadja se izvršenje propisa pravilnika o broju i vrsti mjerila i sprava za mjerenje, koje moraju imati ugostiteljske radnje, od 9. studenoga 1939. broj 4858 (Službene novine od 17. studenoga 1939. broj 264) i od 11. siečnja 1940. broj 44116-VII (Narodne novine od 29. siečnja 1940. broj 23) s izmjenama i dopunama od 20. ožujka 1940. broj 1230 (Službene novine od 27. ožujka 1940. broj 71) i od 30. svibnja 1940. br. 15917-VII (Narodne novine od 30. svibnja 1940. broj 120).

§ 2.

Rok, u kojem se imaju izvršiti propisi pravilnika, navedenog u § 1., ustanovit će se posebnom naredbom.

§ 3.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 28. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 1997-Z-1941.

* Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.

Ministarstvo šumarstva i rudarstva

Odjel za rudarstvo i kovinarstvo

ODLUKA

o izplati jednokratne pripomoći rudarskim radnicima na državnim rudarskim poduzećima i poduzećima Hrvatski rudnici i talionice d. d., a koji su se nalazili na radu kod ovih poduzeća prije 1. srpnja 1941.

U pitanje izplate jednokratne pripomoći rudarskim radnicima na državnim rudnicima, i rudnicima i talionicama Hrvatski rudnici i talionice d. d., a prema zakonskoj odredbi broj LXXX-141-Z. p. 1941. donosim

ODLUKU

da se izplati jednokratna pripomoć rudarskim radnicima na državnim rudarskim poduzećima i poduzećima Hrvatski rudnici i talionice d. d., a koji su se nalazili na radu kod ovih poduzeća prije 1. srpnja 1941. godine na sliedeći način:

1. Predradnicima i radnicima, koji primaju tekuću nadnicu, u visinu od 30 režijskih nadnica (temeljna nadnica uvećana sa skuparinskim doplatkom).

2. Radnicima, kojima se izplaćuju zarade samo za dane kada rade, izplatiti će se jednokratna pripomoć i to:

a) onima, koji su primljeni na rad prije 1. lipnja 1940. godine, a i danas se nalaze u poslu, u visini 25 režijskih nadnica (kao pod 1.),

b) onima, koji su primljeni na rad u vremenu od 1. lipnja 1940. god. do 1. siečnja 1941. god., u visini od 15. režijskih nadnica kao pod 1.,

c) onima, koji su primljeni na rad u toku mjeseca siečnja 1941. god., u visini od 10 režijskih nadnica kao pod 1.,

d) onima, koji su primljeni na rad u toku mjeseca veljače 1941. god., u visini od 8 režijskih nadnica kao pod 1.,

e) onima, koji su primljeni na rad u toku mjeseca ožjuka 1941. god., u visini od 5 režijskih nadnica kao pod 1.,

f) onima, koji su primljeni na rad u toku mjeseca travnja, svibnja i lipnja 1941., u visni od 3. režijske nadnice kao pod 1.

Predradnicima i radnicima, koji su prekinuli rad svojom odlukom, pa su kasnije opet stupili na posao, obračunati će se vrieme za odredjivanje jednokratne pripomoći od dana ponovnog nastupa rada.

3. Kao uslov* za obračun jednokratne pripomoći prema točci 1. i 2., služi visina nadnice, koju su rudarski i talionički radnici imali u mjesecu lipnju 1941. god.

Iznosi, koji su rudarskim radnicima izplaćeni u vidu zajma, obračunat će se prlikom izplate ove pripomoći.

Ova odluka stupa na snagu danom objave u Narodnim novinam.**

U Zagrebu, dne 22. studenoga 1941.

Ministar šumarstva i rudarstva:

Ing. Frković, v. r.

---

* osnov (?)

** Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. stdenoga 1941. broj CCCXCIII-1935-Z-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU

o osnivanju Zajednice za perad i divljač

§ 1.

Prikupljanje, proizvodnja, preradba i promet svih vrsta peradi, peradarskih proizvoda, kao i divljači, prikladne za ljudsku prehranu, upravlja se prema propisima ove naredbe.

Nadzor nad cjelokupnim prikupljanjem, proizvodnjom, preradbom, razpodjelbom i prometom peradi, peradarskih proizvoda i divljači vršit će zajednica za perad i divljač, koja se osniva po propisima ove naredbe.

§ 2.

Zajednica za perad i divljač obuhvaća sva poduzeća zadruge, fizičke i pravne osobe, koje se na temelju izdanih ovlaštenja ili dozvola bave bez obzira na obseg poslovanja, sakupljanjem, proizvodnjom i prodajom peradi i divljači te preradbom i prodajom proizvoda od peradi i divljači kao glavnim ili sporednim poslom.

§ 3.

Zajednica za perad i divljač je pravna osoba, a članstvo je u njoj obvezatno za sve one, koje Zajednica obuhvaća.

Sjedište je Zajednice u Zagrebu.

Zajednica pokriva svoje izdatke iz proračuna, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 4.

Zadatci Zajednice jesu sliedeći:

1. da proučava sve pojave privrede peradarstva i divljači i da se brine za promicanje ovih proizvoda u interesu proizvodjača, preradjivača, zadruga, trgovaca i potrošača;

2. da predlaže nadležnim oblastima mjere za podizanje, proizvodnju, preradbu, odkup, razpodjelbu, potrošnju i promet peradi i divljači i iz njih dobivenih proizvoda;

3. da predlaže ciene peradi i divljači, kao i iz njih dobivenih proizvoda, kao i visinu zarada u poslovanju sa spomenutim proizvodima:

4. da predlaže tehničke uvjete za cjelokupni promet peradi i divljači, da predlaže zabranu stavljanja u promet peradi i divljači, koja ne odgovara utvrdjenim uvjetima, da u svrhu jedinstvene ustrojbe proizvodnje proizvoda peradarstva i divljači predlaže mjerodavnim oblastima sve potrebne mjere radi uskladjenja prometa sa spomenutim proizvodima.

5. da sklapa skupne ugovore za pojedine svoje članove, skupine članova ili za cjelokupno članstvo;

6. da bude savjetodavni organ ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu odnosno ministarstva za seljačko gospodarstvo u svim pitanjima, koja se tiču peradarstva, peradarskih proizvoda i divljači;

7. da stavlja priedloge i da vrši prisilni odkup i nabavu peradi i divljači odnosno proizvoda od ovih od proizvodjača odnosno trgovaca putem Poslovne središtnjice za perad i divljač; prisilni odkup odredjuje mi-

nistarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu, koje će na priedlog Zajednice propisivati ciene i ostale uvjete odkupa;

8. da vrši uvoz i izvoz peradi i divljači, kao i proizvoda, od ovih, da stavlja priedloge za razpodjelbu gotovih proizvoda trgovcima za prodaju potrošačima, da predlaže izvozne viške i razpodjelbu izvoznih kontingenata i da se brine za uredjenje redovite i racionalne obskrbe gradova s peradi, peradarskim proizvodima i divljači;

9. da provodi upis svih zanimalaca spomenutih proizvoda, da vodi sve brojitbene, upravne, novčane, trgovačke i druge poslove u savezu s ostvarenjem navedenih zadataka, da stavlja priedloge i daje mišljenja mjerodavnim oblastima kod izdavanja dozvola odnosno ovlaštenja za osnivanje novih poduzeća, kao i da suradjuje s oblastima na susbijanju svakog neovlaštenog poslovanja s peradi i divljači odnosno njihovim proizvodima;

10. da vrši sve zadatke, koje joj povjeri ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

Za izvršenje zadataka izdavat će se posebne naredbe i upute.

§ 5.

Za izvršenje zadataka, spomenutih u § 4. ove naredbe Zajednica će osnovati svoju Poslovnu središtnjicu za perad i divljač. Za sve poslove Poslovne središtnjice jamči Zajednica.

§ 6.

Organi Zajednice jesu:

1. upravni odbor;
2. nadzorni odbor;
3. Poslovna središtnjica za perad i divljač.

§ 7.

Upravni odbor ima 12 članova, koje imenuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s ministarstvom seljačkog gospodarstva, i to: tri člana iz redova peradarskih privrednika, tri iz redova peradarskih zadruga, dva predstavnika ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu, dva predstavnika ministarstva seljačkog gospodarstva, jednoga predstavnika ministarstva za šumarstvo i rudarstvo i jednoga predstavnika Hrvatske seljačke gospodarske zajednice.

Izmedju prvih šest članova ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu imenuje u sporazumu s ministarstvom za seljačko gospodarstvo predsjednika i podpredsjednika Zajednice.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu može upravu i nadzor nad Zajednicom za perad i divljač povjeriti i svom državnom povjereniku.

§ 8.

Nadzorni odbor imenuje ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu. Nadzorni se odbor sastoji od tri člana od kojih jedan predstavlja proizvodjače, drugi preradjivače, a treći trgovce.

§ 9.

Upravni odbor upravlja svim poslovima Zajednice, a pred oblastima i trećim osobama zastupa je predsjednik.

U djelokrug upravnog odbora spada:

1. da izradi i predloži ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu na odobrenje poslovni red Zajednice i njezinih organa, kao i njihove možebitne kasnije preinake i nadopune;

2. da podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu i ministarstvu seljačkog gospodarstva izvještaj o radu zajednice za prošlu godinu;

3. da sastavlja proračun izdataka i primitaka za sliedeću, a godištnji zaključni račun za prošlu godinu i da ih podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu na odobrenje;

4. da daje upute za rad Poslovnoj središtnjici za perad i divljač i nadzire njezino djelovanje;

5. da vrši i druge poslove, koji mu se dodiele u rad.

§ 10.

Upravni i nadzorni odbor odlučuje većinom glasova. U slučaju jednake podjele glasova smatra se primljenim priedlog, za koji je glasovao predsjednik.

Članstvo u upravnom i nadzornom odboru traje dvie godine.

§ 11.

Poslovnu središtnjicu za perad i divljač sačinjavaju upravitelj i potreban broj stručnog i upravnog osoblja.

Upravitelja imenuje na priedlog Zajednice ministar za obrt, veleobrt i trgovinu, a ostalo stručno i upravno osoblje imenuje i odpušta upravni odbor.

Poslovna središtnjica izvršuje zaključke upravnog odbora i posluje prema njegovim uputama.

Propisi o djelovanju Poslovne središtnjice propisat će se poslovnikom, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 12.

U svrhu zajedničke nabave i odkupa dužni su zanimaoci Zajednice za perad i divljač predujmiti ovoj potrebne svote u razmjeru sa svojim udjelom u tom od-

kupu i nabavi, a najviše u visini dodieljenih im kvota prema zaključcima upravnog odbora Zajednice.

§ 13.

Prihodi Zajednice jesu:

1. doprinosi, koje su članovi dužni plaćati u odredjenom postotku od vriednosti ili u odredjenom iznosu po kilogramu težine za njih obavljenog prometa; visinu doprinosa odredjuje na priedlog upravnog odbora ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu;

2. prihodi iz izjednačivanja ciena ili podvoznih troškova, koji se knjiže na posebni račun Zajednice;

3. pristojbe za registraciju, visinu koje odredjuje na priedlog upravnog odbora Zajednice ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 14.

Zajednica može suradjivati sa srodnim zajednicama i ustrojbama. U tu svrhu mogu se osnivati posebni zajednički odbori. Ovakovi odbori mogu djelovati, pošto ih je odobrilo ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 15.

Zajednica može prema potrebi osnivati svoje odsjeke i postavljati zastupstva.

Zajednica prestaje s radom, kada to odredi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

Odluku o namjeni imovine Zajednice nakon odredjenog prestanka rada donosi ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s ministarstvom seljačkog gospodarstva.

§ 16.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe ili* dopunskih naredaba, kaznit će se:

1. pismenom opomenom;
2. podpunim (trajnim) ili djelomičnim (privremenim) izključenjem od podjele proizvoda, koji su predmet poslovanja Zajednice;
3. zapljenom proizvoda u korist posebnog računa Zajednice za izjednačenje ciena;
4. novčanom kaznom od 100.000 Kn u korist državne blagajne.

Kazne pod 1. i 2. izriče upravni odbor Zajednice. Žalba se podnosi ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu u roku od 15 dana. Ostale kazne izriču na temelju postupka, provedenog po zakonu o radnjama, prvomolbene upravne oblasti.

§ 17.

Zajednica za perad i divljač kao i njezina Poslovna središtnjica uživaju sve pogodnosti, koje su u carinskim i poreznim propisima predvidjene za proizvodjače odnosno preradjivače proizvoda, koji su predmet poslovanja Zajednice.

§ 18.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.**

U Zagrebu, dne 29. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Toth, v. r.

Broj: 2121-Z-1941.

---

* Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.

** Narodne novine od 1. prosinca 1941. broj 192.

Ministarstvo šumarstva i rudarstva

Odjel za šumarstvo

Broj: 28023-M. Š.-1941.

Na osnovu § 18. zakona o lovu, u svrhu unapredjenja lova na otoku Pagu izdajem sliedeću

NAREDBU

o zabrani lova na jarebice grivnje i zečeve

Zabranjuje se svako izvršavanje lova na jarebice grivnje-kamenjarke (Caccabis saxatilis) i zeca (lepus timidus) na toku Pagu od danas do 31. prosinca 1942. godine.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, 11. studenoga 1941.

Ing. Rosandić, v. r.

---

* **Narodne novine od 28. studenoga 1941. broj 190.**

ZAKONSKA ODREDBA*
o svrstavanju, berivima i mirovinama državnih službenika

§ 1.

Propisi ove zakonske odredbe vriede za one službenike, na koje se odnosni zakon o činovnicima od 31. ožujka 1931.

Svrstavanje

§ 2.

Državni službenici diele se na: 1. činovnike, 2. činovničke vježbenike, 3. dočinovnike i 4. podvornike.

Činovnici se svrstavaju u dvanaest činovnih razreda, dočinovnici u tri, a podvornici u dva razreda.

Činovnički vježbenici su izvan razreda.

§ 3.

U prvom činovnom razredu jest predsjednik vlade, u drugom podpredsjednik vlade i ministri, u trećem glavni tajnik predsjedničtva vlade, državni tajnici, poslanici prvog reda i ravnatelj ravnateljstva za javni red i sigurnost.

§ 4.

Iz dosadašnje prve do desete položajne grupe svrstavaju se državni činovnici u sliedeće činovne razrede:

---

* Po izpravku u Narodnim novinama od 1. prosinca 1941. broj 192.

Položajna grupa:	Činovni razred:
I.	III.
II/1., II/2., poslanici drugog reda, veliki župani, pročelnici predsjedničtva vlade i svih ministarstava, ravnatelji državnih ravnateljstava i zamjenik ravnatelja ravnateljstva za javni red i sigurnost	IV.
III/1., III/2., pročelnici predsjedničtva vlade i svih ministarstava i podžupani	V.
IV/1. i IV/2.	VI.
V.	VII.
VI.	VIII.
VII.	IX.
VIII.	X.
IX.	XI.
X.	XII.

Činovnici II., III. i IV. položajne grupe svrstavaju se:

iz II. grupe	1. stupnja	u	IV.	činovni	razred	2.	plaćevnog		stupnja
„ II.	„ 2.	„	„ IV.	„	„	1.	„		„
„ III.	„ 1.	„	„ V.	„	„	2.	„		„
„ III.	„ 2.	„	„ V.	„	„	1.	„		„
„ IV.	„ 1.	„	„ VI.	„	„	2.	„		„
„ IV.	„ 2.	„	„ VI.	„	„	1.	„		„

Vrieme, provedeno u grupi, iz koje se činovnik svrstava u IV.—XII. odgovarajući činovni razred, računa se za promaknuće kao vrieme već provedeno u tom činovnom razredu.

§ 5.

Činovnici sa sveučilištnom izobrazbom svrstavaju se od X.— III. činovnog razreda; s podpunom srednjoškolskom izobrazbom od XI.—VII. činovnog razreda, a oni s nepodpunom školskom izobrazbom (najmanje svršena četiri razreda srednje škole sa završnim izpitom)) od XII.—IX. činovnog razreda zaključno.

Činovnici s podpunom srednjoškolskom izobrazbom, za koje se traže posebni viši stručni državni tečajevi s izpitima, svrstavaju se od XI.—VI. činovnog razreda.

§ 6.

Zvaničnici dosadašnjih triju grupa svrstavaju se kao dočinovnici u sliedeće razrede:

grupa:	razred:
I.	I.
II.	II.
III.	III.

§ 7.

Služitelji dosadašnjih dviju grupa svrstavaju se kao podvornici u sliedeće razrede:

grupa:	razred:
I.	I.
II.	II.

Beriva

§ 8.

Državnim službenicima pripada u ime beriva: plaća, stanarina, doplatak za ženu i djecu.

Plaća

§ 9.

a) činovnici primaju ove mjesečne plaće:

Činovni razred:	Plaća u Kunama		
	1. stupnja	2. stupnja	3. stupnja
I.	20.000.—		—
II.	15.000.—		
III.	12.000.—		
IV.	6.800.—	7.800.—	8.800.—
V.	5.300.—	5.900.—	6.400.—
VI.	4.400.—	4.700.—	5.000.—
VII.	3.800.—	4.000.—	4.200.—
VIII.	3.200.—	3.400.—	3.600.—
IX.	2.800.—	2.900.—	3.000.—
X.	2.500.—	2.600.—	2.700.—
XI.	2.300.—	2.400.—	—
XII.	2.100.—	2.200.—	—

b) vježbenici sa sveučilištnom izobrazbom primaju mjesečnu plaću od 2.450 Kuna; s podpunom srednjoškolskom izobrazbom od 2.150 Kuna, a oni s nepodpunom srednjoškolskom izobrazbom od 1.950 Kuna.

c) dočinovnici primaju ove mjesečne plaće:

Razred:	Plaća u Kunama		
	1. stupnja	2. stupnja	3. stupnja
I.	1.900.—	2.000.—	2.100.—
II.	1.700.—	1.800.—	1.900.—
III.	1.500.—	1.600.—	1.700.—

d) Podvornici primaju ove mjesečne plaće:

Razred:	Plaća u Kunama		
	1. stupnja	2. stupnja	3. stupnja
I.	1.550.—	1.650.—	1.750.—
II.	1.350.—	1.450.—	1.550.—

§ 10.

Pravo na viši plaćevni stupanj stječu činovnici sa sveučilištnom izobrazbom u IV., V. i VI. činovnom razredu nakon četiri godine, a u VII., VIII., IX. i X. činovnom razredu nakon tri godine provedene službe u nižem plaćevnom stupnju. Činovnici s podpunom srednjoškolskom izobrazbom stječu pravo na viši plaćevni stupanj nakon četiri godine provedene službe u nižem plaćevnom stupnju.

Činovnici s nepodpunom srednjoškolskom izobrazbom, te dočinovnici i podvornici stječu to pravo nakon pete godine provedene službe u nižem plaćevnom stupnju.

Stanarina

§ 11.

Činovnici od IV. do XII. činovnog razreda, činovnički vježbenici, dočinovnici i podvornici primaju mjesečnu stanarinu, koja u Zagrebu, Sarajevu i Dubrovniku iznosi:

za činovnike IV. i V.	činovnog razreda	Kn	1.200.—
„ „ VI., VII., VIII. i IX.	„ „	Kn	800.—
„ „ X., XI. i XII.	„ „	Kn	700.—
„ činovničke vježbenike		Kn	700.—
„ dočinovnike		Kn	600.—
„ podvornike		Kn	500.—

Stanarina za službenike, sa službom u mjestima, gdje je sjedište velikih župa, iznosi 80%, a za one u ostalim mjestima 60% od stanarine, odredjene za grad Zagreb, Sarajevo i Dubrovnik.

Državni službenici neoženjeni, udovci bez djece, odnosno oženjeni, koji ne žive u zajedničkom kućanstvu sa svojom ženom, i državne službenice neudate, udovice bez djece, odnosno udate, koje ne žive u zajedničkom kućanstvu sa svojim mužem, primaju 50% od stanarine, koju primaju ostali državni službenici prema načelima, navedenim u prednjim stavkama ovoga paragrafa.

Državnom službeniku, koji uživa stan u naravi, ne pripada stanarina, a onome, koji uživa stan uz pogodovnu najamnu cienu, pripada u ime stanarine iznos, koji plaća za stan, ali taj iznos ne može biti veći od stanarine, predvidjene ovom zakonskom odredbom.

Udate žene — državni službenici, koje žive u zajedničkom kućanstvu sa svojim suprugom, nemaju prava na stanarinu.

§ 12.

Beriva svih državnih službenika teku od prvog dana narednog mjeseca nakon nastupa službe. Ako je nastup službe uzslijedio prvog u mjesecu, beriva teku od dana nastupa.

Doplatci

§ 13.

Državni službenici, osim onih I., II. i III. činovnog razreda, primaju doplatak od 500 Kuna mjesečno za zakonitu ženu, ako s njom žive u zajedničkom kućanstvu.

§ 14.

Državni službenici, osim onih I., II. i III. činovnog razreda, primaju doplatak za zakonitu i pozakonjenu djecu i to: za svako diete do navršene 14. godine života u iznosu od 300 Kuna mjesečno, a za djecu, koja su sbog duševne ili tjelesne mane nesposobna za samostalan privredni rad, dok nesposobnost traje. Isti doplatak pripada i za kćerku, koja vodi kućanstvo svom obudovjelom ocu, do njezine udaje, a najduže do navršene 21. godine života.

Za djecu, koja polaze srednju ili njoj sličnu školu, pripada doplatak od 400 Kuna mjesečno, ali najduže do navršene 20. godine života, a za djecu, koja polaze visoke škole, pripada doplatak od 500 Kuna mjesečno do završetka školovanja odnosno najduže do navršene 25. godine života.

§ 15.

Za prva tri činovna razreda odredit će Poglavnik posebnom odredbom, prema potrebi, naročiti svojstveni doplatak.

Službenicima, koji vrše težu i odgovorniju službu može Poglavnik odrediti posebni službovni doplatak.

§ 16.

Dnevničari, koji su odlukom o primanju u službu odredjeni za vršenje službe dočinovnika, primaju mjesečnu nagradu, i to: oni sa sveučilištnom izobrazbom nagradu u iznosu od 2.400 Kuna, oni s podpunom srednjoškolskom izobrazbom 2.200 Kuna, oni s nepodpunom srednjoškolskom izobrazbom 2.000 Kuna, a dnevničari s dva razreda srednje škole primaju nagradu od 1.900 Kuna.

Dnevničari, koji su odlukom o primanju u službu odredjeni da vrše službu podvornika, primaju mjesečnu nagradu u iznosu od 1.600 Kuna.

Nagrada dnevničara povisuje se ureda radi, nakon svakih pet godina službe, za 200 Kuna mjesečno.

Dnevničarima pripada nagrada od dana nastupa službe, a prestaje danom prestanka službe.

Promaknuća

§ 17.

Imenovanju za činovnika predhodi trogodištnja vježbenička služba i položeni državni stručni izpit.

Činovnik sa sveučilištnom izobrazbom može biti promaknut iz nižeg u viši činovni razred, ako je proveo u X., IX., VIII. i VII., činovnom razredu po tri godine, a u VI. i V. činovnom razredu po četiri godine službe.

Činovnik s podpunom srednjoškolskom izobrazbom može biti promaknut u viši činovni razred, ako je u nižem činovnom razredu proveo četiri godine, a činovnik s nepodpunom srednjoškolskom izobrazbom, ako je proveo pet godina službe u nižem činovnom razredu.

§ 18.

Iznimno od odredaba §§ 5., 10. i 17. može Poglavnik imenovati odnosno promaknuti pojedine činovnike u viši činovni razred kao i dati im viši plaćevni stupanj »za osobu« (»ad personam«).

§ 19.

Za primanje u službu dočinovnika potrebna su najmanje dva svršena razreda srednje ili njoj ravne škole i dvogodištnja dnevničarska služba s povoljnom ocjenom.

Dočinovnici se promiču u viši razred svakih deset godina državne službe.

§ 20.

Za primanje u službu podvornika uvjet je svršena pučka škola.

Podvornici se promiču u viši razred svakih petnaest godina.

Odluke o službenim odnosima

§ 21.

Odluke o službenim odnosima (imenovanja, promaknuća, premještaji, stavljanja na razpoložbu, umirovljenja, prihvati ostavke i odpusti iz službe) izdaju se, za činovnike od VI. činovnog razreda na više, odredbom Poglavnika, a za ostale činovnike kao i za činovničke vježbenike, naredbom nadležnog ministra. Ministar može ovo pravo za činovnike s podpunom i nepodpunom srednjom školom, dočinovnike, podvornike i dnevničare prenieti na glavare oblasti, ureda i ustanova, koje su neposredno podčinjene ministarstvu.

Odluke o pravu na plaću višeg stupnja izdaje nadležni ministar, koji ovo pravo može prenieti na podčinjene organe.

Mirovine

§ 22.

Činovnici od IV. do XII. činovnog razreda, dočinovnici i podvornici stječu pravo na osobnu mirovinu nakon navršenih deset godina provedene ili priznate službe.

Za prvih deset godina za mirovinu priznate službe iznosi mirovina 50% od mirovinskog temelja. Za svako daljnje podpuno polugodište iznosi mirovina još 1% od mirovinskog temelja.

U I., II. III. činovnom razredu stječe se pravo na osobnu mirovinu nakon neprekidne dvie godine djelatne državne službe, provedene u svojstvima, svrstanim u odnosnim činovnim razredima. U ovaj rok računa se vrieme provedeno na raspoložbi najviše do jedne godine.

Činovnicima iz treće stavke ovoga paragrafa uračunat će se za mirovinu toga svojstva jedna desetina od vremena, provedenog u državnoj službi prije dobivanja činovničkog svojstva, u kojemu se nalaze.

Ako ovi činovnici nisu izpunili uvjete za pravo na osobnu mirovinu svoga svojstva prema trećoj stavci ovoga paragrafa, vrieme, o kojem je rieč u toj stavci, računa se u rok za mirovinu po drugoj stavci ovoga paragrafa, peterostruko.

Činovnicima iz treće stavke ovoga paragrafa, ako izpunjavaju uvjete za osobnu mirovinu prema toj stavci, pripada za prve dvie godine po 10%, a za svako daljnje podpuno polugodište, po 5% od mirovinskog temelja za odredjivanje mirovine toga svojstva, u kojem se nalaze. Ako ne izpunjavaju uvjete za mirovinu činovničkog svojstva, u kojem se nalaze, a imaju deset godina službe, koja im se prema propisima ove zakonske odredbe računa za mirovinu, uzet će se kod odredjivanja osobne mirovine mirovinski temelj činovnika V. činovnog razreda 1. plaćevnog stupnja, u koliko nisu prije bili u višem činovnom razredu odnosno plaćevnom stupnju.

U slučaju, da bi za činovnike iz treće stavke ovoga paragrafa odredjivanje mirovine prema propisima prve, druge i pete stavke bilo povoljnije, ima se mirovina odrediti prema tim propisima.

Kao mirovinski temelj za odredjivanje osobne mirovine činovnika I., II. i III. činovnog razreda, služi njihova plaća, a kod ostalih državnih službenika plaća i stanarina.

Mirovinski temelj ustanovljuje se i mienja prema boravištu službenika odnosno umirovljenika. Mirovina ni u kom slučaju ne može biti veća od mirovinskog temelja.

§ 23.

Svim državnim umirovljenicima pripada doplatak za ženu i djecu kao i djelatnim službenicima, prema propisima ove zakonske odredbe.

§ 24.

Zakonitoj ženi državnog službenika pripada udovička mirovina, koja iznosi 60% od mirovine preminulog supruga odnosno od mirovine, koja bi mu pripadala u času njegove smrti.

Udovici uz udovičku mirovinu pripada doplatak za djecu prema propisima § 14. ove zakonske odredbe.

Sirotčadi iza državnog službenika odnosno umirovljenika pripada 50% udovičke mirovine s doplatcima za svako sirotče prema popisima § 14. ove zakonske odredbe.

§ 25.

Državnim umirovljenicima, koji primaju mirovinu po dosadašnjim propisima, imaju se mirovinska beriva preobrediti prema propisima ove zakonske odredbe.

Visina ovih mirovinskih beriva ustanovljuje se prema godinama službe i plaćevnom činu, koji odgovara činovnom razredu po ovoj skrižaljci:

Razredi po ovoj zakonskoj odredbi.	Mirovina, ustanovljena prema propisima, koji su vriedili do 1. rujna 1923.
ČINOVNICI:	
I. čin. razr.	—
II. „ „	—
III. „ „	III. čin. razr.
IV. „ „ 2. stup.	—
IV. „ „ 1. „	IV. čin. razr.
V. „ „ 2. „	V. „ „ 2. stup.
V. „ „ 1. „	V. „ „ 1. „
VI. „ „ 3. „	VI. „ „ 3. „
VI. „ „ 2. „	VI. „ „ 2. „
VI. „ „ 1. „	VI. „ „ 1. „
VII. „ „ 1., 2. i 3. stup.	VII. „ „ 1., 2. i 3. stup.
VIII. „ „ 1., 2. i 3. „	VIII. „ „ 1., 2. i 3. „
IX. „ „ 3. stupnja	IX. „ „ 3. i 4. stupnja
IX. „ „ 1. i 2. stupnja	IX. „ „ 1. i 2. „
X. „ „ 3. „	X. „ „ 3. i 4. „
X. „ „ 1. i 2. „	X. „ „ 1. i 2. „
XI. „ „	—
XII. „ „ 2. „	XI. „ „ 3. i 4.
XII. „ „ 1. „	XI. „ „ 1. i 2.
DOČINOVNICI:	
I. razreda	—
II. „	—
III. „	—
PODVORNICI:	
I. razreda	od 900 do 1100 Kruna godišnje mirovine
II. „	od 750 do 840 Kruna godišnje mirovine

Mirovina, ustanovljena po zakonu o činovnicima od 31. VII. 1923.	Mirovina, ustanovljena po zakonu o činovnicima od 31. III. 1931.
—	—
—	—
I. kategorija 1. grupa	I. grupa
I. „ 2.a „	II. „ 1. stepen
I. „ 2. „	II. „ 2. „
I. „ 3.a „	III. „ 1. „
I. „ 3. „	III. „ 2. „
—	—
I. „ 4.a „	IV. „ 1. „
I. „ 4. „	IV. „ 2. „
I. „ 5. „ / II. „ 1.a „	V. „
I. „ 6. „ / II. „ 1. „	VI. „
I. „ 7. „ / II. „ 2. „	VII. „
I. „ 8. i 9. „ / II. „ 3. „ / III. „ 1. „	VIII. „
II. „ 4. i 5. „ / III. „ 2. „	IX. „
III. „ 3. i 4. „	X. „
I. grupe	I. grupe
II. „	II. „
III. „	III. „
I. grupe	I. grupe
II. „	II. „

§ 26.

Mirovine državnih službenika, odredjene prema ovoj zakonskoj odredbi, ne mogu biti manje od mirovinskih beriva, ustanovljenih po dosadanjim propisima.

§ 27.

Osobne i obiteljske (udovičke i sirotčadske) mirovine izplaćuju se iz državne blagajne.

Za vrieme djelatne službe dužni su svi državni službenici uplaćivati u državnu blagajnu mirovinski doprinos prema propisima zakona o činovnicima od 31. ožujka 1931.

Kao temelj za izračunavanje toga doprinosa za činovnike, činovničke vježbenike, dočinovnike i podvornike uzima se plaća i stanarina, a za dnevničare mjesečna nagrada.

§ 28.

Osobama koje primaju osobnu i obiteljsku podporu iz podpornih fondova pomoćnog osoblja u službi države i banovine, te iz podpornog fonda državnih i banovinskih cestara, bez obzira na visinu podpore, pripada u Zagrebu, Sarajevu i Dubrovniku osobni doplatak od 700 Kuna, a u ostalim mjestima od 500 Kuna mjesečno.

§ 29.

Umirovljenici državni i banovinski službenici, njihove udove i djeca ne mogu, dok borave u inozemstvu, primati mirovinska beriva bez odobrenja Državne riznice.

Umirovljenicima kojima se odobri primanje mirovine za vrieme njihova boravka u inozemstvu, ukupna mirovinska beriva smanjuje se za 20%. Ovo smanjivanje ne odnosi se na umirovljenike, koji borave u inozemstvu manje od dva mjeseca, zatim na one, koji su navršili 60 godina života i na one, koji žive u zajednici sa svojom djecom, koja su stalno nastanjena u inozemstvu.

Koncem tromjesečnog roka nakon proglašenja ove zakonske odredbe obustavlja se izplata mirovinskih beriva svim državnim i banovinskim umirovljenicima, koji borave u inozemstvu i primaju svoja mirovinska beriva u inozemstvu na temelju odobrenja, izdatog im prije 10. travnja 1941.

§ 30.

Od beriva djelatnih službenika i umirovljenika vršit će se odbitci u ime javnih podavanja i mirovinskog doprinosa prema propisima, koji su vriedili do stupanja na snagu zakonske odredbe od 10. svibnja 1941. broj LXXX-141 Z. p.-1941. o stavljanju izvan snage propisa, po kojima su se u ime javnih podavanja vršili odbitci od beriva državnih službenika i umirovljenika države i samoupravnih tiela.

Kao temelj za odbitke s naslova javnih daća služit će plaća i stanarina, odnosno mirovina i doplatak za ženu.

§ 31.

Dok se ne ustanovi mirovinska zaklada državnih službenika Nezavisne Države Hrvatske, vršit će poslove mirovinske zaklade prema zakonu o činovnicima od 31. ožujka 1931. državna blagajna.

§ 32.

Za mirovinu i promaknuće računa se djelatna državna služba, provedena u svojstvu činovnika, činovničkog vježbenika, dočinovnika, podvornika, služba, provedena u službi države u svojstvu dnevničara, odnosno ugovornog službenika, kao i služba, provedena kod samoupravnih tiela, ako se ova prema posebnim propisima računa za mirovinu.

§ 33.

Danom 31. prosinca 1941. prestaje državna služba svim udatim ženama, ako mjesečni čisti prihod njihova muža oznosi više od Kuna 4.000, bez obzira na to, u kojem obliku i odakle taj prihod potječe.

One udate žene, koje su stekle pravo na mirovinu prema ovoj zakonskoj odredbi, umirovit će se, a ostale će se odpustiti uz odpravninu.

Odpravnina iznosi onoliko posljednjih mjesečnih beriva, koliko je godina udata žena kao državni službenik provela u državnoj službi, koja se prema ovoj zakonskoj odredbi računa za mirovinu.

Od ovoga se izuzima nastavno, niže zdravstveno i glumačko-kazalištno osoblje.

Pri utvrdjivanju vremena službe za ovaj slučaj uzet će se vrieme, provedeno u službi preko polovice godine, kao ciela godina, a vrieme manje od polovice godine ne će se uzimati u obzir.

Prelazne i zaključne odredbe.

§ 34.

Činovnici, koja su na dan stupanja ove zakonske odredbe na snagu zatečeni u svojstvima, za koja je pro-

pisana sveučilištna odnosno podpuna srednjoškolska izobrazba, a ove nemaju, svrstavaju se u smislu § 4. ove zakonske odredbe u činovne razrede prema položajnim grupama, u kojima se nalaze.

Takvi činovnici mogu napredovati, i to do uključivo VI. činovnog razreda, ako su u svojstvima, za koja je propisana sveučilištna izobrazba, a do uključivo VII. činovnog razreda, ako su u svojstvima, za koja je propisana podpuna srednjoškolska izobrazba.

§ 35.

Pročelnici odjela odnosno odsjeka, koji su na dan kada ova zakonska odredba dobije pravnu moć, zatečeni u II. grupi 2. ili 1. stupnje, ako su u te grupe promaknuti ne provevši prije toga najmanje četiri godine u III. grupi 1. stupnja, svrstavaju se u V. činovni razred 1. stupnja, u koliko nisu izpunili uvjete za viši plaćevni stupanj ovoga činovnog razreda.

§ 36.

Izplata posebnih doplataka, koja se vrši po bilo kakvim dosadanjim odredbama i propisima, obustavlja se koncem prosinca 1941. godine.

§ 37.

U pogledu ostalih službovnih odnosa državnih službenika i umirovljenika vriede propisi zakona o činovnicima od 31. ožujka 1931., kao i svi ostali propisi, koji nisu protivni ovoj zakonskoj odredbi.

§ 38.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* a primjenjivat će se počevši od 1. siečnja 1942.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se nadležnim ministarstvima, svakome u njegovu djelokrugu, a njezino tumačenje ministru pravosudja i bogoštovlja.

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXXVII-2115-Z-1941.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.

ZAKONSKA ODREDBA*
o dužnostnicima ustaške nadzorne službe

§ 1.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe diele se na častnike i dočastnike.

§ 2.

Častnički činovi u ustaškoj nadzornoj službi jesu: krilnik, pukovnik, podpukovnik, bojnik, nadsatnik, satnik, nadporučnik, poručnik i zastavnik ustaške nadzorne službe.

Dočastnički činovi u ustaškoj nadzornoj službi jesu: vodnik, dovodnik, rojnik i dorojnik ustaške nadzorne službe.

§ 3.

Častnici ustaške nadzorne službe svrstavaju se u činovne razrede kao i činovnici gradjanskog reda i to kako sliedi:

Činovni razred:	Čin:
I.	—
II.	—
III.	—
IV.	krilnik
V.	pukovnik
VI.	podpukovnik
VII.	bojnik
VIII.	nadsatnik
IX.	satnik
X.	nadporučnik
XI.	poručnik
XII.	zastavnik

* Po izpravku u Narodnim novinama od 5. prosinca 1941. broj 196.

Dočastnici ustaške nadzorne službe, svrstavaju se u četiri dočinovna razreda, i to kako sliedi:

Dočinovni razred:	Čin:
I.	vodnik
II.	dovodnik
III.	rojnik
IV.	dorojnik

§ 4.

Broj častnika i dočastnika ustaške nadzorne službe odredjuje se svake godine proračunom ustaške nadzorne službe prema stvarnoj potrebi.

Do donošenja proračuna Nezavisne Države Hrvatske vriede i za dužnostnike ustaške nadzorne službe propisi zakonske odredbe od 18. travnja 1941. broj XV-12-Z. p.-1941.

§ 5.

Ustaški nadzorni zapovjednik, odnosno osoba, koju on ovlasti, može prema potrebi u svim granama ustaške nadzorne službe postavljati ugovorno osoblje, odnos kojeg će se urediti propisnikom.

§ 6.

Častničke činove podjeljuje Poglavnik, a dočastničke ustaški nadzorni zapovjednik.

§ 7.

Sva zvanja u ustaškoj nadzornoj službi podjeljuje ustaški nadzorni zapovjednik osim onih, koja su temeljem zakonske odredbe od 16. kolovoza 1941. broj CCLXVII-1192-Z. p.-1941. o ustaškoj nadzornoj službi pridržana osobno Poglavniku.

Ostala zvanja ustaške nadzorne službe odredit će se propisnikom.

§ 8.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe sa sveučilištnom izobrazbom, izobrazbom visoke škole ravne sveučilištu ili visoke redarstvene škole započinju službu u činu nadporučnika; dužnostnici s podpunom srednjom školom u činu zastavnika ustaške nadzorne službe, u kojem činu imadu provesti jednu godinu, a nakon toga se promiču u čin poručnika.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe s nepodpunom srednjoškolskom ili njoj ravnom izobrazbom (najmanje svršena četiri razreda srednje škole) započinju službu u činu rojnika, a oni s pučkom školom u činu dorojnika.

§ 9.

Dužnostnici, častnici ustaške nadzorne službe do čina nadsatnika, napreduju po službenoj dužnosti svake treće godine, uz iznimku, navedenu u stavci 1. § 8.

U čin bojnika ustaške nadzorne službe može biti pronaknut nadsatnik, koji je u činu nadsatnika bio stalno ocienjen ocjenom »izvrstan«.

Nadsatnik ustaške nadzorne službe, koji nije ocienjen ocjenom »izvrstan«, ostaje u istom činu i poslie navršene treće godine još dvie godine, no ako ni u tom vremenu ne bude ocienjen ocjenom »izvrstan« unapredjuje se u čin bojnika i zaustavlja se u daljnjem napredovanju.

Bojnik ustaške nadzorne službe napreduje u čin podpukovnika, nakon pet godina, provedenih u činu bojnika, a podpukovnik u čin pukovnika nakon četiri godine, provedene u činu podpukovnika.

§ 10.

Dužnostnici dočastnici napreduju po službenoj dužnosti svake pete godine.

Dočastnik ustaške nadzorne službe može postići častnički čin, i to čin zastavnika ustaške nadzorne službe, ako je kao dočastnik vodnik barem četiri puta ocienjen ocjenom »izvrstan«. U tom činu provest će tri godine (§ 9.).

Dočastnik s nepodpunom srednjom ili njoj ravnom školom može se promicati najviše do uključivo čina satnika, a dočastnik s pučkom školom do uključivo čina poručnika ustaške nadzorne službe.

§ 11.

Dužnostnicima ustaške nadzorne službe pripada u ime beriva: plaća, stanarina, doplatak za ženu i djecu.

§ 12.

Častnicima ustaške nadzorne službe odredjuje se plaća i stanarina u mjesečnim iznosima kako sliedi:

Činovni razred:	Plaća:	Stanarina:
I.	—	—
II.	—	—
III.	—	—
IV.	10.000.—	1.500.—
V.	9.000.—	1.300.—
VI.	8.000.—	1.200.—
VII.	7.000.—	1.000.—
VIII.	6.000.—	900.—
IX.	5.000.—	800.—
X.	4.000.—	700.—
XI.	3.000.—	700.—
XII.	2.600.—	700.—

Dužnostnicima ustaške nadzorne službe odredjuje se plaća i stanarina u mjesečnim iznosima kako sliedi:

Dočinovni razred:	Plaća:	Stanarina:
I.	2.500.—	500.—
II.	2.400.—	400.—
III.	2.200.—	400.—
IV.	2.000.—	400.—

§ 13.

Svakom dužnostniku ustaške nadzorne službe pripada doplataka od 500.— Kuna mjesečno na zakonitu ženu, ako s njom živi u zajedničkom kućanstvu.

§ 14.

Svima dužnostnicima ustaške nadzorne službe, pripada doplatak za zakonitu i pozakonjenu djecu i to za svako diete do navršene četrnaeste godine života u iznosu od 300.— Kuna mjesečno, a za djecu, koja su sbog duševne ili tjelesne mane nesposobna za samostalan privredni rad, dok nesposobnost traje. Isti doplatak pripada i za kćerku, koja vodi kućanstvo svom obudovjelom ocu, do njezine udaje, a najduže do navršene 21. godine života.

Za djecu, koja polaze srednju ili njoj ravnu školu, pripada doplatak od 400.— Kuna mjesečno, do navršene 20. godine života, a za djecu, koja polaze visoke škole, pripada doplatak od 500.— Kuna mjesečno, do završetka školovanja, odnosno najduže do navršene 25. godine života.

§ 15.

Ustaški nadzorni zapovjednik ovlašten je pojedinim dužnostnicima ustaške nadzorne službe za vršenje službe podjeljivati službovne doplatke, koji se ne uraču-

navaju u mirovinu, a koji se izplaćuju mjesečno s ostalim berivima. Visinu tog doplatka odredjuje ustaški nadzorni zapovjednik po slobodnoj ocjeni. Ustaški nadzorni zapovjednik ovlašten je radi probitaka službe davati nagrade kojima visinu odredjuje po slobodnoj ocjeni.

§ 16.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe dobivaju, kada stupaju u službu, odoru i opremu bezplatno, a nakon prve godine službovanja stječu pravo na godišnji odjevni doplatak u iznosu, koji će se propisati propisnikom.

§ 17.

Svi dužnostnici ustaške nadzorne službe dužni su u službi kao i izvan službe nositi službenu odoru, koja će se odrediti propisnikom.

Ustaški nadzorni zapovjednik može pojedine dužnostnike prema naravi službe, koja im je povjerena, osloboditi od dužnosti nošenja službene odore.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe, koji nisu odslužili zakonom odredjeni rok u hrvatskom domobranstvu, odslužit će ga u postrojbama ustaške vojnice.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe u slučaju pokretnog ili ratnog stanja uvršćuje se u postrojbe ustaške vojnice, ali ostaju na svojim mjestima u ustaškoj nadzornoj službi.

§ 18.

Dužnostnici ustaške nadzorne službe stječu pravo na osobnu mirovinu nakon deset godina stvarno provedene ili priznate službe, a na punu mirovinu stječu pravo nakon trideset stvarno provedenih ili priznatih godina službe.

Odluku o uračunavanju godina službe dužnostnicima častnicima ustaške nadzorne službe prema propisima stavke 1. zakonske odredbe o zaračunavanju godina, provedenih u javnom zvanju ili u javnoj ili u privatnoj službi, u državnu i samoupravnu službu od 15. srpnja 1941. broj CXCI-657-Z-p.-1941. izdaje Poglavnik, a dužnostnicima dočastnicima, ustaški nadzorni zapovjednik.

Dužnostnicima ustaške nadzorne službe — političkim stradalnicima i onima, koji su bili u emigraciji, može Poglavnik, odnosno ustaški nadzorni zapovjednik po slobodnoj ocjeni bez ikakvih ograničenja priznati vrieme stradalničtva odnosno emigracije u službu ustaške nadzorne službe, bilo u jednostrukom bilo u dvostrukom trajanju.

Propisi, koji će se izdati za ustaške političke stradalnike i osobe u emigraciji, vriedit će i za dužnostnike ustaške nadzorne službe, u koliko bi ti propisi bili povoljniji od propisa ove zakonske odredbe.

§ 19.

Svi dužnostnici ustaške nadzorne službe polažu prigodom stupanja u službu pred ustaškim nadzornim zapovjednikom, a ovaj pred Poglavnikom, prisegu sliedećeg sadržaja:

»Prisižem Bogu Svemogućemu i Sveznajućemu i dajem svoju častnu rieč, da ću Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i Poglavniku, kao predstavniku njezina vrhovničtva, biti vjeran, da ću njezine ustavne odredbe i zakone poštivati i njih se držati, da ću uviek imati pred očima probitke Nezavisne Države Hrvatske i hrvatskog naroda, da ću ih požrtvovno i ustaški promicati, da ću spriečavati svaku djelatnost, koja bi ugrožavala slobodu

Nezavisne Države Hrvatske, mir, spokojnost i sigurnost hrvatskog naroda i tekovine oslobodilačke borbe hrvatskog ustaškog pokreta, da ću naloge predpostavljenih najsavjestnije i svom poslušnošću izvršavati i službenu tajnu najstrože čuvati. Ako učinim što protiv ove prisege sviestan sam, da će me stići najteža kazna. Tako mi Bog pomogao!«

§ 20.

Osoblje, koje se već nalazi u službi ustaške nadzorne službe razvrstat će se po propisima ove zakonske odredbe s obzirom na njihovu školsku izobrazbu i priznate godine službe.

§ 21.

Za dužnostnike ustaške nadozrne službe vriede kao sporedni propisi odredbe zakona o činovnicima od 31. III, 1931. odnosno zakonske odredbe o srvstavanju, berivima i mirovinama državnih službenika od 27. studenoga 1941. broj CDXXXVII- 2115-Z-1941. u koliko nisu protivni ovoj zakonskoj odredbi.

Stegovni propisi zakona o činovnicima ne protežu se na dužnostnike ustaške nadzorne službe.

Propise o stegovnim prekršajima dužnostnika ustaške nadzorne službe izdat će ustaški nadzorni zapovjednik.

§ 22.

Poglavnik, odnosno ustaški nadzorni zapovjednik, može pojedinog dužnostnika ustaške nadzorne službe radi posebnih razloga, kao i radi naročitih zasluga za ustašku nadzornu službu, promaknuti u viši čin od onoga što bi ga dotični dužnostnik prema priznatim godinama službe i školskoj izobrazbi mogao redovito steći.

§ 23.

Svi su dužnostnici ustaške nadzorne službe do čina nadporučnika zaključno prve godine službovanja privremeni, ali ih Poglavnik odnosno ustaški nadzorni zapovjednik može odmah kod imenovanja postaviti stalnima.

§ 24.

Svi su dužnostnici ustaške nadzorne službe osigurani za slučaj bolesti.

Doprinosi za ovo osiguranje podmiruju se iz proračuna ustaške nadzorne službe.

Pobliži propisi o tom odredit će se propisnikom.

§ 25.

Dužnostnik ustaške nadzorne službe, kojemu služba nije prestala prema osudi stegovnog odnosno kaznenog suda, ili radi nepovoljne ocjene, a koji nije stekao pravo na mirovinu, ima pravo dobiti odpravninu, i to:

a) nakon jedne godine službe — jednomjesečna beriva,

b) nakon dvie do pet godina službe — šestmjesečna beriva'

c) od pet do deset godina službe — jednogodištnja beriva.

Dužnostnik ustaške nadzorne službe u VIII. ili višem plaćevnom razredu dobiva dvostruku odpravninu navedenu u točki c) ovog paragrafa.

§ 26.

Dužnostnike častnike ustaške nadzorne službe odpušta i umirovljuje Poglavnik, a dočastnike ustaške nadzorne službe ustaški nadzorni zapovjednik.

§ 27.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ustaškom nadzornom zapovjedniku, koji se ovlašćuje, da za njezinu provedbu izda potrebne propisnike i poslovnike.

§ 28.

Ova zakonska odredba stupa u život i dobiva obveznu snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXXXVIII-2116-Z-1941.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.

ZAKONSKA ODREDBA

o pripadnicima Željezničke ustaške vojnice

§ 1.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice diele se na častnike, dočastnike i vojničare.

§ 2.

Častnici i dočastnici Željezničke ustaške vojnice imaju činove kao i častnici i dočastnici Ustaške vojnice.

§ 3.

Vojničari su izvršno osoblje Željezničke ustaške vojnice i nemaju čina.

§ 4.

Broj pripadnika Željezničke ustaške vojnice odredjuje njezin zapovjednik proračunom Željezničke ustaške vojnice, prema osobnim i stvarnim potrebama.

Proračun Željezničke ustaške vojnice je sastavni dio proračuna ministarstva prometa i javnih radova.

§ 5.

Ministarstvo prometa i javnih radova dodjeljivat će zapovjedničtvu Željezničke ustaške vojnice prema potrebi dovoljan broj pomoćnog osoblja.

Izdatci za ovo osoblje padaju na teret ministarstva prometa i javnih radova.

§ 6.

Sve častničke činove Željezničke ustaške vojnice podjeljuje Poglavnik, a dočastničke zapovjednik.

§ 7.

Činove častnika i dočastnika Željezničke ustaške vojnice bez obzira na školsku spremu podjeljuje po slobodnoj ocjeni Poglavnik, odnosno zapovjednik.

Poglavnik odnosno zapovjednik Željezničke ustaške vojnice može pojedinog pripadnika Željezničke ustaške vojnice iz posebnih razloga, kao i radi osobitih zasluga za Željezničku ustašku voznicu, imenovati u viši čin, nego što bi ga dotičnik po godinama stvarno provedene i priznate službe mogao redovito steći.

§ 8.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice napreduju kao i pripadnici Ustaške vojnice.

§ 9.

Beriva pripadnika Željezničke ustaške vojnice i njihovi obiteljski dodatci isti su kao i u Ustaškoj vojnici, osim beriva vojničara Željezničke ustaške vojnice, koji imaju mjesečnu plaću od 1.600 Kuna, stanarinu od 300 Kuna i obiteljske dodatke kao i ostali pripadnici Željezničke ustaške vojnice.

§ 10.

Pripadnicima Željezničke ustaške vojnice kao i drugim osobama, koje su s njom u vezi, može zapovjednik davati nagrade, kojima će visinu odrediti po slobodnoj razsudi.

§ 11.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice imaju pravo na odoru kao i pripadnici Ustaške vojnice.

§ 12.

Svi pripadnici Željezničke ustaške vojnice dužni su u službi i izvan nje nositi službenu odoru, koja će se posebno odrediti propisnikom na temelju ove zakonske odredbe.

Zapovjednik Željezničke ustaške vojnice može pojedine pripadnike Željezničke ustaške vojnice na kraće ili dulje vrieme osloboditi nošenja službene odore.

§ 13.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice uživaju sve pogodnosti, koje uživaju službenici hrvatskih državnih željeznica.

§ 14.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice stječu pravo na osobnu mirovinu nakon deset godina stvarno provedene ili priznate službe, a na punu mirovinu stječu pravo nakon trideset stvarno provedenih ili priznatih godina službe.

Odluku o uračunavanju godina službe častnicima Željezničke ustaške vojnice prema propisima stavke 1. zakonske odredbe o zaračunavanju godina, provedenih u javnom zvanju ili u javnoj ili u privatnoj službi, u državnu i samoupravnu službu od 15. srpnja 1941. broj CXCI-657-Z. p.-1941. izdaje Poglavnik, a dočastnicima i vojničarima zapovjednik Željezničke ustaške vojnice.

Pripadnicima Željezničke ustaške vojnice — političkim stradalnicima i onima, koji su bili u emigra-

ciji, može Poglavnik, odnosno zapovjednik Željezničke ustaške vojnice, po slobodnoj ocjeni bez ikakvih ograničenja priznati vrieme stradalničtva odnosno emigracije u službu Željezničke ustaške vojnice, bilo u jednostrukom bilo u dvostrukom trajanju.

Propisi, koji će se izdati za ustaške političke stradalnike i osobe u emigraciji, vriedit će i za pripadnike Željezničke ustaške vojnice, u koliko bi ti propisi bili povoljniji od propisa ove zakonske odredbe.

§ 15.

Zakonska odredba o ženitbi državnih i samoupravnih činovnika od 6. studenoga 1941. br. CCCXCV-1937-Z.-1941. proteže se na pripadnike Željezničke ustaške vojnice s napomenom, da ovlasti ministra prelaze na Zapovjednika Željezničke ustaške vojnice.

§ 16.

Svi pripadnici Željezničke ustaške vojnice prigodom stupanja u službu polažu pred zapovjednikom, a ovaj pred Poglavnikom, propisanu ustašku prisegu.

§ 17.

Osoblje, koje se već nalazi u službi Željezničke ustaške vojnice, svrstat će se prema propisima ove zakonske odredbe i prema priznatim godinama službe.

§ 18.

Za pripadnike Željezničke ustaške vojnice vriede kao sporedni propisi odredbe zakona o činovnicima, u koliko nisu protivni ovoj zakonskoj odredbi.

Stegovni propisi zakona o činovnicima ne protežu se na pripadnike Željezničke ustaške vojnice. Propise o stegovnim prekršajima pripadnika Željezničke ustaške vojnice izdat će zapovjednik.

§ 19.

Poglavnik, odnosno zapovjednik Željezničke ustaške vojnice, može pojedinog pripadnika Željezničke ustaške vojnice radi posebnih razloga, kao i radi naročitih zasluga za Željezničku ustašku vojnicu, promaknuti u viši čin od onoga, što bi ga dotični pripadnik, prema priznatim godinama službe i školskoj izobrazbi, mogao redovito steći.

§ 20.

Pripadnici Željezničke ustaške vojnice osigurani su u slučaju bolesti kao i ostalo željezničko osoblje.

§ 21.

Pripadnik Željezničke ustaške vojnice, kojemu služba nije prestala odlukom o stegovnoj ili kaznenoj krivnji ili radi nepovoljne ocjene, a koji nije stekao pravo na mirovinu, dobiva odpravninu prema ovoj ljestvici:

a) nakon jedne godine službe — podpuna jednomjesečna beriva,

b) nakon dvie do pet godina službe — šestmjesečna beriva i

c) nakon pet do deset godina službe — podpuna jednogodištnja beriva. Ako se pripadnik Željezničke ustaške vojnice nalazi u činu poručnika ili u višem činu, dobiva u tom slučaju dvostruku odpravninu, navedenu u točki c).

§ 22.

Pripadnike Željezničke ustaške vojnice umirovljuje odnosno odpušta onaj, koji ih je imenovao.

§ 23.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se zapovjedniku Željezničke ustaške vojnice, koji će na njezinu temelju izdati potrebne propisnike i poslovnike.

§ 24.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj CDXXXVI-2114-Z-1941.

Ministar prometa i javnih radova:

Ing. Hilmija Bešlagić, v. r.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.

ZAKONSKA ODREDBA

kojom se preinačuje i dopunjuje zakonska odredba od 13. listopada 1941. broj CCCXLIV-1713-Z-1941. o Željezničkoj ustaškoj vojnici

§ 1.

Paragraf 3. preinačuje se i glasi:

»U Željezničku ustašku vojnicu svrstat će se u prvom redu ustaše djelatni odnosno bivši željezničari, a zatim oni, koji temeljem razpisanog natječaja budu primljeni u Željezničku ustašku vojnicu.«

§ 2.

Paragraf 5. preinačuje se i glasi:

»Pripadnici Željezničke ustaške vojnice državni su službenici i primaju beriva iz državne blagajne.

Svi osobni i stvarni izdatci Željezničke ustaške vojnice terete proračun ministarstva prometa i javnih radova.

Do donošenja proračuna stavljat će Državna riznica na razpoložbu ministarstvu prometa i javnih radova za Željezničku ustašku vojnicu potrebne novčane iznose.«

§ 3.

Stavka 1. i 2. § 7. preinačuju se i glase:

»Željezničku ustašku vojnicu sačinjavaju tri željezničke ustaške bojne i zapovjedništvo Željezničke ustaške vojnice.

Sjedište jedne željezničke ustaške bojne nalazi se u Zagrebu, druge u Sarajevu, a treće u Osieku.«

§ 4.

Provedba ove zakonske odredbe kao i provedba zakonske odredbe od 13. listopada 1941. broj CCCXLIV-1713-Z.-1941. o Željezničkoj ustaškoj vojnici povjerava se zapovjedniku Željezničke ustaške vojnice u suradnji s ministrom prometa i javnih radova.

§ 5.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 27. studenoga 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj CDXXXV-2113-Z-1941.

Ministar prometa i javnih radova:
Ing. Hilmija Bešlagić, v. r.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar unutarnjih poslova:
Dr. Andrija Artuković, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* **Narodne novine od 29. studenoga 1941. broj 191.**

Na temelju §§ 11. i 16. zakonske odredbe o proizvodnji, prometu i preradbi uljarica te o biljnom ulju od 9. rujna 1941. godine broj CCLXXXVII-1306-Z-p.-1941. u sporazumu s ministrom seljačkog gospodarstva izdajem sliedeći

PROPISNIK

o uljarsko-sjemensko računskoj zakladi kod minstarstva za obrt, veleobrt i trgovinu

§ 1.

Prihodi su uljarsko- sjemenske računske zaklade sliedeći:

1. uplate preradjivača uljarica u visini od 2% na odredjene odkupne ciene za uljarice na sve količine uljarica. dodieljene im po Zajednici preradjivača uljarica za obrtnu ili veleobrtnu preradbu u smislu § 7. zakonske odredbe o proizvodnji, prometu i preradi uljarica te o biljnom ulju;

2. polučene razlike ciena u tuzemnom, izvoznom i uvoznom prometu uljarica, ulja, pogača i sačme;

3. razlike iz obračuna prosječnog podvoza uljarica, ulja, pogača i šačme;

4. novčane kazne iz § 15. zakonske odredbe o proizvodnji, prometu i preradbi uljarica te o biljnom ulju;

Uplate iz toč. 1. vršit će se najkasnije do osmog dana svakog mjeseca za prošlo mjesečno razdoblje prema pojedinačnom popisu svih količina uljarica, odredjenih za preradbu.

§ 2.

Uplate iz § 1. ovog propisnika vrše se kod Štedionice Nezavisne Države Hrvatske u korist računa uljarsko-sjemenske računske zaklade kod ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 3.

Sredstva uljarsko-sjemenske računske zaklade upotrebit će se sliedećim redosliedom:

1. za pokriće troškova uzdržavanja Zajednice preradjivača uljarica prema proračunu, koji odobrava ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu;

2. za podmirivanje razlika ciena u tuzemnom, uvoznom i izvoznom prometu te u preradbi uljarica, ulja. pogača i sačme, kao i za pokriće razlika iz obračuna prosječnog podvoza spomenutih proizvoda;

3. za davanje novčanih pripomoći za promicanje kulture uljanih biljaka, njihova probira (selekcije), nabavu strojeva za čišćenje uljanog sjemena, uredjaja, knjiga i drugog materijala za izpitivanje kakvoće uljanog sjemena, za otkup i tiskanje knjiga, letaka i uputa o gajenju uljanih biljaka i slično.

§ 4.

Sve izplate iz uljarsko-sjemenske računske zaklade odobrava u sporazumu s ministarstvom seljačkog gospodarstva ministar za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 5.

Uljarsko-sjemenski fond, koji se vodi kod Štedionice Nezavisne Države Hrvatske, imade se danom, kada ovaj propisnik zadobije pravnu moć, zaključiti, i jednačak prenieti u korist računa uljarsko-sjemenske računske zaklade.

§ 6.

Ovaj propisnik zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 27. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Sporazuman

Ministar seljačkog gospodarstva:

Dr. Jozo Dumandžić, v. r.

Broj: 2123-Z-1941.

---

* Narodne novine od 1. prosinca 1941. broj 192.

Na temelju § 1. toč. zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941, br. CCCXCIII-1935-Z-1941. (Narodne novine od 6. studenoga 1941. broj 171) propisujem

NAREDBU

o zabrani klanja nedorastlih svinja i ženske teladi

§ 1.

Zabranjuje se klanje svinja, lakših od 70 kg, te prodaja mesa od njih. Zabranjuje se i klanje ženske teladi i junica do dvie godine starosti, kao i prodaja mesa od takvih životinja.

Od ove zabrane izuzimaju se svinje, potrebne za proizvodnju virusa svinjske kuge, i one svinje, ženska telad te junice do 2 godine starosti, koje su nesposobne za daljnje držanje. Klanje u ovim slučajevima dozvoljeno je uz predhodni veterinarski pregled.

Od ove zabrane izuzimaju se i svi slučajevi klanja iz nužde prema veterinarskim propisima.

§ 2.

Prekršitelji ove naredbe kaznit će se:

1. mesarski obrtnici, proizvoditelji suhomesnate robe na obrtni način, veleobrtnička poduzeća mesnih proizvoda novčanom kaznom do 100.000 Kuna i kaznom zatvora do 3 mjeseca, a u težim slučajevima i oduzimanjem prava na rad;

2. službenici javnih klaonica, koji odgovaraju za njihovo poslovanje, novčanom kaznom od 100.000 Kuna i kaznom zatvora do 3 mjeseca;

3. sve ostale osobe novčanom kaznom do 200.000 Kuna i kaznom zatvora do 6 mjeseci.

Postupak vode i kazne izriču upravne oblasti prve molbe u slučajevima toč. 1. i 2., a redovni sudovi u slučaju toč. 3. ovoga paragrafa.

§ 3.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, dne 24. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2128-Z-1941.

Sporazuman

Ministar seljačkog gospodarstva:

Dr. Jozo Dumandžić, v. r.

---

* Narodne novine od 2. prosinca 1941. broj 193.

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe, te potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII-1935-Z-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU

o proizvodnji i prometu jednolične obuće

§ 1.

Svi proizvodjači obuće na obrtni i veleobrtni način dužni su iz prikladnih koža izradjivati isključivo jednoličnu obuću u smislu tehničkih i stalnih uvjeta, propisanih ovom naredbom.

Pod jednoličnom obućom razumieva se obuća, izradjena po propisima ove naredbe.

§ 2.

Jednolična obuća izradjivat će se u ovim vrstama:

1. seljački (narodni) opanak,
2. radna cipela (bakandža),
3. dječja visoka cipela do br. 24,
4. dječja visoka cipela br. 25 do 29,
5. dječja visoka cipela br. 30 do 34,
6. dječja visoka cipela br. 35 do 39,
7. ženska polucipela,
8. ženska visoka cipela,
9. mužka polucipela,
10. mužka visoka cipela

prema sliedećem opisu:

Opanak

Gornji dio od cugane ili obične (glat) kravine, podplat od naročitog opančarskog podplata iz vratine ili trbušine. Osim jednoličnih dozvoljena je izradba i ostalih uobičajenih vrsta opanaka. Kod izradbe opanaka zabranjena je upotreba podplatnog krupona za cipele.

Radna cipela (bakandža)

Gornji dio od masne gornje kože, bez podstave, derby bez kapice, obični jezik, sedam rupica sa svake strane, kožna vezica od gornje kože (jezgra), zapetci izvana od gornje kože, gornji dielovi imaju biti najmanje tri puta prošiveni s običnim postolarskim koncem ili najmanje dva puta s debljim veleobrtnim koncem, prednji dio sarica ima biti pojačan s kovinskom spojnicom (nitnom) ili pojačano prošiven.

Donji dio: tabanica od vratine, tabanične kože ili prvorazredne prikladne okrajine debljine najmanje 3 mm, lubovi od vratine ili tabaničke kože debljine najmanje 3 do 3.5 mm; podprstnjak (keder) okolo do pete od vratine debljine najmanje 3 mm, kapica bez unutrašnjeg pojačanja (tvrdica), medjupodplat iz vratine debljine najmanje 3.5 mm, podplat od krupona debljine najmanje 5 mm, zglobnjak (Gelenkstück) drveni ili iz čelika, peta iz tri do četiri sloja od okrajine, na najdonjem dielu nalazi se podkova izpunjena odpadcima od vratine ili krupona.

Dječja visoka cipela do br. 24

Gornji dio može se izradjivati iz svih uobičajenih vrsta koža, izradba podplata flexible šivano, podstava platnena, kroj derby, gladko u jednom komadu bez kapice.

Dječja visoka cipela br. 25 do 29

Ista izradba kao dječja cipela do br. 24, samo s dvostrukim podplatom, medjupodplat od vratine, a podplat od krupona.

Dječja visoka cipela br. 30 do 34

Ima biti izradjena od telećeg boksa ili konjskog ševroa ili od konjskog boksa na isti način kao i mužka polucipela, ali umjesto kožnate podstave platnena.

Dječja visoka cipela br. 35 do 39

Ima biti izradjena od telećeg boksa, konjskog ševroa i konjskog boksa na isti način kao i mužka polucipela, ali umjesto kožnate platnena podstava.

Ženska polucipela

Gornji dio od telećeg boksa ili ševroa ili konjskog boksa ili od konjskog ševroa s ukrasom od telećeg boksa, gornji dielovi podvinuti (umbigani), četiri rupice sa svake strane za vezice, obične vezice, podstava stražnjeg diela od janjeće ili ovčje kože obojena i pokrivena kolodijevom bojom (Colodiumgedeckt), prednji dio od tkanine, medjupodstava od molinoa ili sl., postranični izpunjci (Ueberstemm) od kože, tvrdica od celuloidne ploče (Tauchkappen-Stoff) ili kože, tabanični pokrov od kože za podstavu (janjeća ili ovčja koža) naliepljen, cieli ili djelomično.

Donji dio: tabanica od okrajine ili tabanične kože, lubovi od vratine ili tabanične kože debljine 2.5 do 3 mm, vrh tabanice pojačan ljepenkom, podprstnjak od vratine kod kovanih cipela, od prvorazredne okvirne kože (Rahmenleder) kod tvorničke šivane cipele, a kod

rukom radjene šivane cipele od tabanične kože ili vratine, zglobnjak (Gelenkstück) čelični ili od kože, podpetica: a) visoka podpetica od drveta, gornjaci od krupona ili od kožne zamjene, b) nizka podpetica: gornjaci od krupona, a podgornjaci od okrajine ili kožne zamjene, podplat: od krupona, debljine najmanje 3.5 mm prošiven predjom (dretvom) ili probijen klincima ili naliepljen na »ago« način, donji dio podplata je obojen.

Ženska visoka cipela

Ima biti izradjena kao ženska polucipela, ali podstava ima biti od platna obložena s krilašcima (Flügel) i stražnji remen iznutra od kože, visina cipele 15 cm od vrha podplata, podpetica visine 3.5 do 4.5 cm od kože ili kožne zamjene (kombinirana), vezica duljine 100 do 110 cm; 12 rupica sa svake strane.

Mužka polucipela

Gornji dio: crni ili smedji boks ili za ovu svrhu preradjena konjska koža, kroj: s oglavicom (Vorfuss) ili derby s kapicom ili bez kapice, kapica i oglavica najmanje dva puta prošivena (štepana), po šest rupica za vezice na svakoj strani, vezica končana ili kožna duljine 65 cm, stražnji remenac dva puta prošiven, uobičajeni jezik, podstava: stražnji dio od kozine ili slične kože prirodne boje, štavljene biljnom štavom (kozina), prednji dio od tkanine, medjupodstava prednjeg diela od molinoa ili sl., postranični izpunjci (Ueberstemm) od lanene ili kudeljne tkanine ili kože, tvrdice od celuloidne ploče (Tauchkappen-Stoff) ili kože, tabanični pokrov od kože za podstavu (janjeća ili ovčja koža) cieli ili djelomično.

Donji dio: tabanica od vratova ili tabanične kože, ili prvorazredne prikladne okrajine debljine najmanje 2.5 mm, lubovi od vratine ili tabanične kože debljine najmanje 3 mm, podprstnjak kod kovane cipele od vratova a kod tvorničke šivane cipele od prvorazredne okvirne kože (Rahmenleder), te kod rukom radjene šivane cipele od tabanične kože ili vratine, podplat od krupona debljine najmanje 4 mm prošiven predjom (dretvom) ili pribijen klincima, zglobnjak (Gelenkstück) drveni ili od željeza, podpetica obična, gornjak od krupona, podgornjak od kožnih odpadaka, donji dio podplata prirodne boje.

Mužka visoka cipela

Ima biti izradjena kao mužka polucipela, ali visina cipele 13 cm računavši od vrha podplata, pet rupica i četiri kvačice ili devet rupica sa svake strane, vezica duljine 90 do 95 cm.

§ 3.

Proizvadjači obuće dužni su kožu za obuću upotriebiti izključivo za izradbu jednolične obuće.

One vrsti kože, koje s obzirom na kakvoću nisu prikladne za izradbu jednolične obuće, upotriebit će se za izradbu obuće na dosadašnji način.

Zabranjuje se upotreba kože, prikladne za izradbu obuće, u bilo koju drugu svrhu.

Slobodna je izradba svake vrste higijensko-ortopedske obuće na osnovu liečničkih propisa.

§ 4.

Preradjivači sirove kože dužni su ove — izuzev potrebe za vojsku — preradjivati izključivo u kože za izradbu jednolične obuće.

Sirova koža, koja nije prikladna za izradbu kože za jednoličnu obuću, preradit će se u kožu, prikladnu za proizvodnju obuće na dosadašnji način.

Za preradbu sirove kože za ostale svrhe potrebno je odobrenje ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 5.

Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica odredit će u roku od pet dana najviše prodajne ciene za sve vrste obuće, kao i ciene za njihov popravak.

Zajednica za kožu odredit će u istom roku način prodaje kože, potrebne za popravak obuće, kao i način prodaje jednolične obuće trgovcima.

§ 6.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe, kaznit će se zatvorom do tri mjeseca ili globom do 100.000 Kuna, ili obim kaznama, a privrednik u težim slučajevima još i oduzimanjem prava na obavljanje poslova za uviek.

Kaznu izriču prvomolbene upravne oblasti, a novčane kazne idu u korist državne blagajne.

§ 7.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 27. studenoga 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2120-Z-1941.

*** Narodne novine od 2. prosinca 1941. broj 193.**

Na temelju stavke 1. § 3. i § 12. zakonske odredbe o osnutku Narodne zaštite Nezavisne Države Hrvatske — broj CXCII-604-Z. p.-1941. od 15. srpnja 1941. — propisujem

NAREDBU
o čišćenju tavana

§ 1.

I. Tavanom u smislu ove naredbe smatra se svaki podkrovni prostor, koji nije izgradjen za stanovanje, a koji se nalazi u sgradama, podignutim unutar izgradjenih dielova mjesta ili naselja, bez obzira na svrhu, za koju se upotrebljava, i to:

1. kod gustog (zatvorenog) načina izgradnje u svim sgradama;

2. kod srednjeg načina izgradnje, gdje su sgrade s jedne strane slobodne, a s druge dotiču susjednu sgradu:

a) ako se sastoji od dvokatnica ili višekatnica,

b) ako ukupna duljina sgrada iznosi više od 75 m,

c) ako medjusobni razmak skupina sgrada iznosi manje od 5 m;

3. kod riedkog načina izgradnje sa sgradama s obje strane slobodnim, ako sgrada ima izgradnjenu površinu veću od 1.000 m²;

4. kod ostalih sgrada, ako to posebno propiše područno nadzorničtvo Narodne zaštite.

II. Isto se tako tavanima smatraju i one podkrovne prostorije, koje služe za stanovanje ili za rad (na pr. u barakama, školama, praonicama, drvarnicama i sl.), a koje se nalaze u sgradama, udaljenim manje od pet metara od prozora sgrada, navedenih u prednjoj stavci.

§ 2.

Na tavanima zabranjeno je držati:

1. stare i neupotrebljive stvari, koje se mogu zapaliti ili koje su velikog obujma, a vlastniku nisu potrebne ili imadu za njega samo malu vriednost;

2. potrošne stvari u količinama, koja premašuje jednogodišnju potrebu vlastnika, ako i ne podupiru širenje požara odnosno ne otežavaju njegovo gašenje;

3. nepotrošne stvari, koje se mogu bez većih poteškoća drugdje smjestiti ili koje su težko prenosive.

§ 3.

Stvari, koje se po propisima prednjeg paragrafa mogu zadržati na tavanima, moraju se tako smjestiti, da ne sprječavaju preglednost tavana i pristupačnost svim njegovim dielovima. Lako upaljive stvari moraju se tako umotati ili svezati, da se mogu uvijek brzo ukloniti.

§ 4.

U slučaju proglašenja podpune zaštitne pripravnosti područno nadzorničtvo Narodne zaštite može svojim nalogom pooštriti ove propise za svoje područje, u koliko bi u njemu došlo do povećanja opasnosti od napadaja iz zraka ili od požara.

§ 5.

U slučaju podpune zaštitne pripravnosti moraju se predmeti navedeni u § 2., odstraniti s tavana u roku od dva sata.

§ 6.

Nadzor nad provedbom ove naredbe vrši područno nadzorničtvo Narodne zaštite, koje može i na trošak obvezatnika izvršiti prisilno čišćenje tavana, ako to nije izvršeno u propisanom roku.

§ 7.

Odgovornost i troškove za provedbu čišćenja tavana snosi vlastnik sgrade odnosno uživalac, a za čišćenje unajmljenih tavana najmoprimac.

§ 8.

Prekršitelji ove naredbe kaznit će se prema § 10. zakonske odredbe o osnutku Narodne zaštite Nezavisne Države Hrvatske od 15. srpnja 1941. broj CXCII-604 Z. p. 1941.

§ 9.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* a njezini se propisi imaju izvršiti najdalje u roku od osam dana, pošto naredba zadobije pravnu moć.

U Zagrebu, 21. studenoga 1941.

Ministar hrvatskog domobranstva,
Doglavnik — Vojskovodja:

Slavko Kvaternik, v. r.

Broj: 2082-Z.-1941.

*** Narodne novine od 3. prosinca 1941. broj 194.**

Na temelju ovlaštenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. god. broj CCCXCIII-1935-Z-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU

o proizvodnji kruha i peciva

§ 1.

Zabranjuje se proizvodnja kruha na obrtni ili veleobrtni način u svrhu prodaje iz čistog pšeničnog ili raženog brašna.

Svaka proizvodnja peciva bilo koje vrste iz čistog pšeničnog, raženog i ječmenog brašna ili od smjesa takva mliva zabranjena je na čitavom području države. Ova zabrana proteže se i na posebnička kućanstva.

§ 2.

Za proizvodnju kruha, namienjenog prodaji smije se upotrebljavati smjesa jednoličnog pšeničnog krušnog brašna, proizvedenog u smislu toč. I. naredbe Državnog ravnateljstva za prehranu od 7. studenoga 1941. broj 39.223 i kukuruznog brašna proizvedenog u smislu § 5. naredbe istog ravnateljstva od 2. listopada 1941. broj 26.077.

§ 3.

Za proizvodnju kruha iz smjese pšeničnog i kukuruznog brašna smije se upotriebiti najviše 50% jednoličnog pšeničnog krušnog brašna i najmanje 50% prosi-

janog kukuruznog brašna. Jednolično pšenično krušno brašno može se zamieniti raženim ili suraženim brašnom, a kukuruzno brašno do dvie trećine krumpirom.

§ 4.

Proizvodnja kruha iz smjese pšeničnog i kukuruznog brašna obvezna je za sve proizvoditelje kruha počevši od 15. prosinca 1941., a zabrana proizvodnje peciva stupa na snagu danom proglašenja ove naredbe.

§ 5.

Kruh, proizveden od smjese pšeničnog i kukuruznog brašna, odnosno od njihovih zamjena, može se stavljati u promet istog dana, kada je pečen.

§ 6.

Propisi § 3. ove naredbe o proizvodnji kruha odnose se i na proizvodnju kruha za neproizvoditelje u gradovima, sjedištima velikih župa i kotarskih oblasti, u veleobrtnim poduzećima i njihovim pogonima, kao i u svim zajedničkim kuhinjama ostalih poduzeća.

§ 7.

Proizvodnja peciva i bolje vrste kruha dozvoljena je izključivo za potrebe bolnica i sanatorija na temelju dozvola ministarstva zdravstva.

§ 8.

Odredjivanje ciena kruhu, proizvedenom u smislu § 3. ove naredbe, spada u nadležnost kotarskih oblasti i gradskih poglavarstava, prema uputama, koje će izdati Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica.

§ 9.

Pod odredbe ove naredbe ne podpadaju:

1. one poslastice, u kojima od svega za proizvodnju potrebnog materijala brašno ne doseže 50% ukupne količine;

2. pecivo svake vrste, koje je proizvedeno bez pšeničnog, raženog ili ječmenog brašna;

3. pecivo, koje se za vlastitu potrebu bolnica, oporavilišta, zavoda za njegovanje djece ili bolestnika naručuje i to u količini i kakvoći prema naručbi vodećih liečnika dotičnih zavoda nakon predhodnog odobrenja Ministarstva zdravstva.

§ 10.

Prvomolbene upravne oblasti kao i uprave poduzeća, koje prehranjuju svoje radničtvo, zatražit će od Državnog ravnateljstva za prehranu na propisani način potrebne količine kukuruznog brašna za proizvodnju kruha za prehranu pučanstva svog područja.

§ 11.

Predstojnici prvomolbenih upravnih oblasti osobno su odgovorni za strogo provodjenje propisa ove naredbe.

§ 12.

Danom proglašenja ove naredbe stavljaju se izvan snage sve odredbe Državnog ravnateljstva za prehranu, koje se odnose na proizvodnju kruha i peciva, a protivne su propisima ove naredbe.

§ 13.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe, kaznit će se zatvorom od pet dana do tri mjeseca odnosno globom od 5.000 do 100.000 Kuna ili obim kaznama, a pri-

vrednik kod ponovnog prekršaja i oduzimanjem prava na obavljanje poslovanja za uviek.

Kazne izriču prvomolbene upravne oblasti.

Novčane kazne idu u korist državne blagajne.

§ 14.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 1. prosinca 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2138-Z-1941.

*** Narodne novine od 3. prosinca 1941. broj 194.**

Na temelju ovlašćenja iz zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. broj CCCXCIII-1935-Z-1941. izdajem sliedeću

NAREDBU

o osnivanju Zajednice za liekove

§ 1.

Prikupljanje i promet ljekovitim proizvodima, zdravstvenim potrebštinama i ljekovitim biljem upravlja se prema propisima ove naredbe.

Nadzor nad prikupljanjem, proizvodnjom, preradbom, odkupom, razpodjelbom i prometom svih ljekovitih proizvoda, zdravstvenih potrebština i ljekovitog bilja vršit će Zajednica za liekove, koja se osniva i djeluje po propisima ove naredbe.

§ 2.

Zajednica za liekove obuhvaća sve proizvodjače, preradjivače, veleobrtna poduzeća, veledrogerije, veletrgovine i zadruge ljekovitim proizvodima, zdravstvenim potrebštinama i ljekovitim biljem, koji se spomenutim proizvodima ovlašćeno bave kao glavnim ili sporednim poslom ili ih proizvode odnosno preradjuju na temelju izdanih ovlašćenja ili dozvola na obrtni ili veleobrtni način, ili ih na ovaj način upotrebljavaju kao pomoćna sredstva.

§ 3.

Zajednica za liekove je pravna osoba, a članstvo je u njoj obvezno za sve one, koje ona obuhvaća.

Sjedište je Zajednice u Zagrebu.

Zajednica pokriva svoje izdatke prema proračunu, koji odobrava Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 4.

Zadatci Zajednice jesu sliedeći:

1. da proučava sve pojave privrede u vezi s ljekovitim proizvodima, zdravstvenim potrebštinama i ljekovitim biljem i njima srodnim sirovinama ili proizvodima, i to u interesu proizvodjača, preradjivača, trgovaca i potrošača;

2. da predlaže mjere za proizvodnju, preradbu i potrošnju, a osobito mjere za obskrbu pučanstva spomenutim predmetima;

3. da predlaže ciene ljekovitim proizvodima, zdravstvenim potrebštinama i ljekovitom bilju, kao i visinu zarade članova Zajednice u poslovanju sa spomenutim proizvodima;

4. da predlaže tehničke i ostale uvjete za cjelokupnu proizvodnju, uvoz i promet liekova, ljekovitog bilja i zdravstvenih potrebština za ljude i životinje i uskladjuje ih s potrebama unutrašnjeg tržišta i izvoza, da predlaže zabrane stavljanja u promet takvih predmeta, koji ne odgovaraju utvrdjenim uvjetima i da u svrhu jedinstvene ustrojbe proizvodnje i preradbe predlaže mjerodavnim oblastima potrebne mjere;

5. da sklapa skupne ugovore za pojedine svoje članove, skupine članova ili za cjelokupno članstvo;

6. da bude savjetodavni organ Ministarstva za obrt, veleobrt i trgovinu odnosno Ministarstva zdravstva u svim pitanjima poslovanja Zajednice, koja zasiecaju u veleobrt, trgovinu i obrt ljekovitih proizvoda, zdravstvenih potrebština i ljekovitog bilja;

7. da vrši razpodjelbu nakupnih područja za pojedine trgovce ljekovitog bilja; da predlaže razpodjelbu uvoznih udjela i da daje priedloge u svim pitanjima uvoza i izvoza ljekovitih proizvoda, zdravstvenih potrebština i ljekovitog bilja;

8. da provodi upis svih zanimalaca spomenutih proizvoda, da vodi sve brojitbene, upravne, novčane, trgovačke i druge poslove u savezu s ostvarenjem navedenih zadataka, da stavlja priedloge i daje mišljenja mjerodavnim oblastima kod izdavanja dozvola odnosno ovlašćenja za osnivanje novih poduzeća i da suradjuje s oblastima na suzbijanju svakog neovlaštenog poslovanja s liekovima, ljekovitim proizvodima, zdravstvenim potrebštinama i ljekovitim biljem;

9. na nadzire sveukupno poslovanje svojih članova i

10. da vrši sve zadatke, koje joj povjeri Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu odnosno Ministarstvo zdravstva.

Za izvršenje zadataka izdavat će se posebne naredbe i upute.

§ 5.

Za izvršenje zadataka spomenutih u § 4. ove naredbe Zajednica će osnovati svoju Poslovnu središtnjicu za liekove. Za sve poslove Poslovne središtnjice jamči Zajednica.

§ 6.

Organi Zajednice jesu:
1. upravni odbor;
2. nadzorni odbor;
3. Poslovna središtnjica za liekove.

§ 7.

Upravni odbor ima šest članova, od kojih trojicu imenuje ministar za obrt, veleobrt i trgovinu, a trojicu ministar zdravstva. Predsjednika upravnog odbora imenuje izmedju članova upravnog odbora ministar zdravstva.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu može nakon saslušanja Ministarstva zdravstva upravu i nadzor nad Zajednicom za liekove povjeriti i svom državnom povjereniku.

§ 8.

Nadzorni odbor imenuje Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu. Nadzorni se odbor sastoji od tri člana, od kojih jedan predstavlja proizvodjače, drugi preradjivače, a treći trgovce.

§ 9.

Upravni odbor upravlja svim poslovima Zajednice, a pred oblastima i trećim osobama zastupa je predsjednik.

U djelokrug upravnog odbora spada:

1. da izradi i predloži Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu poslovni red Zajednice i njezinih organa, kao i njihove eventualne kasnije preinake i nadopune;

2. da podnosi Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu i Ministarstvu zdravstva izvještaje o radu Zajednice za prošlu godinu.

3. da sastavlja proračun izdataka i primitaka za sliedeću, a godištnji završni račun za prošlu godinu i da ih podnosi na odobrenje Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu;

4. da daje upute za rad Poslovnoj središtnjici za liekove i nadzire njeno djelovanje;

5. da vrši i druge poslove, koji mu se dodiele u rad.

§ 10.

Upravni i nadzorni odbor odlučuje većinom glasova. U slučaju jednake podjele glasova smatra se primljenim priedlog, za koji je glasovao predsjednik.

Članstvo u upravnom i nadzornom odboru traje dvie godine.

§ 11.

Poslovnu središtnjicu za liekove sačinjavaju upravitelj i potreban broj stručnog i upravnog osoblja.

Upravitelja imenuje na priedlog zajednice ministar za obrt, veleobrt i trgovinu, a ostalo stručno i upravno osoblje sastavlja i odpušta upravni odbor.

Poslovna središtnjica izvršuje zaključke upravnog odbora i posluje prema njegovim uputama.

Propisi o djelovanju Poslovne središtnjice propisat će se poslovnikom, koji odobrava Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 12.

U svrhu zajedničke nabave i odkupa dužni su članovi Zajednice predujmiti Poslovnoj središtnjici potrebne svote u razmjeru sa svojim udjelom u tom odkupu i nabavi, a najviše u visini dodjeljenih im kvota prema zaključcima upravnog odbora Zajednice.

§ 13.

Prihodi Zajednice jesu:

1. doprinosi, koje su članovi dužni plaćati u odredjenom postotku od vriednosti ili u odredjenom iznosu po kilogramu težine za njih obavljenog prometa; visinu doprinosa odredjuje na priedlog upravnog odbora Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu;

2. prihodi od izjednačivanja ciena ili podvoznih troškova, koji se knjiže na posebni račun Zajednice;

3. pristojbe za registraciju, visinu koje odredjuje na priedlog upravnog odbora Zajednice Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 14.

Zajednica može suradjivati sa srodnim zajednicama i ustrojbama. U tu svrhu mogu se ustanoviti zajednički odbori. Ovakvi odbori mogu djelovati, pošto ih je odobrilo po saslušanju Ministarstva zdravstva Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu.

§ 15.

Zajednica može prema potrebi osnivati svoje odsjeke i postavljati zastupstva.

Zajednica prestaje radom, kada to odredi Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu po saslušanju Ministarstva zdravstva.

Odluku o namjeni imovine Zajednice nakon odredjenog prestanka rada donosi Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s Ministarstvom zdravstva.

§ 16.

Tko se ogrieši o propise ove naredbe ili dopunskih naredaba, kaznit će se:

1. pismenom opomenom;

2. podpunim (trajnim) ili djelomičnim (privremenim) izključenjem od podjele proizvoda, koji su predmet poslovanja Zajednice;

3. zapljenom proizvoda u korist posebnog računa Zajednice za izjednačenje ciena;

4. novčanom kaznom do 100.000 Kn u korist državne blagajne.

Kazne pod 1. i 2. izriče upravni odbor Zajednice. Žalba se podnosi Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu u roku od 15 dana. Ostale kazne izriču na temelju postupka, provedenog po zakonu o radnjama prvomolbene upravne oblasti.

§ 17.

Zajednica za liekove, kao i njezina Poslovna središtnjica uživaju sve pogodnosti, koje su u carinskim i poreznim propisima predvidjene za proizvodjače odnosno preradjivače proizvoda i predmeta, koji su predmet poslovanja Zajednice.

§ 18.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, 1. prosinca 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2135-Z-1941.

---

* Narodne novine od 3. prosinca 1941. broj 194.

Ministarstvo šumarstva i rudarstva
Odjel za šumarstvo i kovinarstvo
Broj: 13174-H-1941.

NAREDBA

o privremenoj mirovini članova Bratinske blagajne, koji se nisu pojavili na rad poslije 10. travnja 1941.

1.) Obiteljskim članovima bivših članova, koji se nisu prijavili na rad poslie 10. travnja 1941. podjelit će Glavne bratinske blagajne privremene mirovine u visini one mirovine, koja bi im pripadala u slučaju da je dotični član umro.

2.) Privremene mirovine izplaćivat će se obiteljskim članovima bivših članova Bratinske blagajne kroz godinu dana nakon primitka odluke o privremenoj mirovini, u kojem vremenu isti imadu doprinieti ili dokaz o smrti nestalog člana, na što će im biti dopitana stalna mirovina ili imadu dokazati, da su pokrenuli sudski postupak za proglašenje nestalog člana mrtvim, u kojem slučaju će im privremena mirovina biti produljena do dovršetka tog postupka, a nakon toga dopitana definitivna ili privremena ukinuta, a prema ishodu tog postupka. U koliko članovi obitelji nestalog člana ne bi kroz godinu dana doprinieli napried tražene dokaze, privremena će se mirovina obustaviti.

3. Ako bi se nestali član unutar roka, do kojeg primaju članovi njegove obitelji privremenu mirovinu. povratio i nastavio posao, privremena mirovina će se

odmah obustaviti, a već izplaćene iznose član će vraćati od svoje zarade u mjesečnim iznosima, koje će odrediti Glavna bratinska blagajna obzirom na njegovu zaradu i ostale imovinske prilike dotičnog člana.

4. Bratinske blagajne će i same poduzeti mjere, kako bi se što prije ustanovilo, što je sa takovim bivšim članovima.*

Zagreb, dne 22. studenoga 1941.

Ministar šumarstva i rudarstva:

Ing. Frković, v. r.

* Narodne novine od 3. prosinca 1941. broj 194.

ZAKONSKA ODREDBA

o preinaci zakonske odredbe o kruni Zvonimirovoj

§ 1.

Paragraf 2. zakonske odredbe o kruni Zvonimirovoj od 15. svibnja 1941. br. LXXXIX-175-Z. p.-1941. (Narodne novine od 15. svibnja 1941. br. 28) preinačuje se i glasi:

»Kruna kralja Zvonimira ima sliedeći oblik:

Glavni dio krune čini zlatni obod, s kojega su potegnuti na obje strane čvrsti uhobrani.

Ovaj obod urešen je sa svih strana draguljima crvene i plave boje, te biserima, koji su izprepleteni nakićem starohrvatskog tropleta.

Sprieda na obodu nalaze se tri križića.

Ciela kruna podstavljena je iznutra baršunom grimizne boje.«

§ 2.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: CDXL-2122-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA
o ukidanju Julijanskog kalendara

§ 1.

Danom 5. prosinca 1941. ukida se na području Nezavisne Države Hrvatske Julijanski kalendar i uvodi Gregorijanski, gdje do sada nije vriedio.

§ 2.

Od dana 5. prosinca 1941. sve će se svetkovine, kako nepomične tako i pomične, t. j. Uskrs i blagdani, o njemu ovisni, svetkovati prema Gregorijanskom kalendaru.

§ 3.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXLII-2157-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

OBRAZLOŽENJE

zakonske odredbe o ukidanju Julijanskoga kalendara

Današnjim danom izdao je Poglavnik zakonsku odredbu o ukidanju Julijanskoga kalendara i uvodjenju Gregorijanskoga, za čitavo područje Nezavisne Države Hrvatske. Ukidanje Julijanskoga kalendara do sada je uzsliedilo u Bugarskoj, u Rumunjskoj, i to za pravoslavnu i grkokatoličku crkvu, u Italiji i u Rimu za tako zvane grekoitale. Taj je kalendar dokinut u Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike i u drugim krajevima. Prema tomu Poglavnikova zakonska odredba nije nikakva novost, nego provedba onoga, što je u drugim državama već davno provedeno. Ukidanje naime Julijanskoga kalendara traže u prvom redu družtvovni razlozi. Za radnike i obrtnike bilo je nezgodno, da svetkuju dvostruke praznike po Gregorijanskom i Julijanskom kalendaru. Isto je tako bilo težko i po selima, jer je jedan dio seljačtva svetkovao prema Gregorijanskom kalendaru, a drugi dio po Julijanskom. Tako se dogadjalo, da je kuća uz kuću na razne dane svetkovala blagdane. U narodnom gospodarstvu to je imalo loše posljedice. Dogadjalo se i to, da je manjina u selu morala svetkovati dvostruke praznike iz obzira prema većini. Dolazilo je radi toga do razmirica i sukoba. Žiteljstvo je bilo podieljeno u dva tabora. Razlika kalendara pokazivala je svoje zle posljedice u vojsci, u školama i u uredima. Božićni i uzkrsni praznici prema Gregorijanskom i Julijanskom kalendaru znali su se protegnuti i na cieli mjesec dana. Činovnici u najveće doba rada nisu dolazili u urede. To je isto, i još gore, bilo u školama. Djeca su za-

ostajala u nauci, radi dugih prazničkih dana zaboravljala ono, što su u školi naučila. Ova zakonska odredba je osim toga izraz želje svih onih širokih narodnih slojeva, koji su već godinama i godinama željeli izjednačenje kalendara, davno prije osnutka Nezavisne Države Hrvatske. Oni su u novije vrieme obnovili te svoje želje u pojedinačnim i skupnim pismima na ministarstvo pravosudja i bogoštovlja i na razne druge državne urede. Poglavnik je ovom zakonskom odredbom samo udovoljio njihovoj davnoj molbi i njihovim potrebama.

Ukidanje Julijanskoga kalendara imat će prama tomu dobre posljedice u gospodarskom i društvovnom pogledu i dopriniet će smirenju naših žitelja na selu i u gradu. Ovu reformu pozdravit će naš hrvatski narod s najvećim uzhitom.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

Broj: 2157-Z-1941.

ZAKONSKA ODREDBA

o izdvajanju područja upravne obćine Donji Vakuf iz nadležnosti Kotarskog suda u Jajcu i o pripojenju toga područja Kotarskom sudu u Bugojnu

§ 1.

Područje upravne obćine Donji Vakuf izdvaja se iz nadležnosti Kotarskog suda u Jajcu i pripaja se području Kotarskog suda u Bugojnu.

§ 2.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministru pravosudja i bogoštovlja.

§ 3.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXLVI-2161-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

Na temelju § 2. zakonske odredbe od 4. prosinca 1941. broj: CDXLVI-2161-Z-1941. izdajem

PROVEDBENU NAREDBU

zakonskoj odredbi o izdvajanju područja upravne obćine Donji Vakuf iz nadležnosti Kotarskog suda u Jajcu i o pripojenju toga područja Kotarskom sudu u Bugojnu

§ 1.

Sve gradjansko-pravne i kazneno-pravne stvari s područja upravne obćine Donji Vakuf, koje se na dan 15. prosinca 1941. zateknu na radu kod Kotarskog suda u Jajcu, nastaviti će i završiti Kotarski sud u Jajcu, ako je u tim stvarima bila već održana ustmena razprava.

Sve ostale nesvršene pravne stvari kao i gruntovne knjige, koje se odnose na područje upravne obćine Donji Vakuf, predat će Kotarski sud u Jajcu Kotarskom sudu u Bugojnu.

§ 2.

Predaja sudbenih spisa u pravnim stvarima, navedenim u § 1., izvršit će se prema popisima, koji se imaju sastaviti u dva primjerka, od kojih jedan ostaje kod Kotarskog suda u Jajcu, a drugi se zajedno sa skpisima šalje Kotarskom sudu u Bugojnu.

Popisi će se sastaviti posebno prema upisničkim oznakama, a podpisat će ih predstojnik suda i predstojnik sudbene pisarnice.

Kotarski sud u Bugojnu upisat će preuzete spise po redu, kako su upisani u popisima, a preko reda samo, ako su žurne naravi.

§ 3.

Sudbeni spisi Kotarskog suda u Jajcu, koji se odnose na svršene pravne stvari s područja upravne obćine Donji Vakuf ostaju i dalje u pismari Kotarskog suda u Jajcu, a Kotarskom sudu u Bugojnu predavat će se samo pojedinačno na njegov zahtjev prema potrebi, i on će ih nakon upotrebe vratiti Kotarskom sudu u Jajcu.

§ 4.

Predsjednik Banskog stola u Sarajevu izdat će sve potrebne upute za izvršenje ove provedbene naredbe.

§ 5.

Ova provedbena naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

Broj: 2162-Z-1941.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA

o preinaci zakonske odredbe o premještaju sjedišta Kotarskoga suda iz Ljubinja u Ravno od 27. rujna 1941. broj CCCXXII-1570-Z. p. 1941.

§ 1.

U § 2. mjesto rieči: »1. studenoga 1941.« stavljaju se rieči: »1. rujna 1942.«

§ 2.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXLIV-2159-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA
kojom se preinačuje i dopunjuje zakon o izravnim porezima

§ 1.

Točka 6. člana 108. zakona o izravnim porezima mienja se i glasi:

»sva privatna prievozna i odpremna poduzeća i radnje ma koje vrste; u tu su svrhu dužna voditi očevidnost o prievozu i dostavi robe«;

Istom članu iza točke 6. dodaje se nova točka 7., koja glasi:

»Svakovrstne zajednice i središtnjice za promet robom (šećerom, žestom, kožom i t. d.), te stočne blagajne«.

§ 2.

Briše se član 5. uredbe o izmjenama i dopunama zakona o izravnim porezima bivše banovine Hrvatske od 28. prosinca 1940.

§ 3.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se Državnom rizničaru.

§ 4.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXLIII-2147-Z-1941.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA

o plaćanju poštanskih, brzojavnih i brzoglasnih pristojbi

§ 1.

Od poštanskih, brzojavnih i brzoglasnih pristojbi ne može biti nitko oprošten osim ustanova i oblasti, navedenih u § 2. ove zakonske odredbe.

§ 2.

Poštanske, brzojavne i brzoglasne pristojbe ne plaćaju: ured Poglavnika, poštanske, brzojavne i brzoglasne ustanove, državne željeznice prema sporazumu o uzajamnim uslugama, i one ustanove i oblasti, koje su oproštene prema medjudržavnim poštanskim, brzojavnim i brzoglasnim ugovorima i nagodbama.

§ 3.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se ministarstvu prometa i javnih radova i Državnoj riznici.

§ 4.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć 1. siečnja 1942., kojim danom prestaju vriediti svi protivni joj propisi.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXXXIX-2107-Z-1941.

Ministar prometa i javnih radova:

Ing. Hilmija Bešlagić, v. r.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA

o proizvodnji i odkupu duhanskog sjemena u svrhu proizvodnje ulja

§ 1.

Za podmirenje potreba narodnog gospodarstva u ulju dužni su sadioci duhana proizvoditi i na odkup predati odredjenu količnu duhanskog sjemena.

Državna riznica propisat će svake godine, najkasnije do konca mjeseca prosinca, koju su količinu sjemena sadioci dužni proizvodit. Ova će se količina propisati prema broju strukova, odobrenih za sadnju u sliedećoj godini.

§ 2.

Duhansko sjeme oslobadja se propisa o pojmu duhana u smislu § 14. Zakona o državnim monopolima, čim ga sadioci duhana predaju na odkup na način, kako je to odredjeno ovom zakonskom odredbom.

§ 3.

Izvršenom prodajom prema propisima ove zakonske odredbe duhansko sjeme podpada u svemu pod propise Zakonske odredbe o proizvodnji, prometu i preradbi uljarica te o biljnom ulju od 9. rujna 1941. broj CCLXXXVII-1306-Z. p.-1941.

§ 4.

Odluku o odkupnim cienama i uvjetima odkupa duhanskog sjemena izdavat će svake godine, najkasnije do konca mjeseca prosinca, za sliedeću sadnu godinu Ministarstvo za obrt, veleobrt i trgovinu u sporazumu s Državnom riznicom. Proglašenje odluke usliedit će istodobno s proglašenjem odluke o dužnosti proizvodnje najmanje količine duhanskog sjemena prema § 1. ove zakonske odredbe.

§ 5.

Sadioci duhana dužni su predati proizvedeno duhansko sjeme kod nadležnih duhanskih ureda ili povjerenstava za odkup duhana i to osobama, koje će državnom monopolu predložiti Zajednica preradjivača uljarica najkasnije do konca mjeseca kolovoza svake godine.

Primopredaja duhanskog sjemena vršit će se kod pojedinih odkupnih ureda ili povjerenstava za odkup duhana u vrieme, koje će se odrediti suglasno sa Zajednicom preradjivača uljarica, a na temelju poziva, koje će duhanski uredi uputiti sadiocima svoga područja.

§ 6.

Sadioci duhana, koji u odredjeno vrieme ne predaju odredjenu najmanju količinu duhanskog sjemena, kaznit će se novčanom kaznom do 50.000 Kuna.

Postupak provode prvomolbene upravne oblasti na prijavu duhanskih ureda. Ovu prijavu podnose duhanski uredi na priedlog Zajednice preradjivača uljarica.

Novčane kazne idu u korist uljarsko-sjemenske računske zaklade iz § 11. zakonske odredbe od 9. rujna 1941. broj CCLXXXVII-1306-Z. p.-1941.

§ 7.

Provedba ove zakonske odredbe povjerava se Ministarstvu za obrt, veleobrt i trgovinu i Državnoj riznici.

§ 8.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj CDXLI-2131-Z-1941.

Državni rizničar:
Dr. Vladimir Košak, v. r.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:
Dr. Dragutin Toth, v. r.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

---

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

Na temelju §§ 1. i 4. zakonske odredbe o izdavanju rizničkih navjernica od 26. studenoga 1941. br. CDXXX-2102-Z-1941. propisujem

NAREDBU

o povišenju prvog izdanja rizničkih navjernica

§ 1.

Prvo izdanje rizničkih navjernica, koje je naredbom o prvom izdanju rizničkih navjernica u svoti od 1.000,000.000 Kuna od 27. studenoga 1941. broj 2.104-Z-1941., pušteno u promet dana 1. prosinca 1941., povisuje se na Kn 2.077,585.000.—, koliko je na dan 1. prosinca 1941. upisano kod Hrvatske državne banke i svih njezinih podružnica.

§ 2.

Ostali propisi naredbe, spomenute u § 1., ostaju i dalje u vriednosti.

§ 3.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 2. prosinca 1941.

Državni rizničar:

Dr. Vladimir Košak, v. r.

Broj: 2158-Z-1941.

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica na temelju § 2. zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju Državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenog 1941. broj CDIV-2038-Z-1941. izdaje

OBLASTNU ODLUKU

o cieni sirovoj sitnoj koži domaćeg podrietla

I.

Ciena sirovoj sitnoj koži domaćeg podrietla ustanovljuje se, i to:

1. za mesarske obrtnike, javne, privatne i veleobrtne klaonice i privatnike, koji kolju stoku radi mesa za vlastitu potrebu: po 1 kg sirove suhe kože: ovčje, janjeće i kozje Kn 72.—, a za sirovu suhu jareću kožu po komadu Kn 62.—, sve na podlozi prima;

2. za trgovce: za 1 kg sirove suhe kože: ovčje, janjeće i kozje Kn 82.—, a za jedan komad sirove suhe jareće kože Kn 72.—, sve na podlozi prima, postavno željeznička postaja Zagreb.

II.

Središtnjica za promet kožom Zajednice za kožu prodavat će prodavačima kože prema doznakama Zajednice za kožu: 1 kg sirove suhe kože: ovčje, janjeće i kozje po 82.— na podlozi prima, postavno skladište prodavaoca, i na te ciene 3% u ime svojih troškova uskladištenja i rukovanja, kao i 1% u korist Zajednice za kožu.

III.

Razliku, koja nastaje izmedju kupovne i prodajne ciene poslie odbitka na sasušenju (kalo) od 2% težine, predavat će Središtnjica za promet kožom Zajednici za kožu.

IV.

Zajednica za kožu može iz svojih sredstava odobravati osobama iz točke I. posebene dodatke na odredjene ciene za kožu.

V.

Tko prodaje ili kupuje sirovu kožu, navedenu u ovoj odluci, uz višu cienu od one navedene pod I. i II. ove odluke, kaznit će se po § 11. Zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju Državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenoga 1941. broj CDIV-2038-Z-1941. zatvorom do 6 mjeseci i novčanom kaznom do Kn 500.000.—. Osim ovih kazna može se izreći i kazna prisilnog rada, oduzimanja imovine koja je predmet prekršaja, zabrana obavljanja poslovanja na odredjeno vrieme ili za uviek, kao i privremeno oduzimanje uprave poduzeća s tim, da se poslovanje poduzeća nastavlja pod upravom države.

VI.

Ova odluka zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* a proteže se i na svu kožu, koju je Središtnjica za promet kožom Zajednice za kožu u Zagrebu dodjelila preradjivačima iz svojih

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

skladišta u Zagrebu od stupanja na snagu odluke o stavljanju prometa sitne kože pod nadzor Zajednice za kožu.

Zagreb, dne 29. studenoga 1941.

Upravitelj
Državnog ureda za oblikovanje
ciena i nadnica u z.:

Sacher, v. r.

Broj: 2151-Z-1941.

NAREDBA

o izmjeni i dopuni Naredbe o prometu gumama za motorna vozila

Na temelju §§-a 1. i 6. zakonske odredbe o uredjenju unutarnjeg prometa, razpodjelbe i potrošnje svih vrsta robe od 4. studenoga 1941. br. CCCXCIII-1935-Z-1941. propisujem sliedeće:

§ 1.

Izmjenjuje se i nadopunjuje § 1. Naredbe o prometu gumama za motorna vozila od 25. studenoga 1941. broj 2089 Z. 1941. tako, da glasi:

Sve pravne i fizičke osobe, državne oblasti, ustanove, domobranske jedinice, jedinice ustaške vojnice, organizacije Ustaše, hrvatskog oslobodilačkog pokreta, samoupravne oblasti, udružbe, uvoznici, trgovci, proizvadjači, skladišta, posebnici i t. d. moraju u roku od 15 dana, pošto ova naredba zadobije pravnu moć, prodati i predati Bati, hrvatskim tvornicama gume i obuće d. d. Borovo, sve količine starih neupotrebljivih unutarnjih i vanjskih guma od motornih vozila uz cienu od 15 Kn po kg postavno kolodvor Borovo, ili uz cienu od 14.50 Kn po kg postavno prodavaonica spomenute tvrdke, kao i sve količine svih ostalih neupotrebljivih gumenih predmeta uz cienu od 4 Kn po kg postavno najbliža prodavaonica spomenute tvrdke.

§ 2.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, dne 1. prosinca 1941.

Ministar za obrt, veleobrt i trgovinu:

Dr. Dragutin Toth, v. r.

Broj: 2149-Z-1941.

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica na temelju § 2. Zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenog 1941. broj CDIV-2038-Z-1941. izdaje

OBLASTNU ODLUKU

o oblikovanju ciena središtnjega grijanja

1. Cienu središtnjeg grijanja stanova i poslovnih prostorija utvrdjuju sporazumno ugovarajuće stranke tako, da ciena odgovara stvarnom trošku središtnjeg grijanja.

2. Kod već postojećih najamnih ugovora, u kojima je iznos, koji se plaća za središtnje grijanje, posebno ugovoren, te se plaća posebno od najamnine, moći će se povisiti taj iznos u visini stvarnog povišenja troškova središtnjeg grijanja. Kod onih najamnih ugovora, kod kojih je ugovoreno, da se pristojbe za središtnje grijanje plaćaju paušalno, te su uključene u najamnini, utvrdit će stranke sporazumno omjer (ekvivalent), koji otpada na središtnje grijanje, te će se taj omjer moći sporazumno povisiti u visini stvarnog povišenja troškova središtnjeg grijanja.

3. Priepor o visini troškova središtnjeg grijanja ili o odgovarajućem omjeru (ekvivalentu) rješava u prvoj molbi nadležna velika župa, odnosno gradsko poglavarstvo u Zagrebu, a u drugoj molbi ovaj ured.

4. Tko naplati ili ugovori veći iznos za trošak središtnjeg grijanja, nego što je stvarni, kaznit će se po

§ 11. Zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenoga 1941. broj CDIV-2038-Z-1941.

5. Ova odluka zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, dne 2. prosinca 1941.

Upravitelj
Državnog ureda za oblikovanje
ciena i nadnica
u z.:

Sacher, v. r.

Broj: 2152-Z-1941.

* Narodne novine od 4. prosinca 1941. br. 195.

ZAKONSKA ODREDBA

o ograničenju prava uporabodavaca na odkazivanje najma i zakupa

§ 1.

Uporabodavac može odkazati ugovor o najmu stana i poslovnih prostorija kao i ugovor o zakupu zemljišta, na kojem se nalaze sgrade, bilo stanbene, bilo poslovne, bilo kakve druge, samo u sliedećim slučajevima:

1. ako su stan, poslovna ili druga prostorija uporabodavcu ili njegovim sinovima ili kćerima potrebni za osobno stanovanje, odnosno za obavljanje privrednog rada;
2. ako je potrebno rušenje sgrade radi podizanja nove;
3. ako uporaboprimac ne plati dužnu najamninu odnosno zakupninu najdulje u roku od dva mjeseca, računajući od dana, kada je plaćanje ugovoreno, u koliko ugovorom nije predvidjeno što povoljnije za uporaboprimca;
4. ako uporaboprimac upotrebljava ili izkorišćuje uporabni predmet protivno njegovoj namjeni ili ugovoru; ili ga, protivno ugovoru o najmu odnosno zakupu, izdaje u podnajam odnosno u podzakup, ili ga namjerno kvari, ili ga kvari iz velike nemarnosti prilikom upotrebe tako, da se time oštećuje uporabni predmet;
5. ako uporaboprimac ili njegovi ukućani ili podnajamnik odnosno podzakupnik vode u uporabnom predmetu nećudoredan ili sablažnjiv život, ili dopuštaju, da to drugi čine, ili svojim ponašanjem u upo-

rabnom predmetu otežavaju u znatnoj mjeri stanovanje uporabodavcu ili drugim uporaboprimcima u istom uporabnom predmetu;

6. ako uporaboprimac ili koji član njegove obitelji bude sudbenom osudom osudjen sbog kažnjivog djela, učinjenoga na štetu uporabodavca ili kojega člana njegove obitelji, osim u slučajevima, kada su uporaboprimac ili član njegove obitelji kod kažnjivh djela protiv časti ili tiela bili od njih izazvani.

§ 2.

Ništave su sve odredbe uporabnih ugovora, koje stranke zaključe ili su zaključile protivno propisima predhodnog paragrafa.

§ 3.

Propisi ove zakonske odredbe vriede u slučaju otudjenja uporabnoga predmeta i za novoga vlastnika.

§ 4.

Sudbeni odkazi, učinjeni do dana, kada ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć, u koliko do toga dana nisu postali pravomoćni, prosudjivat će se prema propisima ove zakonske odredbe.

U koliko uporabodavac u takvu slučaju nije osnovao odkaz na jednom od razloga, navedenih u § 1. ove zakonske odredbe, moći će takav razlog navesti i naknadno, a uporaboprimac moći će u takvu slučaju, izuzetno od propisa § 657. stavke 1. zakonika o sudbenom postupku u gradjanskim parnicama, svoje prigovore u tom pravcu i naknadno iznieti.

Izvansudbeni odkazi, učinjeni do dana, kad ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć, u koliko do toga dana nisu stupili na snagu (§ 661. stavka 1. zakonika

o sudbenom postupku u gradjanskim parnicama), prosudjivat će se prema propisima ove zakonske odredbe.

Svi ostali sudbeni kao i izvansudbeni odkazi, koji su prije nego je ova zakonska odredba zadobila pravnu moć, postali pravomoćni odnosno koji su stupili na snagu u smislu § 661. stavke 1. zakonika o sudbenom postupku u gradjanskim parnicama, vriede samo onda, ako postoje uvjeti iz § 1. ove zakonske odredbe, a u koliko ovi uvjeti ne postoje, stavljaju se takvi pravomoćni odkazi izvan snage. O tome, da li postoje uvjeti iz § 1. ove zakonske odredbe, ima se odlučiti u ovršnom postupku, koji se vodi na temelju takvih odkaza.

§ 5.

Ova zakonska odredba zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama,* i toga dana prestaje vriediti naredba od 30. siečnja 1941. broj 6287-IX-1941. o ograničenju prava uporabodavca na odkazivanje najma stanova i poslovnih prostorija (Narodne novine od 31. siečnja 1941. br. 25), zakonska odredba od 8. svibnja 1941. broj LXXVI-126-Z. p.-1941. o ograničenju odkazivanja najma i zakupa i svi propisi, koji su protivni ovoj zakonskoj odredbi.

Ova zakonska odredba vriedi do 31. prosinca 1942. zaključno.

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Poglavnik
Nezavisne Države Hrvatske:
Dr. Ante Pavelić, v r.

Broj: CDXLV-2160-Z-1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:
Dr. Mirko Puk, v. r.

* Narodne novine od 5. prosinca 1941. br. 196.

Na temelju § 2. zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju Državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenoga 1941. broj CDIV-2038-Z-1941., a savezno s naredbom Državnog ravnateljstva za prehranu o promjeni načina meljave pšenice i ciena pšeničnom brašnu za sve mlinove na cjelokupnom području Nezavisne Države Hrvatske od 7. studenoga 1941. broj 39.223-1941. Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica izdaje

OBLASTNU ODLUKU

o cienama krupice, brašna i posija (mekinja) u trgovini na veliko i na malo

I.

Na nabavnu cienu krupice, brašna i posija (mekinja), ustanovljenu naredbom Državnog ravnateljstva za prehranu od 7. studenoga 1941. broj 39.223-1941., trgovci na veliko mogu dodati:

1. stvarno plaćeni trošak iztovara na uputnoj postaji,

2. stvarno plaćeni trošak prievoza od uputne postaje do svog skladišta,

3. obćinsku trošarinu i druge mjestne daće, ako njihovo poduzeće nije u istom mjestu, u kojem i mlin,

4. na ime prievoznog manjka 1% od skupne (brutto) težine,

5. na ime uporabe vreća Kn 6 po 100 kg mliva, ako uporaba vreća nije uključena u nabavnoj cieni,

6. na ime ukupne (brutto) zarade:
a) kod bielog brašna i krupice 12 banica po 1 kg,
b) kod krušnog brašna 8 banica po 1 kg,
c) kod krmnog pšeničnog brašna 8 banica po 1 kg,
d) kod pšeničnih posija 8 banica po 1 kg,
e) kod kukuruznog brašna 8 banica ko 1 kg,
f) kod kukuruzne krupice 12 banica po 1 kg,
g) kod kukuruznih posija 8 banica po 1 kg.

II.

Na nabavnu cienu krupice, brašna i posija (mekinja) prema računu mlina ili trgovca na veliko mogu trgovci na malo dodati:

1. stvarno plaćeni trošak prievoza do svoga skladišta i možebitni stvarno plaćeni trošak iztovara na uputnoj postaji.

2. obćinsku trošarinu i druge mjestne daće, ako njihovo poduzeće nije u istom mjestu u kojem je mlin ili veletrgovac,

3. na ime raztepa 2% od skupne (brutto) težine,

4. na ime svoje ukupne (brutto) zarade:
a) kod bielog brašna i krupice 30 banica po 1 kg,
b) kod krušnog brašna 25 banica po 1 kg,
c) kod krmnog pšeničnog brašna 25 banica po 1 kg,
d) kod pšeničnih posija 25 banica po 1 kg,
e) kod kukuruznog brašna 25 banica o 1 kg,
f) kod kukuruzne krupice 30 banica po 1 kg,
g) kod kukuruznih posija 25 banica po 1 kg.

III.

Trgovci na veliko i na malo dužni su čuvati sve račune i dokazala o nabavnoj cieni, o prievoznim i inim troškovima.

IV.

Prekršitelji ove oblastne odluke kaznit će se prema postojećim propisima.

V.

Ova oblastna odluka zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

Zagreb, dne 3. prosinca 1941.

Upravitelj
Državnog ureda za oblikovanje
ciena i nadnica
u z.:

Sacher, v. r.

Broj: 2155-Z-1941.

* Narodne novine od 5. prosinca 1941. br. 196.

Ministarstvo unutarnjih poslova
Broj: 51.911-II-B-1941.

NAREDBA

o osnivanju upravne obćine Jablanovec u kotaru Donja Stubica

§ 1.

Osniva se nova upravna obćina Jablanovec u kotaru Donja Stubica sa sjedištem obćinskog poglavarstva u Jablanovcu.

§ 2.

Upravna obćina Jablanovec obuhvaća katastralnu obćinu Bistransko Podgorje od upravne obćine Bistra, kotara Donja Stubica.

§ 3.

Velika župa Prigorje u Zagrebu izvršit će ovu naredbu.

§ 4.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 3. prosinca 1941.

Ministar unutarnjih poslova:

Dr. Artuković, v. r.

---

* Narodne novine od 6. prosinca 1941. br. 197.

Na temelju § 221. pravilnika za vodjenje zemljištnih knjiga (Pzk.) od 17. veljače 1931. broj 18.450 (Službene novine od 21. ožujka 1931. broj 64-XIX/120) izdajem sliedeću

NAREDBU

o uvodjenju novih upisnika u zemljišno-knjižnim uredima.

§ 1.

Umjesto upisnika »Dnevnik zemljištno-knjižnih pismena« i »Obćeg upisnika Rz.« (§ 62. stavka 1. točka 1. i 7. Pzk. i rješenja bivšega ministarstva pravde od 9. siečnja 1935. broj 2.581) uvode se u svim zemljištno-knjižnim uredima, počevši od 1. siečnja 1942. »uručbeni brojevnik Z.« i »abecedni imenik« po obrazcima I. i II. (skraćeno: zemljištno-knjižni uručbeni zapisnik).

U ove se upisnike upisuju svi zemljištno-knjižni podnesci (§§ 88. i 89. Pzk.) i spisi (predmeti), koji su se prema propisima §§ 70. stavka 1. i 97. Pzk. upisivali u upisnike »Dn.« i »Rz.«.

Zemljištno-knjižni uručbeni zapisnik vodi upravitelj zemljištno-knjižnoga ureda (§ 32. stavka 3. Sp.) ili pod njegovim nadzorom koji drugi zemljištno-knjižni činovnik (§ 97. stavka 1. Pzk.).

§ 2.

A) U stupce uručbenoga brojevnika upisuje se:

1. uručbeni broj, koji predmet dobiva po redu primitka. Uručbeni broj počinje svake kalendarske godine brojem 1 i teče do kraja godine (§ 260. stavka 1. Sp.);

2. dan, kada je predmet primljen (§ 4. stavka 1.);
3. dan, kada je predmet riešen;
4. oznaka spisa (§ 3.);
5. početno slovo abecednog imenika (C. 1.).

B) U stupce abecednog imenika upisuje se:

1. ime stranke ili oblasti, od koje je predmet stigao, poslovni broj oblasti i kratki sadržaj predmeta;
2. uručbeni broj, pod kojim je predmet upisan u uručbeni brojevnik;
3. oznaka spisa (§ 3.).

C) Pojedini stupci uručbenoga brojevnika i abecednoga imenika izpunjavaju se na način, naveden u obrazcima I. i II.

1. Kao početno slovo abecednoga imenika uzima se početno slovo prezimena moliteljeva, a ako je ovih više, onda se upisuje prezime prvoga ili naziv oblasti, od koje je predmet stigao; na primjer: ako je molbu podnio Luka Vuković, upisuje se slovo V; ako je podnesak stigao od poreznog ureda, stavlja se slovo P; ako je od središtnjice osiguranja radnika, slovo S i t. d. Jedino u slučaju, kada drugi koji sud zamoli za izvršenje upisa, koji je on dozvolio (§ 104. stavka 2. Zzk. i § 111. Pzk.), uzima se početno slovo mjesta sjedišta dotičnoga suda, ali se predmet mora upisati i pod slovom molitelja (primjer broj Z 136/41. slova O i P imenika).

2. Ako je na isti predmet stiglo više brojeva, onda se svi ti brojevi upisuju u stupac 2 imenika kod prvoga predmeta n. pr.: pod brojem Z 72/41. primljena je molba Matije Stipetića protiv Gjure Bugarskoga za brisanje neopravdane predbilježbe prava zaloga radi 2.000 Kuna spp. u zemljištno-knjižnom uložku broj. . . ., pod brojem 158 primljen je ročištni zapisnik (§ 52.

stavka 2. Zzk.), pod brojem 358 utok (rekurs) molitelja protiv zaključka broj 158; a pod brojem 582 rješenje sudbenog stola na utok. Predmet je upisan u imeniku pod slovom S i pod brojem 72. Svi se daljnji brojevi upisuju kod predmeta u stupac 2. tako, da se kod prvoga broja 72 upiše »molba«, kod broja 158 »ročištni zapisnik«, kod broja 358 »utok«, a kod broja 582 »rješenje sudbenog stola u..........« Ako je utok podnio protivnik, t. j. Gjuro Bugarski, onda se predmet upisuje pod slovo B, ali se broj utoka mora upisati i kod prvoga predmeta (primjer broj 124 i 364/41. slova B i S imenika).

3. Za svako slovo abecednoga imenika uzima se prema potrebi jedan ili više araka. U sudovima s manjim brojem zemljištno-knjižnih podnesaka može se za svako slovo uzeti jedan list ili jedna strana.

§ 3.

1. Čisto zemljištno-knjižni predmeti, koji su se prije označivali oznakom »Dn.« (§ 89. stavka 2. Pzk.) ili »Rz.«, označivat će se počevši od 1. siečnja 1942. oznakom »Z«. Ta oznaka s uručbenim brojem i zadnja dva broja godine služe im i kao poslovni broj i kao oznaka spisa (§ 274. stavka 3. Sp.; primjer broj 737/41).

2. Zemljištno-knjižnim podnescima, koji spadaju u druge spise (§ 89. stavka 1. Pzk.) služi kao oznaka spisa oznaka upisnika, u koji se upisuju (§ 275. Sp.; primjeri broj 124, 364 i 626/41).

3. Svi čisto zemljištno-knjižni spisi, koj se odnose na isti predmet, nose zajedničku oznaku spisa (§ 273. stavka 2. Sp.; primjer: broj 72, 158, 358 i 582, zatim 135/41).

4. Za zemljištno-knjižne spise s više brojeva osnovat će se i voditi popis spisa (§ 282. Sp.).

§ 4.

1. Zemljištno-knjižni podnesci (§ 1. stavka 2.) predavat će se neposredno voditelju zemljištno-knjižnoga uručbenoga zapisnika (§ 1. stavka 3.). Isto tako zemljištno-knjižni podnesci, koji su stigli poštom (§ 219. stavka 2. Pzk.), moraju se odmah dostaviti voditelju zemljištno-knjižnoga uručbenoga zapisnika. Ovaj će staviti bilježku o primitku, propisanu u § 92. Pzk., i onim redom kojim su stigli, upisat će ih u uručbeni brojevnik i abecedni imenik (§ 101. stavka 1. Pzk.).

2. Knjižni prvenstveni red zemljištno-knjižnih podnesaka ravna se prema trenutku, u kojem su podnesci stigli u zemljištno-knjižni uručbeni zapisnik (§§ 29., 103., 120. i 124. Zzk.).

3. Zemljištno-knjižni podnesci, koji spadaju u druge spise (§ 3. stavka 2.), moraju se nakon upisa u uručbeni brojevnik i abecedni imenik i nakon lustriranja (§ 103. i sl. Pzk.) predati odsjeku sudbene pisarnice, kojemu predmet spada (§ 262 stavka 1. Sp.), radi upisa u odgovarajući upisnik (§ 265. Sp.). Takvi podnesci moraju se nakon rješenja prije izradbe odpravaka predati upravitelju zemljištno-knjižnoga ureda u izvorniku (§§ 114. i 115. Pzk. i § 132. stavka 3. Sp.). Upravitelj zemljištno-knjižnoga ureda izpunit će nakon primitka tik spisa stupac 3 i 4 uručbenog brojevnika i stupac 3 abecednoga imenika, izvršiti upis ili brisati plombu (§§ 114. stavka 2. i 119. Pzk.) i dalje postupati prema propisima §§ 143. do 146. Pzk.

§ 5.

1. Zemljištno-knjižni uručbeni zapisnik otvoren je radnim danom od 8 sati, a zatvara se u sudovima, gdje je jednokratno uredovanje (§ 18. stavka 2. Sp.), dva

sata prije izminuća uredovnog vremena. U sudovima, gdje je dvokratno uredovanje, zatvara se uručbeni brojevnik uviek jedan sat prije izminuća uredovnoga vremena.

2. Nedjeljom i blagdanom otvoren je uručbeni brojevnik od 9 do 11 sati.

3. Izvan naznačenoga vremena ne smiju se primati zemljištno-knjižni podnesci.

4. Svi zemljištno-knjižni predmeti, stigli u jednom danu, moraju se istoga dana upisati u uručbeni brojevnik.

5. Uručbeni brojevnik mora se dnevno zaključivati. U sudovima, gdje je dvokratno uredovanje, zaključuje se poslie podne. Zaključuje se tako, da se iza upisa zadnjega podneska povuče tintom deblja crta. Na početku iznad zaključne crte stavlja se rieč »Vidio!«, a iza toga se podpisuje predstojnik suda ili njegov zamjenik.

§ 6.

Nadziranje dostave u čisto zemljištno-knjižnim stvarima vrši se s pomoću spisa. U tom pogledu vriede odredbe § 147. stavke 4. Pzk. u savezu s § 134. stavkom 4. Zzk.

Prelazne odredbe

§ 7.

Gdje zakoni ili drugi propisi propisuju upisivanje zemljištno-knjižnih podnesaka u upisnike »Dnevnik zemljištno-knjižnih pismena« ili u »Obći upisnik Rz.« i gdje se pozivaju na te upisnike, imaju se pod ovima počevši od 1. siečnja 1942. razumievati upisnici, pro-

pisani u § 1. ove naredbe, a gdje se pozivaju na oznake »Dn.« i »Rz.«, ima se razumievati oznaka »Z.«.

Ostali propisi, koji se odnose na vodjenje upisnika u zemljištno-knjižnim uredima, u koliko nisu protivni ovoj naredbi, ostaju na snazi.

§ 8.

Ova naredba zadobiva pravnu moć danom 1. siečnja 1942., i toga dana prestaje vrieditì naredba o uvodjenju novih upisnika u zemljištno-knjižnim (gruntovnim) uredima od 3. prosinca 1940. broj 50254-III-1940. (Narodne novine od 17. prosinca 1940. broj 288) i upute za vodjenje »Urudžbenoga brojevnika Z« i »Alfabetskoga imenika« u zemljištno-knjižnim (gruntovnim) uredima od 27. prosinca 1940. broj 53062-III-1940. (Narodne novine od 31. prosinca 1940. broj 297), kao i svi propisi koji su protivni ovoj naredbi.*

U Zagrebu, dne 4. prosinca 1941.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk, v. r.

Broj: 2163-Z-1941.

---

* Narodne novine od 6· prosinca 1941. br. 197.

O b r a z a c I. s primjerima (§§ 1. i 2. naredbe o uvodjenju novih upisnika u zemljištno-knjižnim uredima od 4. prosinca 1941. broj 2163-Z- 1941.)

Uručbeni broj	Primljen dne	Riešen dne	Nalazi se u pismohrani pod oznakom	Početno slovo abecednog imenika	Uručbeni broj	Primljen dne	Riešen dne	Nalazi se u pismohrani pod oznakom	Početno slovo abecednog imenika	Uručbeni broj	Primljen dne	Riešen dne	Nalazi se u pismohrani pod oznakom	Početno slovo abecednog imenika
1					1					72			Z 72/41	S
2					2					124			J 78/40	B
3					3					135			Dn 2857/40	Z
4					4					136			Z 136/41	O
5					5					158			Z 72/41	S
6					6					358			Z 72/41	S
7					7					364			J 78/40	S
8					8					582			Z 72/41	S
9					9					626			0 126/40	G
0					0					737 Vidio!			Z 737/41	K

1					1									
2					2									
3					8									
4					4									
5					5									
6					6									
7					7									
8					8									
9					9									
0					0									

Tabla broj I. »Uručbeni brojevnik« (naredba od 4. prosinca 1941. broj 2163-Z-1941.)

Novi upisnici u zemljištno-knjižnim uredima

Obrazac II. s primjerima (§§ 1. i 2. naredbe o uvodjenju novih upisnika u zemljišno-knjižnim uredima od 4. prosinca 1941. broj 2163-Z-1941.)

IME STRANKE ILI OBLASTI I SADRŽAJ	URUČBENI BROJ NA PODNESCIMA	OZNAKA SPISA
BARIĆ Josip iz .... protiv Severa Gjure iz .... za ovršnu uknjižbu prava zaloga od 5.800 Kn spp. u z. k. ul. broj 458 kat. obć Dubrovnik	Slovo B 124 ovršna molba, 364 utok,	J 78/40
GAŽI Josipa iz .... provedba uručbe ostavine u z. k. ul. br. 75 kat. obć. Bjelovar	Slovo G 626	O 126/40
Komasaciono povjerenstvo u Vukovaru odlukom od .... broj .... za provedbu komasacije u občini	Slovo K 737	Z 737/41
OSIEK, Sudbeni stol-zaključak od .... br. .... za ovršnu uknjižbu prava zaloga radi 500 Kn na nekretnine Šimunića Stjepana iz Zagreba u z. k. ul. broj .... kat. obć. .... za korist Prve hrvatske štedionice u Zagrebu	Slovo O 136	Z 136/41
Prva hrvatska štedionica u Zagrebu protiv Šimunića Stjepana iz Zagreba, za ovršnu uknjižbu prava zaloga radi 500 Kn u ul. br. .... k. o.	Slovo P 136 Vidi Osiek Sudbeni stol	Z 136/41
STIPETIĆ Matija iz .... protiv Bugarskoga Gjure iz .... za brisanje neopravdane predbilježbe od 2.000 Kn spp. u z. k. ul. br. ....k. o.	Slovo S 72 molba, 158 roč. zapisnik, 358 utok protiv zaključka br. Z 157/41., 582 rješenje sudbenog stola u .... od .... br.	Z 72/41
SEVER Gjuro iz .... protiv Barića Josipa-utok protiv odluke od 11. 2. 1941. br. Z/124.	364 Vidi Barić Josipa protiv Severa Gjure	J 78/40
ZRELEC Gjuro iz .... protiv Piškura Mate iz .... za bezteretni odpis k. č. broj .... iz z. k. ul. br. .... k. o.	Slovo Z 135 izvješće za brisanje odbijene molbe broj Dn 2857/40.	Dn 2857/40

Tabla broj II. »Abecedni imenik« (naredba od 4. prosinca broj 2163-Z-1941.)

Na temelju § 2. zakonske odredbe o osnivanju i djelovanju Državnog ureda za oblikovanje ciena i nadnica od 19. studenoga 1941. broj CDIV-2038-Z-1941. i na temelju § 5. naredbe ministra za obrt, veleobrt i trgovinu od 27. studenoga 1941. broj 2120-Z-1941. o proizvodnji i prometu jednolične obuće Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica izdaje sliedeću

OBLASTNU ODLUKU

o najvišim prodajnim cienama jednoličnoj obući i cienama popravaka obuće

I.

Najviše prodajne ciene jednoličnoj obući, proizvedenoj na veleobrtni način, odredjuju se postavno željeznička postaja sjedišta tvornica po paru kako sliedi:

1. radna cipela (bakandža) po paru . . . 430 Kn
2. dječja visoka cipela do broja 24 šivana 225 Kn
3. dječja visoka cipela broj 25 do 29 šivana 270 Kn
4. dječja visoka cipela broj 30 do 34
   a) šivana . . . . 360 Kn
   b) klinčana . . . . 340 Kn
5. dječja visoka cipela broj 35 do 39
   a) šivana . . . . 420 Kn
   b) klinčana . . . . 390 Kn
6. ženska polucipela
   a) šivana . . . . 330 Kn
   b) klinčana . . . . 310 Kn

7. ženska visoka cipela
   a) šivana . . . . 420 Kn
   b) klinčana . . . . 395 Kn
8. mužka polucipela
   a) šivana . . . . 470 Kn
   b) klinčana . . . . 440 Kn
9. mužka visoka cipela
   a) šivana . . . . 505 Kn
   b) klinčana . . . . 470 Kn

Proizvodjačima jednolične obuće na veleobrtni način zabranjuje se, da jednoličnu obuću prodaju potrošačima izravno iz same tvornice.

II.

Najviše prodajne ciene jednoličnoj obući, proizvedenoj na obrtni način, odredjuje se po paru kako sliedi:

1. radna cipela (bakandža) . . . . 530 Kn
2. dječja visoka cipela br. 30 do 34
   a) šivana . . . . 525 Kn
   b) klinčana . . . . 490 Kn
3. dječja visoka cipela br. 35 do 39
   a) šivana . . . . 590 Kn
   b) klinčana . . . . 550 Kn
4. ženska polucipela
   a) šivana . . . . 495 Kn
   b) klinčana . . . . 460 Kn
5. ženska visoka cipela
   a) šivana . . . . 590 Kn
   b) klinčana . . . . 550 Kn
6. mužka polucipela
   a) šivana . . . . 615 Kn
   b) klinčana . . . . 575 Kn

7. mužka visoka cipela
   a) šivana . . . . 670 Kn
   b) klinčana . . . . 625 Kn

III.

Najviše prodajne ciene za seljački (narodni) opanak odredjuju se po paru, kako sliedi:

1. od broja 32 do 35 . . . . 225 Kn
2. od broja 36 do 39 . . . . 240 Kn
3. od broja 40 do 43 . . . . 260 Kn
4. od broja 44 do 49 . . . . 285 Kn

IV.

Najviše prodajne ciene za jednoličnu obuću, proizvedenu na veleobrtni način, u trgovini na malo odredjuju se po paru:

A) u gradovima: Zagrebu, Osijeku, Sarajevu i Dubrovniku, kako sliedi:

1. radna cipela (bakandža) po paru . . . . 530 Kn
2. dječja visoka cipela do br. 24 šivana . . 280 Kn
3. dječja visoka cipela br. 25 do 29 šivana 335 Kn
4. dječja visoka cipela br. 30. do 34
   a) šivana . . . . 450 Kn
   b) klinčana . . . . 425 Kn
5. dječja visoka cipela br. 35 do 39
   a) šivana . . . . 525 Kn
   b) klinčana . . . . 490 Kn
6. ženska polucipela
   a) šivana . . . . 425 Kn
   b) klinčana . . . . 400 Kn

7. ženska visoka cipela
   a) šivana . . . . 545 Kn
   b) klinčana . . . . 510 Kn
8. mužka polucipela
   a) šivana . . . . 615 Kn
   b) klinčana . . . . 575 Kn
9. mužka visoka cipela
   a) šivana . . . . 655 Kn
   b) klinčana . . . . 615 Kn

B) u svim ostalim mjestima, kako sliedi:

1. radna cipela (bakandža) . . . . . . 530 Kn
2. dječja visoka cipela do broja 24 šivana . 270 Kn
3. dječja visoka cipela br. 25 do 29 šivana 320 Kn
4. dječja visoka cipela br. 30 do 34
   a) šivana . . . . 435 Kn
   b) klinčana . . . . 410 Kn
5. dječja visoka cipela br. 35 do 39
   a) šivana . . . . 500 Kn
   b) klinčana . . . . 470 Kn
6. ženska polucipela
   a) šivana . . . . 410 Kn
   b) klinčana . . . . 385 Kn
7. ženska visoka cipela
   a) šivana . . . . 525 Kn
   b) klinčana . . . . 490 Kn
8. mužka polucipela
   a) šivana . . . . 590 Kn
   b) klinčana . . . . 550 Kn
9. mužka visoka cipela
   a) šivana . . . . 630 Kn
   b) klinčana . . . . 590 Kn

V.

Popravci svih vrsta obuće mogu se vršiti po paru uz sliedeće najviše ciene:

1. radna cipela (bakandža)
   a) popravak peta . . . . 40 Kn
   b) podplata . . . . 120 Kn
   c) naglava . . . . 265 Kn
2. dječja cipela do broja 24
   a) popravak peta . . . . 15 Kn
   b) podplata . . . . 35 Kn
   c) naglava . . . . 125 Kn
3. dječja cipela od br. 25 do 27
   a) popravak peta . . . . 20 Kn
   b) podplata . . . . 45 Kn
   c) naglava . . . . 135 Kn
4. dječja cipela od br. 28 do 31
   a) popravak peta . . . . 25 Kn
   b) podplata . . . . 55 Kn
   c) naglava . . . . 250 Kn
5. dječja cipela od br. 32 do 35
   a) popravak peta . . . . 30 Kn
   b) podplata . . . . 70 Kn
   c) naglava . . . . 255 Kn
6. dječja cipela od br. 36 do 39
   a) popravak peta . . . . 35 Kn
   b) podplata . . . . 90 Kn
   c) naglava . . . . 275 Kn
7. ženska galanterijska cipela
   a) popravak peta . . . . 15 Kn
   b) podplata . . . . 80 Kn
   c) naglava . . . . 190 Kn

8. ženska cipela s kožnatom petom
   a) popravak peta . . . . 35 Kn
   b) podplata . . . . 80 Kn
   c) naglava . . . . 180 Kn
9. mužka cipela
   a) popravak peta . . . . 40 Kn
   b) podplata . . . . 120 Kn
   c) naglava . . . . 310 Kn

VI.

Za ostalu nejednoličnu obuću, izradjenu na veleobrtni način, proizvadjači mogu na stvarnu proizvodnu cienu u ime režijskih troškova zaračunati najviše 25%, a na tako dobivenu svotu u ime svoje čiste zarade najviše 4%, o čemu moraju predhodno obaviestiti Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica.

VII.

Za ostalu nejednoličnu obuću, izradjenu rukom na dosadašnji način, mogu obrtnici na stvarnu proizvodnu cienu u ime režijskih troškova i zarade zaračunati po paru najviše 160 Kn, obaviestivši predhodno Državni ured za oblikovanje ciena i nadnica o stvarnim proizvodnim troškovima.

VIII.

Na tvorničke ciene za svu ostalu nejednoličnu obuću mogu trgovci za prodaju na malo zaračunati u gradovima Zagrebu, Osijeku, Sarajevu i Dubrovniku najviše 30% u ime svoje ukupne (brutto) zarade, a u ostalim mjestima najviše 25%.

IX.

Trgovci kožom na malo mogu zaračunati kod prodaje kože najviše 15% u ime svoje ukupne (brutto) zarade na nabavne ciene kože, odredjene im po Središtnjici za promet kožom Zajednice za kožu, a za rezanje kože najviše 7.5%, ako kožu stvarno režu.

X.

Tko prodaje ili kupuje obuću ili kožu uz više ciene od onih propisanih ovom oblastnom odlukom, tko za popravak obuće traži ili plaća višu cienu od ciene propisane ovom oblastnom odlukom, kaznit će se po postojećim propisima.

XI.

Svi proizvadjači obuće na obrtni ili veleobrtni način, kao i trgovci na malo dužni su ciene, propisane ovom oblastnom odlukom, izložiti na vidljivu mjestu u izlozima odnosno u poslovnicama, trgovinama i radionicama.

XII.

Ova oblastna odluka zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.*

U Zagrebu, dne 6. prosinca 1941.

Upravitelj
Državnog ureda za oblikovanje
ciena i nadnica
u z.:

Dr. Fedor Laboš, v. r.

Broj: 2180-Z-1941.

* Narodne novine od 6. prosinca 1941. br. 197.

STVARNO KAZALO
ZA IX. KNJIGU (SVEZAK 81—90).

(Brojevi označuju stranice, a oni u zagradi broj svezka)

Ž

NAKLADA KNJIŽARE ST. KUGLI, ZAGREB, ILICA 30

Izvadak iz našeg nakladnog popisa knjiga:

Bazala-Helebrant: Zakon o osiguranju (br. 1063)	Kn 70.—
Barošić-Goglia: Šumski zakon (br. 1064)	Kn 62.—
Cavaleri Celso: Tumač zakonu o nužnim prolazima (br. 2076)	Kn 112.—
Čimić dr. E.: Riješidbe kr. stola sedmorice (br. 1—725) (br. 1066)	Kn 140.—
— Rješidbe kr. stola sedmorice (br. 726—1260) (br. 1063)	Kn 154.—
Desnica dr. M.: Ovršni postupak (br. 1735)	Kn 26.—
— Tumač I.	Kn 32.50
— Tumač II.	Kn 32.50
Domazetović: O kaznenim odredbama (br. 1070)	Kn 34.—
Gesetzartikel des Landtages der Königreichs Kroatien, Slavonien u. Dalmatien (br. 1071)	Kn 104.—
Gjukić R.: Potporna grana osiguranja za slučaj bolesti po zakonu o osiguranju radnika (Potpora osiguranih radnika i službenika) sa tablicom (br. 2846)	Kn 19.50
Goglia dr.: Zakon o lovu, ribolovu, etc. (br. 1072)	Kn 77.—
— Zakon ouredjenju zemljišnih zajednica (br. 1073)	Kn 98.—
Har: Nekoliko spisa o pučkoj zadrugi (br. 1074)	Kn 9.—
Haladi Fr.: Zakon o vodnom pravu (br. 1075)	Kn 182.—
— Zakon o komasaciji (br. 1076)	Kn 154.—
Hube: O značenju prava rimskoga	Kn 12.—
Kostrenčić prof.: Hrvatska pravna povijest (br. 1264)	Kn 117.—
Košutić M.: Gruntovno pravo (br. 1081)	Kn 91.—
Malin dr. I.: Zakon urbarski o komasaciji (br. 1085)	Kn 93.—
Manakin V.: Stručni Registar Zakona, uredaba i naredaba bivše banovine Hrvatske za knjige I.—V. od 26. VIII. 1939. do 13. VI. 1940. izašlih u nakladi knjižare St. Kugli (br. 2778)	Kn 12.—
Mataić: Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd. — Knjiga I.	
svezak 1. (br. 2860)	Kn 8.—
svezak 2. (br. 2861)	Kn 8.—
svezak 3. (br. 2862)	Kn 8.—
svezak 4. (br. 2863)	Kn 10.—
svezak 5. (br. 2864)	Kn 8.—
svezak 6. (br. 2865)	Kn 8.—
svezak 7. (br. 2866)	Kn 8.—
svezak 8. (br. 2867)	Kn 8.—
svezak 9. (br. 2868)	Kn 8.—
svezak 10. (br. 2869)	Kn 8.—
— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd., proglašene od 11. travnja do 26. svibnja 1941. — Knjiga I. (Svezak 1.—10.) tvrdo vezano (br. 2874)	Kn 100.—
— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd. — Knjiga II.	
svezak 11. (br. 2870)	Kn 8.—
svezak 12. (br. 2871)	Kn 8.—
svezak 13. (br. 2872)	Kn 8.—
svezak 14. (br. 2873)	Kn 8.—
svezak 15. (br. 2886)	Kn 8.—
svezak 16. (br. 2887)	Kn 8.—
svezak 17. (br. 2888)	Kn 8.—
svezak 18. (br. 2889)	Kn 8.—
svezak 19. (br. 2890)	Kn 8.—
svezak 20. (br. 2891)	Kn 8.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd., proglašene od 27. svibnja do 20. lipnja 1941. — Knjiga II. (Svezak 11.—20.) tvrdo vezano (br. 2875) Kn 100.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd. — Knjiga III.

svezak 21. (br. 2892)	Kn 8.—
svezak 22. (br. 2893)	Kn 8.—
svezak 23. (br. 2894)	Kn 8.—
svezak 24. (br. 2895)	Kn 8.—
svezak 25. (br. 2896)	Kn 8.—
svezak 26. (br. 2897)	Kn 8.—
svezak 27. (br. 2898)	Kn 8.—
svezak 28. (br. 2899)	Kn 8.—
svezak 29. (br. 2900)	Kn 8.—
svezak 30. (br. 2901)	Kn 8.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd., proglašene od 1. do 31. srpnja 1941. — Knjiga III. (Svezak 21.—30.) tvrdo vezano (br. 2902) Kn 100.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd. — Knjiga IV.

svezak 31. (br. 2903)	Kn 8.—
svezak 32. (br. 2904)	Kn 8.—
svezak 33. (br. 2905)	Kn 8.—
svezak 34. (br. 2906)	Kn 8.—
svezak 35. (br. 2907)	Kn 9.—
svezak 36. (br. 2908)	Kn 8.—
svezak 37. (br. 2909)	Kn 8.—
svezak 38. (br. 2910)	Kn 8.—
svezak 39. (br. 2911)	Kn 8.—
svezak 40. (br. 2912)	Kn 9.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd., proglašene od 1. do 21. kolovoza 1941. — Knjiga IV. (Svezak 31.—40.) tvrdo vezano (br. 2913) Kn 100.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd. — Knjiga V.

svezak 41. (br. 2914)	Kn 8.—
svezak 42. (br. 2915)	Kn 9.—
svezak 43. (br. 2916)	Kn 8.—
svezak 44. (br. 2917)	Kn 8.—
svezak 45. (br. 2918)	Kn 8.—
svezak 46. (br. 2919)	Kn 10.—
svezak 47. (br. 2920)	Kn 8.—
svezak 48. (br. 2921)	Kn 8.—
svezak 49. (br. 2922)	Kn 8.—
svezak 50. (br. 2923)	Kn 8.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd., proglašene od 22. kolovoza do 10. rujna 1941. — Knjiga V. (Svezak 41.—50.) tvrdo vezano (br. 2924) Kn 100.—

— Nezavisna Država Hrvatska - Zakoni, Zakonske odredbe, Naredbe itd — Knjiga VI.

svezak 51. (br. 2925)	Kn 9.—
svezak 52. (br. 2926)	Kn 10.—
svezak 53. (br. 2927)	Kn 9.—

Cijene bezobvezne